

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde onsdagen den 20 november 2019

Tid:

kl. 10:00-22:45

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-10

Justerat den 29 november 2019 Anslaget den 30 november 2019

Cecilia Brinck

Rana Nasrindotter

Ann-Katrin Åslund

Mats Larsson
Sekreterare

**§ 1
Sammanträdet öppnas**

Sammanträdet öppnas.

**§ 2
Anmälningar**

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 19 november 2019 att utse nya ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige för tiden till och med den 14 oktober 2022 anmäls.

Lisa Carlsson (S) har utsetts till ny ledamot efter Suleiman Said (S).
Esme Güler (S) har utsetts till ny ersättare efter Lisa Carlsson (S).

**§ 3
Närvaro**

Närvaro antecknas enligt **bilaga 1**.

**§ 4
Justering**

Förste vice ordföranden Rana Nasrindotter (S) och andre vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar protokollet tillsammans med ordföranden Cecilia Brink (M). Justering sker den 29 november 2019.

§ 5**Budget för 2020 för stockholms stad med inriktning för 2021 och 2022, ägardirektiv för 2020-2022 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt vissa ärenden som behandlas, avslutas eller besvaras i samband med budgeten**

KS 2019/1506

Beslut

1. Överläggningen får inledningsvis röra sig om budgetutlåtandet i dess helhet, därefter behandlas budgeten nämnd för nämnd och avslutas med avsnittet Finansförvaltning m.m.
2. Stadsdelsnämndernas verksamhetsområden behandlas var för sig.
3. Besluten anses preliminära till dess att budgeten är behandlad i sin helhet.
4. Ordförandens förslag till beslutsordning godkänns.
5. Ordförandens förslag att därefter behandla beslutsordningen efter att överläggningarna avslutats för respektive dag och inför att beslut ska fattas, eller då ordföranden bedömer det nödvändigt, godkänns.

Ärendet

Kommunfullmäktige behandlar kommunstyrelsens utlåtande med förslag till budget 2020 för Stockholms stad med inriktning för 2021 och 2022, ägardirektiv 2020-2022 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt vissa ärenden som behandlas, avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2020 för Stockholms stad, basnyckeltal som utgår eller ändras, utnyckling av centrala it-kostnader, antagande av fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.

Kommunstyrelsen har gett finansborgarrådet rätt att vid behov justera budgetförslaget. Samtliga justeringar har tillställts fullmäktige. Kommunstyrelsens förslag nedan är inklusive dessa justeringar.

I debatten yttrar sig borgarråden König Jerlmyr, Wanngård, Lindblom, Edholm och Helldén, Peter Wallmark, borgarråden Naddebo och Slottnér samt Sissela Nordling Blanco.

Förslag till beslut

Borgarråden König Jerlmyr (M), Edholm (L), Helldén (MP), Naddebo (C) och Slottnér (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till budget med finansborgarrådets justeringar (kommunstyrelsens förslag).

Borgarrådet Wanngård (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas förslag till budget.

Borgarrådet Lindblom (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Vänsterpartiets förslag till budget.

Peter Wallmark (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till budget.

Sissela Nordling Blanco (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Feministiskt initiativs förslag till budget.

Beslutsordning

Under varje block finns kommunstyrelsens förslag till budget och ett förslag till budget från respektive Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ.

Därutöver har partierna begärt att ett antal yrkanden ur deras budgetförslag ställs under särskild proposition, det vill säga prövas särskilt.

Ordföranden frågar om fullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Först ställs de yrkanden som begärts under särskild proposition mot majoritetens förslag som innebär avslag med hänvisning till budgetförslaget. Därefter ställs kommunstyrelsens förslag till budget mot partiernas budgetförslag i övrigt.

§ 6**Rotel VI Arbetsmarknads- och integrationsroteln**

SDN: arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsnämnden

KS integrationsutskott

Stiftelsen Hotellhem

Reservationer 16-18 och 57

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Lindstål, Salar Rashid, Andrea Hedin, Rashid Mohammed, Isabel Smedberg-Palmqvist, Tiemon Okojevoh, Martin Westmont, Ofelia Namazova-Venneman, Maria Jansson, Johan Paccamonti, Anders Göransson, Sus Andersson, Mathias Eriksson, Isak Kupersmidt, Mariana Moreira Duarte, Alexandra Mattsson Åkerström, Tom Hedrup, Anna Rantala Bonnier, Nassir Abdulla Ali, Banet Sabet, Jennyfer Redin, Börje Häggman och Hassan Jama.

Förslag till beslut

Andrea Hedin (M), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Tiemon Okojevoh (MP), borgarrådet Lindstål (C) och Ofelia Namazova-Venneman (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Salar Rashid (S), Rashid Mohammed (V), Martin Westmont (SD) och Maria Jansson (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 16-18 och 57 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 3**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 16:1

Med 56 ja-röster och 37 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 16:2

Med 56 ja-röster och 28 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas yrkande.

Reservation 17:2

Med 59 ja-röster och 37 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 17:3

Med 56 ja-röster och 40 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas och Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 17:5

Med 55 ja-röster och 28 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas yrkande.

§ 7**Rotel VIII Socialroteln**

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

SDN: Ekonomiskt bistånd

Socialnämnden

Överförmyndarnämnden

Reservationer 12-13, 15, 28-29 och 36

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Jönsson, Karin Gustavsson, Ole-Jörgen Persson, Alexandra Mattson Åkerström, Mariana Moreira Duarte, Linnea Vinge, Banar Sabet, Michaela Hollis, Anna Rantala Bonnier, Isabel Smedberg-Palmqvist, Abit Dundar, Arvid Vikman, Tiemon Okojevoh, Fredrik Pettersson, Sophia Granswed Baat, Ewa Larsson, Mattias Eriksson, Rashid Mohammed, Maria Ljuslin, Johan Sjölander och borgarrådet Lindblom.

Förslag till beslut

Ole-Jörgen Persson (M), Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Mariana Moeira Duarte (MP), Banar Sabet (C) och Michaela Hollis (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Karin Gustavsson (S), Alexandra Mattson Åkerström (V), Linnea Vinge (SD) och Anna Rantala Bonnier (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 12-13, 15, 28-29 och 36 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 4**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 12:1

Med 69 ja-röster och 21 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas yrkande.

Reservation 12:3

Med 77 ja-röster och 16 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 13:2

Med 57 ja-röster och 24 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas yrkande.

Reservation 13:4

Med 58 ja-röster och 16 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 28:3

Med 56 ja-röster och 39 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 28:5

Med 59 ja-röster och 13 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 28:6

Med 89 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 28:8

Med 89 ja-röster och 7 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 29:15

Med 58 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

§ 8**Rotel VII Äldre- och trygghetsroteln**

Äldrenämnden

SDN: Äldreomsorg

KS pensionärsråd

KS trygghetsråd

Reservationer 35 och 11

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Slottner, Mirja Räihä, Yvonne Fernell-Ingelström, Robert Mjörnberg, Abit Dundar, Nila Vike Patil, Peter Wallmark, Kristin Jacobsson, Anna Rantala Bonnier, Johan Nilsson, Arvid Vikman, Cecilia Obermüller, Björn Ljung, borgarrådet Lindblom, Fredrik Pettersson, Rasmus Jonlund, Anders Göransson, Claes Elmgren, Rashid Mohammed, Eva Risberg, Torun Boucher, Anette Hellström, Ewa Larsson, Lisa Gustafsson, Bo Sundin, Anna-Karin Muntzing, Ingela Edlund, Jessica Sjönell, Maria Jansson och Sophia Granswed Baat.

Förslag till beslut

Yvonne Fernell-Ingelström (M), Abit Dundar (L), Nila Vike Patil (MP), Kristin Jacobsson (C) och borgarrådet Slottner (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Arvid Vikman (S), Robert Mjörnberg (V), Peter Wallmark (SD) och Anna Rantala Bonnier (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 35 och 11 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.
Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.
Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 5**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.
Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 35:3

Med 55 ja-röster och 36 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

§ 9**Rotel IV Skolroteln**

SDN: Förskoleverksamhet
Utbildningsnämnden
Grundskola och skolbarnomsorg
Gymnasieskola
Särskola

Reservationer 8-9, 33-34

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarråden Edholm och Wanngård, Anette Hellström, Maria Ljuslin, Mariana Moreira Duarte, Martin Westmont, John Kåberg, Christian Carlsson, Maria Jansson, Ewa Larsson, Tina Kratz, Johan Nilsson, Arvid Vikman, Rasmus Jonlund, Salar Rashid, Claes Nyberg, Hassan Jama, Elisabet Carlsson, Cecilia Herrström, Suhur Salahyusuf, Lisa Gustafsson, Christoffer Järkeborn, Linnea Joandi, Karin Lekberg, Eva Risberg, Anna Rantala Bonnier, Peter Backlund, Fredrik Pettersson och Mats Hasselgren.

Förslag till beslut

Anette Hellström (M), borgarrådet Edholm (L), Mariana Moreira Duarte (MP), John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wanngård (S), Maria Ljuslin (V), Martin Westmont (SD) och Maria Jansson (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 8-9 och 33-34 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås.

Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan under omröstningsordningen.

Ordföranden ställer därefter kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive partis förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 6**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.

Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 8:2

Med 55 ja-röster och 39 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 33:2

Med 55 ja-röster och 41 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 33:5

Med 53 ja-röster och 43 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas yrkande.

Reservation 34:10

Med 89 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 34:13

Med 90 ja-röster och 4 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 34:14

Med 90 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 34:18

Med 56 ja-röster och 19 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att
avslå Feministiskt initiativs yrkande

§ 10
Ajournering

Beslut

Sammanträdet ajourneras till torsdagen den 21 november
kl.10:00.

Närvarobilaga

Mötesdatum 2019-11-20

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
49	Brinck, Cecilia (Ordförande)		M	09:57	22:42
104	Nasrindotter, Rana (1:e v Ordf)		S	09:57	22:35
50	Åslund, Ann-Katrin (2:e v Ordf)		L	09:57	22:42
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	09:57	22:35
23	Bjuggren, Emilia		S	09:57	16:57
23	Bjuggren, Emilia	Güler, Esme	S	17:02	22:36
7	Boucher, Torun		V	09:57	22:35
24	Burell, Olle		S	09:57	12:16
24	Burell, Olle	Salahyusuf, Suhur	S	12:36	22:37
91	Byström, Felix		SD	09:57	22:36
61	Bäck, Lars	Herrström, Cecilia	V	09:57	16:57
61	Bäck, Lars		V	17:06	22:35
36	Carlsson, Christian		KD	09:57	22:35
57	Carlsson, Elisabet		S	10:01	22:35
72	Cederschiöld, Anna	Solsjö, Filip	M	09:57	14:15
72	Cederschiöld, Anna	Erbe, Torbjörn	M	14:15	22:35
17	Edholm, Lotta		L	09:57	22:42
58	Edlund, Ingela		S	09:57	22:35
60	Edvardsson, Inger	Lekberg, Karin	S	09:57	22:35
41	Elfvén, Anne-Lie		L	09:57	18:58
41	Elfvén, Anne-Lie	Jönsson, Christoffer	L	18:58	22:35
54	Elmgren, Claes	Tofvesson, Mathias	S	09:57	16:58
54	Elmgren, Claes		S	17:01	22:35
45	Ernlund, Karin	Kupersmidt, Isak	C	10:00	14:25
45	Ernlund, Karin	Larsson, Elin	C	14:25	16:57
45	Ernlund, Karin	Peterson, Christina	C	17:06	22:36
76	Fava, Daniele		L	09:57	16:54
76	Fava, Daniele	Jonlund, Rasmus	L	17:08	22:34
10	Fernell-Ingelström, Yvonne		M	09:57	19:00
10	Fernell-Ingelström, Yvonne	Jilmstad, Lars	M	19:00	22:41

78	Fors, Emilie		L	09:57	16:48
78	Fors, Emilie	Sjönell, Jessica	L	16:58	22:35
42	Fälldin, Johan		C	09:57	18:59
42	Fälldin, Johan	Vesterlund, Johan	C	19:00	22:36
77	Gerdes, Hanna	Hasselgren, Mats	L	09:57	22:42
33	Granswed Baat, Sophia		M	09:57	22:35
25	Gustafsson, Karin		S	09:57	22:35
53	Göransson, Anders		S	09:57	22:35
11	Hamilton, Ulla	Arkelsten, Bo	M	09:57	16:57
11	Hamilton, Ulla		M	17:00	22:35
86	Hansson, Martin		MP	09:57	14:31
86	Hansson, Martin	Joandi, Linnéa	MP	14:31	22:42
52	Hansson, Stefan	Risberg, Eva	S	09:57	22:37
95	Hedelin, Joakim		-	10:01	22:35
34	Hedin, Andrea		M	09:57	22:39
73	Hedrup, Tom		M	09:57	22:38
48	Helldén, Daniel		MP	09:57	22:35
71	Hellström, Anette		M	09:57	22:34
96	Herke, Bengt		-	09:57	22:35
14	Hollis, Michaela		KD	09:57	16:57
14	Hollis, Michaela	Örbrink, Nike	KD	17:04	22:35
70	Häggman, Börje		M	10:01	22:35
80	Jacobsson, Kristin	Vesterlund, Johan	C	09:57	12:24
80	Jacobsson, Kristin	Caperius, Gunnar	C	12:25	17:03
80	Jacobsson, Kristin		C	17:03	22:35
29	Johansson, Tobias		V	09:57	22:36
13	Järkeborn, Christoffer		M	09:57	22:34
18	Jönsson, Jan		L	09:58	22:35
12	Jönsson, Peter	Tigerström, Jan	M	09:57	22:35
30	Kratz, Tina		V	09:57	22:34
6	König Jerlmyr, Anna		M	09:57	22:42
93	Larsson, Björn		-	09:57	22:35
5	Larsson, Joakim		M	09:59	18:44

74	Lennaárd, Fritz	Persson, Ole-Jörgen	M	09:58	22:42
9	Lindblom, Clara		V	09:59	18:59
9	Lindblom, Clara	Karlén, Marlene	V	19:03	22:42
84	Lindell, Anders	Okojevoh, Tiemon	MP	09:57	16:59
84	Lindell, Anders	Müntzing, Anna-Klara	MP	17:00	22:37
20	Lindstål, Fredrik		C	10:01	22:37
16	Ljung, Björn		L	10:00	18:57
16	Ljung, Björn	Backlund, Peter	L	18:57	22:35
64	Ljuslin, Maria		V	10:00	22:37
47	Luhr, Katarina		MP	09:57	22:36
35	Lutz, Kristina		M	09:57	22:37
94	Malmström, Jeanette		-	09:57	22:35
31	Mattsson Åkerström, Alexandra		V	09:59	22:35
63	Mirsafian, Arvand	Jama, Hassan	V	09:57	22:37
28	Mjörnberg, Robert		V	09:57	22:35
37	Modigh, Sofia		KD	10:09	22:35
82	Mohamed, Ahmed Abdulahi		MP	10:05	14:30
82	Mohamed, Ahmed Abdulahi	Larsson, Ewa	MP	14:31	22:34
65	Mohammed, Rashid		V	09:57	22:36
85	Moreira Duarte, Mariana		MP	09:57	22:37
19	Naddebo, Jonas		C	09:57	18:58
19	Naddebo, Jonas	Bessner, Linn	C	19:00	22:35
67	Nilsson, Johan		M	09:57	22:35
107	Nordling Blanco, Sissela		FI	10:05	22:38
79	Nyberg, Claes	Peterson, Christina	C	09:57	15:44
79	Nyberg, Claes		C	15:44	22:35
83	Obermüller, Cecilia		MP	09:58	22:36
59	Odin Ekman, Åsa	Eriksson, Mattias	S	09:57	16:57
59	Odin Ekman, Åsa		S	17:01	22:38
101	Ojanne, Alexander		S	09:57	18:50
68	Paccamonti, Johan		M	09:57	22:35
105	Palm, Lisa	Jansson, Maria	FI	09:59	22:39
99	Pettersson, Fredrik		S	09:57	22:36
106	Rantala Bonnier, Anna		FI	09:57	22:36

51	Rashid, Salar		S	09:57	22:35
69	Redin, Jennyfer		M	09:57	19:00
62	Rooth, Rose-Marie	Arce Oliver, Rodrigo	V	09:57	16:57
62	Rooth, Rose-Marie		V	17:06	22:36
26	Räihä, Mirja		S	09:57	22:34
44	Sabet, Banar		C	09:57	22:42
39	Silverudd, Patrik	Dundar, Abit	L	09:57	22:35
100	Sjöbergh, Ulla		S	09:57	22:42
103	Sjölander, Johan		S	10:01	19:14
15	Slottner, Erik		KD	10:01	22:35
40	Smedberg Palmqvist, Isabel		L	10:01	22:35
75	Solberg, Eva		M	09:57	22:34
55	Stavling, Margareta		S	10:01	22:37
27	Stenudd, Sara		V	09:57	16:57
27	Stenudd, Sara	Herrström, Cecilia	V	17:05	22:35
66	Sundin, Bo		M	09:57	22:35
32	Svärd, Lars		M	09:57	16:57
32	Svärd, Lars	Gustavsson, Berthold	M	17:00	22:36
81	Tonell, Lennart		MP	09:57	22:37
22	Valeskog, Jan		S	09:57	14:27
22	Valeskog, Jan	Gustafsson, Lisa	S	14:27	22:35
38	Valier, Mikael	Namazova, Ofelia	KD	09:57	16:57
38	Valier, Mikael		KD	17:00	22:42
46	Vikhe Patil, Nila	Andersson, Sus	MP	09:57	14:30
46	Vikhe Patil, Nila		MP	14:32	22:35
98	Vikman, Arvid		S	10:01	22:35
90	Vinge, Linnéa		SD	12:37	21:32
89	Wallmark, Peter		SD	09:57	22:34
102	Walther, Ulf	Ohlsson, Bengt	S	10:01	22:35
21	Wanngård, Karin		S	09:57	22:35
8	Warlenius, Rikard		V	10:00	22:35
4	Wedin, Dennis		M	09:58	22:35
88	Westmont, Martin		SD	09:57	22:35
43	Wicklund, Susanne		C	10:01	16:57

43 Wicklund, Susanne

Kåberg, John

C

17:03

22:36

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Förslag till **Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser** godkänns.

Kommunstyrelsen m.m.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

2. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Kommunstyrelsen m.m. godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kommunstyrelsen ska i samverkan med berörda nämnder säkerställa att upphandlingar som genomförs ska innehålla krav på kollektivavtalsliknande villkor avseende lön, semester och pensionsvillkor.
2. Kommunstyrelsen ska med berörda nämnder ta fram handlingsplaner för att minimera användningen av allmän visstidsanställning (AVA).
3. Kommunstyrelsen ska bibehålla ett övergripande och strategiskt ansvar för stadens arbete med jämställdhetsbudgetering och fortsätta stödja nämnder och bolagsstyrelsers arbete med könsuppdelad statistisk och jämställdhetsintegrering.
4. Kommunstyrelsen ska inleda förhandlingar med Swedavia om hyresavtalet för Bromma flygplats i syfte att staden inte ska subventionera fossildriven flygtrafik.
5. Kommunstyrelsen ska återkomma med en förnyad viljeyttring om att Bromma flygplats ska avvecklas innan 2038 och ge plats åt en ny stadsdel samt en plan för att detta ska kunna bli verklighet.
6. Kommunstyrelsen ska utlysa klimatnödläge och presentera åtgärder under 2020 för att substantiellt minska Stockholms utsläpp av växthusgaser.
7. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ansluta Stockholm till the Shift i syfte att se bostaden som en mänsklig rättighet – inte som en handelsvara.
8. Kommunstyrelsen ska inrätta en haverikommission mot mäns våld mot kvinnor.
9. Kommunstyrelsen ska återkomma till kommunfullmäktige med ett förslag på indikator avseende växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare som inte innebär en sänkt ambition jämfört med föregående års budget och vid behov insatser för att uppnå denna målsättning.
10. Kommunstyrelsen ska arbeta fram en modell där investeringar i energieffektiviseringar stimuleras genom en varaktigt lägre kalkylränta.
11. Kommunstyrelsen ska som del av arbetet för social hållbarhet ta fram stadsövergripande etiska riktlinjer för exempelvis markanvändning, uthyrning och försäljning i syfte att förhindra att oetiska aktörer expanderar i staden
12. Kommunstyrelsens trygghetsarbete ska vara långsiktigt och i första hand vara inriktade på det socialt förebyggande arbetet.
13. Kommunstyrelsen ska i samarbete med staden nämnder och bolag stå för större delen av utbyggnaden av vård- och omsorgsboenden för att säkra stadens rådighet 60 procent av verksamheterna ska därför ligga under kommunalt huvudmannaskap.

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

14. Tiden som anslag ges för trygghetsskapande investeringar, genom den sk trygghetsfonden, ska förlängas till att gälla även under år 2021 och 2022.

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

15. Kommunstyrelsen ska i samråd med berörda nämnder och andra relevanta myndigheter införa metoden ”sluta skjut” mot vapenvåldet
16. Kommunstyrelsen ta initiativ till förhandlingar om ett lokalt kollektivavtal för att minimera allmän visstidsanställning (AVA), med prioritet av barnskötare och elevassistenter i förskola och skola samt därutöver vidta lämpliga åtgärder för att tydligt minska AVA i alla verksamheter där anställningsformen förekommer exempelvis i kultursektorn
17. Kommunstyrelsen ska utreda ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för att ta över all lokalvård i egen regi, utifrån syftet att öka kvaliteten och förbättra arbetsvillkoren
18. Kommunstyrelsen ska driva på för att få till stånd byggandet av höghastighetståg och fortsätta driva på för att infrastruktur satsningar ska läggas på kollektivtrafik och att Östlig förbindelse och Tvärförbindelse Södertörn inte ska byggas

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

19. Kommunstyrelse ska återkomma till kommunfullmäktige med en handlingsplan för att inget område i Stockholm ska definieras som särskilt utsatt senast år 2022.
20. Kommunstyrelsen ska tillsammans med fastighetsnämnden och Stockholms brandförsvarsförbund ta fram en plan för upprustning av stadens brandstationer och inleda detta arbete under 2020.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

21. Kommunstyrelsen ska se till att arvodena för borgarråd sänks till en enhetlig nivå på 65 tkr per månad oavsett funktion eller antal år som borgarråd. Arvodena för övriga arvoderade sänks i motsvarande grad. Effektiviseringsvinsten används för att förstärka välfärdsverksamheten i staden.
22. Kommunstyrelsen ska tillhandahålla arbetsskor till hel- och deltidsanställd personal inom kommunens äldreomsorg
23. Kommunstyrelsen ska med berörda nämnder och i samarbete med civilsamhället arbeta för att ordna säkra och legala uppställningsplatser för EU-medborgare där personer kan få bo med tillgång till latrin, sophämtning, vatten och el. Platsen ska besökas av stadens EU-team för uppsökande arbete, länkning och särskilda insatser riktade till kvinnor ska göras. Samtidigt ska de härbärgen som drivs som IOP avvecklas stegvis

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

24. Kommunstyrelsen ska upprätta en ekonomisk redovisning över invandringens kostnader för Stockholms stad.
25. Kommunstyrelsen ska minska stadens kostnader för inköp av administrativa konsulttjänster.
26. Kommunstyrelsen ska inrätta en utredningstjänst liknande den som finns i riksdagen.
27. Oppositionsborgarrådsposter ska fördelas efter valresultatet.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

28. Kommunstyrelsen ska ha ett strategiskt ansvar för att motverka hatbrott och stävja hot mot minoriteter. Ett säkerhetsbidrag ska inrättas för organisationer som riskerar att utsättas för hatbrott.
29. Kommunstyrelsen ska ta fram riktlinjer för att förhindra uthyrning av kommunal mark till nazistiska organisationer.
30. Kommunstyrelsen ska införa ett mål om att staden ska vara fossilfri år 2030 och fossilfri i stadens egna verksamheter senast år 2025.
31. Kommunstyrelsen ska i samarbete med andra berörda aktörer etablera säkra bosättningar och uppställningsplatser för med tillgång till latrin, sophämtning, vatten och el för utsatta EU-medborgare och garantera samtliga barn tillgång till förskola och skola.

Revisorskollegiet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

3. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Revisorskollegiet** godkänns.

Valnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

4. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Valnämnden** godkänns.

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Övergripande och ekonomi

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kommunfullmäktige avvisar förslaget att slå samman Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd med Älvsjö Stadsdelsnämnd

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med kommunstyrelsen arbeta fram en modell för stadsdelskontrakt som stadgar stadens lokala åtagande gentemot medborgarna.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stadsdelsnämnderna ska se över möjligheterna att återta de parklekar som drivs av utomstående aktörer till egen regi

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Pedagogisk verksamhet: Förskoleverksamhet

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska genomföra insatser för att öka inskrivningsgraden i förskolan i områden med låg inskrivningsgrad.
2. Stadsdelsnämnderna ska öka personaltätheten i förskolan och därigenom minska barngruppernas storlek.

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stadsdelsnämnderna ska genomföra en riktad lönesatsning mot erfarna barnskötare.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stadsdelsnämnderna ska etablera förstärkningsteam som både ökar kontinuiteten vid sjukfrånvaro samt ökar möjligheten till frånvaro för kompetensutveckling.
5. Stadsdelsnämnderna ska jobba utifrån målsättningen att alla som jobbar i förskolan ska vara utbildade för att jobba med barn och med detta mål som grund planera för kompetensutvecklingsinsatser.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Stadsdelsnämnderna ska utveckla stadens lönestrategier för att säkerställa en god löneutveckling inom välfärdsyrkena och ökade möjligheter att behålla erfarna medarbetare
7. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbetet med att utveckla arbetssätt för att säkerställa kontinuitet av vikarier inom förskolan. Med målet att flertalet vikarier ska vara tillsvidareanställda

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

8. Genuspedagogik ska inte vara en del av förskoleverksamheten.
9. Ritual slaktat kött ska ej serveras i kommunens verksamheter.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

10. Stadsdelsnämnderna ska arbeta för att förskolorna arbetar normkritiskt och tillsammans med utbildningsnämnden ta fram en checklista för förskolor som kan användas för att utveckla den egna verksamhetens normkritiska arbete.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnden ska utöka bemanningen och öppettiderna i parklekarna med målsättningen att samtliga parklekar ska vara öppna även på helgerna.
2. Stadsdelsnämnderna ska utreda möjligheterna att öppna nya parklekar under mandatperioden.
3. Fritidsgårdarna ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete och garantera trygga rum för tjejer, hbtq-ungdomar och personer med funktionsnedsättningar.

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att det finns ett aktivt förebyggande arbete, exempelvis genom att det finns fungerande fältassistentsverksamhet i alla stadsdelar.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Stadsdelsnämnderna ska utveckla mötesplatser för unga tjejer, och hbtq-ungdomar med möjligheter att prata om sina rättigheter.
6. Stadsdelsnämnderna ska motivera ungdomar att delta i idrotts – eller kulturaktiviteter med hjälp av fritidslotsar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Äldreomsorg

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

1. Stadsdelsnämnderna ska inrätta bemanningsenheter i syfte att öka kontinuitet, kompetens och trygga arbetsvillkor inom äldreomsorgen,

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med Äldrenämnden och Kommunstyrelsen arbeta fram en ersättningsmodell för hemtjänsten som genom incitament och sanktioner bidrar till ökad kontinuitet.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stadsdelsnämnderna ska öka möjligheten för äldre att inom hemtjänsten kunna påverka innehållet av servicetjänster.
4. Införa en boendegaranti för alla över 85 år.
5. Stadsdelsnämnderna förbättrar välbefinnandet inom äldreomsorgen genom näringsriktig mat, sociala aktiviteter, utevistelser och kulturupplevelser.
6. Stadsdelsnämnderna ska aktivt verka för att utveckla valfrihet för medborgarna genom en mångfald av utförare inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende.
7. Personalen inom äldreomsorgen ska kunna göra sig förstådd på god svenska.
8. Stockholms stad ska erbjuda äldreboenden i närområdet.
9. Ritual slaktat kött ska ej serveras i kommunens verksamheter.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

10. Stadsdelsnämnderna ska öka personalens kunskap i språk, antidiskriminering och interkulturell kompetens.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Stöd och service till personer med funktionsnedsättningar

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska, tillsammans med Socialnämnden och kommunstyrelsen, medverka till att beställaransvaret för LSS-bostäder förs över till socialnämnden i syfte att säkerställa en tillräcklig produktion av nya bostäder.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med berörda nämnder och bolag verka för att bostadsexploateringsprojekt ska utgångspunkten vara att minst 10 procent av lägenheterna ska vara avsatta för särskilt boende enligt SoL och LSS, med prioriterad inriktning på boenden inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri.
3. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med andra berörda aktörer i staden säkerställa att inga LOU-upphandlingar genomförs av LSS-verksamheter.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden verka för att de som deltar i dagligverksamheter får ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med kommunstyrelsen verka för att regionen etablerar fler hembesöksprogram för förstagångsföräldrar i ytterstaden.

Socialdemokraterna yrkar:

2. Stadsdelsnämnderna ska genom en förstärkning av sociala insatsgrupper säkerställa att personer som vill hoppa av kriminell verksamhet ska ges möjlighet till detta inom 24 timmar.
3. Stadsdelsnämnderna ska öka antalet familjehem i syfte att höja kvaliteten på insatsen och minska stadens kostnader för dyra placeringar.

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stadsdelsnämndernas utveckla anhörigstödet till barn som anhöriga samt anhöriga till kriminella

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Att införa fler stödåtgärder för barn och ungdomar som lider av psykisk ohälsa

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbeta för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterarna och anställa fler socialsekreterare.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Stadsmiljöverksamhet

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska rusta upp lekplatser och parklekar.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnderna ska återta ansvaret för barmarksrenhållning och snöröjning på lokalgator och på sikt återta verksamheten i kommunal regi.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsdelsnämnderna godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Ekonomiskt bistånd

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska som ett led i det kompensatoriska arbetet för barn i ekonomisk utsatthet årligen bevilja alla barn, vars vårdnadshavare är aktuella på ekonomiskt bistånd, ett bidrag på 1000 kronor för valfritt ändamål.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnderna ska granska utbetalningar för att säkerhetsställa god hushållning av skattemedel.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Arbetsmarknadsåtgärder

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnden ska inom ramen för Stockholmsjobben ge kvinnor utbildning och handledning och utöka det uppsökande arbetet mot kvinnor långt från arbetsmarknaden i syfte att fler ska nå egenförsörjning.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämndens ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden öka antalet feriejobb i staden till minst 12 000 under 2020.

Arbetsmarknadsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

6. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Arbetsmarknadsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Arbetsmarknadsnämnden ska öka antalet stockholmsjobb i staden till minst 1 000 under 2020 för att fler ska ges förutsättningar att komma ut i egen försörjning.
2. Arbetsmarknadsnämnden tillsammans med socialnämnden och utbildningsnämnden ska förstärka arbetet med uppsökande insatser för unga som verken arbeta eller studerar(UVAS) 16-19 år

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Arbetsmarknaden ska arbeta för möjligheten att utöka andelen vuxenutbildning i egen regi i syfte att öka kvaliteten och skapa långsiktighet och stabilitet.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Arbetsmarknadsnämnden ska arbeta utifrån ett övergripande mål att minska antalet hushåll som är i behov av försörjningsstöd på grund av arbetslöshet med minst 25 % till 2022.
5. Arbetsmarknadsnämnden ska garantera arbetslösa en plats vid jobbtorg inom en månad för att minska passivt bidragsbehov.
6. Arbetsmarknadsnämnden ska jobba utifrån en 90-dagarsgaranti om jobb eller utbildning för arbetslösa ungdomar.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

7. Stockholms stad ska inte kvotera efter kön eller etnicitet vid anställningar.
8. Arbetsmarknadsnämnden ska skapa en innovationsfond.
9. Arbetsmarknadsnämnden ska bredda svenskundervisningen och samhällsorienteringen inom ramen för SFI.
10. Stimulera företagande och innovationsutveckling.
11. De som ej närvarar eller deltar på arbetsförberedande insatser eller liknande ska få kraftigt minskad ersättning.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

12. Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna kommande år stegvis öka antalet feriejobb i staden till minst 10 000 jobb under 2020 och uppmana till val av feriejobb som går utanför traditionella könsmonster.
13. Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla den lagstadgade samhällsorienteringen för nyanlända till att omfatta information om sexuella och reproduktiva rättigheter, om kvinnors, barns och hbtq-personers rättigheter, samt om rättigheter till SFI-undervisning, föräldraledighet och förskola.
14. Arbetsmarknadsnämnden ska förlänga tiden för etableringsinsatser för nyanlända och kvinnor som varit föräldralediga, sjuka eller studerande så att de får bättre möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.
15. Arbetsmarknadsnämnden ska inrätta ett jobbtorg med inriktning mot personer med funktionshinder.

Avfallsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

7. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Avfallsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Avfallsnämnden ska utreda hur delar av sophämtningen kan återtass i kommunal regi i syfte att minska sårbarheten.

Exploateringsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

8. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Exploateringsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Exploateringsnämnden ska initiera upprustningar av Tensta, Hagsätra-Rågsved, Hässelby gård och Vårberg centrum genom att använda sig av den så kallade Sätramodellen.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Exploateringsnämnden ska markanvisa minst 2 500 bostäder till stadens bostadsbolag.
3. Exploateringsnämnden ska tillsammans med stadsbyggnadsnämnden utveckla Kista busstorg i syfte att öka attraktivitet och trygghet för närboende och det lokala näringslivet.

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Exploateringsnämnden ska öka antalet markanvisningar till allmännyttan så att målet om 3 000 bostäder för påbörjade lägenheter/år kan upprätthållas

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Exploateringsnämnden ska planera för att bygga minst 60 procent hyresrätter med överkomliga hyror samt prioritera nyproduktion av bostäder som kan byggas med statligt investeringsstöd
6. Exploateringsnämnden ska verka enligt principen att om en yta på 30 kvm per barn på förskolegårdar och 20 kvm per barn på skolgårdar.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

7. Exploateringsnämnden ska arbeta med berörda parter för att frigöra mark för bostadsbyggande genom att upphäva hindrande markrestriktioner.
8. Exploateringsnämnden ska, tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, verka för att handläggningstiden från markanvisning till godkänd plan kortas.
9. Nämnden ska utveckla cykelpendlingsnätet i samråd med kranskommuner.
10. Exploateringsnämnden ska gå vidare med uppförandet av ett kallbadhus i innerstaden.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

11. Exploateringsnämnden ska under 2020 markanvisa enligt fördelningen om 60 % hyresrätter.
12. Exploateringsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden fasa ut P-talet.

Fastighetsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

9. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Fastighetsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Fastighetsnämnden ska fortsätta genomförandet av Vårbergs IP under 2020.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Fastighetsnämnden ska påbörja försäljning av Östermalmshallen och Sturehofs slott.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Fastighetsnämnden ska se till att det tas fram en långsiktig underhållsplan för stadens samtliga fastigheter.
4. Modulhus ska byggas som ett komplement för stadens unga och studenter.
5. Stadsparker ska fredas från exploatering

Idrottsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Idrottsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Idrottsnämnden ska säkerställa att det finns badvakter vid stadens utebad under sommartid.
2. Idrottsnämnden ska återställa den reducerad simskoleavgift i ytterstaden för att fler barn ska ha möjligheten att lära sig simma.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Idrottsnämnden ska arbeta för att starta ett kommungemensamt idrottsfastighetsbolag i samarbete med angränsande kommuner/Järfälla, Sundbyberg, Huddinge och Botkyrka kommuner
4. Idrottsnämnden ska avsätta 1 miljard i investeringar per år fram till 2025 för att komma ikapp bristen på anläggningar

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Idrottsnämnden ska prioritera och verka för byggandet av fler inomhushallar.
6. Nämnden ska arbeta för generösare öppettider i befintliga idrottshallar.
7. Idrottsnämnden ska öka trygghetsåtgärderna i stadens simhallar och badhus.
8. Nämnden ska tillgodose kommuninvånarnas behov av simhallar.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

9. Idrottsnämnden ska utöka trygghetsarbetet kring dess evenemang och på dess anläggningar för att motverka sexuella trakasserier.
10. Idrottsnämnden ska genomföra insatser för förbättrad folkhälsa för kvinnor och flickor i ytterstaden med exempelvis särskilt riktat föreningsstöd.

Kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsarkivet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

11. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Kulturnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kulturnämnden ska säkerställa att stadens biblioteksverksamhet görs mer tillgänglig och öppen för medborgarna i hela staden och över hela året.
2. Kulturnämnden ska tillsammans med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna initiera en riktad satsning på att utveckla och förstärka barn och ungas läsande.
3. Kulturnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden revidera genomförandebeslutet för upprustningen av stadsbiblioteket, Spelblomskan 16

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Kulturnämnden ska dra in och kräva tillbaka stöd från organisationer som bevisats stödjer extremism och antidemokratiska åsikter.
5. Kulturnämnden ska värna att biblioteken är tysta och trygga för alla besökare.
6. Att kulturnämnden ger stöd till hembygdsföreningar för att öka kunskapen om det lokala kulturarvet.
7. Kulturnämnden ges i uppdrag att utreda möjligheterna för ett svenskt språkmuseum.
8. Kulturnämnden ska inte ge stöd till föreningar som exkluderar personer på grund av kön, etnicitet eller politisk åsikt.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

9. Kulturnämnden ska starta ett litteraturhus i Stockholm i syfte att lyfta internationella författare, skapa fler offentliga samtal och stimulera läslusten hos ungdomar.
10. Kulturnämnden införa ett bibliotekslyft för att öka antalet bibliotekspersonal, förbättra deras arbetsvillkor och förbättra möjligheterna för biblioteken att arrangera aktiviteter för barn och ungdomar.

Kyrkogårdsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

12. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Kyrkogårdsnämnden** godkänns.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

13. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Miljö- och hälsoskyddsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med berörda nämnder utveckla åtgärder för att sänka climateffekten från stadens livsmedelskonsumtion samt ta fram indikatorer för minskade klimatutsläpp från stadens mat och måltider
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska förstärka sin uppsökande verksamhet och tillsynen av förvaltningskvaliteten hos privata fastighetsägare med fokus på ytterstaden

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Att antalet inspektioner i livsmedelsaffärer ska öka för att kunna upprätthålla god hantering av livsmedel.
4. Utveckla stadens arbete med klimatkompensation.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ge stöd till en återbruksdepå för att bättre omhänderta återvinningsbart byggmaterial vid rivningar och nybyggnationer.
6. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska påbörja arbetet med att inrätta en återbruksgalleria likt Retuna i Eskilstuna.

Servicenämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

14. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Servicenämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Servicenämnden ska i egna upphandlingar tillämpa, och i andra nämnders upphandlingar bistå med råd för att tillämpa, kollektivavtalsliknande villkor rörande exempelvis löner och rätt till tjänstepension syftande till bra och likvärdiga arbetsvillkor.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Servicenämnden ska säkerställa att samma krav ställs på utländska leverantörer av livsmedel som det ställs på svenska avseende djurhållning, miljö och klimat.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Servicenämnden ska i egna upphandlingar tillämpa, och i andra nämnders upphandlingar bistå med råd för att tillämpa kollektivavtalsliknande villkor rörande exempelvis löner och rätt till tjänstepension syftande till bra och likvärdiga arbetsvillkor, samt uppföljningskrav på antidiskrimineringsklausulen.

Socialnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

15. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Socialnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Socialnämnden ska utveckla arbetsmetoder, och intensifiera det uppsökande arbetet, för att kunna ge stöd åt tjejer som befinner sig i en kriminell miljö.

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Socialnämnden ska genom SHIS öka utbudet av genomgångsbostäder för att tillgodose behoven för äldre i hemlöshet, våldsutsatta och barnfamiljer i osäkra boendesituationer.
3. Socialnämnden ska inrätta en haverikommission mot mäns våld mot kvinnor.

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Socialnämnden ska tillsammans med SHIS Bostäder utveckla arbetet med att kunna tillgodose behovet av genomgångsbostäder för målgruppen våldsutsatta som tvingas flytta samt barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden. SHIS bostäder ska tillskjutas de medel som krävs för att kunna tillgodose behovet av tillfälliga bostäder. Socialnämnden ska tillsammans med SHIS utreda frågan om förlängd boendetid som är bättre anpassad till ordinarie bostadsmarknad och öka antalet platser i mellanboende för våldsutsatta

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Socialnämnden ska starta ett skyddat boende för kvinnor med eller utan beroende och som lever nära gängkriminalitet

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Illegala invandrare ska inte erbjudas sociala förmåner som försörjningsstöd, bostad, subventionerad tandvård och vård som ej är akut.
7. Socialnämnden ska prioritera och hjälpa hemlösa svenska medborgare.
8. Stockholms stad ska införa ett förbud mot tiggeri.
9. Socialnämnden ska informera och ta fram informationsmaterial om återvandring och dess möjligheter.
10. Socialnämnden ska verka för att kommunala ålderbedömningar genomförs i de fall där det inte redan har skett genom Migrationsverket.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

11. Socialnämnden ska införa en certifiering av socialtjänsten kring hedersrelaterat våld och förtryck.
12. Socialnämnden ska utöka sitt stöd till Origos verksamhet mot hedersrelaterat våld och förtryck.
13. Socialnämnden ska inrätta ett nytt skyddat boende avsedd för målgruppen pojkar och unga killar som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.
14. Socialnämnden ska utveckla långsiktiga boendelösningar för utsatta EU-medborgare.
15. Socialnämnden ska påbörja arbetet med att inrätta en antivåldscenter med inriktning mot vapenvåldet.

Stadsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

16. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Stadsbyggnadsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsbyggnadsnämnden ska genom sitt planarbete säkerställa att Spångadalens strategiska samband kan komma till byggstart.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera uppförandet av kvartersbebyggelse.
3. Stadsbyggnadsnämnden ska i områdesplanering och planarbete inom Bromma flygplats närområde utgå från att flygtrafiken fortsätter efter det avtal som löper ut 2038.
4. Staden ska alltid säkerhetsställa att materialval vid nybyggnation har en lång livslängd.

Trafiknämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

17. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för **Trafiknämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

- 0.5 Trafiknämnden ska förstärka snöröjningen riktad mot gångtrafiken i syfte att säkerställa att det är säkert och tryggt att gå i hela staden.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Trafiknämnden ska öka investeringar och övriga insatser för att öka busstrafikens framkomlighet.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Trafiknämnden ska påbörja genomförandet av en ombyggnation av Brommaplansrondellen för ökad framkomlighet
3. Trafiknämnden ska ta fram ett förslag om trafikplan city.
4. Trafiknämnden ska justera parkeringsavgifterna så att skillnaden mellan kostnaden för gatuparkering och kostnaden för parkering i parkeringshus minskar.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Trafiknämnden ska verka för att staten inrättar möjligheten att införa miljözoner som förbjuder framförande av fossilbilar tillverkade efter ett visst datum, och sedan införa sådana zoner i innerstaden från och med 2022 och i hela kommunen från 2025

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Trafiknämnden ska verka tillsammans med berörda parter för att omstrukturera den nyligen införda parkeringsstrategin.
7. Trafiknämnden ska ges i uppdrag att placera ut fler trygghetshinder i Stockholms stad.
8. Trafiknämnden ska arbeta för att fler trygghetskameror placeras på offentliga platser i Stockholms stad.

9. Trafiknämnden ska, i samarbete med berörda nämnder, styrelser, fastighetsägare och intressenter verka för ökad ljussättning av broar, öppna platser, parker och fastigheter i staden.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

10. Trafiknämnden ska utreda en permanent bilfri innerstad och införa bilfria söndagar som gäller privatbilism i innerstaden.

Utbildningsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

18. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för
Utbildningsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Utbildningsnämnden ska säkerställa att det finns fungerande och närvarande elevhälsoteam vid alla stadens skolor.
2. Utbildningsnämnden ska tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra kompetenshöjande insatser bland förskollärare, lärare och andra personalgrupper som dagligen kommer i kontakt med barn om hedersrelaterat våld och förtryck.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Utbildningsnämnden ska revidera riktlinjer för fristående förskolor i Stockholms stad för att ta fram riktlinjer för förskolgårdars utformning i linje med stadens arbete med lekvärdesfaktor

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Utbildningsnämnden ska öka andelen behöriga lärare i grundskolor och gymnasieskolor i ytterstaden.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Utbildningsnämnden ska tillförsäkra alla elever en bra och individuellt anpassad utbildning genom att öka lärartätheten vid stadens skolor.
6. Utbildningsnämnden ska göra en särskild satsning på förskoleklass för att säkerställa att alla barn får goda möjligheter att tillgodogöra sig Läsa-, skriva-, räknagarantin.
7. Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna etablera lärfritids vid skolor med högt socio-ekonomiskt index.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

8. Utbildningsnämnden ska säkerställa att skolpengens andel av schablonen ska även fortsättningsvis vara 73% så att mer pengar går till elevernas undervisning

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

9. Utbildningsnämnden ska utöka undervisningen i svenska.
10. Utbildningsnämnden ska ta bort den hemspråksundervisning som inte är lagstadgad.
11. Utbildningsnämnden ska inrätta en förberedelseskola för nyanlända invandrare där läroplanen har ett större fokus på svenska och samhällsorientering.
12. Utbildningsnämndens målsättning ska vara en nolltolerans mot mobbning, trakasserier och skadegörelse. Elever som förstör för andra elever ska förflyttas till särskilda skolor.
13. Nämnden ska införa ett slöjförbud i stadens skolor.
14. Genuspedagogik ska inte vara en del av skolverksamheten.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

15. Utbildningsnämnden ska se till att alla stadens grundskolor och gymnasieskolor har handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck.
16. Utbildningsnämnden ska se till att alla stadens grundskolor och gymnasieskolor erbjuder tillgång till gratis mensskydd.
17. Utbildningsnämnden ska genomföra ett kompetenslyft om sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsa.
18. Utbildningsnämnden ska göra en särskild satsning för att motverka sexuella trakasserier i skolan och öka kunskapen om samtycke.
19. Utbildningsnämnden ska aktivt arbeta för att motverka rasism och antisemitism i skolan och öka kunskapen om mänskliga rättigheter.

Äldrenämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

19. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Äldrenämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Äldrenämnden ska tillsammans med berörda nämnder införa en nollvision för äldre i hemlöshet.
2. Äldrenämnden ska tillämpa principen att kommunal regi är ickevalsalternativet i hemtjänsten.
3. Äldrenämnden ska arbeta enligt principen att 60 procent av vård- och omsorgsboenden ska ligga under kommunalt huvudmannaskap för att säkra stadens rådighet

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Äldrenämnden ska utveckla äldreboende för nationella minoriteter.

Överförmyndarnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

20. Förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för
Överförmyndarnämnden godkänns.

Central medelsreserv

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

21. Till **Central medelsreserv** reserveras följande belopp för år 2020 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.
 - 21.1 Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.
 - 21.2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 626,1 mnkr.
 - 21.3 Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, komvux, särskola, svenskaundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta, arbetsmarknadsnämnden samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden reserveras 777,5 mnkr.
 - 21.4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 500,0 mnkr.

Finansförvaltningen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- 22.1.1 Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till och borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.
- 22.1.2 Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med den årliga översynen av finanspolicyn uppdatera de finansiella risklimiterna utifrån aktuella finansiella förutsättningar.
- 22.2 Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:74 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2020.
- 22.3 Begravningsavgift utdebiteras med öre 6:50 per skattekrona för 2020.
- 22.4 Internräntan fastställs till 0,5 procent för 2020.
- 22.5 Regler för ekonomisk förvaltning fastställs enligt bilaga 8.
- 22.6 I övrigt godkänna detta förslag till budget 2020 och inriktning för 2021 och 2022 för Finansförvaltningen, samt dels förslag till peng, schabloner och ersättningsnivåer samt volymer enligt bilaga 6, dels till avgifter enligt bilaga 7 godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:90 per skattekrona för 2020.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 18:04 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov 2020.
3. Begravningsavgiften utdebiteras med 7:50 öre per skattekrona för 2020.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 18:00 per skattekrona för 2020.
5. Begravningsavgiften utdebiterats med 7:50 öre per skattekrona för 2020.

Stockholms Stadshus AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

23. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Koncernen Stockholms Stadshus AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholms stadshus AB ska i samverkan med berörda bolag säkerställa att upphandlingar som genomförs ska innehålla krav på kollektivavtalsliknande villkor avseende lön, semester och pensionsvillkor,

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stockholms Stadshus AB ska tillsammans med kommunstyrelsen bilda ett särskilt bolag inom koncernen för produktion och handel med solel.
3. Stockholms stadshus AB ska bistå kommunstyrelsen i planeringen av en storskalig anläggning för biokol. Obligatorisk matavfallsinsamling ska fasas in till år 2021.
4. Stockholms Stadshus AB ska bistå kommunstyrelsen med att utveckla Stockholms fjärrvärme med utgångspunkt att de fossila bränslena i kraftvärmeverket i Värtan ska fasas ut senast år 2022, samt att all oljeanvändning för uppvärmningssyfte fasas ut 2025.

Bostadsbolagen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

24. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Bostadsbolagen: AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Bostadsbolagen ska inte genomföra beståndsförsäljningar eller ombildningar av hyresrätter.
2. Bostadsbolagen ska öka antalet hyresrätter med rimliga hyror både genom att inte sälja ut ur befintligt bestånd och säkerställa nyproduktion av Stockholmshus med investeringsstöd.
3. Kommunfullmäktige avvisar förslaget att sälja ut Vällingby Centrum

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Bostadsbolagen ska ge hyresgästerna starkt inflytande vid renovering och avgörande inflytande när det gäller grad av standardhöjning utöver lägsta godtagbara standard för att säkerställa att alla hyresgäster har råd att bo kvar efter upprustning

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Bostadsbolagen ska utöka målgruppen för studentbostäder med studerande på yrkesinriktade Komvuxprogram och annan jämförbar yrkesutbildning
6. Bostadsbolagen ska genom investeringar i solceller, vindkraftsverk och innovativa lösningar för lagring av vind- och solenergi verka för att bolagen blir självförsörjande på el senast 2030.
7. Bostadsbolagen återinvestera resultat och realisationsvinster i bolagen

Sverigedemokraterna:

Kommunfullmäktige beslutar följande

8. Bostadsbolagen ska verka och prioritera byggandet av hyreslägenheter.
9. Bostadsbolagen ska återinvestera överskott på kapital i underhåll och nybyggnation.
10. Nyanlända invandrare ska inte få förtur till kommunens hyreslägenheter.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

25. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Micasa Fastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Micasa ska tillsammans med Stockholm Exergi, Äldrenämnden och stadsdelsnämnderna tillförsäkra äldreboenden tillgång till fjärrkyla för att garantera äldre ett säkert boende vid extrem hetta.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Micasa ska säkra att realisationsvinster som uppstår till följd av försäljning ska stanna inom bolaget för att förbättra möjligheterna till nyproduktion av bostäder för äldre.

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

26. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Bostadsförmedlingen i Stockholm AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska ta fram regelverk för införandet av en bostadsgaranti för unga.

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

27. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Skolfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) ska tillsammans med Utbildningsnämnden, Kulturnämnden, Fastighetsnämnden, Idrottsnämnden och Stadsdelsnämnderna planera för ökat samutnyttjande av såväl existerande skolor som nyproduktion i syfte att skolan ska kunna användas även efter skoltid.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. SISAB ska tillsammans med stadsdelsnämnderna, utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och fastighetsnämnden skyndsamt ta fram riktlinjer för lekvärdesfaktor för förskolegårdar. Utgångspunkten ska vara att säkra tillräckligt stora ytor för den pedagogiska verksamheten utomhus. Riktlinjerna ska fastslå huvudregel för förskolegårdar på 30 kvm per barn och för skolgårdar 20 kvm per barn. Vid avvikelser ska kompletterande investeringar göras i närliggande natur eller parker, exempelvis toaletter, dricksvattenfontäner och vind/solskydd.

Stockholm Vatten och Avfall AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

28. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholm Vatten och Avfall AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholm Vatten och Avfall AB ska öka återvinningen bland annat genom ett utökat öppethållande vid stadens återvinningscentraler så att medborgare normala vardagar kan återvinna minst mellan klockan 07 och 21.

Stockholms Hamn AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

29. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholms Hamn AB** godkänns.

AB Stokab

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

30. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **AB Stokab** godkänns.

Stockholms Stads Parkerings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

31. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholms Stads Parkering AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholms Stads Parkerings AB ska utreda i snabbare takt möjligheterna att bygga ett cykelgarage i anslutning till Centralstationen.

Stockholms Stadsteater AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

32. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholms Stadsteater AB** godkänns.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

33. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholm Globe Arena Fastigheter AB** godkänns.

Stockholm Business Region AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Stockholm Business Region AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholm Business Region AB (SBR) ska avsluta samarbetet med Connect Sweden.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stockholm Business Region AB ska fortsätta arbeta aktivt för att öka antalet kryssningsfartyg till Stockholms stad.

S:t Erik försäkrings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

35. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **S:t Erik Försäkrings AB** godkänns.

S:t Erik Livförsäkrings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **S:t Erik Liv försäkrings AB** godkänns.

S:t Erik Markutveckling AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

37. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **S:t Erik Markutveckling AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Mässfastigheter i Stockholm AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

38. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **Mässfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Stockholm Exergi Holding AB samägt med Stockholms stad

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

39. Förslag till mål och ägardirektiv för 2020-2022 för **AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholm Exergi ska tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall samarbeta om hur produktionen av biokol kan skalas upp, genom att inleda planeringen av en storskalig pyrolysanläggning, eventuellt i Lövsta.

Stockholms stads organisering i kommunalförbund

Storstockholms brandförsvaret

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

40. Förslaget till inriktning för 2020-2022 för **Storstockholms brandförsvaret** godkänns.

Stockholms stads organisering i stiftelser

SHIS Bostäder – Stiftelse hotellhem i Stockholm

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

41. Förslaget till inriktning för 2020-2022 för **Stiftelsen hotellhem i Stockholm** godkänns.

2019-11-20 22.01

Voteringsresultat

Ärendenr: 6.
Beskrivning: 6.:1

Ärendemening:

SDN: Arbetsmarknadsåtgärder, Arbetsmarknadsnämnden, KS integrationsutskott, Stiftelsen Hotellhem

Ja:56 Nej:37 Avstår:3 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Avstår:

Felix Byström (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Anna

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 82 (321)

Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Rähkä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.02

Voteringsresultat

Ärendenr: 6.
Beskrivning: 6.:2

Ärendemening:

SDN: Arbetsmarknadsåtgärder, Arbetsmarknadsnämnden, KS integrationsutskott, Stiftelsen Hotellhem

Ja:56 Nej:28 Avstår:12 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Avstår:

Torun Boucher (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rose-Marie Rooth (V), Rikard Warlenius (V)

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Felix Byström (SD), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Maria Jansson (FI), Karin Lekberg (S), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson

(S), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Karin Wanngård (S), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.05

Voteringsresultat

Ärendenr: 6.
Beskrivning: 6.:3

Ärendemening:

SDN: Arbetsmarknadsåtgärder, Arbetsmarknadsnämnden, KS integrationsutskott, Stiftelsen Hotellhem

Ja:59 Nej:37 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Peter Wallmark (SD), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Anna

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 86 (321)

Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Rähä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.06

Voteringsresultat

Ärendenr: 6.
Beskrivning: 6.:4

Ärendemening:

SDN: Arbetsmarknadsåtgärder, Arbetsmarknadsnämnden, KS integrationsutskott, Stiftelsen Hotellhem

Ja:56 Nej:40 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande: 1

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Torun Boucher (V), Felix Byström (SD), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth

(V), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling
(S), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius
(V), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.06

Voteringsresultat

Ärendenr: 6.
Beskrivning: 6.:5

Ärendemening:

SDN: Arbetsmarknadsåtgärder, Arbetsmarknadsnämnden, KS integrationsutskott, Stiftelsen Hotellhem

Ja:55 Nej:28 Avstår:13 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Avstår:

Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rose-Marie Rooth (V), Rikard Warlenius (V)

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Peter Wallmark (SD), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Joakim Hedelin (-), Bengt Herke (-), Maria Jansson (FI), Björn Larsson (-), Karin Lekberg (S), Jeanette Malmström (-), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 90 (321)

(FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Rähä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.10

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:1

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:69 Nej:21 Avstår:6 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Avstår:

Felix Byström (SD), Maria Jansson (FI), Sissela Nordling Blanco (FI), Anna Rantala Bonnier (FI), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Lars Bäck (V), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Cecilia Herrström (V), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Hassan Jama (V), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Tobias Johansson (V), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Maria Ljuslin (V), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Sofia Modigh (KD), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Rose-Marie Rooth (V), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Karin Lekberg (S), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.11

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:2

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:77 Nej:16 Avstår:3 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Avstår:

Felix Byström (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Christian Carlsson (KD), Elisabet Carlsson (S), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Käberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Fredrik Pettersson (S), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Sissela Nordling Blanco (FI), Anna Rantala Bonnier (FI), Rose-Marie Rooth (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.13

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:3

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:57 Nej:24 Avstår:13 Kvittade: 4 Frånvarande:3

Avstår:

Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rose-Marie Rooth (V), Rikard Warlenius (V)

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Peter Wallmark (SD), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S),

Maria Jansson (FI), Karin Lekberg (S), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.14

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:4

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:58 Nej:16 Avstår:21 Kvittade: 4 Frånvarande:2

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Karin Lekberg (S), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Rähkä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanggård (S)

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Peter Wallmark (SD), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Sissela Nordling Blanco (FI), Anna Rantala Bonnier (FI), Rose-Marie Rooth (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.18

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:5

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:56 Nejd:39 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Torun Boucher (V), Felix Byström (SD), Lars Bäck (V), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Anna

Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Rähkä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.18

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:6

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:59 Nej:13 Avstår:24 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Maria Jansson (FI), Karin Lekberg (S), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Rähä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S)

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Peter Wallmark (SD), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rose-Marie Rooth (V), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.19

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:7

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:89 Nej:3 Avstår:4 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Avstår:

Joakim Hedelin (-), Bengt Herke (-), Björn Larsson (-), Jeanette Malmström (-)

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Lars Bäck (V), Christian Carlsson (KD), Elisabet Carlsson (S), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Cecilia Herrström (V), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Tobias Johansson (V), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Ewa Larsson (MP), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Maria Ljuslin (V), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Sofia Modigh (KD), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Sissela Nordling Blanco (FI), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nilá Vikhe Patil (MP), Arvid Vikman (S), Karin

Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L),
Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Felix Byström (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.19

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:8

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:89 Nej:7 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Lars Bäck (V), Christian Carlsson (KD), Elisabet Carlsson (S), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Cecilia Herrström (V), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Tobias Johansson (V), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Ewa Larsson (MP), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Maria Ljuslin (V), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Sofia Modigh (KD), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Sissela Nordling Blanco (FI), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Arvid Vikman (S), Karin

Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L),
Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Felix Byström (SD), Joakim Hedelin (-), Bengt Herke (-), Björn Larsson (-), Jeanette
Malmström (-), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.20

Voteringsresultat

Ärendenr: 7.
Beskrivning: 7.:9

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:58 Nej:3 Avstår:34 Kvittade: 4 Frånvarande:2

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Rähä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Peter

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 108 (321)

Wallmark (SD), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L),
Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Maria Jansson (FI), Sissela Nordling Blanco (FI), Anna Rantala Bonnier (FI)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.23

Voteringsresultat

Ärendenr: 8. **Beskrivning:** 8.:1

Ärendemening:

Äldrenämnden, SDN: Äldreomsorg, KS pensionärsråd, KS trygghetsråd

Ja:55 **Nej:36** **Avstår:4** **Kvittade: 4** **Frånvarande:2**

Avstår:

Joakim Hedelin (-), Bengt Herke (-), Björn Larsson (-), Jeanette Malmström (-)

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Peter Wallmark (SD), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI),

Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.27

Voteringsresultat

Ärendenr: 9a.
Beskrivning: 9a.:1

Ärendemening:
SDN: Förskoleverksamhet

Ja:55 Nej:39 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:3

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Felix Byström (SD), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Peter Wallmark (SD), Dennis Wedin (M), Martin Westmont (SD), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Torun Boucher (V), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Joakim Hedelin (-), Bengt Herke (-), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Björn Larsson (-), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Jeanette Malmström (-), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva

Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.31

Voteringsresultat

Ärendenr: 9b.
Beskrivning: 9b.:1

Ärendemening:

Utbildningsnämnden, Grundskola och skolbarnomsorg, Gymnasieskola, Särskola

Ja:55 **Nej:41** **Avstår:0** **Kvittade: 4** **Frånvarande:1**

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Torun Boucher (V), Felix Byström (SD), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esmé Güler (S), Anders Göransson (S), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Björn Larsson (-), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg

(S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S),
Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Karin Wanngård
(S), Rikard Warlenius (V), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.32

Voteringsresultat

Ärendenr: 9b.
Beskrivning: 9b.:2

Ärendemening:

Utbildningsnämnden, Grundskola och skolbarnomsorg, Gymnasieskola, Särskola

Ja:53 Nej:43 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali (S), Torun Boucher (V), Felix Byström (SD), Lars Bäck (V), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Joakim Hedelin (-), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), Björn Larsson (-), Karin Lekberg (S), Maria Ljuslin (V), Jeanette Malmström (-), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Rana Nasrindotter (S), Sissela Nordling Blanco (FI), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja

Räihä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Peter Wallmark (SD), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.32

Voteringsresultat

Ärendenr: 9b.
Beskrivning: 9b.:3

Ärendemening:

Utbildningsnämnden, Grundskola och skolbarnomsorg, Gymnasieskola, Särskola

Ja:89 Nej:3 Avstår:4 Kvittade: 4 Frånvarande:1

Avstår:

Joakim Hedelin (-), Bengt Herke (-), Björn Larsson (-), Jeanette Malmström (-)

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Lars Bäck (V), Christian Carlsson (KD), Elisabet Carlsson (S), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Cecilia Herrström (V), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Tobias Johansson (V), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Ewa Larsson (MP), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Maria Ljuslin (V), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Sofia Modigh (KD), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Sissela Nordling Blanco (FI), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottnér (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Arvid Vikman (S), Karin

Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L),
Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Felix Byström (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.33

Voteringsresultat

Ärendenr: 9b.
Beskrivning: 9b.:4

Ärendemening:

Utbildningsnämnden, Grundskola och skolbarnomsorg, Gymnasieskola, Särskola

Ja:90 Nej:4 Avstår:0 Kvittade: 4 Frånvarande:3

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Lars Bäck (V), Christian Carlsson (KD), Elisabet Carlsson (S), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Cecilia Herrström (V), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Tobias Johansson (V), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Ewa Larsson (MP), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Maria Ljuslin (V), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Sofia Modigh (KD), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Sissela Nordling Blanco (FI), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Felix Byström (SD), Joakim Hedelin (-), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.33

Voteringsresultat

Ärendenr: 9b.
Beskrivning: 9b.:5

Ärendemening:

Utbildningsnämnden, Grundskola och skolbarnomsorg, Gymnasieskola, Särskola

Ja:90 **Nej:3** **Avstår:3** **Kvittade: 4** **Frånvarande:1**

Avstår:

Joakim Hedelin (-), Bengt Herke (-), Jeanette Malmström (-)

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali (S), Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Torun Boucher (V), Cecilia Brinck (M), Lars Bäck (V), Christian Carlsson (KD), Elisabet Carlsson (S), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Berthold Gustavsson (M), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Cecilia Herrström (V), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Tobias Johansson (V), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), Marlene Karlén (V), Tina Kratz (V), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Karin Lekberg (S), Fredrik Lindstål (C), Maria Ljuslin (V), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Sofia Modigh (KD), Rashid Mohammed (V), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Rana Nasrindotter (S), Johan Nilsson (M), Sissela Nordling Blanco (FI), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Fredrik Pettersson (S), Anna Rantala Bonnier (FI), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Rose-Marie Rooth (V), Mirja Räihä (S), Banar Sabet (C), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Margareta Stavling (S), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil

(MP), Arvid Vikman (S), Karin Wangård (S), Rikard Warlenius (V), Dennis Wedin
(M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Felix Byström (SD), Peter Wallmark (SD), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

2019-11-20 22.34

Voteringsresultat

Ärendenr: 9b.
Beskrivning: 9b.:6

Ärendemening:

Utbildningsnämnden, Grundskola och skolbarnomsorg, Gymnasieskola, Särskola

Ja:56 **Nej:19** **Avstår:21** **Kvittade: 4** **Frånvarande: 1**

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali (S), Elisabet Carlsson (S), Ingela Edlund (S), Claes Elmgren (S), Karin Gustafsson (S), Lisa Gustafsson (S), Esme Güler (S), Anders Göransson (S), Karin Lekberg (S), Rana Nasrindotter (S), Åsa Odin Ekman (S), Bengt Ohlsson (S), Fredrik Pettersson (S), Salar Rashid (S), Eva Risberg (S), Mirja Rähä (S), Suhur Salahyusuf (S), Ulla Sjöbergh (S), Margareta Stavling (S), Arvid Vikman (S), Karin Wanngård (S)

Röstat Ja:

Peter Backlund (L), Linn Bessner (C), Cecilia Brinck (M), Christian Carlsson (KD), Abit Dundar (L), Lotta Edholm (L), Torbjörn Erbe (M), Sophia Granswed Baat (M), Berthold Gustavsson (M), Ulla Hamilton (M), Mats Hasselgren (L), Joakim Hedelin (-), Andrea Hedin (M), Tom Hedrup (M), Daniel Helldén (MP), Anette Hellström (M), Bengt Herke (-), Börje Häggman (M), Kristin Jacobsson (C), Lars Jilmstad (M), Linnéa Joandi (MP), Rasmus Jonlund (L), Christoffer Järkeborn (M), Christoffer Jönsson (L), Jan Jönsson (L), John Kåberg (C), Anna König Jerlmyr (M), Björn Larsson (-), Ewa Larsson (MP), Fredrik Lindstål (C), Katarina Luhr (MP), Kristina Lutz (M), Jeanette Malmström (-), Sofia Modigh (KD), Mariana Moreira Duarte (MP), Anna-Klara Müntzing (MP), Johan Nilsson (M), Claes Nyberg (C), Cecilia Obermüller (MP), Johan Paccamonti (M), Ole-Jörgen Persson (M), Christina Peterson (C), Banar Sabet (C), Jessica Sjönell (L), Erik Slottner (KD), Isabel Smedberg Palmqvist (L), Eva Solberg (M), Bo Sundin (M), Jan Tigerström (M), Lennart Tonell (MP), Mikael Valier (KD), Johan Vesterlund (C), Nila Vikhe Patil (MP), Dennis Wedin (M), Ann-Katrin Åslund (L), Nike Örbrink (KD)

Röstat Nej:

Torun Boucher (V), Felix Byström (SD), Lars Bäck (V), Cecilia Herrström (V), Hassan Jama (V), Maria Jansson (FI), Tobias Johansson (V), Marlene Karlén (V),

Tina Kratz (V), Maria Ljuslin (V), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Robert Mjörnberg (V), Rashid Mohammed (V), Sissela Nordling Blanco (FI), Anna Rantala Bonnier (FI), Rose-Marie Rooth (V), Peter Wallmark (SD), Rikard Warlenius (V), Martin Westmont (SD)

Kvittade:

Joakim Larsson, Alexander Ojanne, Jennyfer Redin, Johan Sjölander

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 20 november 2019

§ 5 Budget för 2020 för Stockholms stad med inriktning för 2021 och 2022, ägardirektiv för 2020–2022 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt vissa ärenden som behandlas, avslutas eller besvaras i samband med budgeten

Anförande nr 1

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande, fullmäktige och kära stockholmare! Ett år har nu gått sedan valet. Alla ni som är föräldrar vet att man ofta känner att tiden går otroligt fort. Har sonen redan vuxit ur skorna och vinterjackan? Det går också väldigt fort i politiken, känner man. Ibland är det svårt att ta in allting som har hänt: alla beslut som har fattats, alla påbörjade initiativ och alla möten med stockholmare.

Faktum är att vi i den blågröna majoriteten under det senaste året har levererat otroligt mycket inom en rad viktiga områden för stockholmarna. Men på grund av vikande konjunktur och sämre ekonomiska förutsättningar behöver vi nu också alltmer fokusera på det viktiga: Vi tar nu ansvar för stadens långsiktiga ekonomi genom att fokusera på intäkter och på att minska skuldutvecklingstakten. Vi behåller vårt höga kreditbetyg. Vi tar ansvar och ger tillbaka 16 av de 55 öre som Socialdemokraterna höjde skatten med under förra mandatperioden. Vi tar ansvar och förbättrar företagsklimatet genom Stockholms första näringslivspolicy så att jobben blir fler och företagen växer. Vi tar ansvar för våra verksamheter genom effektiviseringar och genom att vi säkerställer att vi ställer om för framtiden utmaningar.

I en stad där andelen äldre över 80 år kommer att växa med över 40 procent till 2028 måste vi jobba med smarta lösningar som avlastar befintlig personal och samtidigt säkra en hög kvalitet i omsorgen. Vi måste säkra att vi kan möta kompetensbristen, som kommer att växa sig allt större med en åldrande befolkning. Samma sak gäller förskollärare och lärare. Vi behöver kompetensväxla och kompetensutveckla och säkerställa att vi står beredda inför det som kommer om bara några år.

Vi initierar därför arbetet med framtidens välfärd för att ta Stockholm in i framtiden. Hur tillvaratar vi våra lokaler på bästa sätt? Hur stärker vi kompetensutvecklingen? Hur säkerställer vi att vi får smarta lösningar i alla våra verksamheter? Genom e-tjänster i socialtjänsten, genom artificiell intelligens i skolan för att upptäcka barn med dyslexi och genom smarta duschar i äldreomsorgen frigör vi tid till utbildning, omvårdnad och det mänskliga mötet.

Att möta framtiden är också att planera för den elektrifiering som nu kommer i stor skala. Om tio år vill jag att all godstrafik ska kunna köras nattetid i Stockholm för att kunna öka framkomligheten dagtid. Tysta, eldrivna fordon ger positiva effekter för både klimat och människor. Här står näringslivet och beslutsfattarna sida vid sida med höga ambitioner för innovationer och för klimatomställningen, där vårt fokus är att minska den globala uppvärmningen. Men då måste vi också samarbeta med dem som bygger ut elnäten så att elen finns där när Stockholm elektrifieras.

Vi måste nu också fokusera på kärnuppgifterna – på det som stockholmarna tycker är allra mest angeläget. Det är vår trygghet. Aldrig förr har behovet varit så stort, och aldrig förr har vi fokuserat så mycket på trygghet som vi gör nu. Under året som har gått har vi höjt ambitionerna och prioriteringarna i stadens trygghetsarbete med en ambitiös och detaljerad samverkansöverenskommelse med polisen.

Vi jobbar för en tryggare stad där vi stärker ekonomin och där vi har siktet mot framtiden. Stockholm ska vara staden som aldrig står still, staden som vågar tänka nytt när ingen annan gör det och staden som alltid står på stockholmarnas sida.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 2

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholm är en fantastisk stad att leva och verka i. Här finns möjligheter för människor att uppfylla sina drömmar och nå sin fulla potential. Men det kommer inte gratis. Det kräver både hårt arbete och ett samhälle som inte stänger dörrar. Det kräver ett samhälle som håller samman.

Vi socialdemokrater vill skapa förutsättningar för människor att växa genom utbildning och arbete. Med vår budget vill vi genomföra åtgärder som ger alla stockholmare chansen. Vi vill bryta segregationen, som begränsar människors möjligheter varje dag.

Jag är oroad för vår stad. Utvecklingen går åt fel håll. Vi ser hur mycket av det som har byggt Stockholm starkt nu prioriteras bort. Stockholm har i grunden en stabil ekonomi, men stadens verksamheter drabbas av de borgerliga skattesänkningarna. Stoppat bostadsbyggande går ut över alla som söker en bostad men får också konsekvenser för stadens ekonomi. I Moderaternas Stockholm är det barnen som drabbas allra hårdast. Det är uppenbart att kulturlivet går på knäna. När vi mer än någonsin borde satsa på barns läsande har bibliotek stängts och skolbesök ställts in. Nu är det skolans tur att få betala för skattesänkningen. Det är många skolor som redan går med underskott och sparkrav som är hårda. Med den sämsta uppräknigen till skolor och förskolor i modern tid är oron stor bland lärare och föräldrar.

Det spelar roll vilka val vi gör. Det spelar också roll vilka signaler vi sänder ut. Jag är övertygad om att vi i det här rummet har makten att göra skillnad. Därför satsar Socialdemokraterna på utbildning. Vår budget ger 530 miljoner kronor mer till skola och förskola. Om det är någonstans vi kan göra bestående insatser för framtiden är det hos barn och unga.

Vi vill bygga fler bostäder där människor har råd att bo. Vi vill ta oss an klimatutmaningen genom storskaliga lösningar med bevisad klimatnytta. Vi vill lägga ned Bromma flygplats och sluta subventionera fossila utsläpp. Vi vill att det ska vara lätt att starta och driva företag, och vi satsar på jobben. Vi vill att våra äldres behov ska stå i centrum genom generösare biståndsbedömning.

Stockholm ska vara en trygg stad. Vi står starka i vetskapen att det är de förebyggande insatserna som har långsiktig effekt. Vi har ett ansvar för att göra allt vi kan för att

bryta isolering och utanförskap. Alla människor i vår stad ska ha möjlighet att växa och skapa sig goda liv. Polisens resurser och medel ska stärkas. Otrygga stadsmiljöer ska rustas, och brottsförebyggande satsningar ska skalas upp. Vi tror på en politisk riktning som bekämpar kriminalitetens grogrund med jobb och utbildning. Vi vill se långsiktiga satsningar på ett jämlikt samhälle. Alla barn som växer upp i vår stad ska ha goda uppväxtvillkor. Vi vill skapa ett samhälle som håller samman – ett Stockholm för alla.

Bifall den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 3

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! I januari börjar min dotter Hedda i förskolan. Förut var jag mest orolig för att hon inte skulle få kompisar eller inte bli bjuden på några kalas. Men efter att ha läst majoritetens förslag till budget är det själva kvaliteten i förskolan jag oroar mig över.

Varje år ökar priser, lokalhyror och löner i alla verksamheter. Det gäller oavsett vem som styr i Stadshuset. Men varken förskolan, grundskolan, gymnasiet, fritidshemmen eller äldreomsorgen får tillräckliga tillskott i nästa års budget för att täcka kostnadsökningarna. Det ni presenterar här i dag är inga satsningar; det är luftslott. Det täcker nämligen inte ens pris- och löneökningarna för nästa år.

Självklart kan förskolan, skolan och äldreomsorgen jobba smartare. Men inte i hur många år som helst. Vad som händer till slut kan ni läsa i boken jag visar här: *De effektiva* av tankesmedjan Balans. Den finns utanför pressläktaren och kommer att skickas till era partikanslier efter debatten. Jag tycker att ni ska ta er tid att läsa den, för där beskrivs väldigt tydligt hur bristen på pris- och lönekomensation och ständiga krav på generella effektiviseringar bryter sönder medarbetarna i välfärden. De kan snart inte springa snabbare. De orkar inte mycket längre till.

Men era nedskärningar drabbar inte bara dem som arbetar i välfärden. De drabbar också helt vanliga barnfamiljer, särskilt i ytterstaden. Jag bor med min familj i Hökarängen. Ute hos oss ska Fagerlids och Odlarängens parklek läggas ned liksom fritidsgården för högstadieelever i centrala Farsta. Det är en direkt konsekvens av den nedskärning på 11 miljoner kronor som ni gör på stadsdelarnas förebyggande verksamhet i budgeten för nästa år, det vill säga de verksamheter som erbjuder ett socialt sammanhang, som tidigt upptäcker barn och familjer som behöver stöttning och som ger unga en meningsfull fritid med stabila vuxna förebilder i stället för att de ska hänga i Farsta centrum.

Ni pratar gärna om trygghet och om förebyggande insatser i den här staden. Men där utanför tvingar ni just förebyggande verksamheter att lägga ned. Det beror på att ni valde att sänka skatten med över 400 miljoner kronor i stället för att satsa på våra barn och unga. Det är tydligt att det behövs en helt annan politik för Stockholm, för barnen och för det här landet. Det behövs en politik som prioriterar välfärden och kvinnorna som arbetar i den framför sänkt skatt. Det behövs en politik som prioriterar hyresrätter med överkomliga hyror framför ekonomiska intressen hos privata fastighetsägare. Det behövs en politik som prioriterar klimatet framför oljebolagen och elitens lyxkonsumtion.

Vi kan inte voja oss ur klimatkrisen. Det räcker inte med att förändra saker på marginalen. Vi måste ställa om hela det här samhället i grunden. Det handlar om allt från transporter och energisystem till hur vi bor och ekonomin som helhet. Vi måste våga omfördela från den ekonomiska elit vars konsumtion gör att utsläppen bara fortsätter att öka till att stärka den gemensamma välfärden, som både har betydligt mindre utsläpp och gynnar så många fler.

För mig personligen handlar klimatkampen om att jag vill kunna se min dotter Hedda i ögonen och säga: Vi gjorde faktiskt vad vi kunde. För dig och för alla andra barn var vi beredda att göra allt.

Bifall till Vänsterpartiets förslag till budget!

Anförande nr 4

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande, fullmäktige! Så står vi då här igen på ytterligare ett budgetfullmäktige då vi ska debattera synen på hur Stockholm ska bli den bästa av alla städer. Ibland tänker jag på vilket oerhört stort ansvar som vilar på den här församlingens 101 ledamöter. De beslut som fattas här under två dagar påverkar i mycket stor utsträckning livet för många stockholmare både nästa år och för en lång tid framöver. För oss liberaler är det därför en självklarhet att det är den enskilde stockholmaren som måste vara allas vår utgångspunkt. I år är det särskilt viktigt.

Som ni alla vet har jag suttit i den här församlingen ganska länge, och jag överdriver inte om jag säger att det här budgetläget är det svåraste som jag har varit med om. När vi har läst om kommunernas försämrade ekonomi de senaste åren har det känts lite avlägset. Stockholm har ju gått som tåget när det har varit tuffare tider i andra delar av landet. Men nu har lågkonjunkturen också nått Stockholm.

I ekonomiskt tuffare tider står vi politiker inför ett val. Vi kan ta den enkla, kortsiktiga vägen, där man höjer skatten, lånar mer och ökar utdelningen från bolagen. Problemet är bara att en sådan väg inom kort skulle få katastrofala följder för kommunen och i förlängningen för stockholmarna.

Kära ledamöter! I stället för att ta den där enkla vägen och föreslå populistiska lösningar på väldigt komplexa problem i en ekonomiskt stram realitet måste vi under dessa två dagar orka seriöst diskutera de utmaningar som Stockholm faktiskt står inför. Stockholmarna förväntar sig inget mindre än så, och det gör de helt rätt i. Politiskt ledarskap är inte bara att fatta de kortsiktiga, lätta besluten. Politiskt ledarskap är framför allt att orka ta ansvar för de svåra besluten och att orka prioritera långsiktighet framför kortsiktighet.

Vi i den grönbå majoriteten har gjort precis detta. Vi har prioriterat stadens kärnuppgifter, och när vi har gjort det har den enskilda stockholmaren alltid varit i fokus. Tack vare det har vi trots ett svårt ekonomiskt läge kunnat tillföra resurser till stadens allra viktigaste verksamheter: skola, socialtjänst och äldreomsorg. Samtidigt gör vi stora insatser för att öka tryggheten och möta klimathotet. Allt detta kan vi göra samtidigt som vi tar långsiktigt ansvar för ekonomin och säkrar morgondagens välfärd för dem som är unga i dag.

De grundläggande uppgifterna i samhället måste helt enkelt fungera. Det handlar om en rättsstat som människor kan lita på och ett samhällskontrakt som verkligen gäller. Det handlar om att kunna känna trygghet i vardagen och att ha vetskap om att när man behöver hjälp en dag finns den hjälpen också där hos till exempel polis, socialtjänst och äldreomsorg.

Stockholm står inför enorma utmaningar. Vi ser hur klyftorna har vuxit mellan dem som har alla möjligheter och dem som har fastnat i utanförskap. Jag tror att under många år framöver kommer integrationsutmaningen att vara en av de viktigaste frågorna. Fler måste få chans till jobb, till en egen bostad och till att lära sig svenska språket. Barnens framtid ska inte avgöras av föräldrarnas bakgrund. Tensta, Rinkeby och Husby måste bort från polisens lista över särskilt utsatta områden. Det är vi skyldiga alla de föräldrar som ligger sömlösa på nätterna av rädsla för att deras barn ska kidnappas av samvetslösa gäng. Det är vi också skyldiga stockholmarna.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 5

Borgarrådet H e l l d é n (MP): New York, september 2019: Ni har stulit mina drömmar och min barndom med era tomma ord. Det är lätt att föreställa sig vad Greta syftade på. Sedan Kyotoavtalet skrevs på för över 20 år sedan och världens ledare lovade utsläppsminskningar och ambitiösa klimatmål har utsläppen inte minskat utan tvärtom ökat.

Enligt FN hotas 600 miljoner människor av havsnivåhöjningar. Stora länder backar ur klimatåtaganden och gör i stället massiva investeringar i fossil energi. De bränner mer olja rakt ut i atmosfären, som om de förnekar att vi strax går in i ett nytt decennium – 2020-talet. Inget enskilt land och ingen enskild stad kommer att kunna lösa hela klimatutmaningen. Men varje enskilt land och varje enskild stad kan göra mycket. Det är bara när alla bidrar i arbetet som vi har någon som helst chans att begränsa utsläppsökningarna. För att citera Greta: Ju större ditt klimatavtryck är, desto större är din moraliska skyldighet. Ju större din plattform är, desto större är ditt ansvar.

De unga som engagerar sig i klimatet i dag förväntar sig handling och inte tomt prat från politiker som gillar att ta selfies. Jag är beredd att ta ansvar, och vi är beredda att ta ansvar. Vi tvekar inte att fatta de beslut som krävs för att minska Stockholms klimatpåverkan. Jag tänker aldrig bli någon av de politiker som mest snackar.

Redan i dag avvecklar vi fossila energikällor, investerar i ny kapacitetsstark tunnelbana, gör det enklare att välja cykeln i stället för bilen och ställer ökade krav på insamling av matavfall. Vi höjer kraven på våra egna verksamheter att de ska minska sina utsläpp. Vi lägger en klimatomiljard för att fortsätta klimatinvesteringarna i staden. Men mer måste göras. Vi ska vara stolta, men vi får inte stanna upp. Om inte vi visar att det går – vem ska då göra det?

Stockholm har jämfört med många andra städer både de ekonomiska resurserna, god tillgång till förnybara energislag och en politisk vilja att minska vår klimatpåverkan. Därför ska Stockholm fortsätta att växla upp klimatarbetet. Sveriges huvudstad måste peka ut riktningen och göra vad vi kan för att minska vårt klimatavtryck. Denna budget

behandlar det nya decenniets första år. 2020 blir ett avgörande år för miljöpolitiken i Stockholm, då vi ska anta ett miljöprogram och en ny klimatstrategi. Vi ska anta en budget som går i bräsch för ett klimatarbete i världsklass. Vi måste förändra oss, har Greta Thunberg sagt. Jag är beredd att förändra Stockholm.

Bifall till kommunstyrelsens budgetförslag!

Anförande nr 6

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande, åhörare och fullmäktige! Sverigedemokraterna sätter alltid Sveriges väl i första rummet, och vi stockholmare har det särskilda ansvaret att förvalta vår fantastiska huvudstad. Vår målsättning är att Stockholm ska vara den bästa kommunen att födas, leva och bli gammal i. För att den visionen ska bli verklighet måste Stockholms politiker åter börja prioritera stockholmarna.

Det står klart att Stockholm står inför stora problem. Sverigedemokraterna är som alltid lösningsinriktade, och vi är beredda att ta oss an de omfattande problem som styrande politiker har förnekat under många år. Sverigedemokraterna kommer att fortsätta att verka för en ny politisk inriktning som tar Stockholm vidare i rätt riktning – en riktning som vi under den gångna mandatperioden har stått fast vid.

Då bostadsbristen är akut i Stockholm ska staden säga nej till mottagande av nyanlända som anvisas till vår kommun. Lediga bostäder finns i andra delar av Sverige, och vi anser att det är en bättre lösning att dessa bostäder kommer till användning än att ordna dyra akuta bostadslösningar i Stockholms stad eller att ge förturer till de kommunala bostäderna. Modulbostäder som redan är byggda och planerade ska gå till stadens studenter och hemlösa.

Efterfrågan på trygghet har seglat upp som en av de viktigaste frågorna för Stockholms invånare. Organiserad gängbrottslighet, sprängningar, skottlossning och inbrott i lägenheter och villor ökar lavinartat. Mycket av ansvaret ligger på regering och riksdag, men Stockholm har också ett ansvar för att bidra med resurser när omständigheterna så kräver. Tryggheten måste återtas på skolor, bibliotek, badhus och parker men även på allmänna platser, och det måste göras omedelbart.

Stadens ovilja att ingripa mot de grupperingar som inriktar sig på tiggeri och ockuperar allmänna platser inom stadens område kan inte godtas. Sverigedemokraterna vill ha ett förbud mot tiggeri. Vi menar att EU-medborgare som enligt utlänningslagen inte har rätt att vistas här ska avvisas och att sociala hjälpåtgärder som förekommer i betydande utsträckning efter ett beslut som den tidigare majoriteten fattade 2016 omedelbart ska upphöra.

Nyckeln till det svenska samhället är att lära sig svenska språket. Trots det satsas hundratals miljoner på att ge elever hemspråksundervisning i stadens skolor i ett annat språk än det svenska. Kunskaperna i svenska språket minskar liksom behörigheten till gymnasiet. Detta är en ohållbar utveckling både mänskligt och ekonomiskt. Sverigedemokraterna vill satsa på undervisning i svenska. Därför föreslår vi att ingen undervisning i hemspråk utöver den lagstadgade ska erbjudas i Stockholms skolor. I stället ska undervisning i svenska prioriteras. Som en åtgärd för att minska

segregationen vill vi införa slöjförbud i stadens skolor, då var sjätte elev uppger sig vara utsatt för hedersförtryck.

En av våra viktigaste uppgifter är att tydligt redovisa för invånarna vart deras inbetalda skattemedel tar vägen, då många upplever ständiga försämringar inom de områden som kommunen ansvarar för. Vi kanske skulle vara förtjänta av en finansvalp som sitter och strejkar varje fredag utanför Stadshuset för att rikta uppmärksamhet mot det finansnödläge som borde utlysas i Stockholms stad.

Därmed yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas budget för 2020.

Anförande nr 7

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag och Centerpartiet är mycket stolta och glada att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget i dag.

Stockholm växer. Tänk hur många gånger jag har fått börja mina anföranden med dessa ord! Det är någonting som vi i Stockholm ska vara riktigt glada för. Vi får fler nya invånare. Vi bygger nya bostadsområden. Företag etablerar sig här. Besökare söker sig hit. Oavsett vad man har med sig för kunskaper och erfarenheter ska den som bor i Stockholm eller flyttar till Stockholm få möjlighet att bidra. Alla nyanlända ska snabbt kunna komma i jobb eller studier. Stockholm har ett starkt och spännande näringsliv, men samtidigt har vi stora klyftor – mellan inrikes och utrikes födda och mellan stadsdelar i innerstad och ytterstad. Dessa klyftor ska vi bryta, och vi ska skapa möjligheter för alla.

Ordförande! Genom den här budgeten fortsätter vi att utveckla Stockholms arbetsmarknadspolitik. Fler i egenförsörjning är en vinst både för stockholmarna och för staden. Därför måste insatser leda till riktiga jobb. Genom att samarbeta med näringslivet och knyta arbetsgivare till oss gör vi arbetsmarknadspolitiken mer relevant för de behov som finns. Med Integrationspakten har vi redan knutit mer än 200 företag till oss, som alla har väntat på möjligheten att vara med och bidra. Vi möter näringslivets behov, och vi vill ta vara på företagets styrka och egen förmåga att på så sätt bidra till etableringen för nyanlända och öka takten för att de ska lämna utanförskap.

Ordförande! Ett av de mest effektiva sätten att bryta segregation och klyftor i vår stad är att jobba med barns och ungas idrottande. Vi vill ge alla barn och unga möjlighet att komma i kontakt med föreningslivet i tidig ålder och fortsätta att idrotta under lång tid. För att åstadkomma detta ska föreningarna involveras mer i den kommunala idrottsverksamheten, och de ska också få möjlighet att ta över delar av verksamheter som i dag bedrivs i kommunal regi. Idrott är en viktig del av integrationsarbetet, och det uppsökande arbetet bland stadens nyanlända ska stärkas.

Fullmäktige! Stockholmarna har också en möjlighet att visa andra städer i Sverige och världen att det går att ha världens tuffaste miljöarbete samtidigt som staden växer. Det går, om vi vågar utmana oss själva och gå före andra. Vi driver en effektiv och innovativ klimatpolitik som fokuserar på resultat. Världen måste halvera sina utsläpp under de kommande åren, och vi ska styra staden i en inriktning som gör att vi i

Stockholm gör vår del i detta. Vi ska minska våra utsläpp med en fjärdedel till 2022. Jag som centerpartist och representant för det grönbå samarbetet är oerhört stolt över att vi kan leverera på detta område.

Ordförande! Nu när vi i den grönbå majoriteten presenterar vår andra budget kan jag stolt konstatera att vi riktar förstärkningar till kulturnämnden. Det är förstärkningar som tack vare den stärkta kostnadskontrollen och det omställningsarbete som vi har genomfört nu innebär att verksamheterna står bättre rustade och kan ge mer pang för pengarna.

Ordförande! Som många andra kommuner i Sverige står Stockholm inför stora utmaningar under de kommande åren. Vi har en vändande konjunktur, en fortsatt inbromsning på bostadsmarknaden och en åldrande befolkning, för att nämna några. Men med denna budget tar vi ansvar för de tuffa år som kommer. Genom riktade satsningar på stadens viktiga verksamheter tillsammans med en tuff kostnadskontroll står vi väl rustade inför framtiden. Vi har ett stabilt ledarskap för Stockholm för att vi under de närmaste tre åren ska säkerställa öppenhet, medmänsklighet och ansvarstagande. Det borgar för att vi kommer att kunna ta oss an de stora utmaningarna, som innebär att vi kan skapa möjligheter för alla stockholmare.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 8

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande, fullmäktige och alla ni som lyssnar på debatten! Nu ska vi återigen under två fullspäckade dagar debattera, stöta och blöta stadens budget. Framför allt ska vi kanske debattera det som vi nog tycker skulle kunna fungera bättre i Stockholm.

Samtidigt vill jag säga att det finns väldigt mycket som fungerar bra. Jag tycker att det är viktigt att säga det. I min roll som äldreborgarråd besöker jag ofta både äldreboenden och olika hemtjänstutförare. De gör ett fantastiskt jobb, och de ger stadens äldre en god omsorg och service. I brukarundersökningar får också äldreomsorgen höga betyg. Exempelvis är 83 procent av de äldre som tar emot hemtjänst i huvudsak nöjda med de insatser de får. Det är viktigt att vi också ger denna bild när vi nu kanske ska debattera det som inte fungerar lika bra.

Vi vet att det ekonomiska läget är tufft för kommunerna, inte bara för Stockholm utan för i princip alla Sveriges kommuner. Budgeten är full av prioriteringar. För mig som äldreborgarråd har det varit viktigt att prioritera att verksamheterna får det tillskott de behöver för att kunna upprätthålla en hög kvalitet. I Stockholm ska vi inte behöva läsa artiklar om äldre som måste värmas med filtar eller äldre som serveras kalla middagar, som vi har kunnat göra i en del andra kommuner. Det vill jag säga att denna budget säkerställer att vi slipper.

Som trygghetsborgarråd är det viktigt att säkerställa att stadens framgångsrika satsning på ordningsvakter kan fortsätta. Under året har vi mer än femdubblat antalet ordningsvakter i Stockholm, och vi är nu uppe i snart 100 stycken. Därutöver har antalet områden där vakterna får utföra sitt uppdrag mer än fördubblats. Därtill fortsätter vi med trygghetsfonden, som ska möjliggöra tryggare offentliga platser.

I mitt grupplederanförande förra året, som jag inte tror att någon av er minns – jag gör det knappt själv – gav jag en rad exempel på åtgärder och vallöften som vi kristdemokrater gick till val på och som vi då kunde bocka av. Jag nämnde bland annat att det inte blir något Nobelcenter på Blasieholmen, att skatten kunde sänkas och att satsningen på ordningsvakter kunde öka mycket kraftigt. I den här budgeten kan jag gå vidare med att antalet stadsdelsnämnder nu kommer att minska genom en sammanslagning av Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen. Vi kommer att få ett utvecklat samarbete med föreningslivet, och vi kommer att få ökade satsningar på digitalisering och välfärdsteknik. Det är mycket viktiga frågor för det parti som jag företräder.

Jag kan nästan lova att vi nu från oppositionen kommer att få höra att vi satsar för lite på än det ena, än det andra. Och det finns naturligtvis saker som vi skulle vilja lägga mer pengar på men som vi av ekonomiska skäl faktiskt inte kan göra. Jag skulle dock vilja varna för den rödrosa ständigt återkommande lösningen att ständigt höja skatten för att få in mer pengar. Året därpå kommer nya behov att uppstå, och då kommer man att behöva höja skatten lite till. Och så kommer skatten att behöva höjas lite till året därpå, och året därpå kommer man att behöva höja skatten ännu lite mer. Stockholm riskerar med en sådan politik att på sikt bli Sveriges nya Dorotea, som är den kommun som har högst kommunalskatt i Sverige.

Vi ska lägga fram en ansvarsfull budget som tar hänsyn till rådande konjunkturläge men som också tar ansvar för kommande generationers välfärd. Det menar jag att den här budgeten gör, och därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 9

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det senaste året har vi fått se vad den grönblå politiken innebär i praktiken. Vi ser en allmännytta som säljs ut samtidigt som fler och fler barnfamiljer blir hemlösa. Vi ser tjejer som möts av stängda biblioteksdörrar där de tidigare har haft ett tryggt rum att läsa läxor i när trångboddhet och småsyskon inte har möjliggjort det hemma. Vi ser hur kvinnoföreningar blir utan stöd – de som utför ett så viktigt arbete för att stärka kvinnors rättigheter i den här staden.

Detta är en kursändring jämfört med det Stockholm vi ville se när vi var med och styrde. Man skulle kunna tro att den grönblå majoritetens budget, kallad *Möjligheternas Stockholm*, skulle innehålla fler möjligheter för stockholmarna. I stället är välfärden, kulturen och demokratin satta på bantningskur, och det fortsätter i samma riktning även nästa år. Det är en politik som kommer att slå hårt mot de mest utsatta. De klyftor som vi kämpar för att minska kommer åter att öka. Det är kvinnor i fattigdom och deras barn som får betala priset för majoritetens skattesänkningar. Det är de som inte har råd att göra så kallad bostadskarriär, och det är de som inte har råd med fritidsaktiviteter när fritidsgårdar och parklekar läggs ned. Det är de som drar det kortaste strået när utbildningen brister.

Vi ser ett Stockholm som går i nyliberal riktning med utförsäljningar, besparingar och privatiseringar. Marknaden och näringslivet förväntas lösa allt från klimatkrisen till arbetslösheten och integrationen. Det räcker inte. Amazonas brinner och isarna smälter, men att deklarerat klimatnödläge i Stockholm säger majoriteten blankt nej till trots att finansborgarrådet har skrivit under på att det råder ett klimatnödläge globalt.

Som om klimatkrisen rörde alla andra länder men inte oss, och trots att svenskarnas koldioxidavtryck är långt bortom vad planeten klarar av! Vi hade förväntat oss mer av en majoritet som kom till stånd med argumentet att klimatet kräver handling *nu*. I stället ser vi att man har ökad tillväxt som ett av stadens främsta mål och ett finansborgarråd som hyllar flyget just för att – ja, det stärker näringslivet.

Vi har en annan vision för Stockholm. Vi vill snabba upp takten för klimatomställning genom ett mål om en fossilfri stad 2030. Det är dags att börja agera utifrån den krissituation vi befinner oss i och att radikalt ställa om vårt sätt att leva. Vi vill se en bilfri innerstad, stärka den cirkulära ekonomin och införa vegonorm i stadens verksamheter. I vår budget väljer vi också att satsa på kulturen. Vi vill bland annat se ett bibliotekslyft med 100 nya bibliotekarier. På så sätt kan vi garantera bättre öppettider och skolbesök för alla barn.

I vår budget fortsätter vi också att satsa mot våldet både på gatan och i hemmet. När antalet mördade kvinnor ökar behöver vi försäkra oss om att vi gör allt som står i vår makt för att förhindra fler mord. För att sätta stopp för våldet på gatan vill vi införa metoden Sluta skjut, stärka de sociala insatsgrupperna och inrätta ett antivåldscenter. Vi vill också se stora satsningar på det förebyggande arbetet. Vårt mål är en jämställd stad fri från våld – en stad som håller ihop.

Bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag!

Anförande nr 10

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Berättelserna är nu många och finns överallt i vår stad: Det är Paula, som blev överfallen och svårt misshandlad efter att ha följt med sonen på fotbollsträning och Yvonne i Råcksta, som nu väljer att flytta på grund av den otrygghet hon känner efter skjutningen tidigare i höstas. Det är föräldrar som står klivna inför julen: Ska jag ge den här mobiltelefonen som barnet önskar sig i julklapp? Ska jag möta risken att barnet blir rånat?

Otryggheten påverkar oss. Den beskär vårt rörelsemönster, och den minskar vår trygghet. Låt mig understryka att det inte finns någon fråga som just nu är så viktig för mig som frågan om trygghet. Jag tycker att Stefan Löfven måste sluta mumla. Han måste tala klarspråk och börja ta ansvar för rättssäkerheten i vårt land.

Vi i kommunen kan och ska ta ansvar, och vi gör det också. På bara ett år har vi femdubblat antalet ordningsvakter. De finns vid ordningsstörande beteende på torget, men de spelar också fotboll med den unga killen på fotbollsplanen i Enskede. Vi har mångdubblat kamerorna så att vi kan stärka den tekniska bevisningen för kioskägaren som gång på gång blir rånad. Det ska bli tydliga konsekvenser för dem som rånar och för den som säljer droger vid tunnelbanan.

Vi säkerställer också att fler elever ska klara betygen i årskurs 9. Vi måste jobba förebyggande. Stockholmsmodellen, där vi samlar oss för att kunna utreda och säkerställa att de som kallblodigt har slaktat människor i kalifatets namn faktiskt blir lagförda och dömda, sprids nu runt om i Sverige och förordas av polisen.

Mina vänner! Med budgeten 2020 råder det ingen tvekan om att vi i den grönbå majoriteten tar otryggheten på allvar. Nu tar vi tag i Stockholm!

Anförande nr 11

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag delar uppfattningen att vi har mycket kvar att göra när det gäller tryggheten. Jag är glad att ni har fortsatt vårt arbete med samverkansavtal, trygghetsinvesteringar och ordningsvakter. Däremot är jag förvånad att du, Anna, inte har tagit intryck av det som polisen så sent som i förra veckan meddelade trygghetsutskottet: Det viktigaste förebyggande arbetet är skolan. I valet lovade du att Stockholm ska bli Sveriges bästa skolkommun. Du lovade att införa mer lärarledd undervisning i alla årskurser. Nu står lärarna här utanför och protesterar mot den sämsta uppräknings av skolpengen i modern tid. Lärarfacken kallar den helt otillräcklig.

Den budget ni lägger fram nu kommer att innebära att Stockholms skolor kommer att tvingas att säga upp lärare. Var skattesänkningen värd det här? Och hur bidrar färre lärare till ökad trygghet?

Anförande nr 12

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack så mycket för frågan! Det är klart att vi nu fokuserar framåt för att fler elever ska kunna klara betygen i årskurs 9, för vi vet att det är en viktig skyddsfaktor. Men det stämmer inte att det är den lägsta utdelningen på schablon. Om man tittar på Karin Wanngårds eget år vid makten 2017 ser man att den då var betydligt lägre för till exempel grundskolan.

Men precis som Lotta Edholm sa, och som vi tidigare har sagt, är det strama tider framåt. Kommuner runt om i Sverige säger nu till regeringen att vi måste få stöd nationellt för de stramare tider som kommer. Alla behöver vara med och bära detta ansvar. Men det är fortfarande så att schabloner i Stockholm är högre än riksgenomsnittet. När det handlar om grundskola är vi högst i Stockholms län. Vi ligger högt på förskola. Så visst tar vi ansvar, men vi behöver hålla i ekonomin framåt och inte urholka ekonomin som Karin Wanngård gjorde under sin tid vid makten.

Anförande nr 13

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Hej Anna! Du kanske också lyssnade på rikspolischefen Anders Thornberg, som var på Sveriges Kommuner och Landsting för två veckor sedan. Han betonade just att förebyggande insatser för barn och unga är det absolut viktigaste vi kan fokusera på just nu när det gäller att långsiktigt förebygga kriminalitet. Utan de här insatserna kommer inte satsningarna på fler poliser att ha effekt. För varje gängmedlem som man nu lagför i våra överfulla fängelser står tio unga grabbar och vill ta hans plats.

Grejen är att ni inte satsar på förebyggande verksamhet. Precis som Karin var inne på får förskolan, skolan och gymnasiet inte ens pris- och lönekomensation. Men jag är särskilt orolig för stadsdelarnas förebyggande verksamheter, som har fått en rak nedskärning på 11 miljoner kronor. Det leder till stängda parklekar. Odlarängen och

Fagerlid är två exempel. Det leder också till stängda fritidsgårdar. Västboda är ett exempel. Fältassistenter måste sluta.

Hur ska vi kunna förebygga nyrekryteringen till gängen om ni samtidigt skär ned på stadsdelarna och deras förebyggande verksamhet?

Anförande nr 14

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Vi prioriterar att fler går från bidrag till jobb, för det stärker människor som har det svårt. Det gäller inte minst ensamstående föräldrar. Där lägger ni på en skattehöjning med 30 öre utöver de 55 öre som ni höjde skatten med tidigare. Vi satsar på förebyggande insatser med sociala insatsgrupper. Vi stärker en skyddsfond för unga som riskerar att hamna i tung kriminalitet för att skydda dem, men också för att skydda deras omgivning. Vi stärker arbetet med föräldrastöd. Det finns en rad olika förebyggande insatser som är evidensbaserade och som finns fortsatt i verktygslådan för stadsdelarna att hämta ifrån. Men det är såklart också upp till varje stadsdel hur de vill prioritera.

Det kommer att vara stramare tider framåt, och det är därför vi inte heller kan låta skulden fördubblas. Vi kan inte låta stockholmarna få högre skatt hela tiden, för det är inte så vi långsiktigt löser utmaningarna. Nu måste vi säkerställa att vi gör bästa möjliga insatser och nytta för våra gemensamma skattemedel, och det är vårt fokus i budgeten.

Anförande nr 15

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Jag undrar om din syn på välfärdens framtid, som handlar om effektiviseringar och nedskärningar. Var det värt de skattesänkningar ni genomförde förra året? Du pratade om att ni satsar på förebyggande arbete. Det jag ser i er budget är inte förebyggande arbete. Ni skär ned på viktiga verksamheter som fritidsverksamhet och arbetsmarknadsinsatser. Ni skär ned enormt på arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden.

Du säger att det är upp till stadsdelarna att prioritera. Då undrar jag vad det är som du tycker ska bort. Är det fler fritidsgårdar som ska läggas ned, eller vad är det som ska bort för att få ihop det? Jag får inte ihop det. Ni ger med den ena handen och tar med den andra.

Anförande nr 16

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag tror att vi kommer att återkomma till både socialnämndens budget och till de andra nämndernas budget under de här två dagarna. Jag menar bara att varje stadsdel utifrån sina bedömningar gör vad som är nödvändigt för att hålla en långsiktig ekonomi framåt. Under förra mandatperioden stängde en parklek där jag bodde. Det sker alltså även under en tid vid makten.

Men det viktiga är nu att för en lågavlönad kvinna kan inte feministisk politik vara att hela tiden höja skatten och göra det ännu svårare att få ihop hushållsekonomin. Nu lägger ni 6 miljoner på mensskydd. Jag tycker att det är bättre att de här kvinnorna kan behålla mer av vad de faktiskt tjänar så att de kan betala detta för sina döttrar och för sig själva.

Anförande nr 17

Peter Wallmark (SD): Fru ordförande och Anna! Jag måste titta lite i backspeglarna. Vi har en majoritet som satt här 2006 till 2014. Vi har en opposition som satt här förra mandatperioden. Vad hände då med de här förebyggande åtgärderna? Har ni glömt det, eller har det poppat upp nu att detta behöver göras?

Jag måste ställa en klar och tydlig fråga. Du pratar om fler ordningsvakter. Kan du ge en siffra på de ordningsvakter som ert budgetförslag innebär?

Anförande nr 18

Borgarrådet König Jerlmeyer (M): Du talar med den kvinna som var den som initierade de sociala insatsgrupperna för några år sedan. Jag förstår arbetet när man tillsammans med polisen jobbar förebyggande med unga i riskzonen. Detta arbete finns kvar. Jag är väldigt glad för att vi oavsett hur majoriteter skiftar i det här huset kan enas om att evidensbaserade långsiktiga förebyggande insatser är viktiga.

Vi har sagt att vi ska upp till 100 ordningsvakter, och vi kommer också att nå det antalet. Ordningsvakterna uppskattas av stockholmarna, och de finns på plats när polisen inte kan vara där.

Jag är besviken på Sverigedemokraterna, som vill avveckla integrationsarbetet med Integrationspakten. Här har vi över 200 företag som vill ställa upp och som säger: Vi kan erbjuda jobb! Vi kan erbjuda utbildning så att de som nyligen har kommit till Sverige kommer i arbete! Ni tvingar in människor i bidragsberoende om man avvecklar detta arbete. Jag tycker att det är uselt.

Anförande nr 19

Borgarrådet Wanngård (S): Ordförande, fullmäktige! Man kan försöka förklara, man kan försöka förminska och man kan försöka relativisera. Men det förändrar inte fakta: Det här är den sämsta utbildningsbudgeten i modern tid. Det är också vad Lärarförbundet säger, och det är därför det blir protester här utanför i kväll.

Man kan använda debattens alla retoriska piruetter, men det finns en verklighet som innebär att barn och unga kommer att få sämre stöd och sämre förutsättningar. Det är barnen med störst behov som kommer att drabbas allra hårdast. När vi i den rödgrönrosa styret anställde 1 000 nya pedagoger i skolan, när vi vände kunskapsresultaten uppåt och när vi minskade klyftorna ser ni nu till att rektorerna ska administrera nedskärningar i stället för kunskap. Och det finns tyvärr en enkel förklaring: Efter er skattesänkning finns det inga pengar kvar.

I Göteborg tvingades det borgerliga styret att ändra sin budget för skolan. Jag är övertygad om att den socialdemokratiska budgeten i sin helhet vore bra för Stockholm. Jag har högre ambitioner för äldreomsorg, bostadsbyggande, kultur och trygghet. Men jag är beredd att erbjuda en kompromiss – en kompromiss för att undvika nedskärningar i skola och förskola. Jag vill ha en riktad skattehöjning som går till skola och förskola. 5 öre gör att 200 pedagoger kan behålla sina jobb. 10 öre, och vi börjar närma oss en anständig ambition för skolan. Jag är här och nu beredd att kompromissa.

Är ni beredda att stoppa detta dråpslag mot skolan, och är ni beredda att lyssna på lärarna?

Anförande nr 20

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag vill påminna om att påslaget på grundskolan var 2,7 procent för 2020. Det var 1,3 procent 2017, med skattehöjning.

Jag vill fråga Karin Wanngård: Är du beredd att stå vid min sida och säga till regeringen att nu får det vara slut på brandskattningen av Stockholm? 5 miljarder kronor försvinner iväg varje år från våra budgetar till bland annat andra storstadskommuner i utjämnning. Din kollega i regionen är beredd att stå vid Moderaternas sida i detta och uppvakta regeringen. Men här i Stadshuset är det alldeles tyst. Jag kan inte tolka det på annat sätt än att Karin Wanngård är nöjd med 5 miljarder kronor. Då kan vi börja räkna lärare, förskollärare och så vidare. Detta försvinner iväg varje år från Stockholm, och det kommer bara att bli värre framåt.

Anförande nr 21

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det som är tidstypiskt för Anna König Jerlmyr är att det alltid är någon annans fel. Ta ditt eget ansvar! Ditt förslag till budget som ligger på fullmäktiges bord är ett dråpslag mot förskola och skola. Du pratar dig varm för trygghetsfrågorna, men du bortser från en oerhört viktig parameter: förebyggande insatser. Det gör vi i förskolan och i skolan. Det här är det sämsta påslaget i modern tid på skolpengen. Ni har dolda besparingar, och det vet du, på personalförsäkringstillägget. Du vet att du gör dolda neddragningar, för du vill inte satsa på förskola och skola. Du tror ju inte på systemen!

Anförande nr 22

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det är verkligen överdrifternas förmiddag här. Inga pengar kvar, säger Karin Wanngård. Jag kan bara påminna om att skolan får 20 miljarder kronor nästa år. Den skattehöjning ni föreslår på 16 öre skulle öka intäkterna till Stockholm med 1 procent. Och du säger att det inte finns några pengar kvar på grund av den här sextonöringen! Det är verkligen att överdriva. Grundskoleschablonen höjs nu med 2,7 procent. Det är faktiskt den schablon som tillsammans med vård- och omsorgsboenden höjs mest nästa år. Förmodligen är det, som Anna sa, dessutom den största ökningen i Stockholms län.

Däremot gör ni en besparing i er budget som jag tycker är jättetråkig: Ni vill dra ned på antalet ungdomsbesök i äldreomsorgen. Jag undrar varför. Det är en fin satsning där gymnasieungdomar får komma ut och sällskapa med de äldre på äldreboendena och ge dem socialt innehåll. Jag begriper inte varför ni vill dra ned på detta.

Anförande nr 23

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Du, Erik, negligerar vad en skattehöjning skulle innebära för skolan. Du vill hellre att 200 pedagoger ska lämna skolans verksamhet. Du är trygghetsborgarråd, Erik Slottnér, och trygghetens grogrund handlar om att vi har förebyggande insatser så att vi inte göder

gängkriminella med nya ungdomar och barn. De förebyggande insatserna kommer i förskola och skola. Det är där vi kan göra skillnad för framtiden. Det är inte du beredd till. Du skriker på fler ordningsvakter och fler kameror. Det är jättebra, men vi måste säkra att återväxten inte kommer. Det är ditt ansvar som trygghetsborgarråd att säkerställa att återväxten inte finns. Det är det kommunala ansvaret, och det är här och nu vi kan göra det.

Anförande nr 24

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande! När man läser Karins och Socialdemokraternas budget blir man fundersam. Vad är det ni vill för någonting? Tacka vet jag Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ – de har i alla fall tydliga ideologiska linjer i sina budgetar! Det är mer än vad man kan säga om Socialdemokraterna. Ni har i er budget underfinansierade mål för Stockholmsjobben och feriejobben som är helt tagna ur luften. Ni lovar ofinansierade idrottshallar.

I korthet är allt som vanligt: Ni lovar allt åt alla. Men det saknas en vision om vad Stockholm ska vara i framtiden. Er budget präglas av att ni inte är beredda att göra prioriteringar och blicka framåt. Det är helt enkelt ett hopkok av gårdagens lösningar på framtidens utmaningar.

Jag undrar därför, Karin Wanngård: Vad vilja Socialdemokraterna, och var är era prioriteringar i budgeten framåt?

Anförande nr 25

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är lättare att se centerpartistiska prioriteringar, för sådana har vi varit med om det här budgetåret. Det är neddragningar på kulturskolan, det är stängda bibliotek och det är indragna öppettider. Det är Jonas Naddebos politik. Men om jag ska stå upp för att säkerställa ett Stockholm för alla, då handlar det om att bryta segregationen och våga satsa på våra barn och unga i hela Stockholm. Då handlar det om ytterligare pengar till skola och förskola. Det handlar om att de barn som har det absolut tuffast ska få mer resurser.

Det Jonas Naddebo prioriterar är en skattesänkning som slår oerhört hårt mot våra barn och unga, och som kulturborgarråd vet han också att det slår hårt mot kulturverksamheten och våra viktiga kulturvärden. Dem väljer han att dra ned på.

Anförande nr 26

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ordförande! Vi gör ett litet ämnessopp. Karin Wanngård nämnde Bromma i sitt anförande, och hon har flera gånger, inte sällan i ett högt tonläge, tyckt att den grönbå majoriteten borde avveckla Bromma flygplats så fort som möjligt.

Det är behjärtansvärt hur starkt Socialdemokraterna plötsligt känner för den här frågan när de befinner sig i opposition. Det är alltså den regering som både Socialdemokraterna och Miljöpartiet sitter i som måste ge det statliga Swedavia i uppdrag att lägga ned Bromma flygplats om en nedläggning ska ske före 2038.

Med tanke på att Karin Wanngård gång på gång återkommer till att staden nu plötsligt borde uppvakta regeringen om att avvakta Bromma i förtid vore det intressant att höra vad hon gjorde för att uppvakta regeringen i frågan när hon själv var finansborgarråd.

Anförande nr 27

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är spännande att se hur Miljöpartiet byter fot när man byter majoritetskonstellation och hur lite ni känner för Brommafrågan, där ni de facto just nu stoppar nedläggningen av Bromma flygplats. Det är Daniel Helldén djupt medveten om att ni håller på med på regeringsnivå, och det är oerhört allvarligt.

Daniel Helldén är också medveten om att jag var drivande i Connect Sweden och att jag satt i Arlandarådet, där vi enades runt ett och samma bord om vad framtidens flyg skulle göra. Daniel Helldén vet att jag alltid har velat avveckla Bromma flygplats, och han vet att jag har nämnt det i den här talarstolen och drivit det av hela mitt hjärta.

Jag tror nämligen inte på att Bromma flygplats ska finnas kvar, för den marken behöver vi till någonting annat. Men Daniel Helldén väljer att ingå i en majoritet för att bevara Bromma och fortsätta subventionera fossilbränsle. Det är uselt, Daniel!

Anförande nr 28

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! Jag är lite nyfiken. Jag ser både Karin Wanngård och Socialdemokraterna som väldigt seriösa spelare i den här staden. Hur tänker borgarrådet framåt? Om man höjer skatten nu och gör ett enormt uttag ur koncernen och säger att man ska öka investeringstakten kraftigt och inte vill göra några som helst försäljningar, inte ens en centrumanläggning, då funderar jag lite på hur Karin Wanngård ser det på lite längre sikt. Man kan ju inte göra det här år ut och år in.

Risken är nu väldigt stor att vi går in i en lågkonjunktur som säkert kommer att vara ett antal år. Om inte statsbidragen till kommunerna ökar mer finns det därför rätt stora risker för att de satsningar som vi gör nu kommer att mötas av väldigt mycket större besparingar om ett antal år när de som är små nu växer upp och ska ta över.

Jag är lite intresserad av hur Karin Wanngård ser på den ekvationen, seriöst menat.

Anförande nr 29

Borgarrådet W a n n g å r d (S): För att stilla Lotta Edholms nyfikenhet i en fråga som hon säkert redan kunde ha fått svar på om hon hade läst vårt underlag vill vi föreslå en försäljning både av Östermalmshallen och Sturehofs slott. Lotta Edholm har alltså inte rätt i själva sakfrågan.

När det handlar om hur man betar sig inför en lågkonjunktur har vi i grund och botten olika syn på detta. Jag anser ju att välfärdsstaten och Välfärdsstockholm ska stå starka, att vi ska våga satsa på våra barn och unga såsom läget ser ut i dag. Vi har en av Sveriges lägsta kommunalskatter och skulle ha det även om vi justerade den 10 eller 16 öre uppåt. Vi skulle fortfarande fortsätta att ha låga skatter i Stockholm.

Det jag är oroad över, Lotta Edholm, är att du inte tar ditt ansvar som skolborgarråd på allvar och de facto satsar på skolan i hela Stockholm. De barn som far mest illa av din budget är de barn som har det tuffast.

Anförande nr 30

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Nu ska vi prata bostadspolitik.

Dennis Wedin och resten av majoriteten har flera gånger lovat stockholmarna att ombildningarna ska vara småskaliga och att processen ska gå ordnat till den här gången. Men sätter man sig ned och räknar ihop alla intresseanmälningar som hittills har inkommit till staden rör det sig om 2 149 hyresrätter. Det är inga småskaliga ombildningar. Med nuvarande markanvisningstakt skulle det ta över fyra år för våra bolag att bygga ikapp den förlusten, och det i ett läge när bristen på hyresrätter redan är akut.

Jag tror inte heller att ni förstår vidden av oron och slitningarna som den här politiken har skapat bland våra hyresgäster. Det är unga familjer som inte vill skuldsätta sig för livet för att fortsätta att bo i en bostad som de redan bor i, gamla människor med låga pensioner som vet att det inte kommer att få banklån och hyresgäster som faktiskt själva har valt allmännyttan som hyresvärd och inte vill stå i beroendeställning till sina egna grannar.

Det värsta tycker jag nästan är att ni inte tar ansvar för den oro som er politik skapar. Ni har väldigt lite respekt för att det här faktiskt handlar om människors hem, deras grundtrygghet. Det är det som det här handlar om. Informationen från staden har varit bristfällig. Direktiven har innehållit felaktigheter och behövt tas om. Ombildningskonsulter har tillåtits sprida vilseledande information, och nu till råga på allt ska ett företag som själva är aktiva som ombildningskonsulter värdera fastigheterna trots att vi har blivit lovade oberoende värderingsföretag.

Vi är 3 miljoner hyresgäster i det här landet. Vi förtjänar att bemötas med samma respekt som de som bor i bostadsrätt, villa och radhus. Byt inte ut vår hyresvärd över våra huvuden! Det är våra hem som det här handlar om!

Anförande nr 31

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Vänsterpartiet har alltså inga problem med att skuldsätta Stockholms stad. Ändå oroar man sig för skuldsättning av enskilda stockholmare. Tack för klargörandet!

Det är ju inte säkert att alla de här tusentals intresseanmälningarna leder till ombildningar. Det är en väldigt ordnad process framåt. Det finns också missuppfattningar kring konsulter som är inne, något som Dennis Wedin kan klargöra senare i debatten.

Jag skulle vilja fråga Clara Lindblom om Vänsterpartiets budget, som innebär väldigt kraftfulla neddragningar på ordningsvakter. Vi har en stor brist på poliser, och ordningsvakterna är uppskattade av många av våra invånare eftersom de också gör mycket socialt. Wangård sa att det här är någonting bra. Även om det tog ett valår för

Socialdemokraterna att inse det är det ändå oroväckande att Vänsterpartiet nu inte gör det utan vill dra ned kraftigt.

Min fråga till Clara Lindbom är därför: Varför vill ni öka otryggheten i Stockholm genom ett minskat antal ordningsvakter?

Anförande nr 32

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag tycker att det är roligt att Anna König Jerlmyr talar om ”missuppfattningar”. Ni har ju flera gånger lovat oberoende värderingsföretag och att processen ska gå rätt till. Sedan är företaget som värderar fastigheterna – värderingar som är helt avgörande för att den ekonomiska planen blir rätt och för att folk faktiskt fattar ett initierat beslut – aktivt som ombildningskonsulter. Förlåt, men oberoende företag och aktiva som ombildningskonsulter får jag inte ihop i huvudet.

Problemet är detta när det gäller ordningsvakterna: Vi har sagt ja till ordningsvakter och kameror på de platser där polisen anser att det är befogat. Men problemet är att vi inte har någon sedelpress i källaren. Man kan inte ge allt åt alla. I dag låter Anna König Jerlmyr satsningar på ordningsvakter tränga ut satsningar på förskola, skola och äldreomsorg. Hon tränger ut satsningar på förebyggande verksamhet. Är det någonting som vi behöver så inte är det en ordningsvakt som 15 minuter någon gång ibland spelar fotboll med någon kille på en fotbollsplan, utan det är fritidsgårdar och parklekar, och just nu tvingar ni dem att lägga ned. Föräldrarna i Hökarängen, Tallkrogen och Farsta är bestörta. Ni låter ordningsvakter tränga ut verkligt förebyggande verksamhet.

Anförande nr 33

Borgarrådet N a d d e b o (C): Som jag nämnde tidigare i talarstolen vill jag passa på att berömma Vänsterpartiet för en väldigt tydlig och konsekvent oppositionsbudget. Clara är även en ytterligt god retoriker i talarstolen.

Men konsekvensen är också att ni alltid säger att höjd skatt är det som löser problemen så att ni har råd att ta tillbaka allt i kommunal regi, för ni vet ju bäst. Den politiska och ideologiska skillnaden blir i alla fall väldigt tydlig: Vänsterpartiets sedelpress är skatten. Ni vill höja skatten med hela 30 öre så att vi kommer en bra bit över 18 procent, men som vi vet drabbar ju skatten alla stockholmare som är med och betalar.

Det är ändå lite anmärkningsvärt att Vänsterpartiet inte på allvar begrundar de fördelningspolitiska effekterna av vad en höjd skatt innebär. En höjd skatt på arbete slår lika hårt mot socialsekreteraren som mot reklamaren vid Stureplan. Hur rimmar detta med er ideologi?

Anförande nr 34

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack så mycket för berömmet! Du är inte heller så pjåkig, Jonas.

Jag är faktiskt väldigt stolt över vår budget. Vi siffertrixar inte. Vi lägger rakt minst pris- och lönekomp till alla verksamheter – 4 procent till förskolan och inga generella effektiviseringar på välfärden, just för att vi konsekvent prioriterar välfärden och kvinnorna som arbetar i den framför sänkt skatt.

Jag visste att den här skattediskussionen skulle komma. Då vill jag bara fråga, även om Jonas Naddebo inte får svara: Tycker du att Mats Gerdau är en elak, sovjetisk superkommunist? Är han det? Är han jättetaskig och vill stänga in barn i gulag? Nej, det vill han inte.

Grejen är den att med vår skatteökning på 30 öre hade vi ändå haft lägre skattesats än Mats Gerdaus Nacka. Kan du tänka dig! Det är helt otroligt.

Med vårt förslag hade vi alltså fortfarande haft en av landets lägsta kommunalskatter. 45 kronor i månaden hade en undersköterska betalat extra. Men absolut – jag hade ännu hellre velat ha skatt på arv, gåvor och högt taxerade fastigheter. Värnskatten ska vi ha kvar. Vi ska verkligen omfördela till den kommunala skolan, förskolan och vården. Det har Jonas Naddebo rätt i.

Anförande nr 35

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag håller inte med Clara Lindblom och Vänsterpartiet i allt, till exempel inte när det gäller oron kring de begränsade utbildningarna. Det finns en hel del skillnader mellan våra budgetförslag, men jag vill ändå utnyttja det här tillfället att berömma er, precis som Jonas redan har gjort. Det är något vi sällan gör i den här salen men som vi borde göra mer.

Vänsterpartiet är mycket tydliga gällande vilket existentiellt hot som klimatförändringarna utgör och lägger ordentligt resurser på klimatinvesteringar. Man ställer sig bakom den så viktiga cykelmiljarden, något som är avgörande för att fortsatt kunna göra det attraktivt för människor att välja cykeln i stället för bilen. Det här är bra, och jag hoppas att vi kan fortsätta på den inslagna vägen och utmana varandra på ett konstruktivt sätt när det gäller vem som har den bästa klimatpolitiken. Det behöver stockholmarna i stället för käbbel.

Anförande nr 36

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Vad snälla alla är i dag! Det är helt otroligt.

Jag håller inte med Daniel Helldén när det gäller utbildningarna. Det är ju lite oklart vilka som får utbildas av alla de 2 149, men oavsett vilket är det en jättestor förlust. Vi har redan i dag en akut brist på hyresrätter. Våldsutsatta kvinnor har svårt att lämna en make som slår dem. Vi har unga som inte kan flytta hemifrån. Näringslivet har svårt att rekrytera. Par har till och med svårt att separera.

Det är en reell problematik att vi har en brist på hyresrätter. Att i det läget aktivt minska antalet hyresrätter tycker jag bara är dumt.

Våra partier har mycket samsyn när det gäller klimatet. Vi gör klimatinvesteringar, vi matchar era. Vi vill också satsa på vindkraft och biokol. Vi satsar också 100 miljoner kronor i en klimafond i Greta Thunbergs namn för att stimulera forskning och utveckling. Där får vi hjälpa till och sporra varandra.

Men prata med din regering! Sänkt värnskatt till en kostnad på 6 miljarder kronor kommer bara att öka elitens lyxkonsumtion. Det är inte fler SUV:ar vi behöver på våra gator utan verklig klimatomställning.

Anförande nr 37

Borgarrådet E d h o l m (L): Vänsterpartiet och Clara Lindblom har verkligen gjort sin hemläxa. Man har lagt ned energi på budgeten. Det är ett socialistiskt förslag till budget med kraftigt höjda skatter och minskad valfrihet för medborgarna. Jag tycker att det är bra och ärligt att säga det, för debatten blir ju mycket tydligare då. Nu vet vi att Vänsterpartiet vill ta tillbaka allting som är utlagt på entreprenad, se till att medborgarnas valfrihet minskar, höja skatten och dessutom se till att absolut ingenting i den här staden säljs.

Problemet om en sådan budget skulle gå igenom och få genomslag i årtal framöver är naturligtvis att det kommer att dränera Stockholm på pengar och därmed i framtiden drabba stockholmarna, framför allt de som är unga i dag.

Anförande nr 38

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag undrar vilken budget det är Lotta Edholm har läst, för väldigt mycket av det hon säger känner jag över huvud taget inte igen.

Ni pratar om den här skattechocken på 30 öre som vi föreslår. Skattechock skulle jag nog inte kalla det, utan vi hamnar som sagt på en nivå som ligger lägre än Nacka, och det är ju ingen som pratar om den fria socialistiska republiken Nacka när man pratar om Mats Gerdaus Nacka. Det är alltså fortfarande en skattesats som ligger lägre än det borgerliga skyltfönstret Nacka kommun. Jag vill ha det till protokollet.

Vi har ingenting emot vissa upphandlingar. Som Lotta vet har vi framför allt någonting emot vinster i välfärden. Det vi har sagt är att till exempel LSS-verksamhet är en synnerlig dålig verksamhet att lägga på entreprenad av den anledningen att personer med utvecklingsstörning och autism – jag har själv jobbat inom handikappomsorgen i åtta år – inte ska behöva byta personal vart åttonde år.

Vi kan absolut tänka oss att sälja saker. Vi sålde en massa grejer under den förra mandatperioden men inte till exempel människors hem.

Anförande nr 39

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag vill bara börja med att upplysa Clara Lindblom om att kommunen ju inte tvingar någon hyresgäst att ombilda, utan det här är ett erbjudande till hyresgäster som bor i stadsdelar där allmännyttan är oerhört dominerande. Vi tvingar alltså ingen.

Sedan måste jag få prata ordningsvakter. Det är inte första gången utan säkert tredje, fjärde eller femte gången som en vänsterpartist står i talarstolen och, tycker jag, både förlöjliga och degraderar det arbete som ordningsvakterna gör i Stockholm.

För det första säger Clara att Vänstern är för ordningsvakter där polisen vill ha dem. Jamen, då kan ni sluta dra ned på ordningsvakterna, för polisen vill ha ordningsvakterna! De jobbar jättetajt ihop, och vi vill ha ordningsvakter på fler platser i Stockholm. Sedan säger Clara det som jag blir mest upprörd över, nämligen att man inte vill ha vakter som någon gång ibland spelar fotboll med några kids i några områden. Snacka om att förlöjliga det arbete som ordningsvakterna gör! De gör insatser varje dag för att stärka tryggheten både förebyggande och reaktivt.

Anförande nr 40

Borgarrådet L i n d b l o m (V): För det första, när det gäller utbildning: Nej, ni tvingar ingen att utbildas. Däremot tvingar ni de hyresgäster som inte vill utbildas att byta hyresvärd. Och det är inte att byta hyresvärd till Primula, SKB, HSB eller någon seriös värd, utan ni tvingar enskilda personer som inte vill utbildas att bli hyresgäster hos sina grannar. Det tycker jag faktiskt inte är okej.

Som jag har sagt flera gånger har vi en akut brist på hyresrätter i den här staden. Att i det läget aktivt minska antalet hyresrätter tycker jag faktiskt bara är dumt.

När det gäller ordningsvakter var det Anna König Jerlmyr som pratade om att en ordningsvakt hade spelat fotboll på en fotbollsplan någonstans. Det är väl jättebra att man knyter de kontakterna. Men eftersom ordningsvakterna i dag tränger ut fritidsgårdar, som till exempel Västboda fritidsgård i Farsta som är den enda verksamheten för högstadieseungdomar i hela centrala Farsta, hade jag tyckt att det vore bättre att lägga pengarna där så att de kan spela fotboll med ungarna varje dag i stället för 15 minuter någon gång ibland.

Anförande nr 41

Borgarrådet E d h o l m (L): "Nej, doktor, nej, tänk ut en sats, min herre, Som gör mig för i morgon sjufalt värre, Men hjälper mig i dag på mina ben!"

Så skrev Runeberg om general von Döbeln, en av befälhavarna i det finska kriget i början av 1800-talet. Von Döbeln var svårt skadad i huvudet men ville fortsätta sin mission och bad därför sin läkare om en kur som skulle klara honom över dagen, även om han visste att det skulle innebära att han blev sämre sedan.

Just en sådan döbelnsmedicin har Socialdemokraterna skrivit ut till stockholmarna i sitt budgetalternativ. Genom höjd skatt, kraftigt ökat uttag ur koncernen Stockholms Stadshus AB, minskat försäljningsbeting och helt orimlig investeringsnivå kommer Socialdemokraternas medicin att ge svåra biverkningar för framtidens stockholmare.

Von Döbeln dog i armod. Det kommer förhoppningsvis inte framtidens stockholmare att göra. Men de kommer att mötas av en sämre välfärd, där de tvingas betala en större del av skatten till räntor och avbetalningar i stället för till förskola, skola och äldreomsorg. Dessutom försämrar det radikalt våra chanser och möjligheter att göra de investeringar som är helt nödvändiga om vi ska motverka de stora klimatförändringar som nu sker. Socialdemokraternas budgetförslag skapar verkligen inte en socialt, klimatomfattigt och ekonomiskt hållbar framtid.

Men som tur är är Socialdemokraterna förslag bara en oppositionsbudget och ingen riktig budget. Socialdemokraternas budgetförslag kommer aldrig att bli verklighet. Och innerst inne tror jag faktiskt att de är rätt nöjda med det.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 42

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det var verkligen en domedagsprofetia utifrån att man skulle höja skatten några ören men ändå ligga på en

lägre nivå än många moderatstyrda kommuner runt om i länet. Det var väldigt tvära kast.

Det är väldigt tråkigt att inte skolborgarrådet tar chansen att våga stärka skolans budget. Lärarförbundet kallar det för en historiskt låg skolpengsökning, och man kan inte se det på något annat sätt än att ledningen har helt andra planer för skolväsendet än vad som behövs.

Lotta Edholm var nyfiken på min budget. Jag är lika nyfiken på hennes. Har jag missförstått hennes budget, eller är det så att det är mer katastrofala effekter med en skattenivå på 2018 års nivå än att lärare sägs upp och att elever inte får stöd?

Anförande nr 43

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! Vi satsar 2,7 procent mer på grundskolebudgeten. Det är i runda slängar faktiskt en dubbelt så stor ökning av schablonökningen mot 2017, när Karin Wanngård var ansvarig för skolans budget.

Vad jag menar är naturligtvis att om vi skulle lägga ännu mer pengar på verksamheterna i dag är risken stor att vi kommer att se besparingar de kommande åren. I dag lägger vi på pengar till skola, förskola och äldreomsorg. Men om vi gör jättesatsningar nu kommer vi även med skatteökningar att tvingas göra besparingar senare. Så illa ser det ut nu för Sveriges kommuner och landsting.

Att de här moderatstyrda kommunerna har högre skatt än Stockholm beror ju på att de skickar ännu mer pengar in i skatteutjämningsystemet – det skatteutjämningsystem som Karin Wanngårds parti nu vill skärpa till ytterligare och som ytterligare försämrar ekonomin till exempel i våra kommuner runt om i Stockholm och framför i regionen.

Anförande nr 44

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag måste bara påpeka att länskommunerna i Stockholms län går med plus på skatteutjämningsystemet, men det var inte det jag skulle jag prata om.

Äldreomsorgen och alla äldres rätt till ett tryggt boende är ju en fråga som ni har drivit länge. Under hela den förra mandatperioden fick hemtjänsten minst pris- och lönekomensation, och vi lade inte en enda krona på generella effektiviseringar på äldreomsorgen.

Om vi tittar på de senaste två åren ser vi att hemtjänsten inte har fått tillräckligt för att täcka pris- och lönekomensation ett enda år. Om man kollar på de krav på generella effektiviseringar som ni har lagt förra året och det här året pratar vi om 165 miljoner kronor. Det här betyder alltså att stadsdelarna får en minskad budget för biståndsbedömning inom äldreomsorgen med 165 miljoner kronor, vilket på vanlig svenska inte kan kallas någonting annat än en nedskärning.

Min fråga är: Hur ska alla äldre få rätt till ett tryggt boende om ni samtidigt skär ned med 165 miljoner kronor på äldreomsorgen?

Anförande nr 45

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag har aldrig någonsin stuckit under stol med att det här är en väldigt stram budget, och det kommer att fortsätta att vara en stram budget även de kommande åren. Det kommer att ställa väldigt höga krav på stadsdelsnämnderna att prioritera i sina verksamheter och ta bort så mycket administration som det bara går.

Ett stort problem i stadsdelsnämndernas budget har tidigare varit individ och familj, alltså det stöd som man riktar till familjer som har det väldigt besvärligt. Den budgeten har varit underfinansierad under årtal. För första gången ser vi nu till att det är full kostnadstäckning i den. Den delen av budgeten kommer alltså inte längre att behöva finansieras av andra budgetar. Men det är också väldigt viktigt att stadsdelsnämndspolitikererna nu också ser detta och ser till att pengarna går till de områden som vi i den här församlingen har tänkt.

Anförande nr 46

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Det som på riktigt kommer att bli sämre är om vi inte satsar på barnen. Det kommer att bli protester i kväll från lärarfacken utanför stadshuset. Det skrivs artiklar och protestlistor.

Ni har gjort de lägsta schablonökningarna på tio år. Var det värt skattesänkningarna att barngrupperna nu kommer att bli större och att arbetsbördan på personalen kommer att öka, trots att vi redan i dag har svårt att rekrytera förskollärare och barnskötarnas löner halkar efter? Vad hände med det stora engagemang som du, Lotta, hade under den förra mandatperioden när du kritiserade vår budget? Nu jämför du med den men har en helt okritisk hållning. Vad hände med det höga tonläget och det engagemang som du hade för förskolepersonalen, för skolan och för förskolan och allt det som vi nu ser att ni inte satsar på?

Anförande nr 47

Borgarrådet E d h o l m (L): Stockholms stads satsar mer på sin förskola än någon annan kommun i Sverige. Det vi ser nu är att antalet barn faktiskt minskar i Stockholm. Det gör att utbyggnadstakten av nya förskolor förhoppningsvis kommer att minska, vilket kommer att ge en andningspaus.

Sedan tog vi också bort den så kallade reform som innebar att barn till föräldralediga hade rätt till heltid på förskolan. Det avlastade förskolan något enormt. Det var en helt ogenomtänkt reform. Nog görs det mycket.

Men som jag har sagt tidigare: Det här är en stram budget som vi faktiskt måste förhålla oss till. Det kommer att ställa stora krav på cheferna i Stockholm om att göra prioriteringar och se till att prioritera bort projekt som oftast inte leder till någonting. Man får också se till att minska på byråkratin i staden, för det finns sådana besparingar att göra.

Anförande nr 48

Borgarrådet H e l l d é n (MP): De budgetpolitiska beslut som vi ska ta de här dagarna påverkar framtiden för kommande generationer stockholmare. I inledningen

av debatten pekade jag ut inriktningen och ambitionen för en huvudstad som tar klimatfrågan på allvar, och vi vill lyfta några av de mer konkreta avtrycken i årets budget.

När tågresandet ökar och fler än på många decennier väljer tåg på semestern pekar vi ut riktningen och ger Stockholm Business Region i uppdrag att verka för fler tågresor till Stockholm och inte minst fler nattågsdestinationer. När människor är på jakt efter det närproducerade, lokala och genuina ger vi förvaltningarna i uppdrag att använda både torghandeln och stadens egna upphandlingar för att främja den närproducerade maten – ett enkelt sätt att minska matens klimatpåverkan. När allt fler efterfrågar handling av politiker i miljö- och klimatfrågorna höjer vi stadens miljöbudget för tionde året i rad och genomför massiva klimatinvesteringar för att minska stadens klimatavtryck. När allt fler upptäcker hur smidigt och lätt det är att cykla till jobbet möter vi upp från stadens sida och bygger ut både cykelparkeringar och cykelbanor.

Därför känns det bra att med den här budgeten kunna fortsätta arbetet med en cykelmiljard. Därför känner jag stolthet över årets budget. Miljö och klimat är inte någon annanstans någon annan gång. Det är vad vi gör här och nu som räknas.

Anförande nr 49

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Frågan om levande, trygga och trivsamma stadsdelar och kultur även i ytterstaden var någonting som vi var väldigt överens om under den förra mandatperioden, och våra partier jobbade bra tillsammans för att stärka stadsdelarna.

Men som vi vet är det också helt avgörande med fungerande och välskötta centrum. Vällingby centrum är ju ett väldigt väl fungerande och uppskattat centrum för hela västerort. Vi renoverade för miljardbelopp bara för några år sedan. Det här centrumet har ikoniska miljöer, dit arkitekter och designstudenter kommer från hela världen för att titta fortfarande. Stadsteatern har lokaler i Vällingby, kulturskolan har lokaler i Vällingby, stadsdelen har tre fritidsgårdsverksamheter varav en är för unga hbtq-personer.

Mot bakgrund av att Svenska Bostäder inte har några ekonomiska behov av att sälja och den oerhört dåliga erfarenhet som Stockholms stads och de lokala näringsidkarna har av centrumförsäljningar, till exempel Boultsbeeskandalen, hur kan Miljöpartiet gå med på att sälja Vällingby centrum?

Anförande nr 50

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi ska ha trygga, säkra och blommande centrum i Stockholm. Vällingby är ett välskött centrum. Det är också en tillgång som vi kan ha nytta av på det sättet att om vi säljer det så kan vi använda pengarna till andra investeringar som vi gör, till exempel att bygga bostäder.

Vad vi vet om Vällingby centrum är att det finns saker där. Vi har till exempel ett varuhus där, K5, som det inte finns någon anledning att staden ska äga. Det finns ingen anledning att vi har de här sakerna på det sättet. Clara har tidigare pratat om seriösa och oseriösa fastighetsägare, och det är fullt möjligt att se till att Vällingby centrum

säljs till seriösa aktörer. Vi kommer också att säkerställa att det är rimliga hyror där och att verksamheterna som staden har i dag kan fortsätta.

Anförande nr 51

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ni brukar ju ha eller har åtminstone historiskt haft en ganska hög profil i feministiska frågor och när det gäller jämställdhet. Men i den här budgeten har jag inte hört Daniel Helldén presentera några satsningar och vad ni faktiskt vill på det området.

Jag undrar helt enkelt: Vad vill Miljöpartiet? Jag ser nämligen väldigt lite i er budget som kommer att leda jämställdhetsarbetet framåt. Ni fortsätter en del av de satsningar som vi införde när vi var med och styrde tillsammans, men var är de nya jämställdhetsreformerna? Jag har inte hört Daniel säga någonting om det i dina inlägg.

Anförande nr 52

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Nej, det stämmer, Sissela. Under de fyra år som vi styrde tillsammans gjorde vi stora insatser just på jämställdhetsområdet. Vi har kvar mycket av de delarna därför att det är viktigt att jämställdhet genomsyrar all verksamhet. Det ska genomsyra alla våra ärenden, det ska finnas med i budgeten och det ska vara en av ledstjärnorna för en modern stad. Detta ligger kvar. Det är inte så att det är borttaget.

Däremot finns det inte stora, nya satsningar på det området. Men det som vi gör ska vara där. Vi bygger ju upp en verksamhet, och sedan ser vi till att den är stabil och skapar grunden för det arbetet i staden. Jag är trygg med att vi kommer att ha en bra och jämställd stad, och vi kommer att fortsätta det arbetet på ett bra sätt.

Anförande nr 53

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Under fyra år gjorde vi mycket bra för Stockholm tillsammans, bland annat för skolan. Det blev fler lärare, högre lärarlöner, höjda resultat, rekord i skolutbyggnad och minskade klyftor.

Allt det var den rödgrönska skolpolitiken. Varje år klarade vi tillsammans av att höja utbildningsbudgeten med mer än 1 miljard kronor.

Nu har ni bytt politik så att rektorer får administrera nedskärningar i stället för kunskap. Jag tror inte att det var det som ni avsåg när ni sänkte skatten förra året. Men det är det som nu händer.

Därför vill jag fråga Daniel Helldén: Har ni i Miljöpartiet och inom majoriteten diskuterat att höja skatten för att klara kvaliteten i skolan och förskolan? Är ni beredda att pröva en riktad skattehöjning för att undvika uppsägningar?

Anförande nr 54

Borgarrådet H e l l d é n (MP): I årets budget låter vi skattesatsen ligga kvar på den nivå som vi satte förra året. Det är en klart högre skattesats än det var när vi tillträdde

2014. Det ligger kvar en stor pott där med skatteintäkter som används i den här verksamheten.

Skolan är ett prioriterat område. Det är ett område som man ska satsa på. Det är otroligt mycket saker som gjordes under den förra mandatperioden som nu börjar rulla in och kosta pengar. Bland annat har vi ett stort antal lokaler, nya skolor och så vidare som tickar pengar. Det måste vi lösa på ett bra sätt.

Det här ska vi klara av med den budget som vi har i dag. Precis som Lotta Edholm har sagt är det kärvare tider för verksamheterna, och det kommer det även att vara framöver. Då kan vi inte hålla på och skruva på skattesatsen hur som helst. Men vi kommer att behöva se över administrationen inom skolan och se till att lokalkostnaderna kan vända nedåt så att vi klarar av den här verksamheten.

Anförande nr 55

P e t e r W a l l m a r k (SD): Ordförande! Daniel Helldén! Jag tänkte ställa en fråga som rör borgarrådets specialområde i staden, alltså trafiken.

Vi har en bristande snöröjning, något som har pågått under flera mandatperioder. Daniel Helldén satt som styrande även under den tidigare mandatperioden. Vi har ett gatuunderhåll som är så eftersatt att potthålen numera finns på Google Maps.

Så tittar vi i er budget. Då lägger ni 1,5 miljarder på alla trafikslag förutom bilismen. Vad är tanken där? Är det den slutgiltiga krigsförklaringen mot stockholmare som behöver bilen i sin vardag?

Anförande nr 56

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Inte alls. I trafiknämndens budget finns speciella satsningar just på gång-, cykel- och kollektivtrafik. Där finns 1 ½ miljard under fyra år.

Men trafiknämnden har också en investeringsbudget för varje år som ligger på runt 2 miljarder kronor. De största pottorna av de pengarna går till det som har att göra med normal, eller traditionell, trafikinfrastruktur. Det går alltså en enorm massa pengar till de vägar som finns i Stockholm, och det kommer det även att göra framöver.

Jag vet att det finns vissa platser med potthål, och vi arbetar med det så att vi på ett systematiskt och bra sätt ska se till att vi har trygga och bra vägar i staden. Det arbetet slutar inte. Men det är fel att uppfatta det som att man har plockat bort pengarna från det normala gatuunderhållet och lagt det på cykel-, buss- och gångsatsningar. Detta är satsningar utöver den normala verksamheten.

Anförande nr 57

P e t e r W a l l m a r k (SD): Ordförande! För att skapa långsiktiga och attraktiva förutsättningar för näringslivet är det av största vikt att Bromma flygplats är kvar och utvecklas efter 2038. Det är nödvändigt med satsningar på infrastrukturen för ökad framkomlighet. Man kan inte avstå eller på annat sätt försvåra framkomligheten om Stockholm ska lyckas behålla och dra till sig nya företag.

Om Stockholm vill göra anspråk på att bli Nordens huvudstad måste infrastrukturen vara så lättillgänglig som möjligt. När våra konkurrenter Oslo, Köpenhamn och Helsingfors bygger ut och utvecklar sina flygplatser kan inte Stockholm gå mot en motsatt utveckling och lägga ned Bromma. Betänk att Kastrup ligger närmare Köpenhamns centrum än vad Bromma flygplats ligger Stockholms centrum.

Samtliga partier i den forna Alliansen har under den förra perioden uttryckt hur viktig Bromma flygplats är för Stockholm och dess tillväxt. Nu har de gjort helt om och sällt sig till Miljöpartiets skadliga och världsfrånvända politik – ett parti som anser att Bromma flygplats skulle ha lagts ned innan 2018. Det är en världsfrånvänd och skadlig politik för Stockholm. Vi ska inte komma till den punkten där vi sitter i Europas utkant och undrar varför ingen vill komma och hälsa på.

Det är även viktigt att Östlig förbindelse, som har varit uppe för samtal många gånger i detta fullmäktige, byggs så att Stockholm likt andra större städer i Europa får sin ringled. Det är inte hållbart vare sig för miljön eller ekonomin att tvinga bilister att åka in i Stockholms city och hamna i stillastående köer enbart för att ta sig från söder till norr eller tvärtom. Går man 300 meter uppför gatan till landstinget står stora delar av Alliansen också och proklamerar ett behållande av Bromma. Går man 300 meter åt andra hållet har vi ungefär samma åsikter där. Ett bevarande av Bromma är alltså någonting som Sverigedemokraterna kommer att jobba hårt för.

Anförande nr 58

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag noterar att Sverigedemokraterna i sin budget fortsätter att blunda för verkligheten. Sverigedemokraterna skär ned på jobbtorgen och tar bort satsningar på integrationspakten. Inte nog med att det går på tvärs med vad stadens företag och arbetsgivare önskar – det är också att stoppa huvudet i sanden och låtsas som om det inte finns arbetslösa eller nyanlända i den här staden.

I er budget nämner ni inte ytterstaden med en enda mening. Det är intressant och på samma oerhört deprimerande att ni står helt svarslösa inför de utmaningar som Stockholm står inför – bostadsbyggande, arbetslöshet i den vikande konjunkturen och segregationen. Hur tänker Sverigedemokraterna lösa de här utmaningarna? Ni får gärna förhålla er till verkligheten den här gången, en verklighet som inkluderar nyanlända, segregation och arbetslöshet.

Anförande nr 59

P e t e r W a l l m a r k (SD): Först och främst särskiljer vi inte Stockholms innerstad och Stockholms förorter, utan vi ser Stockholm som en helhet. Det kanske fler borde göra.

Gällande integrationspakten och jobbtorgen är det skapade jobb. Vi måste få till riktiga jobb. Det här har vi provat i hur många mandatperioder som helst på hur många forum som helst. Ni byter bara namn på de jobbskapande åtgärderna. Det är inte en seriös politik.

Anförande nr 60

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! Kors i taket! Det är första gången jag har hört att Sverigedemokraterna vill att någon ska komma och hälsa på i vårt land och vår stad utomlands ifrån. Det har väl aldrig hänt tidigare.

Skämt åsido: Sverigedemokraterna har nu suttit i den här församlingen i fem år, om jag räknar rätt. Ni har åtta ledamöter, men fortfarande har ni inte lyckats skriva en budget som faktiskt skulle kunna genomföras om vi alla andra här skulle ramla döda ned till exempel. Då skulle inte er budget gå att styra med över huvud taget.

Ni har inte ens förstått hur det ser ut och att man måste ha inriktningsmål. Ni har inte ens lyckats få ihop en budget. Ni får jättemycket pengar för ert kansli! Feministiskt initiativ, som har tre ledamöter medan ni har åtta, lyckas i betydligt högre utsträckning få ihop budgeten. Ni måste faktiskt skärpa er!

Anförande nr 61

P e t e r W a l l m a r k (SD): Tack för frågan! Ni har ju suttit här väldigt länge, och Lotta Edholm har suttit väldigt länge. Jag tycker därför att hon kunde ha skapat en skarp fråga till mig som jag kunde ha svarat på.

Raljerandet kan jag svara på; det har du. Svaret på de andra frågorna är att vi gör så gott vi kan i detta fullmäktige. Vi har andra förutsättningar än vad ni har. Ni har gjort allt för att minimera våra förutsättningar. Vi gör det vi kan, och den budget vi har tycker vi att vi kan stå för fullt ut.

Anförande nr 62

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Ni kallar er ju för det enda oppositionspartiet. Men er budget skiljer sig från majoritetens med 0,9 promille – 0,9 promille! Kan man ens kalla sig för oppositionsparti när man i själva verket är nöjd med den förda politiken till 99,91 procent? Ni vill ha samma skattesänkning, ni vill bygga lika lite. Ni vill till och med göra snäppet större besparingar på skolan än den redan historiskt dåliga budgeten. Det är samma högerpolitik.

Därtill föreslår ni 0 kronor mer för att fler ska kunna få en bra äldreomsorg när de behöver. 0 kronor! Varför är det viktigare att säga ja till den moderata skattesänkningen än att satsa på omsorg av våra äldre?

Anförande nr 63

P e t e r W a l l m a r k (S): Tack för frågan! Vi gör ju omprioriteringar i budgeten inom det budgetområde som finns.

Gällande satsningen på äldre har vi i vår budget inte någon budgetpost för att ta emot nyanlända till Stockholm. Den budgetposten är enormt stor i dag, och vi har inte siffersatt den. Där finns ett budgetutrymme där vi skulle kunna göra stora satsningar framför allt på äldreomsorgen framöver.

Anförande nr 64

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag kan konstatera att både Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna pratar mycket om Bromma flygplats. Det är dock fortfarande någonting som en regering måste avgöra.

Tillbaka till vad ni kan påverka i er budget. Sverigedemokraterna skriver i sin budget att nyanlända inte ska ges förtur i bostadskön. Men i dag ges inga nyanlända förtur i bostadskön bara för att de är nyanlända. Min fråga till Peter Wallmark är därför om detta görs av populistiska skäl för att medvetet sprida osanning eller om ni helt enkelt bara är okunniga.

Anförande nr 65

P e t e r W a l l m a r k (SD): Ordförande! Populism känner säkert borgarrådet till. Hon har ju stått här i fullmäktige och pratat om Bromma och skrivit många debattartiklar om det hela den förra mandatperioden. Och nu hänvisar hon till att frågan ägs av riks. Det kan jag hålla med om, men vi har ju ett ansvar härifrån också. Det är väl populism i hennes anda då.

Gällande frågan: Vad ska jag svara?

Anförande nr 66

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Sverigedemokraterna pratar ofta om trygghet, och det tycker jag är bra. Jag ser också att ni stöder satsningen på ordningsvakter, kameror etcetera. Vad som förvånar mig är att ni tar bort den satsning vi gör på avhopparverksamhet i socialnämndens budget. Det tycker jag är obegripligt, för det är klart att det bästa vi kan göra för att minska kriminaliteten är att grovt kriminella väljer att lämna sin kriminella livsstil. Jag tycker därför att den besparingen är väldigt svår att förstå om man vill öka tryggheten.

Dessutom förvånar jag mig över den kraftiga neddragning ni gör på jobbtorgen. Kanhända att Sverigedemokraterna inte tycker att jobbtorgen är framgångsrika, men då måste man föreslå någonting annat. Man kan inte bara ta bort jobbtorgen för 75 miljoner och så tro att de här människorna ska hitta jobb på andra sätt.

Med jobbtorgen kan vi också ställa aktivitetskrav på dem som tar emot försörjningsstöd. Med er politik är jag rädd att de här människorna riskerar ett livslångt utanförskap, och det vore mycket illa för vår integration och tryggheten.

Anförande nr 67

P e t e r W a l l m a r k (SD): Ordförande! Gällande ordningsvakter först och främst gör vi ju en tydligare satsning än vad majoriteten gör där. Vi lägger 100 miljoner på trygghetsatsningar. Ni vill höja taket till 100 ordningsvakter från 90. Det betyder att vi över dygnet tillförs tre ordningsvakter på varje arbetspass – över hela Stockholms stad. Det tycker ni är en jättesatsning.

Jobbtorgen har aldrig funkat. Det är skattefinansierade skapade jobb. Vi måste få till riktiga jobb, annars sitter vi här år efter år, mandatperiod efter mandatperiod, och har

samma problem. Det är ju ni som har skapat den här verkligheten utanför dörren, och det är det vi får ta hänsyn till nu när vi försöker hitta en lösning.

Anförande nr 68

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ojoj! Var ska man börja någonstans? Jag väljer att fokusera på äldreomsorgen. Peter Wallmark har ju en jättehög lön. Jag gör samma jobb för 38 000 kronor i månaden. Men ni fixar inte ens att göra en budget. Lotta Edholm hade ett väldigt bra inlägg där.

Vad gäller äldreomsorgen skriver ni en massa fina saker, Peter. Det ska vara hög livskvalitet, äldrevårdskontrollanter, gratis inträde på simhallar, resurser för äldre som vill bo kvar hemma – jättefina visioner! Det finns dock ett problem, och det är ett ganska stort problem. Ni satsar inte en enda krona i er budget för att bekosta ett enda av de här förslagen. Det finns inga pengar till gratis inträde för pensionärer till exempel.

Däremot accepterar ni majoritetens nedskärningar. Jag vet inte om Peter Wallmark är medveten om det, men majoriteten skär ned 90 miljoner kronor på äldreomsorgen. Det är alltså en direkt nedskärning. Ni säger att det ska finnas pengar någonstans; varför lägger ni inte ut dem i er budget då? Det här är ju ert tillfälle att visa vad ni vill satsa på! Sverigedemokraterna som pratar så svulstigt om våra äldre vill alltså skära ned med över 90 miljoner kronor på våra äldre! Skämmas!

Anförande nr 69

P e t e r W a l l m a r k (SD): Skäms gör jag definitivt inte. Det finns utrymme i budgeten att göra omprioriteringar. Det tror jag att vi kan få till och klara äldrevården i det här fallet.

Jag måste ställa en retorisk fråga, för jag vet att Clara inte får svara. Men under hela den här mandatperioden har Clara stått upp och hävdat att vi inte ska göra några ombildningar av hyresrätter. Så är vi tillbaka där: Får vi fler lägenheter att tillgå om vi inte gör ombildningar? Det är en fråga som jag jättegärna skulle vilja ha svar på i något inlägg senare.

Anförande nr 70

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ordförande! Er budget är vad man kan förvänta sig av er. Allting är nyanländas, EU-medborgares, muslimers och hemspråksundervisningens fel. Men ni har också lagt en tydlig högerbudget. Ni lägger till och med mindre pengar på välfärden än vad styret gör. Och sedan har ni mage att prata om att ni vill stockholmarnas bästa. Det är inte trovärdigt.

Dessutom, Peter Wallmark: När hela världen pratar om att det råder klimatnödläge, hur försvarar du ens att skära ned på klimatarbetet och i stället prata om ett finansnödläge? Jag undrar uppriktigt vilken värld du lever i.

Anförande nr 71

P e t e r W a l l m a r k (SD): Jag har fötterna i verkligheten. Det kanske är en stor skillnad i det här fallet. Jag brukar tänka att om vi har ekonomi så har vi utrymme för andra åtaganden. Har vi inte ekonomi spelar det ingen roll hur mycket miljö vi vill rädda.

Vi bygger vår miljöpolitik på ett globalt miljötank i stället för att vi ska åderlåta Stockholms stad fullt ut och försvåra för företagare, boende och alla som verkar i staden. Vi tänker nog större när det gäller klimatet än vad Feministiskt initiativ gör, som är väldigt lokala och ganska spårade i den frågan.

Anförande nr 72

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ordförande! Jag tänker på att göra det någon annanstans någon annan gång.

Forskningen är entydig: En stark hemspråksundervisning underlättar inläringen av andra språk och inte tvärtom. Det här fastslog bland annat 22 språkforskare i en artikel i Svenska Dagbladet i våras. Även Lärarnas Riksförbund har ställt sig bakom att så är fallet. Att vara riktigt bra på modersmålet underlättar helt enkelt språkinläringen även på andra språk.

Med det sagt är det både förvånande och upprörande att Sverigedemokraterna vill plocka bort 225 miljoner från hemspråksundervisningen jämfört med majoritetens budgetförslag. Det är den enskilt största skillnaden i kronor och ören mellan majoritetens budgetförslag och Sverigedemokraternas.

Min fråga till Peter Wallmark är: Hur tror du att en slakt på hemspråksundervisningen leder till en förbättrad integration när forskningen entydigt säger motsatsen?

Anförande nr 73

P e t e r W a l l m a r k (SD): Det spår som ni har varit inne på under flera mandatperioder verkar inte vara så lyckat. Hemspråk har ju inte gynnat skolverksamheten. Vi har fler och fler elever som inte klarar gymnasiekraven. Gör ni någon reflektion över det över huvud taget? Det finns forskning i våra grannländer som visar precis motsatsen till det Daniel Helldén säger. Där menar de att hemspråksundervisningen hämmar inläringen av det nya språket.

Vi är ganska tydliga och står fast vid det: Hemspråksundervisningen ska avskaffas. Det är svenska som ska prioriteras i Stockholms stads skolor.

Anförande nr 74

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Jag skulle vilja använda mitt andra anförande här i dag till att tala om vilken stad vi vill bo i och hur vi vill att Stockholm ska utvecklas framåt. Jag brukar säga att Stockholm ska bli en skönare och en grönare stad – en mer levande stad. Det kan låta klyschigt, men låt mig beskriva vad jag menar.

Den gröna delen handlar såklart om hur Stockholm måste gå före i klimatarbetet och kombinera tillväxt med miljölösningar som möter framtidens utmaningar. Det nämnde jag också inledningsvis. Men det handlar också om hur vi säkrar den gröna närmiljön för oss och kommande generationer. En stad som har byggt bort parker och grönområden är inte en stad som jag vill leva i i framtiden.

Ett skönare Stockholm handlar helt enkelt om hur vi skapar ett mänskligare Stockholm, där vi gör upp med ingenjörsvivern att tillrättalägga allt i våra stockholmares liv. Vi ska inte tro att det går att planera hur vi kommer att vilja leva våra liv eller var vi kommer att vilja bo. Det finns så många exempel på när vi har hamnat fel.

Utmaningen när vi förtätar staden och när vi blir fler är att vi måste få plats för att våra barn till exempel ska få spela fotboll och idrotta utomhus. Låt mig slå fast: Barns idrottande är inte buller! Naturlivet behöver få blomstra och inte riskera att stängas ned. Stockholm måste erbjuda någonting mer än att bara vara en plats att bo och arbeta på, lämna och hämta på förskolan eller handla på Ica.

Nu tar vi grönblå ansvar för hur kulturen på allvar ska få ta plats när staden växer. Nu när kampen om världens vassaste kompetens, tech startups och internationella huvudkontor hårdnar ska Stockholm stå starkt i konkurrensen. Och vill vi att Sveriges musikunder ska få fortsätta att ha sitt hjärta i Stockholm måste vi verkligen arbeta för att folk vill flytta hit, till norra Europas utkant, till ett Stockholm som ska bli en grönare, skönare och mer levande storstad!

Anförande nr 75

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! En av de största budgetsatsningar som ni gör är att öka kostnaderna för försörjningsstöd. 35 miljoner extra vill ni lägga på det här området. Ganska exakt lika mycket drar ni ned på jobb- och utbildningspolitiken. Det leder till att ni sänker ambitionerna för antalet Stockholmsjobb och att fler stadsdelsnämnder nu varnar för att det tar längre tid för arbetssökande att komma till jobbtorgen. Fler stockholmare i bidrag och färre i arbete är alltså resultatet av er budget.

Det är inte bara vi socialdemokrater som tycker att den politiken är lite konstig i ingången till en lågkonjunktur. Min fråga till Jonas Naddebo är därför: Varför prioriterar ni bidrag framför jobb?

Anförande nr 76

Borgarrådet N a d d e b o (C): Tack, Karin, för frågan! Det är väldigt bra att ni i talarstolen är tydliga med vad ni vill. Men i budgeten ser vi att ni har underfinansierade mål när det gäller Stockholmsjobben och feriejobben. Det är verkligen tydligt i era reservationer: Ni har inte finansiering för de arbetsmarknadsinsatser som ni säger er vurma för.

Det jag vill ta ansvar för och det jag vill säga är att vi måste säkerställa att vi får folk att komma i riktiga jobb. Vi måste gå ifrån att jobba med helt egna insatser till att jobba tillsammans med näringslivet och tillsammans med arbetsgivarna. Det är inte som ni

säger att jobbtorgen hjälper alla som tar sig dit att snabbt och effektivt komma i både insatser och verkliga jobb. Om ni skulle få styra med er budget skulle en tiondel av jobbtorgens verksamhet behöva avvecklas för att ni skulle kunna klara av att finansiera era höjda målsättningar på Stockholmsjobben. Därför hänger inte er budget riktigt ihop.

Anförande nr 77

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ni i Centerpartiet har ju väldigt länge gått längst fram i fråga om marknadshyror. Marknadshyror i nyproduktion är också någonting som ditt parti har drivit igenom i budgetförhandlingarna med regeringen.

I en rapport som Rambøll har tagit fram konstateras att den genomsnittliga hyreshöjningen i Stockholms stad skulle bli 63 procent om vi införde marknadshyror. Det handlar alltså inte om innerstaden, vilket man annars kan tro, för i innerstaden är det betydligt högre. Där pratar vi i vissa fall om över 100 procent. I förorten och stadsdelar som Skärholmen och Skarpnäck skulle höjningarna bli nästan 60 procent.

Min fråga är därför om Jonas Naddebo tror att vanliga stockholmare har råd med den här typen av hyreshöjningar. Vad tror Jonas Naddebo att de sociala konsekvenserna av marknadshyror skulle bli?

Anförande nr 78

Borgarrådet N a d d e b o (C): Det är tydligt att Vänsterpartiet inte har speciellt många visioner när det gäller att utveckla bostadsmarknaden. I er värld är alltid lösningen att fler hyresrätter ska byggas i allmännyttan. Men ser vi på de nybyggda hyresrätterna i allmännyttan har vi inte speciellt många billiga hyresrätter i det fallet.

Det Centerpartiet har gjort under lång tid är att fundera över om det finns andra sätt att möta den här utmaningen. Om vi ser att de hyresrätter som vi bygger blir dyra, finns det då en annan möjlighet att titta på frågan? Vi har tittat på affordable housing: Kan vi se till att skapa lägenheter som människor faktiskt har råd att efterfråga och hitta ett system för det?

Men att stå fast vid att det bara är hyresrätten som kommer att lösa bostadsutmaningen för framtiden tror jag inte är ett sätt att komma framåt i frågan. Vi måste titta på fler lösningar, och det är Centerpartiet beredda att göra.

Anförande nr 79

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ordförande! Vi har hört Jonas Naddebo prata mycket om att han vill skapa riktiga jobb och att han inte riktigt tror på de lösningar som har funnits tidigare.

Det jag undrar är om Jonas Naddebo på allvar tror att 5 miljoner till en integrationspakt kommer att lösa segregationen i Stockholm. Ni skär ju ned på arbetsmarknadsåtgärder, sommarjobb för unga i Järva och arbetet för att nå unga som varken studerar eller arbetar. Er politik verkar inte riktigt hänga ihop. Ni säger en sak, att ni vill förbättra integrationen och bryta segregationen, men sedan tar ni bort åtgärder som faktiskt bidrar i den riktningen samtidigt som ni ersätter allt detta med en integrationspakt. Jag

har ingenting emot en sådan, absolut inte. Det är bra att näringslivet tar ett ansvar. Men tror ni att det är hela lösningen på segregationen i Stockholm?

Anförande nr 80

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag förstår att Feministiskt initiativ inte förstår det. Jag har ju tidigare i den här talarstolen berömt er för ert budgetarbete, för det är en starkt ideologisk budget. Och med den ideologi som ni står för förstår jag att näringslivet inte har mycket att bidra med till den kommunala verksamheten.

Vi ser däremot att om vi kan ställa om vårt arbete med att jobba med jobbtorgen, jobba tillsammans med näringslivet och skapa insatser som verkligen svarar mot arbetsmarknadens behov så kommer vi också att ha en ökad träffsäkerhet. Men det är klart, om Sissela i stället vill sitta med gänget på den vänstra sidan av salen och titta på era ofinansierade förslag när det gäller sommarjobb och jobbtorgssatsningar där ni inte skjuter till några pengar och tro att det är lösningen för att hitta en effektiv integration, ja, då får det vara upp till er.

Jag tror att vi på den här sidan är överens om att det är tillsammans med näringslivet och arbetsgivarna som vi kommer att skapa lösningar för morgondagens kompetensutveckling och se till att fler kommer i riktiga arbeten.

Anförande nr 81

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! När man följer den här debatten och när man läser oppositionens budgetar får man nästan känslan av att de hellre kissar på sig än går på toaletten – då är det åtminstone lite skönt i början. Men så där kan vi inte styra en stad. I stället för att lätta på gaspedalen kör man gasen i botten genom att öka koncernuttaget, minska på den centrala medelsreserven, föreslå luftbesparingar samt höja skatten. Ja, det kanske kan verka attraktivt här och nu, men det är på framtida generationers välfärd man knarpar med en sådan politik.

Socialdemokraterna är nog allra värst i det här avseendet, för de gör allt det där som jag nyss nämnde. De höjer skatten, ökar koncernuttaget, minskar på den centrala medelsreserven och föreslår en del besparingar som förmodligen aldrig kommer att kunna genomföras.

Feministiskt initiativ å sin sida trycker in aktiviteter i den centrala medelsreserven utan att höja anslaget dit. Jag vet att ni vill säga upp stadens samtliga ordningsvakter, men det kommer inte att räcka för att finansiera allt ni vill göra där.

Vänstern vet vi var vi har. De föreslår en rejäl skattehöjning. Men tro inte att det kommer att stanna där! När man såg Clara Lindbloms lysande ögon när hon pratade om alla skatter hon ville höja kunde man nog ana att det inte kommer att stanna där.

Sverigedemokraterna lägger en besparing på en kvarts miljard på hemspråksundervisningen. Förmodligen skulle den besparingen inte ens vara laglig att genomföra.

Nej, vi behöver anta en budget som tar hänsyn till den realitet vi har nu och som inte knaprar på framtida generationers välfärd. Därför ska vi bifalla kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 82

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Nu får vi se om mina ögon lyser lika mycket för det här ämnet.

Som Erik Slottnér vet är hemlöshet bland äldre en fråga som jag brinner väldigt starkt för. Under förra mandatperioden drev vi bland annat igenom en satsning på ett seniorboende för äldre. Vi öronmärkte lägenheter i Micasas bestånd. Det här ledde till att hemlösheten bland äldre minskade med 20 procent på bara ett år.

Men fortfarande har vi väldigt många äldre som har ett otryggt boende. När andelen äldre nu ökar framöver riskerar de att bli ännu fler. Stockholms Stadsmission lyfter fram ombildningarna och bristen på hyresrätter med överkomliga hyror i kombination med låga pensioner som en av orsakerna till att äldre riskerar att hamna i hemlöshet.

Nu riskerar över 2 000 hyresrätter att ombildas. Om de skulle ersättas med nyproduktion skulle hyrorna i nyproduktionen bli mycket högre än i de gamla lägenheterna. Min fråga till dig, Erik Slottnér, är: Tror du att ombildningarna kommer att göra det lättare eller svårare för äldre med låg pension och skulder att få en egen bostad och en värdig ålderdom i den här staden?

Anförande nr 83

Borgarrådet **S l o t t n é r** (KD): Ordförande! Jag förstår faktiskt inte hur det skulle påverka den statistiken över huvud taget. Det är ingen som kommer att tvingas att ombilda, som jag sa i ett tidigare inlägg till dig, Clara Lindblom.

Hemlöshet är något oerhört komplext som beror på väldigt många olika faktorer. Man måste se individ för individ för att se vad man kan göra för att råda bot på det. De satsningar ni genomförde på seniorbostäder etcetera ligger kvar. Det är ingenting som vi har tagit bort. Satsningen för att motverka hemlöshet bland stadens äldre fortsätter. Det ligger tydliga budgetskrivningar om hur vi måste öka samarbetet mellan äldrenämnden och socialnämnden, så att det inte uppstår glapp mellan det sociala och äldreenheterna när personer lever i missbruksproblematik eller hemlöshetsproblematik, vilket vi i dag tyvärr kan se att det gör. Vi fortsätter att jobba med flaggan i topp för att så få äldre som möjligt, helst inga äldre alls, ska uppleva hemlöshet i den här staden.

Anförande nr 84

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande och fullmäktige! Jag har redan konstaterat att den nuvarande majoriteten fullföljer ett arbete som gäller ordningsvakter, trygghetsinvesteringar och samverkan med polisen. Där finns det ingen skillnad, även om borgarrådet Slottnér ibland försöker framställa det så.

Däremot finns det en skillnad vad gäller det förebyggande arbetet. När polisen gästade kommunstyrelsens trygghetsutskott förra veckan var budskapet tydligt: Det viktigaste

förebyggande arbetet sker i skola och förskola. Nu lägger trygghetsborgarrådet fram en budget med stora sparkrav på dessa verksamheter. Det är den sämsta skolbudgeten under 2000-talet. Lärarfacken kommer att protestera. Nästa gång du träffar polisen, Erik Slottner, vad tänker du säga då? Hur tänker du då förklara att skolor och förskolor ska kunna jobba förebyggande samtidigt som lärare sägs upp?

Anförande nr 85

Borgarrådet **S l o t t n e r** (KD): Ordförande! För det första, Karin Wanngård, är det så att ni efter nästa val vill bilda majoritet med partier som helt vill skrota satsningen på ordningsvakter eller kraftigt dra ned på antalet. Även om Socialdemokraterna vill behålla dem ska ni samarbeta med och liera er med partier som absolut inte vill ha ordningsvakter och som faktiskt står och håller anföranden som förlöjligar hela verksamheten med ordningsvakter, något som jag tycker är mycket allvarligt. För det andra vill jag säga att ordningsvakter är förebyggande. De har ett förebyggande uppdrag och arbetar varje dag förebyggande gentemot bland annat barn och unga.

Vad gäller skoldebatten kan jag säga att vi höjer grundskoleschablonen med 2,7 procent. Vi vet att det kommer riktade statsbidrag, som faktiskt är ganska stora, till skolans arbete. Det pågår mycket förebyggande arbete i våra skolor. Det kommer det att fortsätta att göra även framöver. Och som Anna König Jerlmyr redan informerat om innehöll den budget ni lade fram 2017 en lägre schablonökning än den vi gör nu. Skolan kommer fortsatt att ha mycket pengar för att bland annat jobba med förebyggande verksamhet.

Anförande nr 86

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Fru ordförande! Erik Slottner! Du är trygghetsborgarråd. Vi vet att en grupp som upplever väldigt stor otrygghet i den här staden är kvinnor och tjejer. Jag undrar vad du tänker göra för att öka deras trygghet. Jag vet att ordningsvakter brukar vara din universallösning på allt. Vi hörde precis att de även ska sköta det förebyggande arbetet. Det är ju bra att någon gör det, när ni nu skär ned på fritidsverksamheten och förskolan. Men jag undrar också hur ni har tänkt kring de rapporter som vi har sett från polisen om att det blir fler kvinnor i kriminella miljöer. Det var inte länge sedan en kvinna med ett spädbarn i famnen blev ihjälskjuten i Malmö och en 18-åring tjej blev ihjälskjuten i sin lägenhet i Råcksta. Vi får höra att fler kvinnor rör sig i de miljöerna. Vad tänker ni göra för att nå den målgruppen? Det ser jag ingenting om över huvud taget i er budget.

Anförande nr 87

Borgarrådet **S l o t t n e r** (KD): Ordförande! Så är det – vi kan se ett ökat antal kvinnor där. Men andelen kvinnor i de här nätverken är mycket liten. Det berättade också den polis som vi lyssnade till i trygghetsutskottet förra veckan. Vi behöver nog analysera om det är en trend eller om det rör sig om en handfull kvinnor som har kommit in i det här. Vi behöver nog titta vidare på detta.

Kommunen har ett ansvar, men arbetet mot den grova kriminaliteten är framför allt en polisiär uppgift. Det vi kan göra i kommunerna är just det förebyggande arbetet. Läs budgeten för socialnämnden och för stadsdelarnas individ- och familjeomsorg! Där

finns massor av insatser som stärker det förebyggande arbetet. Vi behöver också steppa upp det reaktiva brottsarbetet i form av ordningsvakter och kameror men även arbetet mot den situationella brottsligheten i form av platsutveckling. Det har vi tagit ett stort grepp om nu. Detta är viktigt, inte minst för att öka tryggheten för kvinnor och flickor.

Anförande nr 88

Peter Wallmark (SD): Fru ordförande! Erik Slottner! Jag tänkte ta upp en lite mer specifik fråga. Simhallar och bibliotek är ganska hårt utsatta för de problem som vi ofta för upp medialt. Jag ser inte att man kan utkristallisera ur budgeten hur ni har tänkt bemöta de problemen.

Sedan skulle jag gärna vilja ha ett förtydligande. Du säger att ni ska satsa hårt på ordningsvakter och att det ska bli många fler ordningsvakter. Kan du siffersätta det? Hur många behöver vi komma upp till när vi ska försöka få tillbaka tryggheten i Stockholms stad?

Anförande nr 89

Borgarrådet Slottner (KD): Ordförande! I förra årets budget gjordes en del trygghetsatsningar som ligger kvar framöver riktade mot just bad, simhallar och bibliotek. Jag såg glädjande nog under pågående debatt att regeringen nu äntligen kommer att lägga fram direktiv för en reformering av lagen om ordningsvakter. Det kommer att göra att vi kommer att kunna använda våra ordningsvakter mycket mer flexibelt, så att de kan jobba exempelvis på simhallar och vid biblioteken i de fall de inte kan göra det i dag.

Jag tycker också att vi borde jobba vidare med exempelvis besöksförbud för personer som uppenbart har kommit för att ställa till med bråk, hota eller begå våldshandlingar i stället för att delta i bibliotekens och simhallarnas verksamhet.

Målet vad gäller vakterna är 100 stycken, har vi sagt från majoriteten. Polisen säger att de gör väldigt stor nytta. Det upphandlade bolaget säger att de känner att de gör väldigt stor nytta med det antal som finns. Detta är det vi har lovat hittills i alla fall.

Anförande nr 90

Sissela Nordling Blanco (FI): Fru ordförande! När vi under den förra mandatperioden införde satsningar på kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden, på våldsförebyggande arbete och på hbtq-diplomering fick vi ofta höra från den dåvarande oppositionen att allt det bara var onödiga projekt och att staden borde satsa på kärnverksamheten i stället. Vi är glada att ni har omprövat detta och behållit flera av de initiativ som ni då avfärdade som onödiga, som till exempel mentorerna i våldsprevention, som ni nu gärna lyfter fram som ett positivt exempel i såväl KF-debatter som intervjuer.

Vad som däremot är svårare att förstå är vad det var ni egentligen menade under alla era år i opposition när ni pratade om att satsa på kärnverksamheten. Under det år som har gått har det nämligen blivit tydligt att mycket av vår gemensamma välfärd inte verkar räknas som kärnverksamhet i majoritetens ögon. I stället för satsningar har vi sett nedskärningar på allt från parklekar och bibliotek till äldreomsorg och allmännyttan.

I budgeten för nästa år är inte ens skola och förskola en del av kärnverksamheten eller värt några satsningar, för där har ni lagt de lägsta schablonerna på tio år – de räcker inte ens till att kompensera för pris- och löneökningar.

Även socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden kommer att sättas på bantningskur i den grönblå budgeten för 2020. Det har redan blivit färre feriejobb för unga i Järva. Framöver skär ni dessutom ned på insatser för unga som varken jobbar eller studerar. Samtidigt talar majoriteten om trygghetssatsningar och om att minska segregationen. Det är nog fler än jag som har svårt att få ihop den ekvationen.

I vår budget väljer vi en annan riktning för Stockholm. Vi väljer att satsa på vår gemensamma välfärd. Vi vill se mindre barngrupper i förskolan. Vi vill se fler socialsekreterare i ytterstaden. Vi vill se större satsningar på kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden. Så skapar vi ett Stockholm som håller ihop. Bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag!

Anförande nr 91

Borgarrådet **N a d d e b o** (C): Sissela! Det låter på dig som att det är någonting negativt när det finns saker som er sida har kommit fram till, som är bra och som vi fortsätter att jobba med. Jag tycker att det finns flera saker som ni gör bra i er budget. Ni satsar, precis som vi, på cykel- och gångtrafikanter och sommargångator. Men sedan finns det såklart saker som vi inte är överens om: skattehöjningar, er tillväxtfientliga politik och stopp för utbildningar.

Jag har en fråga till dig. Ni slår er hårt för bröstet med anledning av de 100 nya bibliotekarier som ska anställas under 2020. Det är förstås en vällovlig insats. Men den är svår att ta på allvar, för ni tillskjuter ungefär 15 miljoner för biblioteken, medan denna satsning egentligen kostar 55 miljoner. Det känns lite som att den här satsningen snarare är ett sätt att plocka billiga politiska poäng i en högljudd biblioteksdebatt. Hur ska era bibliotekssatsningar räcka till dessa 100 bibliotekarier?

Anförande nr 92

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Jag vill understryka att vi är glada att ni behåller våra satsningar, Jonas Naddebo. Det är jättebra. Det jag undrar är vad ni egentligen menar med kärnverksamhet. Nu skär ni faktiskt ned på det som man skulle kunna tro var kärnverksamhet, till exempel kultur men också fritidsverksamhet.

Som svar på din fråga om biblioteken: Vi har lagt en summa i kulturnämnden. Det är alldeles riktigt. Vi har också lagt den summan i CM för att vi vill påbörja arbetet under det här året. Vi har alltså finansiering i två olika delar av budgeten. Du kanske bara har sett den ena.

Men det är er budget som kommer att gälla det kommande året, så det är mer anmärkningsvärt hur ni trollar med siffrorna. Ni säger att ni satsar 16 miljoner på biblioteken samtidigt som ni tar bort 8 miljoner i samma budgetpost. Det är lite svårt att få ihop hur ni får det till en satsning när ni faktiskt skär ned med 8 miljoner. Men det får vi ta i kulturdebatten.

Anförande nr 93

Borgarrådet **H e l l d é n** (MP): Fru ordförande! När jag läser er budget, Sissela Nordling Blanco, tycker jag att det är ganska roligt att se att ni vill ha fler gågator i staden. Att fortsätta utvecklingen av staden till en mer attraktiv plats är något som jag som trafikborgarråd prioriterat högt och kommer att fortsätta att arbeta med. Men Feministiskt initiativ vill ta det här ett varv till, åtminstone i er kommunikation. Förutom fler gågator föreslår ni även en helt bilfri innerstad.

När man läser ert förslag verkar det dock som att ni egentligen inte vill ha en helt bilfri innerstad. Jag tolkar det mer som att ni egentligen avser en bilsnål stad snarare än en bilfri. Vart ska annars leveranstrafiken för 300 000 invånare ta vägen? Hur ska det bli för utryckningsfordonen, sopbilarna, färdtjänsten och så vidare? Jag bara undrar, Sissela: Vad menar ni egentligen med en bilfri innerstad?

Anförande nr 94

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Vi menar privatbilism som inte är nödvändig. Självklart ska färdtjänst och annan transport som måste komma fram få komma fram. Varuleveranser måste skötas på något sätt. Men det här är såklart någonting som behöver utredas. Det vi vill är att ingen onödig privatbilism ska ske i innerstaden. Vi har en väl utbyggd kollektivtrafik som man kan använda i stället. Man kan gå. Man kan cykla. Det finns många olika alternativ. Vi anser inte att staden behöver fyllas med privatbilism.

Anförande nr 95

Borgarrådet **S l o t t n e r** (KD): Fru ordförande! Jag skulle vilja fråga Feministiskt initiativ hur de tror att tryggheten för kvinnor och flickor i den här staden ska bli större genom att man tar bort de ordningsvakter som vi har. Det är vad er budget föreslår. Då brukar ni hänvisa till det förebyggande arbetet. Ni ställer väldigt ofta detta mot varandra: det förebyggande arbetet mot ordningsvakterna.

Det förebyggande arbetet är jätteviktigt, och det stärker vi i den här budgeten. Jag tycker också att det är viktigt att det förebyggande arbetet är evidensbaserat, så att det är rätt förebyggande åtgärder vi jobbar med.

Men förebyggande åtgärder hjälper inte mot en pågående våldtäkt. En förebyggande åtgärd hjälper inte mot ett pågående rån eller en pågående misshandel. Då behöver vi poliser. Då behöver vi ordningsvakter som kan vara på plats och gripa in. Det ska finnas någon som en brottsutsatt kan känna trygghet med och kan höra av sig till. Varför vill ni slopa den framgångsrika satsningen på ordningsvakter?

Anförande nr 96

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Vi har inte sagt att vi ska slopa ordningsvakterna helt och hållet. Vi kanske inte gör samma prioritering som ni i skala, Erik Slottner, men vi ser absolut att ordningsvakter har ett värde ur trygghetsaspekt.

Däremot tycker jag att det är väldigt naivt att tro att ordningsvakter ska få ett slut på våldtäkterna i den här staden. Vi vet att den mest osäkra platsen för kvinnor att vistas i är det egna hemmet. Det är våld i nära relationer, mäns våld mot kvinnor och

hedersrelaterat våld som är det stora säkerhetsproblemet för kvinnor. Ni satsar inte tillräckligt på det. För några veckor sedan röstade ni ned förslaget om att inrätta en haverikommission mot mäns våld mot kvinnor, trots att vi ser att mordena på kvinnor ökar. Det är inte trovärdig politik för att skapa trygghet för kvinnor.

Anförande nr 97

Borgarrådet **König Jerlmyr** (M): Ordförande! Jag skulle också vilja ge beröm. Jämställd stadsplanering är bra, Sissela Nordling Blanco. Visionen om 15-minutersstaden är också väldigt bra.

Men nu till det jag vill prata om! Ibland blir inte livet riktigt som man har tänkt sig. Vi har väldigt många människor i Stockholm som har separerat och som lever ensamstående med barn. Väldigt många av dessa människor är kvinnor. Det är klart att bostadsbristen är ett problem. Men det är också tyvärr så att många är fast i relationer för att de kanske inte har råd att skilja sig eller separera.

Därför är frågan om att ni höjer kommunalskatten så viktig för mig. Det drabbar kvinnor med de allra lägsta inkomsterna. För mig är det en feministisk politik att kvinnor ska ha en ekonomisk trygghet att kunna lämna en dålig relation. Därför kommer jag alltid att bekämpa onödiga höjningar av kommunalskatten, för de drabbar dem med minst marginaler. Vi måste framöver stärka kvinnors trygghet och möjligheter att vara självständiga. Vi har sett för många i äldre generationer som varit beroende av hushållskassa från sina män. Vi måste få ett slut på det.

Anförande nr 98

Sissela Nordling Blanco (FI): Jag tycker att det är magstarkt att du står här, Anna König Jerlmyr, och talar om ensamstående kvinnor som har svårt att separera och lämna en kanske destruktiv relation – och pratar om skatten. Skulle några ören hit eller dit göra den skillnaden, när ni säljer ut allmännyttan, våra billigaste hyresrätter, som kvinnor behöver för att kunna flytta vid en separation? Det är faktiskt anmärkningsvärt att du drar slutsatsen att detta skulle vara lösningen. Med er skattesänkning har inte kvinnor fått det lättare att separera. På vilket sätt skulle de ha fått det lättare? Det finns färre bostäder med rimliga hyror. Ni lovade att ni skulle göra förturssystemet bättre för våldsutsatta. Ni har inte gjort det. Ingenting har hänt under det här året, trots att ni gick ut med det starkt under förra året. Det är ni som styr den här staden. Ni har inte gjort livet bättre för ensamstående kvinnor.

Anförande nr 99

Borgarrådet **Edholm** (L): Fru ordförande! Det finns en liten undangömd del i budgeten som inte är så himla undangömd och som kallas för central medelsreserv. Där vill Feministiskt initiativ peta in minskade barngrupper i förskolan, en lönesatsning för barnskötare, klimatinvesteringar, bilfria söndagar, skötsel av naturreservat, bidrag för hög hyra, åtgärder i klimatnödläge och så vidare. Men ni vill faktiskt inte lägga till en enda krona på central medelsreserv 2. Det är klart att man kan säga att man gör de här satsningarna, men finansieringen finns ju inte över huvud taget.

Anförande nr 100

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Det finns en finansiering, eftersom den budgetposten består av mer än 600 miljoner kronor. Sedan måste prioriteringar göras. Där har vi såklart väldigt mycket vi vill genomföra. Det skulle vi behöva prioritera om vi var med och styrde. Men nu är det faktiskt ni som styr. I er budget har ni väldigt fina skrivningar i texten, men i siffrorna saknas finansieringen. Ni skriver att ni vill förbättra arbetsvillkoren för personalen i förskolan. Hur ska det gå till när ni har så låga schablonökningar? Ni kompenserar inte ens för pris- och löneökningar. Titta noga på er egen budget, Lotta Edholm!

§ 6 Rotel VI Arbetsmarknads- och integrationsroteln
SDN: arbetsmarknadsåtgärder
Arbetsmarknadsnämnden
KS integrationsutskott
Stiftelsen Hotellhem

Anförande nr 101

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Nu samlas vi för att kicka igång den här delen av fullmäktiges sammanträde. Det handlar om arbetsmarknad och integration.

Jag vill börja med att säga något som har sagts av många, nämligen att integrationen är vår tids stora utmaning. Jag har återkommit till det under hösten, och jag kommer att fortsätta att återkomma till det under den här sejouren. Integrationen är på allas läppar. Jag är väldigt glad för att vi har ett helhetsgrepp om integrationsfrågan sedan ett år tillbaka med dels en borgarrådspost, dels integrationsutskottet, där vi kommer att samla de här frågorna och lyfta dem till den högsta tänkbara agendan.

Nyckeln till integrationen tror vi verkligen är jobben. De ger människor möjlighet till självbestämmande och till att bo där de önskar och i så stor utsträckning som möjligt leva det liv de vill.

Det går bra för Stockholm. Det går bra för Stockholms arbetsmarknad, och det går bra för väldigt många som bor i Stockholm. Men det går inte bra för alla. Vi ser en bredare grupp som det går bra för, men vi ser också en större klyfta mellan dem som det går bra för och dem som det inte går bra för. Där måste staden finnas. Där måste vi vara aktiva och förebyggande. Vi måste också skapa reella möjligheter att ta sig ur denna växande segregation. Vi tror att det sker genom jobben.

Jag vill kort nämna några av de satsningar som vi gör. Integrationspakten hoppas jag att vi kommer att få återkomma till mycket. Det handlar specifikt om att koppla samman näringslivet med stadens arbete genom mentorskap, tillfälliga anställningar och praktikplatser. Arbetet med att individanpassa sfi är jätteviktigt. Det är också jätteviktigt att vi nu individanpassar vuxenskolan och skapar möjligheter att snabbt växla upp och ta oss an kompetensbristen som vi ser i staden, så att vi snabbt kan få fram relevanta utbildningar där jobben verkligen efterfrågas. Feriejobben hoppas jag att vi kommer att återkomma till i debatten. Där har vi en fortsatt hög ambition. Vi tror att det första strecket på cv:t är viktigt, och vi tror att staden har en viktig roll att spela.

Jag vill också säga ett par ord om SHIS, stadens bostadssociala reserv. Inte minst vill jag nämna det fantastiska mantrat ”mer än bara tak över huvudet”. Jag hoppas verkligen att vi kommer att få möjlighet att prata om SHIS, för när jag läser Sverigedemokraternas förslag till budget noterar jag att man säger blankt nej till att välkomna nyanlända till staden – man stänger dörren till SHIS. Detta innebär i praktiken att 7 000 personer kommer att hamna på gatan. Om jag läser rätt gör de det i morgon. Av dem är 2 000 personer barn. Jag hoppas verkligen att vi återkommer till att prata om vad Sverigedemokraterna menar och hur de resonerar när de är beredda att sätta 2 000 barn på gatan i morgon.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 102

Salar Rashid (S): Fru ordförande! Ledamöter! I vår stad ska alla som kan arbeta få möjlighet att göra det. Det är grunden för att skapa en jämlik stad. Det är grunden för hur man bryter segregation. Gör din plikt, kräv din rätt! Det är arbetarrörelsens devis och andemeningen i klassisk socialdemokratisk arbetsmarknadspolitik, som fortfarande genomsyrar vår politik och vårt budgetförslag. Det är grunden till ett samhällskontrakt som är byggt på förpliktelser och skyldigheter samt möjligheter och rättigheter gentemot varandra och gentemot samhället. Det är en grundsyn som måste utgå från individens möjlighet till arbete, egenförsörjning och utveckling samt skyldighet att bidra till vårt gemensamma kollektiva samhällsbygge.

Ordförande och ledamöter! Stockholm står inför möjligheter och utmaningar som ska nyttjas och mötas. Trots att vi snart går in i en lågkonjunktur är fortfarande efterfrågan på arbetskraft stor inom vår region. Det är dessutom i dagsläget oklart hur Arbetsförmedlingens omorganisation kan komma att påverka stadens arbete.

En sak är i alla fall klar. Vi i Stockholm måste fortsätta att vara en stad som tar kampen mot arbetslöshet och segregation på allvar. I en föränderlig omvärld har vi inte råd med experiment, privatiseringar och besparingar. Man kan fråga sig hur de blågröna egentligen tänker när de lägger nästan lika mycket pengar på försörjningsstödet, 35 miljoner, som de skär ned med på arbetsmarknadsnämndens verksamheter, endast för att ha råd med en skattesänkning. Man kan fråga sig var pengarna gör bäst nytta.

Vi måste vara en stad som är beredd att investera i människor och nyttja varje möjlighet som ges. Här fyller jobbtorgen och vår vuxenutbildning en viktig funktion för hur vi kan säkerställa kompetensförsörjning och matchning och se till att fler kan komma ut på arbetsmarknaden. Det är två verktyg som enligt tidigare erfarenheter visar både evidens och goda resultat.

Gör din plikt, kräv din rätt! Det är ett samhällskontrakt som yttrar sig genom att vi utvecklar ett snabbt stöd utan väntetider till jobbtorg, samtidigt som vi lägger grunden för att utreda möjligheter för fler jobbtorg. Det yttrar sig genom att vi satsar på 1 000 stockholmsjobb, 200 fler än de blågröna, i syfte att stödja fler som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det yttrar sig genom att vi fortsätter vårt enträgna arbete med att erbjuda fler feriejobb till barn och unga, hela 12 000 feriejobb, 3 000 fler än de blågröna. Det yttrar sig genom att man återinför 90-dagarsgarantin, inför komvuxgarantin och utvecklar college inom bristutbildningar kopplat till en jobbgaranti inom stadens verksamheter.

Stockholmare! Gör er plikt, kräv er rätt! Vi står på er sida. Ingen ska behöva gå arbetslös. Ingen ska behöva gå sysslös i vår fantastiska stad. Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 103

Andrea Hedin (M): Ordförande, ledamöter och åhörare! Det första jobbet – jag tror att många av oss kommer ihåg den känslan. Det är nervositet och förväntan.

Vad får jag för kollegor? Kommer jag att klara det här? Efter arbetsdagens slut känner man en trötthet av alla nya intryck. Det spännande med det första jobbet är att känslan kommer tillbaka: vid extrajobbet, vid första jobbet efter studier, vid första jobbet i en ny bransch och – tror jag – vid första jobbet i ens nya land.

Många söker och byter jobb genom hela livet, helt utan stöd från det offentliga, medan andra behöver ett riktat stöd för att ta sig in på arbetsmarknaden eller vidare på arbetsmarknaden. För att nå de personer som verkligen behöver hjälp krävs tydliga prioriteringar. Det är ofta fråga om unga med låg utbildning, personer med större funktionsvariationer och vissa grupper av nyanlända.

Att få in alla människor som har kommit till Sverige är en av vår tids största integrationsutmaningar. Det är en heterogen grupp, och tillsammans med civilsamhälle, näringsliv och andra myndigheter behöver vi genomföra insatser som minskar arbetslöshetsklyftan mellan inrikes födda och utrikes födda. Därför är många av de uppdrag som återfinns inom arbetsmarknadsområdet fokuserade på integration. Där vill jag särskilt lyfta fram etableringscentrumet och integrationspakten.

Vi prioriterar insatser som leder till jobb snarare än insatser som leder till fler insatser. Varje person som skulle kunna jobba men inte får möjlighet att göra det är en person vars fulla potential inte tillvaratas av samhället. Varje skattekrona som går i bidrag till den som skulle ha kunnat jobba är en förlorad skattekrona för vår gemensamma välfärd. Därför ska alla som kan och vill känna den där nervösa och förväntansfulla känslan som ett nytt jobb innebär få göra det närhelst det passar i livet. Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 104

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Enligt Konjunkturinstitutet kommer lågkonjunkturen snabbare än vi tidigare befarat. Under 2020 väntar ett osäkert konjunkturläge, och det riskerar att innebära en ökad arbetslöshet. Att i det läget minska resurserna till stadsdelsnämndernas arbetsmarknadsåtgärder och till arbetsmarknadsnämnden är oansvarigt.

De som drabbas värst av ökad arbetslöshet är de som redan i dag står långt ifrån arbetsmarknaden. Ofta har de låg utbildning eller utländsk bakgrund. Den blågröna majoriteten möter dessa utmaningar genom att skära ned inom verksamheterna för uppsökande arbete för uvas, det vill säga unga som varken arbetar eller studerar. Man skär också ned på insatser för studievägledning för ensamkommande samt stöd avseende vuxenutbildning.

Vänsterpartiet har en helt annan politik för att möta dessa utmaningar. Vi vill att insatserna mot ungdomsarbetslösheten ska fortsätta genom att unga ska erbjudas jobb, utbildning eller praktik inom 90 dagar. Vi vill att flera lokala insatser ska etableras i områden med hög ungdomsarbetslöshet. Vi vill fortsätta att stärka insatserna för uppsökande arbete för uvas. För att fler unga ska få möjlighet till en första arbetslivserfarenhet ska feriejobben utökas från 9 000 till 10 000. Satsningen på fler stockholmsjobb ska fortsätta. Riktade insatser till grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden ska intensifieras, och särskilda insatser ska vidtas för att nyanlända ska komma i arbete. Särskilt fokus ska ligga på åtgärder som syftar till att öka kvinnors

deltagande på arbetsmarknaden. Insatserna för att underlätta unga ensamkommandes etablering i samhället ska stärkas genom förtydligande samordning och förstärkt studie- och yrkesvägledning.

Till sist vill jag lyfta fram utbildning som den allra viktigaste faktorn för att träda in på och stanna kvar på arbetsmarknaden. Vi behöver satsa på utbildning som ger jämlika förutsättningar för alla i staden. Speciellt i en tid av vikande konjunktur behöver vi politiker se till att vi skapar lika förutsättningar för människor på arbetsmarknaden, så att vi får ett mer jämlikt och jämställt Stockholm för alla. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 105

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Fullmäktige! Egna pengar är vägen till frihet. Ett eget arbete ger makt över den egna tillvaron, makt att kunna förändra sitt liv till det bättre. Ett eget jobb får oss att känna oss behövda. Vi blir en del av gemenskapen genom att vara med och bidra till samhället.

Stockholms stad står inför en ekonomisk inbromsning. Den växande andelen äldre tillsammans med stora barnkullar gör att vi är färre som ska försörja allt fler. Vi har inte längre råd att låta människor som inte vill något hellre än att ha ett riktigt jobb att sitta på läktaren och titta på.

Stockholm behöver därför en liberal arbetsmarknad, där allas kompetens tas till vara. Därför vill vi stärka nyanländas möjligheter att validera tidigare utbildning inom stadens vuxenutbildningar och utreda möjligheterna att validera informell kompetens. Vi vill också säkerställa att vi erbjuder vuxenutbildning som leder till riktiga jobb. Sfi blir mer flexibelt, och studietiden anpassas för att fler ska kunna gå sfi och jobba eller kanske vara föräldrar samtidigt.

Fru ordförande! Vi lever i globaliseringens tidevarv. Arbetsmarknaden genomgår stora förändringar. När gamla jobb och arbetsuppgifter mer och mer försvinner behövs ett attraktivt företagsklimat som gör att nya arbetstillfällen växer fram. Men vi måste också skapa mötesplatser och arenor där arbetsgivare och arbetstagare kan träffas och knyta nya kontakter. Därför är satsningen på integrationspakten ett viktigt steg där ett närmare samarbete mellan näringsliv och Stockholms stad nu utvecklas. Svensk arbetsmarknad präglas av höga trösklar, men integrationspakten är ett sätt att skapa vägar in på arbetsmarknaden för dem som står allra längst bort.

Fru ordförande! Vi har nu några veckor kvar tills det är dags att gå på lite juledighet. Julen är en tid då många av våra ungdomar extrajobbar. Jag tror att vi alla minns vårt första jobb och självkänslan som kom när man fick ett jobb, fick känna sig behövd och fick tjäna egna pengar för första gången. För Liberalerna och den grönbå majoriteten har det varit oerhört viktigt att stå fast vid målet om 9 000 feriejobb. Det ska vara riktiga jobb med meningsfulla arbetsuppgifter.

I ekonomiskt utmanande tider sätts vi politiker på prov. Då duger det inte med låtsasjobb och mer bidrag. I stället behöver vi sänka trösklarna, skapa fler vägar in på arbetsmarknaden och underlätta för företag att anställa. Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 106

T i e m o n O k o j e v o h (MP): Ärade ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi måste vara ärliga. Staden står inför ett tuffare ekonomiskt läge. I en sådan situation behöver vi prioritera, så även på arbetsmarknadsområdet. Att försvara en budget med minskade anslag till arbetsmarknadsnämnden är kanske inte det man helst hade önskat. Vi genomför en effektivisering för nämnden. Men jag vill samtidigt också vara tydlig med att vi behåller ett flertal viktiga satsningar. Därför är jag, de tuffa prioriteringarna till trots, mycket nöjd med den budget som vi i den grönbå majoriteten presenterar här i dag.

Miljöpartiet värnar extra om de satsningar som görs på kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden. Staden ska fortsätta att erbjuda sfi även för föräldralediga genom exempelvis introduktionsförskolorna. Vidare behåller vi också satsningen på att stärka unga vuxna som varken arbetar eller studerar, men nu inom ordinarie verksamhet. Därmed ser vi också till att staden når dem som befinner sig i den absoluta riskzonen för långvarigt utanförskap.

Miljöpartiet är dessutom ett parti som värnar villkoren för såväl små som stora företag. Därför är vi glada över att vi stärker integrationspakten. Att inom ramen för en och samma reform skapa förutsättningar för företagen att tillfredsställa behov samtidigt som fler stockholmare kan komma in i samhället är exempel på smart politik som slår två flugor i en smäll. Även unga romer är en utsatt grupp på arbetsmarknaden. Därför är jag glad över att Stockholm fortsätter att jobba med brobygggarverksamhet i syfte att nå fler unga romer för att uppfylla stödets ambitioner avseende romsk integrering.

Sammantaget tycker jag att det här är en bra budget som trots en strängare ram visar att Stockholm står väl rustat inför att framgent hantera utmaningarna på arbetsmarknaden. Vi tar stor hänsyn till näringslivets önskemål, samtidigt som vi fortsätter att jobba med etablering och stärka utsatta grupperns ställning på arbetsmarknaden.

Med de orden vill jag yrka bifall till ett Stockholm som håller samman genom en stark arbetsmarknadspolitik och därmed också bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 107

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Arbetsmarknaden behöver ses över på såväl nationell som lokal nivå. Det behöver skapas incitament som kan resultera i riktiga arbeten. Betoningen ska vara på riktiga arbeten och inte på av kommunen subventionerade sysselsättningar. Att få fler människor i arbete är helt avgörande om vi ska ha någon välfärd i framtiden. Därför måste vi helt enkelt utbilda den del som i dag står utanför arbetsmarknaden.

Hur gör vi då detta? Ett steg är till exempel att få till stånd en bättre dialog med näringslivet och organisationer. Detta kommer att resultera i fler arbetstillfällen. Det kommer också att hjälpa näringslivet att få fram den arbetskraft som man eftersöker i dag, liksom den arbetskraft som man kommer att efterfråga i framtidens Stockholm.

Vi som parti, Sverigedemokraterna, värnar en sådan dialog med näringslivet, inte minst för att vi gör en stor satsning på lärlingsplatser. Vi tror att det är en bra åtgärd som kan få fler i arbete. Alla vill inte studera vidare och få ett arbete den vägen. Många vill gå en annan väg, och då måste vi som politiker också kunna erbjuda de vägarna. En väg är att ge personer möjligheter att komma in på arbetsplatser som lärlingar. Vi gör en satsning på 20 miljoner i vår budget just på fler lärlingsplatser.

En annan utmaning som Stockholm står inför är att det måste finnas goda kommunikationer om Stockholm även i framtiden ska vara en attraktiv region. Det handlar bland annat om att bevara och utveckla Bromma flygplats för att företag ska vilja verka i Stockholm och vilja etablera sig i Stockholm även i framtiden.

En annan problematik som vi ser i Stockholm är bristen på bostäder. Man kan säga att bostadsbristen hämmar Stockholms stads tillväxt. Frågan är därför central. Vi gör därför en satsning på företagsbostäder i vår budget. Vi kommer att följa utvecklingen. Ser vi att utfallet blir bra kommer vi att satsa mer på den här sortens bostäder under kommande verksamhetsår. Bifall till Sverigedemokraternas budgetförslag för 2020!

Anförande nr 108

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Fru ordförande! Jag kommer att vara personlig i mitt inlägg den här gången. Jag kom till Sverige med min mamma och lillebror hösten 2002, strax innan jag fyllde 15 år. Min pappa kom några månader senare. Efter några vändor fick vi till slut uppehållstillstånd. Vi flyttade då från Värmland till Örebro. Jag var fylld av hopp om ett vanligt liv där mina föräldrar kunde gå till jobbet medan jag gick till skolan. Tyvärr blev det inte så. I stället slussades min mamma runt mellan olika insatser och subventionerade jobb som aldrig ledde till något riktigt jobb. Min pappa fick inte något jobb alls under de åren. Först för snart fyra år sedan fick min pappa ett första riktigt jobb, som tidningsdistributör. Det tog honom nästan 14 år att få ett riktigt jobb. Jag har aldrig sett honom stoltare. Stoltheten av att kunna försörja sig själv och sin familj på egen hand och känna sig delaktig – den känslan är ovärderlig. Min mamma är dock pensionär och fick aldrig något riktigt jobb. Ingen av insatserna ledde till det, trots hårt jobb från hennes sida.

Just med anledning av mina erfarenheter av vad arbetslöshet och utanförskap gör med människor är jag mycket glad över integrationspakten. Jag önskar att den hade funnits tidigare och i fler kommuner. Integrationspakten gör att fler människor får en ärlig chans till ett riktigt jobb, att deras barn får se dem gå till jobbet, att deras barn får uppleva stoltheten i sina föräldrars ögon och att deras barn får hopp om framtiden. Mer utanförskap är det sista som Stockholm och Sverige behöver. Vi behöver mer av handlingskraft och hopp om framtiden. Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 109

M a r i a J a n s s o n (FI): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Det tar betydligt längre tid för en nyanländ kvinna att komma i arbete, oavsett vem man jämför med. Arbetsmarknadsinsatserna är fortfarande i mångt och mycket anpassade för svenska män. Könneutrala reformer och åtgärder har visat sig gynna just denna grupp. Rapporter från OECD, Nordiska ministerrådet och ledande europeiska universitet

vittnar samstämmigt om detta. Det kanske mest oroväckande är de analyser som visar att när kvinnor väl får del av arbetsmarknadsinsatser möter de könsstereotypa och diskriminerande attityder, både från dem som ska hjälpa dem och från arbetsgivare som ska anställa dem.

Därför vill Feministiskt initiativ se utbildningar i genus och antirasism, både för dem som arbetar med arbetsmarknadsåtgärder och för företagare som anställer personer och ingår i stadens verksamheter, som till exempel integrationspakten. För att nyanlända kvinnor ska kunna tjäna sina egna pengar och styra över sitt eget liv behöver vi fortsätta med satsningarna på att de ska få det stöd de behöver. Vi behöver undanröja strukturella hinder.

Feministiskt initiativ välkomnar EFS-projektet som riktar sig mot en hållbar etablering, men det räcker inte. Vi vill utöka den uppsökande verksamheten i form av stadsdelsmammor – kvinnor hjälper andra kvinnor. Det har en bevisat god effekt och är ett projekt som riktar särskilt just mot kvinnor. Vi vill också att staden förlänger tiden som en person räknas som nyanländ och därmed har rätt till insatser för nyanlända, så att tid för föräldraledighet räknas av.

En annan grupp som har halkat efter, trots den goda arbetsmarknadssituationen, är personer med funktionshinder. Alldeles nyligen har vi hört rapporter om att Försäkringskassan gör striktare bedömning av aktivitetsstöd, vilket gör att fler personer som har funktionshinder och tidigare har varit placerade i daglig verksamhet nu förväntas söka sig ut på den reguljära arbetsmarknaden. Samtidigt vet vi från stadens egen statistik att försvinnande få av dem som en gång börjat i en daglig verksamhet får den hjälp de behöver för att ta sig till den reguljära arbetsmarknaden. När det gäller funktionshindrade på arbetsmarknaden brister således både stat och kommun. I detta läge krävs det extra satsningar, och Feministiskt initiativ vill därför att ett av stadens jobbtorg profilerar sig mot personer med funktionshinder, en redan etablerad verksamhet som vi vet har god effekt.

När Arbetsförmedlingen görs om krävs det mer av staden. Vi måste satsa på arbetsmarknadspolitiken för att undvika de personliga tragedier som det ofta innebär att bli arbetslös och inte själv kunna rå över sin försörjning. Bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag!

Anförande nr 110

Salar Rashid (S): Fru ordförande! Ledamöter! Unga med komplex problematik, unga med kort utbildning, personer med funktionsnedsättning, nyanlända, utrikesfödda med kort utbildning och personer med psykisk eller neuropsykiatrisk diagnos – alla dessa grupper är beroende av vårt stöd, samhällets stöd, beroende av våra insatser för att ha någon ärlig chans att komma ut på arbetsmarknaden. En del av dessa grupper, framför allt personer med funktionsnedsättning, föds i dag in direkt i ofrivillig fattigdom, något de själva inte valt.

Det är därför direkt kontraproduktivt att gå fram med förslag om att minska anslagen till arbetsmarknadsnämndens verksamheter med hela 35 miljoner, något som direkt eller indirekt slår mot denna sköra grupp. Detsamma gäller om man minskar antalet

stockholmsjobb, minskar ambitionen för feriejobb eller minskar anslaget till uvas, eftersom dessa grupper indirekt eller direkt är prioriterade för vissa av dessa insatser.

Ordförande och ledamöter! Vi behöver generella arbetsmarknadsåtgärder som når breda grupper och som ger möjlighet för oss att skräddarsy insatser efter individens behov. Alla som kan arbeta ska också ges möjlighet till detta. Jag är därför oerhört stolt över vårt ungdomspaket. Vi vill höja ambitionen för stadens arbete och säkerställa att alla unga ska nå egen försörjning. Därför vill vi att stadens jobbtorg ska ta emot sökande inom max en månad. Vi vill återinföra 90-dagarsgarantin. Vi vill se till att en komvuxgaranti finns. Vi vill se till att det finns college inom bristyrken kopplat till en jobbgaranti, så att man efter utbildning får möjlighet till jobb.

Vi vill bort från den situation som förvaltningen har hamnat inom, med resursbrist, anställningsstopp, nedläggning av arbetsmarknadsåtgärder och ett växande behov av försörjningsstöd. Vi vill inte ha några väntetider. Vi ska helt enkelt rusta och investera i människor och se till att de kan komma ut på morgondagens arbetsmarknad. Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 111

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Ordförande! Tack för inlägget, Salar! Jag ska försöka använda mina repliker så effektivt som möjligt, och jag vill knyta an till de grupper som du inledde ditt anförande med. Detta är grupper som ofta i mångt och mycket hamnar mellan stolarna. Vi har komponenter som staden, förstås, men även Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och, inte minst, stadsdelarna. Det är viktigt att vi hittar ett gott samarbete, och jag vill i min första replik passa på att understryka det arbete vi gör inom Samordningsförbundet. Här lyckas vi nå dem som står allra längst från arbetsmarknaden för att skapa tidiga aktiviteter så att man på sikt kan jobba individbaserat och programanpassat när det gäller att komma in på arbetsmarknaden.

Detta är ingenting som staden kan göra själv. Därför ser jag fram emot arbetet i Samordningsförbundet, där Salar själv sitter i presidiet, där vi fortsätter att samverka med staden. I övrigt ämnar jag återkomma under debattens gång.

Anförande nr 112

S a l a r R a s h i d (S): Fru ordförande! Många av de insatser inom Finsam som du nämner är viktiga. Men jag tror fortfarande på de generella åtgärder som kan slå mot breda grupper.

Sedan måste jag göra en rättelse. Jonas Naddebo menade att vi inte hade full finansiering för våra Stockholmsjobb. Det stämmer inte riktigt. Vi har lagt nästan 17 miljoner. Det är lite tråkigt att man från den andra sidan ser Stockholmsjobben som subventionerade arbeten som inte skulle leda till anställning, trots att vi ser att nästan 90 procent av dem som har Stockholmsjobb efter fyra månader går vidare till en anställning på den reguljära arbetsmarknaden. Det är lite tråkigt att man har denna syn på Stockholmsjobben.

Anförande nr 113

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Fru ordförande och fullmäktige! Att ha ett jobb och egen försörjning ökar en människas frihet; det gäller inte minst våra ungdomar. Men för att få ett första jobb behöver man ofta redan ha haft ett. Det är nästan omöjligt för en ungdom utan kontakter att få ett första jobb utan att kunna visa upp tidigare arbetslivserfarenhet. Dagens cv-efterfrågande arbetsmarknad diskvalificerar de flesta av våra ungdomar. Ekvationen går helt enkelt inte ihop. Hur ska det gå till att få ett första jobb om det krävs att man har haft ett jobb tidigare?

Det är här vi politiker kommer in. Om vi skapar feriearbeten och uppmuntrar ungdomar att söka dem kan de nämligen få det där jobbet innan de får jobbet, om ni förstår hur jag menar. Liberalerna tror på en arbetsmarknad som kännetecknas av låga trösklar, hög rörlighet och ett starkt trygghetssystem, men också av smarta lösningar.

Fru ordförande! Att staden erbjuder feriearbeten är en sådan smart lösning. Stockholms stad erbjuder feriearbeten för ungdomar sedan många år tillbaka, och det har varit en mycket lyckosam satsning. För Liberalerna och den grönbå majoriteten har det därför varit oerhört viktigt att slå fast målet på 9 000 feriejobb. Det ska vara riktiga jobb med meningsfulla arbetsuppgifter.

Vad tycker då ungdomarna om jobben? Svaret på den frågan vet vi, tack vare att arbetsmarknadsförvaltningen har utarbetat en rapport om arbetet med feriearbeten. Av ungdomarna är det 78 procent som ger sin arbetsplats betyget 4 eller 5 på en femgradig skala, där 5 är det mest positiva. Hela 84 procent av de arbetsplatser som tagit emot feriearbetare anser att de tillför något positivt till verksamheten.

Genom feriearbeten har vi löst ekvationen. Man kan skriva ett cv och ta med arbetslivserfarenhet när man söker sitt första jobb. Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 114

S a l a r R a s h i d (S): Fru ordförande! I budgeten för 2020 har ni som mål att halvera antalet unga som varken arbetar eller studerar till 2025. Jag vill verkligen förstå hur detta rent praktiskt ska gå till eftersom ni halverar resurserna för denna målgrupp.

Under föregående mandatperiod tog ni även bort 90-dagarsgarantin, samtidigt som ni gick fram med generella besparingar på jobbtorgen, som indirekt har haft en påverkan på det kommunala aktivitetsansvaret för gruppen 16–18. Dessutom sänker ni i den här budgeten ambitionerna gällande feriejobben. Oavsett om man räknas till målgruppen i dag eller i framtiden, till 2025, undrar jag hur ni ska nå målet när ni gör så stora besparingar på alla ungdomar i staden.

Anförande nr 115

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Tack för frågan! Jag är oerhört glad och stolt över att vi lyckas hålla målet på 9 000 feriejobb den här sommaren eftersom vi i Stockholm är i en ekonomisk situation som gör att vi verkligen måste prioritera. Är det något som vi i den grönbå majoriteten har prioriterat är det just ungdomar och feriejobb.

Skillnaden när det gäller de 9 000 feriejobb som vi nu producerar är att det är riktiga jobb och inte sådana låtsasjobb som ni hade tidigare. Men det är lätt att tycka att alla ska få allt när man hela tiden tänker att svaret på alla frågor är att höja skatten.

Anförande nr 116

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Det är lätt att vara stolt över den grönbå budgeten när det gäller arbetsmarknadspolitiken. Att se till att människor kommer i jobb är grunden för att kunna ge stockholmarna den välfärd de vill ha, förtjänar och behöver. Precis som Andrea sa tidigare tas nämligen varje krona som går till bidrag till en person som vill och kan arbeta direkt från välfärden. Det är nu, precis när ekonomin börjar vika nedåt, som vi kan börja mota bidragsberoendet i grind.

Då gäller det att prioritera och satsa på det vi vet ger bäst utväxling i form av jobb. Det är därför utbildning, vuxenutbildning och höjning av människors kompetensnivå är det mest centrala för hur vi arbetar i denna budget. Vi knyter vuxenutbildningen närmare dem som ska anställas så att de som faktiskt ska fixa jobben är med när man skapar utbildningar. Vi gör sfi mer flexibelt. Vi utvecklar möjligheten att gå på sfi när man är föräldraledig, vilket är helt ovärderligt för att bryta bidragsberoendet. I stadsdelsnämnderna behöver vi bli bättre på att, så tidigt som möjligt när någon söker ekonomiskt bistånd, ställa frågorna: Varför har inte du ett jobb? Vad kan vi göra för att du lätt ska få det?

Kontrasten mellan vår politik och den som exempelvis Socialdemokraterna och Vänsterpartiet driver blir väldigt stor. Där är det i huvudsak underfinansierade subventionerade anställningar man fokuserar på. Det är 200 Stockholmsjobb som ska till, men man har bara täckning för ungefär en tredjedel. Kanske har man räknat brutalt fel och kommer att behöva skära kraftigt i jobbtorgens viktiga verksamhet om detta skulle bli verklighet. Det är inte heller så att Sverige saknar subventionerade anställningar. Det vi ska göra i Stockholm är att fixa utbildning, inte bygga ut de subventionerade anställningarna. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 117

S a l a r R a s h i d (S): Fru ordförande! Man har ett flertal gånger fått höra Johan Paccamonti i talarstolen tala om arbetslinjen och hur skattesänkningar skulle kunna få dynamiska effekter så att fler kommer ut i arbete. Men tala om för mig på vilket sätt er politik, där ni lägger mer pengar på ekonomiskt bistånd än på stadsdelsnämndernas arbetsmarknadsåtgärder, skulle se till att fler kommer i arbete.

Ni gör dessutom lika stora besparingar på arbetsmarknadsnämndens verksamheter som ni budgeterar för ekonomiskt bistånd. Är detta verkligen er definition av arbetsmarknadspolitik och integrationspolitik? Ni satsar på bidrag före riktiga jobb, som leder till att människor får en ärlig chans och kan gå vidare med sina liv. Hur rimmar detta med er arbetslinje?

Anförande nr 118

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Det rimmar alldeles utmärkt. När Salar Rashid talar om riktiga jobb är det inte riktiga jobb utan de av skattebetalarna

finansierade Stockholmsjobben. Det kan absolut i vissa fall finnas poänger med subventionerade anställningar, men det är inte lösningen på detta, som Socialdemokraterna vill. Man har byggt ut det nationellt, och man bygger ut det i Stockholm.

Den enda idé man har i arbetsmarknadspolitiken är att försöka trixa med statistiken. Ja, det ekonomiska biståndet ökar. Det är så det blir när man går oförberedd in i en ekonomisk lågkonjunktur. Därför behöver man sänka skatten, satsa på vuxenutbildning och vara tydlig mot varje person som kommer till stadsdelsförvaltningen och säger: Jag behöver söka bistånd; jag har det svårt. Då säger man: Okej, vad ska vi göra för att hjälpa dig?

Det handlar inte alltid om budgetens storlek. Många kommuner har visat att det handlar om hur man jobbar. Det är så vi ska knäcka bidragsberoendet i Stockholm. Jag talar gärna fler gånger om arbetslinjen – den är vad som behövs under de kommande åren.

Anförande nr 119

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Ni i majoriteten säger att ni vill satsa på jobben, men samtidigt lägger ni stort ansvar på stadsdelsnämndernas ekonomiska bistånd. Det är många som är arbetslösa och har behov av försörjningsstöd, som Salar Rashid sa, men det konstiga är att ni sänker resurserna till arbetsmarknadsåtgärder trots att stadsdelarna gör detta för att de som är arbetslösa ska komma i arbete. Samtidigt vill ni inte heller höja anslagen till feriejobben, som ger ungdomar möjlighet att komma in och få en första arbetslivserfarenhet. Jag får inte ihop det. Ni sänker arbetsmarknadsnämndens budget med 44 miljoner kronor. Hur får ni ihop det?

Anförande nr 120

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Man ska nog också granska Vänsterpartiets siffror lite mer. Vänsterpartiet satsar inte mer pengar på arbetsmarknadsnämnden än förra året. Man har möjligen en något högre budget än de grönbå, men man har alltså inte mer pengar. Frågan är alltså egentligen hur man själv tycker att den egna retoriken om nedskärningarnas eviga förbannelse och effektiviseringens omöjlighet, som vi väldigt ofta hör det vänsterpartistiska oppositionsborgarrådet tala om, rimmar med de siffror man själv lägger.

Det är nämligen detta vi vet, och det är precis samma sak som från Socialdemokraterna. Ni skjuter inte till tillräckligt mycket pengar. Ni talar om att utöka Stockholmsjobben, och detta urholkar de verksamheter som vi vet är mest effektiva när det gäller att skaffa jobb: vuxenutbildningen och ett tydligt kravställande från jobbtorgen och när stadsdelsförvaltningarna möter dem som söker ekonomiskt bistånd. Det är precis denna typ av verksamhet ni tränger ut när ni inte har koll på siffrorna. Det blir inte fler jobb med Vänsterpartiets budget.

Anförande nr 121

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Majoriteten talar om att sänka trösklar. Vi vill öka människors förmåga att hoppa. Det gör vi genom Stockholmsjobb, som gör att man får en ny rad på cv:t, genom snabba insatser och genom

sommarjobben, som gör att man får den första raden. Jag gläds oerhört mycket över att majoriteten har fångat upp den formulering som jag tror att den socialdemokratiska gruppen i Södermalms stadsdelsnämnd ligger bakom.

Jag skulle vilja tala lite om sommarjobben generellt. Bra insatser har nämligen ofta ett antal olika effekter. Det är första raden på cv:t. Insatserna bidrar till en bättre stad. Staden hittar nya medarbetare. Ett sjyst första jobb är faktiskt brottsförebyggande därför att unga lär sig rätt från början. Dessutom och inte minst viktigt får unga människor egna pengar. Det är en frihetsreform för många när de själva kan välja om de vill köpa skor, en resa eller vad det nu är.

Givet detta är det här lite förvånande. Majoritetens alla företrädare har varit uppe och sagt att sommarjobben är bra, att undersökningar visar att de funkar och så vidare. Vad är då problemet med att ge fler en första rad på cv:t?

Anförande nr 122

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Ordförande! Tack, Anders, för ditt inlägg! Vi har haft möjlighet att tillsammans följa satsningen på sommarjobben, när du var ordförande i Södermalms stadsdelsnämnd. Jag tycker att det har varit en intressant resa. Det är viktigt att staden spelar en roll när det gäller feriejobben. Jag håller helt med om vikten av första raden på cv:t.

Vi måste dock tala om och reda ut kvalitetsaspekten av det hela. När vi nu får tillbaka utvärderingen av sommarjobben ser vi att 17 procent av de tillfrågade är direkt missnöjda med sitt sommarjobb. Det handlar delvis om de sysslor man har haft – man har generellt helt enkelt inte sett det som ett riktigt jobb. Detta måste vi arbeta med.

Samtidigt får vi signaler från exempelvis stadsdelar och de kommunala bolagen om att man inte mäktar med att vaska fram fler jobb. Vikten måste alltid ligga på kvalitativa jobb och meningsfullt arbete.

Anförande nr 123

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Jag håller med; det är viktigt att utveckla. Vi kunde konstatera att vi hade en mycket dramatisk kvalitetsutveckling på Södermalm. Jag kan också konstatera att de grönblå när ni tillträdde drog bort tre eller fyra av tio jobb. Detta är för mig obegripligt. Det kan inte finnas ett motsatsförhållande i att ge människor chansen om man menar att den första raden på cv:t är viktig. Om det inte bara är en floskel måste vi se till att så många som möjligt får chansen.

Anförande nr 124

A n d r e a H e d i n (M): Jag tror att vi har lite olika syn. För mig handlar det om att kvalitet och behov måste stå i fokus – att det faktiskt finns personer som kan handleda och ge en bra start på sommarjobbet. Både du och jag sitter i olika stadsdelsnämnder. Hos mig har vi många ungdomar som vill hitta ett jobb på egen hand, som har förutsättningarna och gör det. Därför blir den lokala förutsättningen hos mig att prioritera dem med socioekonomiskt svagare förhållanden och funktionsvariationer.

Men det jag ställer mig frågande till är att ni inte har finansierat sommarjobben fullt ut. Ni lägger 15,2 miljoner, och det räcker inte till de 3 000 fler feriejobb ni vill ha. Hur ska du finansiera det? Ska ni skära i jobbtorgen?

Anförande nr 125

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): På den första frågan är svaret att ingen tvingas att sommarjobba. Man erbjuds möjligheten. Vi kan konstatera att det är långt fler i dag än förut som önskar jobba men inte får möjlighet.

När det gäller den andra frågan har vi finansiering. Vi skulle absolut klara det. Om ni röstar på vår budget lovar vi att klara den delen.

Anförande nr 126

S u s A n d e r s s o n (MP): För er som inte känner mig – jag står här i talarstolen för första gången – är jag Järvabo och verksam i Spånga-Tensta stadsdelsnämnd sedan 2014.

De feriejobb som staden erbjuder är extra viktiga i en stadsdel som vår, där arbetslösheten är hög. Det handlar om att komma in i arbetslivet, upptäcka hur positivt det är och få sin första lön. Jag håller med om allt.

Under den förra mandatperioden ville vi satsa på fler feriejobb för ungdomar. Efter ett tag visade det sig att detta var ganska svårt. En hel del av platserna var inte okej, ur jämställdhetssynpunkt eller av andra skäl – det fanns inte tillräckligt att göra. Jag blir därför jätteförvånad över dessa 3 000 platser. Var ska ni hitta dem? Hur ska det bli bra kvalitet? De ungdomar vi skickar till sommarjobb i vår stad måste kunna känna stolthet över det de gör och få något positivt med sig till arbetslivet, tycker jag.

Anförande nr 127

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Om jag förstår de grönblås argumentation rätt ska den som inte får ett jobb vara glad över att de andra, som har fått jobb, har jobb med högre kvalitet. Jag tycker att den argumentationen är helt obegriplig. Om det är viktigt med första raden på cv:t och att människor bidrar till att utveckla stadsdelen och får egna pengar och om vi tror att det är där vi hittar nya medarbetare får vi se till att höja kvaliteten så att den håller.

Det kan inte vara så att denna stad, som av EU utnämns till den mest konkurrenskraftiga regionen i Europa – kom ihåg det i morgon när ni ska diskutera näringslivspolicyn – inte klarar av att plocka fram sommarjobb till dem som behöver. Det vägrar jag att gå med på!

Anförande nr 128

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Fru ordförande! Utanförskap kan slå sönder både individer och familjer. Det handlar om föräldrar som inte kan relatera till sina barn för att de alltför ofta lever isolerade, medan barnen har fötterna i båda världarna: den svenska och den hemma. Alltför ofta känner sig barn splittrade i de olika världarna. Vem är jag? Är jag svensk? Har jag mina föräldrars identitet? Oftast är det en

blandning, men det är svårt att plocka russinen ur dessa världar. Föräldrarna har sina krav och samhället andra. Inte sällan går dessa stick i stäv med varandra. Jag har själv upplevt detta men tagit mig ur det, mest för att jag flyttade hemifrån, trots alla protester.

För att barn ska slippa uppleva denna splittring måste föräldrar integreras. Barnen är vår framtid, och för att framtiden ska bli så ljus som möjligt måste alla ges en chans att bli en del av samhället. Isoleringen leder bara till utanförskap. När vi välkomnar människor till Stockholm ska vi inte bara säga: Välkommen hit! Vi ska säga: Välkommen hem!

Därför är jag så mån om att föräldrar ska få jobb och få in en fot i samhället, lära känna det och inte längre vara främlingar i det. När något är okänt och främmande finns risken att man är rädd för det och tar avstånd. Därmed hindras även barnen från att utvecklas. När föräldrar har ett jobb gör vi också barnen en tjänst. De får större frihet då deras föräldrar har förståelse för samhället och den samtid de lever i.

Mer utanförskap, rädsla och isolering är det sista barnen, deras föräldrar och Stockholm behöver. Genom trygga familjer får vi ett tryggare Stockholm. Därför är Integrationspakten, jobbtorgen och feriejobben så viktiga. Fler i egen försörjning är en vinst både för enskilda och för Stockholm. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 129

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag håller med om allt du säger. Det är jätteviktigt att man får jobb fort när man kommer hit. Men jag undrar hur du har tänkt att ni ska åstadkomma det. Ni har visserligen satsat på Integrationspakten och det, men ni skär faktiskt ned på arbetsmarknadsområdet med över 20 miljoner kronor, samtidigt som staten drar ned på Arbetsförmedlingens arbete och Försäkringskassan är strängare med bedömningarna av aktivitetsstöd och så vidare. Det finns jättestora utmaningar, och ni skär. Jag håller med om hur viktigt det är, men hur ska ni kunna klara av det?

Anförande nr 130

O f e l i a N a m a z o v a (KD): Fru ordförande! Vår ambition är att få fler i egen försörjning. Det är en vinst både för de enskilda och för Stockholm. Därför måste insatser leda till riktiga jobb. Det är därför vi satsar på Integrationspakten, vuxenutbildningen och feriejobben. Genom att vi samarbetar med till exempel näringslivet genom Integrationspakten blir arbetsmarknadspolitiken mer relevant för de behov som faktiskt finns ute i verkligheten.

Det är inte här vi skapar jobb; det är företagen och näringslivet som gör det. Därför stakar vi nu ut en ny riktning för Stockholms arbetsmarknadspolitik för fler i jobb.

Anförande nr 131

M a t t i a s E r i k s s o n (S): Ordförande, fullmäktige, ledamöter och stockholmare! Det är en mänsklig rättighet att söka skydd undan krig och förföljelse. Det är en del av vårt ansvar som medmänniskor att hjälpa dem som är i behov av stöd.

Jag är därför stolt över att vi historiskt, över blockgränserna, har varit eniga om att Stockholm ska vara en öppen stad.

Men nu står vi här och debatterar arbetsmarknadsinsatser. Något av det kanske mest avgörande för att etablera sig i ett nytt land är att få ett arbete, oavsett om det rör sig om ett offentligt eller ett privat arbete eller om man börjar som egenföretagare. Jag tror faktiskt att alla som har någon som helst erfarenhet av dessa frågor är överens om detta.

De grönbå partierna har dock valt en nyliberal generalplan för Stockholm, med sänkta skatter och vad man säger är ett fokus på välfärdens kärna. Konsekvenserna är brutala för jobben, och nedskärningar görs på viktiga arbetsmarknadsinsatser. Jag tänker, som flera andra, till exempel på Stockholmsjobben. De har varit en effektiv åtgärd för att personer ska kunna gå från försörjningsstöd till jobb och studier. Det har gett riktigt goda resultat. Ändå väljer borgerligheten nu att minska antalet Stockholmsjobb, med risk för att allt fler fastnar i försörjningsstöd.

Vi socialdemokrater menar att alla som kan jobba också ska ha ett arbete. Men med den budget som nu presenteras av majoriteten måste frågan ändå ställas: Är det manne så att Moderaterna har blivit det nya bidragspartiet?

Anförande nr 132

I s a k K u p e r s m i d t (C): Ordförande och ärade ledamöter av kommunfullmäktige! Det måste vara lätt att vara socialdemokrat. Ju mer pengar man spenderar desto bättre är politiken. En djärv S-politik verkar gå ut på att göra av så mycket som möjligt av andra människors pengar, oavsett vad detta åstadkommer. Hur ska man annars tolka kritiken mot budgeten? Den handlar om att man ger mindre pengar, att prislappen på politiken är för låg.

I den grönbå majoriteten har vi en annan inriktning. Vi väljer politik efter vad som faktiskt gör skillnad, inte för att göra av med pengar. Integrationspakten, arbetsmarknadsanpassad vuxenutbildning och flexibel sfi är politik som gör skillnad på riktigt.

Anförande nr 133

M a t t i a s E r i k s s o n (S): Det är väldigt lätt att påstå att vi skulle vilja lägga mer pengar generellt. Vi lägger rätt mängd pengar på rätt saker. Stockholmsjobben har gett effekt, men det är något som ni från borgerligheten vill dra ned på. Det är ni som är svaret skyldiga. Varför tänker ni se till att fler personer hamnar i försörjningsstöd i stället för jobb?

Anförande nr 134

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Det verkar som att Stockholmsjobben är Socialdemokraternas enda svar på hur man ska möta arbetslösheten. Men om det är en så bärande del i hur ni utformar er jobbpolitik, varför skjuter ni inte till tillräckligt mycket pengar? Ni skjuter förvisso till 17 miljoner, men ni behöver ju mer än 50 miljoner för att få täckning. Ni har bara täckt ungefär en tredjedel.

Ni har absolut en viss besparing på försörjningsstödet, men siffrorna går fortfarande inte ihop. Antingen måste ni spara åtskilliga tiotals miljoner på de andra verksamheterna inom jobbpolitiken eller så tänker ni: Okej, det blev bara en tredjedel av vad vi ville. Men om ni ska få ihop besparingen på 15 miljoner ska stockholmarna ha försörjningsstöd på 20 000 kronor i månaden. Hur får ni ihop era siffror om detta är ert bärande jobbverktyg?

Anförande nr 135

M a t t i a s E r i k s s o n (S): Moderaterna tycks vilja sänka skatten så pass mycket att man vill dribbla med andras budgetar. Vi har en fullt finansierad budget i Socialdemokraterna och kommer alltid att ha det. Frågan till er är fortfarande: Varför tänker ni se till att fler hamnar i försörjningsstöd i stället för att satsa de pengar som behövs på Stockholmsjobben?

Anförande nr 136

T i e m o n O k o j e v o h (MP): Ärade ordförande, fullmäktige och åhörare! Jämfört med på 50- och 60-talet har samhällets syn på funktionshinder tack och lov utvecklats. Personer med funktionsnedsättning ses i dag snarare som individer än som tillhörande en viss grupp. I dag är funktionshindrade inte så kallade vårdobjekt, som lever under exakt samma förutsättningar på institutioner. Det finns arbetslösa med funktionsnedsättning, men det finns också funktionshindrade toppolitiker, framgångsrika bloggare, professorer med flera.

Därför blir jag besviken när Feministiskt initiativ vill dra Stockholms syn på funktionshinder 40 år tillbaka i tiden genom att införa ett särskilt jobbtorg för funktionshindrade, som om personer med funktionsnedsättning vore en homogen grupp som kan komma in på arbetsmarknaden om man – simsalabim! – klumpar ihop alla tillsammans.

Förutom att vi genom beprövad erfarenhet vet att den typen av lösningar sällan leder till jobb är funktionshindrade lika mycket individer som vem som helst som omfattas av jobbtorgens försorg. Ett särskilt jobbtorg skulle bara spä på fördomar hos arbetsgivare och ligger inte i linje med vare sig Miljöpartiets eller det moderna samhällets syn på funktionshinder. Avslag till Feministiskt initiativs budget och bifall till kommunstyrelsens!

Anförande nr 137

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag måste kommentera att du säger att vi drar detta tillbaka i tiden. Så är det naturligtvis inte. Vi har jobbtorg med inriktning på till exempel unga. Är detta diskriminerande mot unga? Vi försöker hitta lösningar på de problem som finns i dag, när människor på grund av diskriminering inte lyckas ta sig in på arbetsmarknaden.

Studie efter studie där man skickar ut fejkade ansökningsbrev, vilket man gör i stor omfattning, visar att ett utländskt namn, ett funktionshinder eller signaler om en annan sexuell läggning gör att man inte ens får komma på intervju. Är det då fel att försöka åtgärda detta genom att ha en särskild inriktning på ett jobbtorg? Det tycker inte jag –

särskilt när vi står inför ökade utmaningar när det gäller att få ut personer med funktionshinder på den reguljära arbetsmarknaden när de inte längre får aktivitetsstöd.

Anförande nr 138

T i e m o n O k o j e v o h (MP): Jag delar din syn. Det är jättetråkigt att det finns diskriminering, och självklart ska vi jobba mot den. Men problemet är att detta förslag inte innebär att jobba mot diskriminering utan bara är något som spär på fördomar. Om man klumpar ihop alla personer med funktionsnedsättning visar man att detta är en homogen grupp som har något slags särskild funktionshinderkunskap som ska hjälpa dem.

Problemet är att det inte finns något sådant. Det finns ingen särskild kunskap kring vilka metoder som skulle säkra att funktionshindrade kommer in på arbetsmarknaden. Funktionshindrade är lika mycket individer som alla andra och ska därför fortsätta att omfattas av de reguljära jobbtorgens försorg. Det är så vi bryter utanförskapet, inte genom särskilda lösningar.

Anförande nr 139

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Integration är på många sätt en av våra viktigaste frågor just nu. Många unga människor som lever i Sverige i dag känner sig inte delaktiga i samhället. Många vuxna människor som har levt en längre tid i Sverige har inte hittat sin plats i våra gemensamma utrymmen. Detta är en utmaning som vi i den politiska sfären måste lösa och ett område där utvecklingspotentialen definitivt är stor.

Målet för integration måste vara att man ska få vara den man är, med allt vad det innebär, i det samhälle där man lever och verkar och samtidigt kunna balansera sin nutid och sin dåtid. Anpassning sker genom att individen tar in och bearbetar intryck från sin omgivning, och en förutsättning för allt detta är en känsla av inkludering, som samhället måste tillgodose. Jag är övertygad om att nyckeln ligger i att man får behålla sitt jag, sitt ursprung och sina grundvärderingar och skapa sitt eget utrymme i det utrymme man vill in i. Men vad är då vägen framåt?

Integration skapar du inte genom att servera ett paket. Du måste utgå från den verklighet som finns där ute, som på många sätt är bland annat kontext-, områdes- och åldersbunden. Denna kartläggning har vi precis påbörjat i integrationsutskottet, och den kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet. Vi har också startat Integrationspakten, som många före mig har talat om, och ett mentorsprogram, som jag själv har ansökt om att få delta i. Jag ska på intervju på fredag; det ska bli väldigt roligt.

Arbetet i integrationsutskottet har precis börjat. Jag ser verkligen fram emot att se vad utskottets arbete kan komma att utvecklas till. Utskottet är på många sätt ett av de viktigaste vi har. Med dessa ord vill jag yrka bifall till de grönbåsa förslaget till budget för 2020.

Anförande nr 140

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! I dag har vi en arbetsförmedling mer eller mindre i kris. Efter budgeten på riksplanet har Arbetsförmedlingen varslat ungefär 600 personer i Stockholm, och sju lokala kontor har lagts ned. Tidigare satt Arbetsförmedlingen till exempel här nere på Intro Stockholm och träffade nyanlända dagen efter det att de landat på Arlanda, vilket inte längre är möjligt.

Efter januariöverenskommelsen ska Arbetsförmedlingen också reformeras, till förmån för privata aktörer. Just nu har vi alltså varken någon statlig arbetsförmedling eller några andra privata aktörer. Mycket ansvar vilar på kommunerna. Detta riskerar att generera ökade kostnader för försörjningsstöd.

Förra mandatperioden satsade vi hårt på att få fler i jobb – det har nämnts tidigare. Det handlade om Stockholmsjobb, feriejobb och uppsökande arbete riktat mot unga, vilket gav resultat. Det är därför beklagligt att se att majoriteten väljer att minska på stadsdelarnas arbetsmarknadsåtgärder med nästan 10 miljoner. Man sänker också ambitionen när det gäller det uppsökande arbetet riktat mot de unga som varken arbetar eller studerar och den stärkta samordningen gällande ensamkommande.

Vänsterpartiet vill i stället satsa mer på uppsökande verksamhet riktad mot unga, på ensamkommande och på kvinnor som står långt från arbetsmarknaden. Det är dags att ta ansvar när varken Arbetsförmedlingen eller privata aktörer gör det.

Staden har också ett pågående arbete med att ta fram genomgångsbostäder inom ramen för SHIS – en väl fungerande verksamhet som har stor betydelse i staden i dag, både för nyanlända och för andra grupper. Det vore därför angeläget att majoriteten prioriterade att utveckla SHIS och utöka dess ansvar. Vi kan inte ha en politik där Centerpartiet sitter med en kö hos SHIS på just nu 300 personer och Liberalerna med socialtjänstens behov, samtidigt som Moderaterna säljer ut fastigheter och ombildar hyresrätter med rimliga hyror. Vi vill i stället satsa mer på dessa och yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 141

Borgarrådet Lindstål (C): Tack så mycket, Alexandra, för ditt inlägg! Jag delar helt ditt engagemang i SHIS-frågan. Jag tycker att det är bra att vi växlar upp arbetet och nu erbjuder över 4 000 lägenheter. Det senaste halvåret kunde vi säkra ytterligare 500 lägenheter i över 40 fastigheter.

Jag vill säga något om Arbetsförmedlingen och den resa som görs. Det är en process som görs på riksplanet, och jag tror att det är viktigt att bryta ned detta till vad Arbetsförmedlingen egentligen är. Dess syfte är att förmedla jobb, och i Stockholm förmedlar Arbetsförmedlingen ungefär 5 procent av jobben. Man har inte lyckats i Stockholmsområdet, och jag tycker att det är viktigt att erkänna detta.

Jag tror också att vi, när vi talar om nyanlända, måste se till den etableringsresa som man behöver göra. När Arbetsförmedlingen inte funkar fungerar inte integrationen. Här måste kommunen kliva in och vara en viktig kompletterande part för att säkerställa nyanländas etablering i samhället.

Anförande nr 142

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Jag har sett betydelsen av Arbetsförmedlingens olika åtgärder och hur de kan hjälpa personer som står långt från arbetsmarknaden, både när jag har jobbat på socialtjänsten och när jag har gjort studiebesök på Intro Stockholm och på SHIS verksamheter. Deras metoder att subventionera vissa typer av anställningar, yrkesutbildning och så vidare har verkligen betydelse, så jag tror absolut inte att man ska räkna bort Arbetsförmedlingen helt även om det säkert finns utvecklingspotential. Jag hoppas att vi inte går den väg vi gick senast, när man började med jobbcoacher och så vidare från olika privata bolag. Det visade sig vara totalt verkningslöst.

Anförande nr 143

Tom Hedrup (M): Det gläder mig att du nämnde den uppsökande verksamheten, för jag tycker också att den är väldigt viktig. Jag kommer i mitt eget anförande att tala lite mer om vikten av att vi mäter olika projekt. När man tittar på den uppsökande verksamheten, till exempel stadsdelsmammorna, ser man att vi har nått 761 kvinnor. Endast 216 av dem har skrivit in sig på Jobbtorg Stockholm. Där måste vi bli bättre. Därför satsar vi också på många andra projekt som ger mer jobb för pengarna. De uppsökande verksamheterna är väldigt viktiga, men jag tror att vi måste bli ännu bättre.

Anförande nr 144

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Jag tycker verkligen att det uppsökande arbetet riktat mot unga som varken studerar eller jobbar är viktigt just nu. Det är synd att ni väljer att skära ned just där när det gäller arbetsmarknadsnämndens verksamhet. I tider när vi talar om kriminalitet, oro och så vidare är ett jobb verkligen en viktig del.

När det gäller Stadsdelsmammor och liknande är syftet självklart också att lotsa till ordinarie verksamhet. Det är klart att det kanske finns utvecklingspotential där. Det får man följa upp; det håller jag med om.

Uppsökande arbete görs inte bara inom ramen för arbetsmarknadsnämnden utan också ute i stadsdelarna, där ni nu skär ned. Detta gäller också andra grupper, till exempel de som tidigare haft missbruksproblem. Där gör stadsdelarna ett jätteviktigt arbete, och jag tycker att det är tråkigt att man väljer att skära ned på stadsdelsnämndernas arbetsmarknadsåtgärder.

Anförande nr 145

Rashid Mohamed (V): Ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Jag avslutade mitt första inlägg med att tala om utbildning och vill nu presentera vårt förslag på området. Utbildning är den viktigaste faktorn för att kunna träda in och stanna kvar på arbetsmarknaden. Fler elever ska klara grund- och gymnasieskolan, och fler stockholmare ska ges möjlighet att utbilda sig på högskolor och universitet. Staden ska arbeta för att få fler utbildningsplatser till Stockholmsregionen.

Satsning på vuxenutbildning är avgörande för minskad arbetslöshet och förbättrad matchning på arbetsmarknaden samt fortbildning av personal som saknar adekvat utbildning. Detta gäller både utbildning på grundläggande nivå och utbildning som är riktad mot bristyrken. För att öka stadens rådighet och beredskap ska andelen vuxenutbildning som drivs i egen regi öka inom samtliga avtalsområden.

Som ett led i arbetet för att höja yrkesutbildningarnas status ska även yrkesstuderande på Komvux kunna söka studentbostäder hos stadens bostadsbolag, på samma villkor som alla andra studenter.

Under 2019 startade en så kallad integrationspakt i samarbete med näringslivet för att få fler nya stockholmare i arbete eller praktik. Detta är såklart bra men kommer inte att lösa hela utmaningen. Det saknas också ett svar när det gäller vilka resultat detta faktiskt ger. Vi vet att satsningar på feriejobb och Stockholmsjobb, tillsammans med utbildningsinsatser, ger resultat, och det är så vi måste jobba: med insatser som ger tydliga resultat så att vi snabbt får ut våra nyaste medborgare i utbildning och i arbetslivet.

När det gäller arbetsmarknadsåtgärder satsar vi 19,3 miljoner kronor – mer än majoriteten. När det gäller arbetsmarknadsnämnden satsar vi 9,7 miljoner kronor.

Anförande nr 146

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Ordförande! Tack för inlägget! Jag har inte tid att bemöta alla de ämnen du tog upp, men jag vill säga något om utbildningsperspektivet. Vi gör en jätteviktig satsning på yrkesutbildningen, med en upphandling som nu blev klar gällande Vux, där vi framför allt arbetar med individanpassat behov. Du ska kunna vara tillgänglig för arbetslivet och jobba vid sidan av, det vill säga jobba flerspårigt. Vi lyfter också in sfi-arbetet, det vill säga ufi-arbetet, i perspektivet.

Framför allt skulle jag dock vilja säga att vi svarar på den kompetensbrist som finns i Stockholm. Vi skapar en innovationsplattform tillsammans med näringslivet så att vi snabbt kan ta fram de jobb som efterfrågas. Stockholm har en otrolig möjlighet att axla det ansvaret, och stadens muskler gör att det finns möjlighet att ställa om vuxenutbildningen så att den kan svara på den kompetensbrist som finns i regionen och vi kan säkerställa Stockholms utveckling.

Anförande nr 147

R a s h i d M o h a m m e d (V): Det är viktigt att stadens utbildningar anknyter till stadens kompetensförsörjning. Men det är också viktigt att de som är långt från arbetsmarknaden ska ha möjlighet att komma in och få arbete och försörja sig. Det måste finnas möjlighet att komma in snabbare.

Jag kan tala av egen erfarenhet. När jag kom till Sverige gick jag i Stockholms stads beredskapsåtgärder. Sedan fick jag komma in på arbetsmarknadsutbildning, AMU, och fick jobb efter nio månader. Så måste vi se till att det fungerar. Vi kan inte bara förlita oss på att företag eller näringslivet ska lösa problemen med arbetslösheten. Speciellt när det gäller ytterstadsområdena har vi väldigt många som är långt från arbetsmarknaden.

Det räcker inte att bara ha Integrationspakten. Det var 300 som anmälde intresse, och nu är det, säger man, 200 företag som är beredda. Men vi vet att det är stadens bolag som är mest intresserade av att hjälpa människor.

Anförande nr 148

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag vill först peka på några ideologiska skillnader mellan den blågröna budgeten och Feministiskt initiativs budget. Den allra viktigaste skillnaden är om arbetsmarknaden uppfattas som neutral eller inte. Arbetsmarknaden är inte neutral; den diskriminerar. Detta är ovedersägligt – så är det. FI vill därför fokusera sina åtgärder på att ta bort strukturella hinder och rikta åtgärderna mot de personer som annars blir diskriminerade.

Agenda 2030 har som mål att åstadkomma anständiga arbetsvillkor och avskaffa fattigdomen. Det går inte att coacha fram den typen av målsättningar, utan man måste vidta åtgärder som riktar sig mot de grupper som diskrimineras. All forskning visar också att det som är mest effektivt på lång sikt är utbildning och subventionerade anställningar. Subventionerade anställningar ger alltså effekt på lång sikt. Detsamma gäller riktade åtgärder.

Exempelvis Stadsdelsmammor har utvärderats i både Sverige, Tyskland och Danmark och visat sig ha god effekt. Fem gånger så många kvinnor har skrivit in sig på jobbtorgen efter reformen med Stadsdelsmammor jämfört med innan. Det har dessutom andra effekter, som att kvinnor skriver in sina barn på introduktionsförskolor etcetera.

Riktade insatser har alltså effekt, och vi i Feministiskt initiativ vill därför satsa på de grupper som står längst från arbetsmarknaden och har svårast att komma in: nyanlända, särskilt kvinnor, unga, kortutbildade och funktionshindrade. För dessa personer gäller det att hitta åtgärder på individuell nivå, men samtidigt måste vi se att det också finns strukturella problem som måste åtgärdas för att de över huvud taget ska ha en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden.

Anförande nr 149

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Ordförande! Tack för ditt inlägg! Det har varit intressant att följa FI:s budget, som är väldigt ambitiös och läsvärd. Det finns intressanta satsningar. Jag tycker att inte minst det ni lyfter med stadsdelsmammorna är ett jätteviktigt arbete. Det ska bli intressant att se hur vi nu kan stärka det.

Finansieringen av Stadsdelsmammor sker delvis genom Samordningsförbundet, som jag nämnde tidigare. Beklagligt nog är regionen just nu inte med på tåget gällande finansiering. Vi vet dock att det finns ett stort intresse, inte bara i Stockholms stad utan även i regionerna, för att titta på ett projekt som, precis som du säger, fungerar väldigt väl. Jag ser fram emot att följa arbetet med Stadsdelsmammor vidare för att säkerställa att vi fortsätter det.

Anförande nr 150

M a r i a J a n s s o n (FI): Det var trevligt att höra att vi sitter i samma båt och vill göra samma saker. Jag kan också berömma er lite för de två ESF-projekten, som jag

tycker är väldigt bra. Även om jag kanske hade formulerat dem lite annorlunda tycker jag att det är helt rätt att göra dessa satsningar på just de grupper vi pekar på, som vi faktiskt alltid har haft särskilda satsningar för, under både blått och rosarött styre. Vi fortsätter att jobba på!

Anförande nr 151

T i e m o n O k o j e v o h (MP): Maria, jag blir lite fundersam när jag hör dig tala. Du talar om antidiskriminering och nämner forskning kring detta. Samtidigt finns det också mängder med forskning som visar att en av huvudorsakerna till att funktionshindrade diskrimineras är just särlösningar. Särlösningar signalerar ett vi-och-de-samhälle, och det är det som leder till diskriminering.

Därför blir jag förvånad över att ni försöker lösa diskriminering genom det som faktiskt gynnar diskriminering. Hur går detta ihop med era ambitioner om ett Stockholm där färre diskrimineras? Det skulle jag jättegärna vilja ha ett svar på.

Anförande nr 152

M a r i a J a n s s o n (FI): Man kan se detta på väldigt olika sätt. Jag är inte heller för särlösningar, men när vi lägger pengar på ett jobbtorg med denna inriktning betyder det att personalen där ska ha särskild kompetens att möta individer med funktionsnedsättningar av olika slag. Nyanlända kvinnor är inte heller en heterogen grupp. Det finns många, som kommer från många olika länder och har många olika förutsättningar, olika lång utbildning, olika många barn och olika ålder. Det är en jättestor, heterogen grupp.

Därför menar vi att det ändå, när man ser att en grupp blir särskilt utpekad, diskriminerad eller missgynnad på arbetsmarknaden, behöver finnas riktade satsningar. Det är likadant med kvinnor. Man kan inte bemöta diskriminering genom att ha neutrala reformer; det fungerar inte.

Anförande nr 153

T o m H e d r u p (M): Ordförande, ledamöter och åhörare! När vi tog plats i arbetsmarknadsnämnden för snart ett år sedan slog det mig hur den tidigare majoriteten hade byggt upp en nämnd på en filosofi som närmast kan beskrivas som ”många bäckar små”. Det fanns väldigt många projekt och samarbetspartner och runt 10 000 olika kurser. Jag förstår att oppositionen ville väl. Men det stora problemet med många bäckar små är att samtliga länder som lyckats väl med integration och jobbskapande har koncentrerat sig på projekt som går att mäta och följa upp och som ger mest nya arbeten för varje satsad krona. Det är också så Stockholm ska arbeta.

Vi har i dag 49 000 personer inom vuxenutbildningen. Här ska vi bli ännu bättre. Vi ska öka antalet studerande som går ut med betyg och vidare till högskola eller direkt in i arbete – och vi ska mäta. Det är 13 900 som studerar på sfi, vilket är mycket glädjande. Men alltför många hoppar av, och den utvecklingen måste vändas då varje plats kostar väldigt mycket.

Vi hade 500 sökande till 170 platser på utbildningen till bristyrken. Det smärta verkligen att inte kunna erbjuda alla dessa en plats. Här ska vi lägga våra resurser på

fler utbildningsplatser genom till exempel vuxenpeng. Jag tror att en ökning av dessa platser blir något av det viktigaste vi gör denna mandatperiod.

Yrkesutbildningarna och kombiutbildningarna visar ett fantastiskt resultat: Efter avslutad utbildning har 80–90 procent ett arbete. Det är ett resultat som vi alla ska vara stolta över. Riktiga arbeten kommer också att vara en ledstjärna för nämnden under 2020.

Under 2019 har vi nästan fördubblat antalet personer vi har träffat inom den uppsökande verksamheten, men det är fortfarande alldeles för många av dessa ungdomar som inte skriver in sig på Jobbtorg Stockholm.

Jag vill också se ett projekt där vi utvärderar hur AI kan hjälpa oss i undervisningen. AI inom education har visat sig vara mycket framgångsrikt när det gäller språk och matematik, just de två ämnen där vi har flest studerande och också flest avhopp. Här finns mycket intressant att göra, och förhoppningsvis kan vi starta ett pilotprojekt under mandatperioden.

Arbetsmarknadspolitiken ska inte vara en konfliktyta inom svensk politik. Tillsammans sätter vi Stockholm i arbete. Nu satsar vi på det vi vet ger resultat.

Anförande nr 154

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Fullmäktige och åhörare! Det är roligt att vara på budgetdebatt i dag.

Det är spännande att du talar om lite här och lite där; det är ju hela er budget du beskriver. Det är nämligen precis det ni gör. Ni satsar 1 miljon här och 2 eller 3 miljoner där, och i bästa fall kommer ni upp i 5 miljoner för Integrationspakten. Den största post ni har när det gäller arbetsmarknadsnämnden är faktiskt en generell effektivisering på 24 miljoner, som kommer att minska möjligheterna för människor att komma i jobb i Stockholm. Jag tycker därför att du kanske ska vara lite försiktig med att tala om våra satsningar som lite här och lite där, innan du ens riktigt har läst din egen budget.

Anförande nr 155

T o m H e d r u p (M): Jag har läst vår egen budget. Det som slog oss när vi tittade på detta var att man inte mätte speciellt bra. Det är svårt att utvärdera vissa projekt. Jag tycker att Stadsdelsmammor på papperet är ett fantastiskt projekt, och jag vill verkligen att vi ska få det att fungera. När vi tittar på hur många man har träffat och hur många som verkligen skriver in sig på jobbtorg ser vi att det visserligen är 200, och det är jättebra. Men det finns ingen uppföljning därifrån. Vi måste ta reda på hur det ser ut innan vi kan börja satsa pengar på dessa saker. Men som många tidigare har sagt är vuxenutbildningen det område där vi verkligen har lyckats och kommer att satsa mycket pengar.

Anförande nr 156

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Jag kan hålla med dig om en sak: Det ska vara evidensbaserat, och projekt man gör ska verkligen leda till riktiga

jobb. Jag blir lite förvånad över att du tar upp det, för socialtjänsten hade ju ett budgetuppdrag: De som mottar försörjningsstöd skulle tvingas till sysselsättning och arbete som skulle komma kommuninvånarna till gagn – någon form av straffarbete i budgeten. För detta finns verkligen ingen evidens, och det kommer inte att leda till någon form av arbete. Det skulle dessutom endast gälla dem som mottar försörjningsstöd. Det här ligger inte alls i linje med detta med evidensbaserad och praktik som verkligen ger jobb.

Anförande nr 157

T o m H e d r u p (M): Vi har säkert mycket kvar att göra. Jag känner dock inte till något straffarbete; det är inte något vi vill syssla med. Vårt fokus under den här mandatperioden kommer att ligga på att skapa riktiga arbeten.

Anförande nr 158

S a l a r R a s h i d (S): Fru ordförande! Det är bra att du berömmar oss för att vi under förra mandatperioden skalade upp hela vuxenutbildningen, införde yf-modellen och kombinationsutbildningar och såg till så att fler kunde komma ut i arbete. Tack för det!

Jag undrar däremot: Vad tror du egentligen att jobbtorgen sysslar med? Vad tror du är deras huvudsakliga uppgift? När du pratar om många bäckar små och att ni har styrt upp ekonomin och arbetsmarknadsbudgeten måste jag fråga: Hur ser du på att vi har resursbrist, under hela året hade anställningsstopp, fick lägga ned flera arbetsmarknadsåtgärder och just nu har långa väntetider? Hur ser du på att det går fler aspiranter, nästan 30 stycken, på varje medarbetare? Vad tror du att jobbtorgen sysslar med egentligen? Har vi dem bara för att det är kul?

Anförande nr 159

T o m H e d r u p (M): Jag är den förste att ge oppositionen beröm när man har gjort något bra. Jag har sagt många gånger att jag tycker att vi ska samarbeta.

Jobbtorgen gör ett fantastiskt arbete. Som vi redan har diskuterat många gånger i dag är det ett tufft läge med budgeten nu, och vi måste självklart se över hur vi ska effektivisera. Men det viktigaste vi tar med oss är att vi måste börja mäta ordentligt och få ordentliga siffror så vi kan se vilka insatser som är de viktigaste. Det är detta vi kommer att fokusera på den här mandatperioden.

Anförande nr 160

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Kära ledamöter! När juni och juli kommer märks det hur hela Stockholm bromsar in. Det är då semesterfirare reser utomlands för att njuta av semestern. Men med sommaren kommer också ångesten för många av ungdomarna i vår stad, främst i våra ytterstadsdelar: ångesten som kommer av att inte veta om man har lyckats få ett sommarjobb.

Sommarjobb handlar i grunden inte bara om att tjäna pengar. Det är även en fot in på arbetsmarknaden. Alla kan enas om att unga behöver studera och komma ut i arbete.

Då är frågan varför ni begränsar möjligheten för tusentals unga att komma i kontakt med arbetslivet genom färre sommarjobb.

Jag vill slå vakt om tre saker. Det första är att staden höjer sina ambitioner och säkerställer att fler unga har möjlighet att få stöd och hjälp att komma ut i arbete. Det andra är att stadens jobbtorg ska ta emot unga arbetslösa och att fler unga sökande ska få hjälp och stöd inom max en månad för att komma ut i arbete. Det tredje och sista är att slå vakt om och återinföra 90-dagarsgarantin så att inte fler unga i våra förorter ska behöva vänta på hjälp och stöd att komma ut i arbete.

Jag vill också slå ett slag för Stockholmsjobben. Dessa insatser har varit goda, och de flesta har gått vidare till ett arbete. Det är olyckligt att majoriteten föreslår att man minskar antalet Stockholmsjobb, trots vetskapen om att anställningarna gör skillnad både för individen och för staden.

I grund och botten handlar det här om fördelningspolitik. Det är viktigt att fler resurser går till dem som har det tuffast. Med detta yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag.

Anförande nr 161

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Ordförande! Tack för inlägget, Nassir! Jag vill hålla mig kvar vid sommarjobben, eller feriejobben som vi benämner dem i budgeten.

Jag tycker att Nassir lyfter upp en viktig aspekt, och det är att det finns en dissonans i tillgängligheten till sommarjobben. Vi har kvar samma höga ambition om 9 000 feriejobb. Däremot ser vi att glappet mellan att söka och att få jobben skiljer sig i de stadsdelar som inte är innerstadsstadsdelar, alltså i ytterstaden. Där kan vi göra den ödmjuka analysen att det även är färre jobb som erbjuds av det privata näringslivet. Det finns alltså färre jobb generellt, och här har vi mycket att göra.

Jag tror att det är viktigt att se på hur vi kan jobba dels mellan stadsdelarna för att se om några av dessa sökande kan jobba i andra stadsdelar, dels se till att det finns kvarvarande möjligheter för ungdomar att jobba i hela Stockholm.

Anförande nr 162

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Jag hörde tidigare i debatten att ni lyfte fram en målkonflikt mellan kvantitet och kvalitet, där ni säger att det inte var så hög kvalitet på de jobb man fick tidigare. Den bilden känner jag inte igen. I exempelvis Tensta, en utsatt stadsdel, har man bra samarbete med föreningslivet, där unga fick vara ledare för fotbollslag och anordna och följa med på utflykter och på så sätt få självkänsla. Föreningarna har fått bidrag från Stockholms stad. De brukar tala om självkänslan. Att få ta en ledarroll och hjälpa föreningslivet är också viktigt. För mig är det en kvalitativ typ av sommarjobb.

Anförande nr 163

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Ordförande! Tack för inlägget – jag tror att vi delar det mesta i hur vi känner kring ungdomarna i den här staden och att det ska finnas möjlighet till feriejobb för dem.

Som jag sa i mitt anförande tidigare är ett sommarjobb en fantastisk möjlighet att komma in i arbetslivet. Det vet jag av egen erfarenhet. Dessutom tror jag att kommunens feriejobb kanske är ännu viktigare för ungdomar utanför staden, i mer utsatta områden, där möjligheterna är färre, där man inte har en mamma eller pappa som redan har ett arbete och därför inte har det där nätverket som man många gånger har när man har föräldrar som har jobb.

Därför har vi verkligen stridit för att vi ska få behålla de här 9 000 feriejobben, trots att vi har ett väldigt tufft ekonomiskt läge i Stockholm. Det är jag väldigt glad för. Jag är också väldigt glad för att ungdomar har möjlighet att söka jobb utanför sitt eget bostadsområde. Vad tycker du om det, Nassir? Är inte det en väldigt bra möjlighet för just de ungdomar som du och jag brinner för?

Anförande nr 164

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Tack, Isabel! Det som skiljer oss åt konkret är att jag vill satsa ännu mer. Exempelvis om vi studerar skillnaden i antalet sommarjobb 2018 och 2019 så vill vi ha fler. Min ambition är att varenda unge i våra utsatta stadsdelar som söker sommarjobb också ska få ett sommarjobb. Sedan ska staden välkomna denna ungdom till informationsmöte. De är vårt ansikte utåt. De ska få kläder och information. Det är första gången de får ett jobb. Och inte bara det: När de slutar sitt arbete ska de också få ett intyg med Stockholmsloggan på och referens. Allt detta är ett paket.

I Tensta var det 200 individer som inte fick sommarjobb. Det är inte siffror – det är individer. Jag för min del förstår det inte riktigt.

Anförande nr 165

B a n a r S a b e t (C): Ordförande, ledamöter, åhörare! Alla kan inte göra allt, men en del kan göra enormt mycket. SHIS gör enormt mycket. Vi ger hem till långvariga stockholmare, och vi ger hem till nyblivna stockholmare.

Men enormt mycket kan man aldrig göra själv. Det ska alltid göras tillsammans. Med dessa ord vill jag att den här församlingen och hela Stockholm ska vara enormt stolta över den stiftelse som SHIS är. Vi ska inte skilja på invånare beroende på deras bakgrund utan på det som kan bli deras framtid. Genom att erbjuda bostad till de mest utsatta i vårt samhälle spelar SHIS en nyckelroll i stadens ambitioner att alla ska ha tak över huvudet. Vi har en stiftelse som genom att sätta individen först kan möjliggöra människors andra chans, kanske till och med en tredje eller fjärde chans. Antalet spelar ingen roll. Dörren ska alltid stå öppen för den som tar mod till sig och vill förändra sin situation.

Usch – nu blev jag lite nervös! Jag ska tänka ”inre Zlatan”! Jag är faktiskt förortstjej, så Zlatan is my shit.

Med detta sagt kan vi göra mer tillsammans. Därför är jag som ordförande för SHIS extra stolt över den här budgeten. SHIS nämns på flera platser och tar en mer given roll i stadens verksamhet. SHIS vill och bör samverka med fler delar av kommunen. SHIS ska samarbeta med dem som kan sin verksamhet bäst.

Det är arbetsmarknaden som bäst kan sätta människor i arbete. Det är socialtjänsten som via stadsdelen kan se till att människor får det stöd de behöver. I ett tajt samarbete kan vi åstadkomma mer. Det handlar inte bara om att göra bra saker, utan det handlar faktiskt också om att göra rätt saker.

Vi kan inte göra det ensamma, och vi ska som sagt göra mer tillsammans. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 166

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Tack för ordet! Jag ska inte uppehålla mig vid nya ämnen, utan jag vill passa på att tacka för en väldigt bra debatt som har spänt över alla de områden som arbetsmarknadspolitiken i staden innehåller. Jag tycker att det finns seriositet och en ideologisk kompass, så jag tror att vi går en god framtid till mötes, helt enkelt.

Jag vill göra några sakupplysningar. Det gäller exempelvis Stockholmsjobben, där det figurerade en siffra om att 90 procent av dem som har Stockholmsjobb hamnar i jobb. Det är inte en siffra som jag känner igen eller som vi har sett tidigare. Däremot är det så att merparten av Stockholmsjobben åter hamnar i insatser. Jag tycker fortsatt att det är viktigt att vi kan erbjuda möjligheter för dem som står längst från arbetsmarknaden, men vi måste hålla ordning på vad som är ett jobb och vad som är en insats.

Jag vill också återigen påminna om den fortsatt höga ambitionen om feriejobben. Vi har kvar siffran om 9 000 feriejobb, precis som under den tidigare mandatperioden och mandatperioden före det.

Jag vill avslutningsvis säga att jag ställde en väldigt tydlig fråga till Sverigedemokraterna gällande Stockholms Hotellhem, SHIS. I Sverigedemokraternas budget säger man nej till att välkomna nyanlända på SHIS:s boenden. Det innebär att 5 000 nyanlända personer som bor där i dag inte kommer att ha ett boende. Av dem är 2 000 barn. Jag ställer en väldigt tydlig fråga: Är det en resonlig och ansvarsfull politik att sätta barn på gatan?

Anförande nr 167

S a l a r R a s h i d (S): Det är bara att fråga vår egen förvaltning, för det är därifrån siffrorna kommer. Det är inte svårare än så: 90 procent av dem som har haft Stockholmsjobb går ut i egen försörjning inom fyra månader efter avslutad anställning. Det är ingenting som vi hittar på. Ni slänger er med siffror och påstår att det ena efter det andra är låtsasjobb, trots att många av de här anställningarna leder till nya anställningar och vi ser hur man successivt har kunnat ge människor en ärlig chans att komma ut på arbetsmarknaden. Som både Fredrik Lindstål och jag vet behöver man den här lilla extra knuffen.

Däremot undrar jag lite över er integrationspakt. Jag undrar hur många jobb den kommer att generera. Det känns nämligen som om ni är väldigt snabba att kritisera oss för att vi vill satsa på jobbtorgen, som har evidens. Men ni presenterar inte själva vad integrationspakten kommer att generera i antal jobb.

Anförande nr 168

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Det kanske är så att vi är snabba, men vi är inte så snabba att vi skjuter ned ett förslag som presenterades för mindre än två månader sedan. Om det är någonting som känns tveksamt är det därför en aversion mot integrationspakten.

Jag tror att det är viktigt att vi har en pakt med näringslivet så att vi snabbt kan erbjuda mentorskap, att vi kan erbjuda praktikplatser som i sin tur kan leda till tillfälliga anställningar. Det vi skapar är en plattform, ett nätverk, en väg in, och detta, till skillnad från subventionerade jobb, behöver faktiskt inte kosta så mycket.

Anförande nr 169

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Integrationspakterna har vi tagit upp här flera gånger. Det är väl bra om fler stockholmare kommer i arbete eller utbildning. Det har vi debatterat.

Men jag har en fråga när det gäller jobbtorgen. Jobbtorgen är en viktig verksamhet för staden, till exempel Jobbtorg Unga där man kan få hjälp och stöd. Det har fungerat i så många år. Nu ser vi att ni vill konkurrensutsätta verksamheten. Vad är skälet till detta när verksamheten fungerar och det inte finns något internt underskott när man tittar på deras budget?

Anförande nr 170

Borgarrådet L i n d s t å l (C): Tack för frågan! Jag tycker att det är viktigt att vi fortsätter att prata om jobbtorgen och fortsätter att utveckla dem. Det är ju så att jobbtorgen skiljer sig i hur de fungerar på olika platser i Stockholm. I exempelvis nordvästra Stockholm har man jättelyckade satsningar vad gäller uppsök. Samma satsningar och utfall ser vi inte i samma utsträckning överallt. Vad gäller Jobbtorg Unga ser vi andra typer av lyckade satsningar.

Det som det kokar ned till i jobbtorgssammanhang är nätverket i närsamhället, alltså den relevans man har i lokalsamhället. Jag tror att det finns många aspekter när det gäller att jobba vidare med jobbtorg, men det måste sättas i perspektiv. Där tror jag att vi behöver arbeta tillsammans med stadsdelarna primärt så att vi inte bara ser hur jobbtorgen skiljer sig geografiskt utan också lyfter att man får lov att vara lite annorlunda.

Anförande nr 171

M a r i a J a n s s o n (FI): Det är bra att vi är överens om så mycket, och vi har det ju så mysigt i arbetsmarknadsnämnden. Men om man ska sammanfatta er budget kan man väl säga att trots att vi är överens om målen så minskar ni med 20 miljoner, medan vi ökar med ungefär 40 miljoner.

Dessutom kan man väl säga att minskningarna på den verksamhet som vi redan har, inklusive Stadsdelsmammor – även om Fredrik säger att det ska vara på något annat ställe – dirigeras om mot nya projekt som är utvecklingsprojekt där man ska utveckla nya metoder. Det är i och för sig bra om man sedan kan använda de här metoderna, men då måste de ju finansieras. Och med tanke på hur ovilliga ni på den blågröna sidan

verkar vara till att höja skatten undrar jag bara varifrån man ska ta de pengarna sedan. Projekt tar ju slut, och de här metoderna kommer att kosta pengar även när projektet är över.

Även om vi är överens om målet menar jag ändå att det finns en problematik när det gäller att de nedskärningar ni gör, och det behöver påpekas.

Anförande nr 172

Borgarrådet L i n d s t å l (C): När man har drivit framgångsrika projekt är det viktigt att titta på hur de kan lyftas in i den ordinarie verksamheten, samtidigt som man också vara ärlig med utfallet av vissa projekt och helt enkelt avskaffa dem. Ett exempel är satsningen med Vuxenskolan och sfi, där vi ser att det har varit lyckosamt och därför lyfter in det i den ordinarie verksamheten genom att det finansieras genom schablonen.

Jag tror att det är fortsatt viktigt att hitta ett sätt där vi kan lyfta in framgångsrika projekt i ordinarie verksamhet. Stadsdelsmammorna är ett av dem som vi ser fram emot att följa i det syftet.

Anförande nr 173

J e n n y f e r R e d i n (M): Ordförande, fullmäktige! Vi bor och verkar i en fantastisk stad. Jag har förmånen att sitta i arbetsmarknadsnämnden. Jag vill tacka för en bra debatt och kanske särskilt ta tillfället i akt att tacka alla de jobbcoacher som vi har ute på stadens jobbtorg, studie- och yrkesvägledarna och sfi-lärarna som varje dag gör ett fantastiskt arbete med att motivera, matcha och inspirera aspiranter till att komma närmare ett arbete.

Jag är glad över den integrationspakt som lanserats och som lyfter behovet och tydliggör uppdraget att samverka både inom stadens olika förvaltningar och också med näringslivet och företag, för det är genom att personer skaffar sig sitt första arbete som utanförskapet kan brytas och Stockholm kan växa. Men för att komma till det första jobbet kan individen behöva rustas. Detta gör vi genom att bygga en vuxenutbildning som möter efterfrågan och behov från arbetsmarknaden. Det är en vuxenutbildning som ska kunna kombineras med en flexibel sfi som ska gå att kombinera med arbete, studier och föräldraledighet. Eleven ska få ta del av en kvalitativ sfi-undervisning med fokus på progression.

Vi står inför utmaningar och troligtvis en kommande lågkonjunktur. Därför behövs en grönbå politik med fokus på att rusta människor att kunna komma till sitt första arbete och etablera sig på arbetsmarknaden.

Anförande nr 174

B ö r j e H ä g g m a n (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! När jag började fundera på ett inlägg i debatten gick mina tankar till författaren och filosofen Paul Valéry som vid något tillfälle yttrade: Problemet med vår tid är att framtiden inte är vad den har varit.

Så är det, och därför är jag väldigt glad och nöjd med att arbetsmarknadsnämnden visar upp nytänkande, att det nu skapas en integrationspakt och att företagen visar just det

som Petra Hörnqvist, verksamhetschef vid Jobbtorg Unga i Kista, så träffande sa till mig vid ett samtal för några dagar sedan: Företagare är också människor, och de vill vara med och hjälpa till att ta ansvar. Det vet jag, eftersom jag har varit arbetsgivare under större delen av mitt yrkesverksamma liv.

Jag har också valt att titta på arbetsmarknadsnämnden ur det perspektivet. Jag tror alltså att just det ökade engagemanget från företagarna är nyckeln till framtida framgång. Ett tydligt bevis på företagens vilja att hjälpa till fick vi när 200 företag tidigt anslöt sig till integrationspakten. Enligt uppgift har nu fler tillkommit. Detta är oerhört positivt.

Vi byter alltså kurs i arbetsmarknadspolitiken och satsar på ett tätare samarbete med arbetsgivare för att ge fler chansen att gå till ett riktigt jobb och en egen försörjning. Varje kontakt de unga får med arbetsmarknaden är positiv, så här kommer integrationspakten att få stor betydelse.

Intressant är också, enligt Petra Hörnqvist, att fler nu får riktiga jobb jämfört med dem som får via subventioner. Nu har också möjligheten att nå ungdomarna ökat då jobbtorget verksamhet nu är mer känd än tidigare tack vare Fryshuset i Husby. Folkets hus i Rinkeby samt stadsdelarnas samverkan. Alla dessa styr ungdomarna mot jobbtorget enligt Petra Hörnqvist och, tillägger hon, alla jobbtorg jobbar nu efter samma modell.

Viktigt är att det ges möjlighet att via studier och yrkesutbildning skaffa sig det som fattas så att man lättare kan ta sig in på arbetsmarknaden. Avslutningsvis påstår jag alltså att de nya kontakter som tagits med arbetsgivare kommer att få en stor om inte avgörande betydelse för möjligheten att få fler in i arbete.

Anförande nr 175

A n d r e a H e d i n (M): Jag hade från början tänkt använda mitt anförande till att berätta mer om vad vi gör, men under debattens gång har jag ändrat mig och vill nu rikta mig till Sverigedemokraterna. Jag tycker nämligen att det är anmärkningsvärt att man under blocket om integration inte gör ett enda inlägg och undviker att svara på borgarrådets frågor.

Martin Westmont sa när han körde sin inledning att han vill ha ett nära samarbete med näringslivet. Men varför vill man då sluta med den integrationspakt som vi precis startar upp, där över 200 aktörer har anslutit sig? Jag förstår inte det.

Jag undrar också om det inte finns ett enda förslag från Sverigedemokraterna i budgeten som är värt att gå upp här och lyfta och berätta om. Det måste ju finnas någon innovativ idé, eller är svaret bara att vi ska ta bort allt vi gör nu, inte göra någonting och sätta tusentals personer på gatan som hemlösa?

Vi har ett tydligt alternativ i den grönbå majoriteten: Vi vill ha en tydlig kommunikation kring rättigheter och skyldigheter. Vi vill ha en ny inriktning för vuxenutbildningen. Vi vill ha ett ökat samarbete med SHIS, och vi satsar på både etableringscentrum och integrationspakten, för att nämna några förslag. Vi lägger en budget och en politik för att jobb alltid ska löna sig.

Anförande nr 176

Salar Rashid (S): Det här har inte med Andreas fantastiska inlägg kring Sverigedemokraternas politik att göra, utan jag vill mest bemöta två uppgifter. Det ena är att ert påstående att vi inte hade full finansiering för våra sommarjobb. Men det är ju inte sommarjobb, utan det är feriejobb som ska användas under alla årets lov. På så sätt kan vi få 3 000 sommarjobb. Det ska liksom vara rätt.

Detsamma gäller påståendet att vi inte hade haft finansiering för våra Stockholmsjobb. Vi köper era 800, och så lägger vi på 17 miljoner för ytterligare 200. Jag vill alltså göra en rättelse, för jag undrar faktiskt hur ni räknar.

Anförande nr 177

Andrea Hedén (M): Då ska jag svara på det. När vi tittar på era siffror så ser vi att ni lägger till 17 miljoner, vilket räcker till 62 Stockholmsjobb. Då saknas det finansiering för ytterligare 138 Stockholmsjobb. De är alltså inte fullt ut finansierade. Det är det vi ser i er budget.

Anförande nr 178

Martin Westmont (SD): Ordförande! För det första kommer vi inte att sätta några människor på gatan. Jag vet inte varifrån Andrea har fått de uppgifterna. Sedan får vi inte glömma att det inte är Sverigedemokraterna som har skapat det samhälle som vi ser runt om i Stockholm – det är framför allt Andreas parti och andra partier på er sida.

För det andra: När det gäller de här jobben tycker jag att vi har diskuterat det. Representanter från Andreas parti har varit väldigt tydliga med att vi inte ska ha några kommunala subventionerade låtsasjobb, utan vi ska ha riktiga arbeten. Jag har varit och lyssnat på dragningarna kring integrationspakten. Även det handlar om subventionerade jobb, och det finns också en stor risk att människor kommer att utnyttjas av företagen som är med i den här pakten.

Detsamma gäller jobbtorgen. De funkar inte. Vi måste tänka i nya banor, och det är därför vi driver en helt annan politisk linje.

Anförande nr 179

Andrea Hedén (M): Jag kan ju läsa i er budget, där ni skriver att SHIS omgående ska sluta ge bostäder till nyanlända. Då kan jag inte tolka det på något annat sätt än att man sätter dessa personer på gatan, för var ska annars nyanlända kunna hitta bostäder? Det är enormt svårt, och om de är i etablering här är vi skyldiga att fullfölja.

Vi har en integrationspakt som startar nu för att få fram riktiga jobb. Varför vill man lämna den? Vad är alternativet? Jag ser inga alternativ. Vi har stadsdelar som nu jobbar aktivt för att få personer in i arbete och öka utbildningsinsatserna, men ni tar ju bort det här. Det spelar ingen roll vad man har gjort nationellt: Vi har det ansvar vi har i Stockholms stad, och ni tar inte det ansvaret för människor som är här över huvud taget.

Anförande nr 180

H a s s a n J a m a (V): Jag tänkte faktiskt fortsätta där Andrea var. Jag ville ta replik på Sverigedemokraterna och Martin Westmonts anförande, och jag hoppades att han skulle begära ordet så att man kunde ta replik. Men anmärkningsvärt nog begärde han inte ordet under hela debatten. Under inledningsanförandet då man inte får begära replik pratade han om låtsasjobb, inga riktiga jobb och så vidare.

Jag har en fråga till Martin Westmont, så jag hoppas att han begär replik på mig nu.

I Sverigedemokraternas budget skär man ned över 80 miljoner kronor mer än i majoritetens budget. Ni tar bort jobbtorgen, ABF och uppsökande arbete för unga. Det finns ideologiska frågor där vi inte håller med majoriteten. Vi tycker inte att den budgeten är bra heller. Men Sverigedemokraterna måste ju ta ansvar för sin politik. Martin Westmont kommer upp i talarstolen och säger en massa saker i sitt anförande. Men sedan begär han inte ordet under hela debatten.

Min fråga till Martin Westmont är: Vet Sverigedemokraterna vad jobbtorgen gör?

Anförande nr 181

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag vet mycket väl vad jobbtorg är för någonting. I arbetsmarknadsnämnden har vi till exempel varit och besökt verksamheten. Jag har alltså full insikt i vad som pågår, och jag vet också att det här kostar väldigt mycket pengar – skattebetalarnas pengar som vi kan använda på ett mycket bättre sätt.

Det här handlar om att vi vill pröva bosättningslagen. Vi tycker att alla kommuner har rätt till självbestämmande, och går det igenom kommer vi i Stockholm inte att behöva ta emot dessa tusentals nyanlända som vi måste få fram bostäder till. Så ligger det till.

Anförande nr 182

H a s s a n J a m a (V): Jag uppskattar att Martin Westmont begärde replik.

Jobbtorgen i Stockholm ger stöd och coaching till människor som är arbetslösa eller har försörjningsstöd. Målet är att de ska få stöd som behövs för att få jobb.

I Sverigedemokraternas budget ser vi hur man skär ned på sådant som är arbetsmarknadsåtgärder. Jag menar, om er budget skulle klubbas igenom här i dag skulle vi få fler människor in i kriminella gäng, och vi skulle få ett större utanförskap än i dag. Ni står här i talarstolen och säger att det här vill vi och vi vill inte ta emot människor, i det här fallet inte hjälpa ensamkommande. Er budget är inte seriös någonstans! Ni ska ta ansvar för det!

*§ 7 Rotel VIII Socialroteln**SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning**SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri**SDN: Ekonomiskt bistånd**Socialnämnden**Överförmyndarnämnden*

Anförande nr 183

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande, fullmäktige! Låt mig börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2020!

Ökad frihet för de invånare vars frihet i dag är som mest begränsad eller hotad är den ideologiska utgångspunkten för socialpolitiken i Stockholm. Det grova våldet på offentlig plats är ett hot mot alla stockholmares liv, hälsa och frihet. Att sätta brottslingar i fängelse är främst en uppgift för polisen, men också socialtjänsten har en central roll för att bekämpa våldet.

Under 2019 har avhopparverksamheten hanterat fler avhoppare än sammanlagt för åren 2016–2018. Verksamheten förstärks nu ytterligare för att fler ska kunna lämna sin kriminella livsbana.

Vi tillskjuter också resurser för att socialtjänsten ska kunna ingripa i tid när barn och ungdomar faller in i kriminalitet eller utnyttjas för att förvara vapen och knark åt äldre kriminella. För särskilt komplexa och kostsamma placeringar inrättas en central skyddsfond så att barnen kan tas omhand utan att vi måste dra in på det förebyggande arbetet.

Under många år behandlades det grova våldet som en angelägenhet för andra och inte för alla oss som bor i den här staden. Anhöriga som drabbats har därför i många år lämnats utan stöd. För första gången förtydligas nu att staden har ett ansvar för anhörigstöd vid dödligt våld.

Vrålet från våldet på gatorna går inte att missa. Våld i hemmet däremot passerar förbi i tysthet, trots att det dödliga våldet mot kvinnor ökade med 22 procent mellan 2017 och 2018. I de flesta fall är det kvinnor som blev dödade av sina män. Ofta var barnen hemma när mamma mördades. Genom barnahus får barn som utsätts för våld i hemmet stöd och hjälp. Samtidigt har barnens trygghet efter besök på barnahus inte säkerställts på ett tillfredsställande sätt. Därför inrättar vi nu ett nytt barnahusteam som på plats i hemmet följer upp att föräldrarnas våld verkligen har upphört.

Att bekämpa våld i hemmet är en av flera viktiga insatser för att förebygga att barn själva utvecklar våldsamt beteende, och under 2020 kommer socialtjänstens förebyggande arbete att stå i fokus. Med den nya strategin för att förebygga att barn och unga dras in i kriminalitet blir stadens arbete grundat på vetenskap och beprövad erfarenhet. Ju bättre vi blir på att förebygga desto mer stärker vi friheten för invånarna i vårt Stockholm.

Anförande nr 184

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! För en tid sedan träffade jag Carro Sinisalo, mamma till Robin Sinisalo som sköts till döds utanför sitt hem bara dagar efter sin 15-årsdag. En av de saker som Carro sa och som jag aldrig kommer att glömma var hur hon beskrev sin pojke, sin son. Hon avslutade med att säga: Vet du, ingen har någonsin frågat mig vad Robin ville bli när han var liten.

Alla de som har fallit offer för skjutningar har någon gång varit barn. De har alla likt Robin planerat sin framtid, drömt om att få bli poliser, brandmän, fotbollsproffs eller läkare. Det får vi aldrig glömma.

Carro är en av de starkaste kvinnor jag har träffat. Trots att hon har förlorat sin son, ett av sina barn, kämpar hon för att skapa ett bättre samhälle, ett samhälle fritt från våld. Men hon påminner också mig om att vi behöver fortsätta vårt arbete för att inte fler ska falla offer för våld och kriminalitet.

För detta krävs ett förebyggande arbete. Förskolan och skolan sägs vara de viktigaste skyddsfaktorerna för att inte fler unga ska hamna i kriminalitet. Vi vet att unga som får rätt förutsättningar i skolan och som klarar kunskapsmålen får ett annat skydd än de ungdomar som lämnar skolan utan fullständiga betyg och utan vuxna som ser dem. Men trots detta ser vi nu en budget som läggs fram av Alliansen och Miljöpartiet som kommer att kräva besparingar i förskolan och skolan.

År 2012 mottog dåvarande socialborgarrådet Anna König Jerlmyr en rapport från Rinkeby–Kista stadsdelsförvaltning. I den rapporten redovisar personal från stadsdelens socialtjänst de utmaningar som stadsdelen står inför. De beskriver trångboddhet, fattigdom, psykisk och fysisk ohälsa. De beskriver en verksamhet som måste prioritera bland de barn och ungdomar som behöver hjälp.

I dag har vi facit för det som förvaltningen flaggade för för sju år sedan: Många av de unga som var aktuella inom socialtjänsten i Rinkeby–Kista kanske är någon av dem som aldrig kan drömma om en framtid.

För att vi inte ska göra samma misstag en gång till behöver vi göra allt för att skapa ett bättre samhälle. Vi behöver mer pengar till skolan. Vi behöver mer pengar till förskolan – inte fler skattesänkningar. Vi behöver ytterligare satsningar på fältassistenter – inte fler skattesänkningar. Vi behöver fler öppna mötesplatser – inte mer besparingar. Vi behöver ett stärkt civilsamhälle. Vi behöver fler föräldrar och fler som Carro.

Robins dröm om framtiden när han var 15 år var att bli bilmekaniker.

Bifall till det socialdemokratiska förslaget till budget.

Anförande nr 185

O l e - J ö r g e n P e r s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Ett Stockholm som ser alla, omfattar alla och omfamnar alla är inget innehållslöst slagord. Det är också en praktisk konsekvens av moderat och grönbå politik. Mot bakgrund av det tycker jag att det finns anledning att se med tillförsikt på den budget som vi ska fatta beslut om under dessa två dagar. Det gäller även det sociala området.

Jag vill i detta anförande rikta in mig på några konkreta trygghetsåtgärder som jag uppfattar som viktiga i just socialnämndens budget. Om vi verkligen vill nå målet om ökad trygghet och en stad som omfattar alla och därigenom minska rekryteringen till kriminella gäng måste vi nu hålla två tankar i huvudet samtidigt. Dels handlar det om repressiva åtgärder som behövs här och nu, där vi tydligt ser att statens förmåga och polisiära resurser inte räcker till. Då måste staden ta sitt delansvar och göra precis det vi nu gör: gå in med ordningsvakter och kameror där det behövs, när det behövs.

Det betyder också att staden genom sina resurser ska ta sitt fulla ansvar för dem som får illa eller riskerar att hamna i utanförskap och kriminalitet, att strypa rekryteringen till gängen och tidigt rikta insatserna dit där de behövs som mest.

Därför ska vi ha en socialtjänst som är mer närvarande, som fångar upp fler barn och unga i riskzonen och som hjälper fler individer och familjer att lämna utanförskap och bidragsberoende för att i stället leva ett liv som är fritt från kriminalitet och marginalisering.

Därför utökar vi arbetet och tillför medel. Dels har vi nu en strategi för att motverka att barn och unga hamnar i kriminalitet. I budgeten tillför vi också 14 ½ miljoner kronor för att kunna bedriva det arbetet på ett effektivt sätt. Samtidigt lägger vi också stora resurser på att hjälpa dem som vill hoppa av de kriminella gängen. 9 miljoner kronor avsätts för en utbyggd avhopparverksamhet. Jag som är aktiv i en stadsdel där ett sådant arbete behövs som mest kan inte nog understryka hur viktigt detta är.

Det uppsökande arbetet förstärks med 7,6 miljoner kronor i en satsning på just detta viktiga område. Samverkan mellan skola och socialtjänst förstärks med 6 miljoner, vilket är avgörande för att tidigt fånga upp unga människor som annars skulle ha svårt att klara av skolan.

Vi ökar budgeten för socialnämnden, stadsdelsnämndernas socialtjänst och överförmyndarnämnden med 3,3 procent. Det är i absoluta tal 295 miljoner kronor. Jag är stolt över den budget vi lägger fram. Jag tror att den är bra för Stockholm, och jag tror att den hjälper fler.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 186

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm ska vara en stad för alla. Vänsterpartiet har därför lagt en budget där välfärd och det gemensamma prioriteras, där målet om en jämlik och en jämställd stad för alla kan uppnås – även för dem som inte är hoppfulla och de som behöver ett möjligheternas Stockholm mest.

Vi ska nu debattera socialpolitik. Socialpolitiken är ett område där det är lätt att tro att kortsiktiga projekt ger bärkraft. Men det är egentligen det område i budgeten där helheten spelar störst roll.

Bostadsbristen i Stockholm skapar hemlöshet, och den ekonomiska ojämlikheten gör det svårt för många att ta sig in på bostadsmarknaden. Kvar står socialtjänsten.

Arbetslöshet och nedmonteringen av Arbetsförmedlingen ger sämre möjligheter för arbetslösa att komma i arbete. Kvar står socialtjänsten.

Försäkringskassans hårdare bedömningar om personlig assistans och om rätten till sjukersättning skapar lidande och fattigdom. Kvar står socialtjänsten.

En kulturskola med sämre kursutbud, minskad personal, stängda bibliotek, nedläggning av fritidsgårdar skapar bristande sysselsättning och social oro. Kvar står socialtjänsten.

Nedskärningarna inom förskolan och skolan leder till att de som har det svårt i skolan och kanske också hemma inte går ut med fullständiga betyg. Kvar står socialtjänsten.

Socialtjänsten i den här staden gör ett fantastiskt jobb. Men den driver inga fritidsgårdar. Den kan inte besluta om sjukpenning, och den kan inte bygga bostäder. Den saknar verktyg att förändra det som skapar ojämlikheten men måste alltid vara beredd att hoppa in när det blir som värst.

Det kanske är konstigt att prata om annat än socialtjänsten i det här anförandet, men jag tror att ni förstår varför. För utan en välfärd att lita på kommer ju antalet personer som behöver socialtjänstens stöd att öka. Det kommer också att riskera att leda till att de som befinner sig längst ned, de som kanske sover i skogen eller på härbärgen år efter år, inte får sina behov tillgodosedda när det alltid är annat som ska prioriteras och andra vars röster är starkare än deras.

Vi vill ha en stad för alla – även för dem som sover på härbärgen, för dem som varje månad lämnar in sina kvitton till socialtjänsten för att få pengar till mat, för dem som bor i ytterstaden såväl som i innerstaden. Vi har en politik för helheten där målet är ökad jämlikhet och en socialt hållbar stad.

Bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 187

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! När jag började förbereda mig för dagens budgetfullmäktige började jag tänka på Muhammed. Muhammed var en av mina mentorselever när jag jobbade i Kista. Han bodde på ett boende och hade inga vuxna runt omkring sig förutom personalen. Han hade knappt klarat grundskolan, och första året kastade han popcorn och en stol efter mig. Andra året på gymnasiet frågade min rektor om jag kunde tänka mig att vara hans mentor. Jag valde att säga ja, och vi gjorde en överenskommelse. Vi kom överens om att han inte fick kasta stolar efter mig.

När han började i årskurs två hade han betyg i en kurs. Under det tredje året blev han häktad. Jag fick inte något besked om vad som hade hänt, men till slut fick jag besked av hans socialsekreterare. Vi gjorde upp om läxor, jag gick till häktet och lämnade och hämtade dem i några dagar tills han kom ut.

När han kom ut frågade jag honom vad det var som hade hänt. Han berättade då en historia om en flickvän som han kände att han ville ge en present. Jag förklarade för honom att en sådan tjej inte var värd att behålla, och till slut gjorde han slut med henne.

Han slutade gymnasiet med 200 poäng för lite. Men vi firade ändå hans bedrift, för vi utgick från det som han kom in i under vårt samarbete. Han blev lärling efteråt, men på omvägar hörde jag att han till slut gav upp. Ryktena sa att han blev en del av problematiken i Rinkeby.

Han var ingen ond kille. Han hade inga hemska värderingar. Han var en ung man utan förutsättningar och utan nätverk som kunde hålla honom uppe genom livet. Hans berättelse är inte alls unik. Hans berättelse liknar så många andras som jag träffade under mina år som gymnasielärare. Hans berättelse har lärt mig att deras öden är en summa av händelser och förutsättningar. Politikens jobb är att skapa de förutsättningarna för alla, oavsett.

Vi kan inte lösa de utmaningar som vi ser i dagens samhälle utan ett jämlikt samhälle. Däremot tror jag inte på att ett jämlikt samhälle skapas genom massor av tillfälliga projekt. Ett jämlikt samhälle skapas genom ett långsiktigt arbete, där politiken måste visa tillit till professionen och ha tålamod. Det gör vi i denna budget.

Vi visar tillit och har tålamod med de satsningar som vi har påbörjat och de som har påbörjats tidigare. Vi fortsätter arbetet med mentorer i våldsprevention. Vi satsar på att utveckla och stärka de sociala insatsgrupperna. Vi utvecklar arbetet med erfarna handläggare som kan anlitas av alla stadsdelar.

Detta är bara ett axplock från allt som står i budgeten, och jag är definitivt stolt över den budgeten. Men självklart får man aldrig vara nöjd.

Med dessa ord vill jag yrka bifall till de grönbås förslag till budget för 2020.

Anförande nr 188

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Sverigedemokraternas målsättning är att Stockholm ständigt ska ligga i framkant i arbetet mot hemlöshet. Vår uppfattning är att hemlösa invånare i större omfattning än i dag ska få hjälp och stöd att förändra sin situation. Vi ser att det här är en grupp som trängs undan när andra grupper gör anspråk på stadens resurser.

Sverigedemokraterna vill att rutinerna vid stadens akutboenden ska ses över för att öka säkerheten för framför allt kvinnliga hemlösa. Vi ser väldigt allvarligt på att det här är en ökande grupp eftersom man som kvinna redan är extra utsatt i en redan utsatt situation.

Den alltför höga invandringen till Stockholm under de senaste åren har inte bara inneburit en hög ekonomisk belastning utan har också skapat stora problem med utanförskapsområden. Man kan inte kalla den förda migrationspolitiken för något annat än ansvarslös och misslyckad.

Sverigedemokraterna kräver förändring, och därför föreslår vi i vår budget att bosättningslagen ska prövas i förhållande till det kommunala självbestämmandet i syfte att kraftigt minska invandringen till vår stad. Samtidigt ska generösa förutsättningar för återvandring initieras och kunskaper om befintligt återvandringsbidrag spridas.

Sverigedemokraterna vill se stärkta kontroller för att säkerställa att stöd inte betalas ut till organisationer eller föreningar som på något sätt stöder extremism. Stöd som redan har betalats ut på falska grunder ska återkrävas och polisanmälas.

Sverigedemokraterna kan aldrig acceptera att övriga politiker inte har tagit frågan om återvändande IS-terrorister på större allvar. De här människorna har gjort sig skyldiga till fruktansvärda brott, och att de nu vistas i vår stad ska ses som ett hot mot vår demokrati. Sverigedemokraterna anser att kommunen ska göra allt som står i dess makt att förhindra och fördöma terrorism. Det innebär att vi ska utreda varje möjlighet och hitta varje kryphål som finns för att säkerställa att Stockholms skattebetalare inte på något sätt ska tvingas finansiera terrorism.

Med detta yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 189

B a n a r S a b e t (C): Det är lätt att få en dyster bild när man hör Sverigedemokraterna, så därför tänkte jag, ordförande, ledamöter och åhörare, påminna om att vi bor i en av världens bästa städer.

Stockholm är en stad som många söker sig till från övriga landet men också från andra länder – en stad som jag flyttade till, om inte för bostadsmarknaden så åtminstone för singeltätheten. Men kanske mest för jobben. Stockholm är en bra stad. Vi gör massor.

Nästa år fyller Sverige 100 år som demokrati. Vi ska dock inte bara fira. Vi måste våga ställa oss frågan: 100 år för vem? Varje människa som inte får rätt förutsättningar i livet är en människa för mycket. Kanske är det redan från födseln. Då är det viktigt att vi har ett starkt stöd till familjerna. Kanske upptäcker vi något i skolan. Då är förstärkningen mellan skola och socialtjänst jätteviktigt. Eller är det kanske på fritiden? Då är civilsamhället superviktigt och spelar en stor roll.

Stockholm ska vara en stad att vilja leva i, oavsett vem man är, och det är det för många. Men inte för alla. För varje individs resa räknas, och alla människor är lika och måste likt staten få göra sin demokratiska resa.

Socialnämndens uppgift är inte bara att säkerställa allas rätt till ett värdigt liv. Det är också det politiska område som måste inge visioner och framtidstro och aldrig ge upp hoppet om att det kan bli bättre, för varje individ räknas.

Jag kan berätta om min pappas demokratiska resa. Den är inte 100 år gammal, men den har gjorts, och den har gjorts tack vare socialtjänsten, den har gjorts genom ett evolutionsprojekt, den har gjorts genom sfi och den har gjorts genom skolan – genom den möjlighet jag har fått att visa min pappa den demokratiska möjlighet som finns i Sverige.

Varje individ måste få göra sin demokratiska resa. Det gäller såväl förutsättningarna att få ett drägligt liv som att få sina rättigheter tillgodosedda.

Min bild är att vi politiker ska vara ambitiösa visionärer. Men jag måste nog säga att jag får bita mig lite i tungan, för jag tycker att den här budgeten gör lite mer än så. Man lägger prestigeprojekten åt sidan och stärker det vi vet funkar. Vi bygger ut Skolfam,

vi stärker barnhusen och vi fortsätter arbetet med sociala insatsgrupper för unga lagöverträdare. Extra stolt är jag över strategin för att minska risken för att unga ska dras in i kriminalitet.

Den här budgeten kommer att göra skillnad. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 190

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är med stor ödmjukhet och med en känsla av ansvar som vi socialnämndsledamöter står i den här talarstolen i dag. Vi har fått väljarnas och våra partiers förtroende och viktiga ansvar att möta behoven hos samhällets mest utsatta och behövande.

Prioriteringslistan i budgeten är lång. Jag tänkte fokusera på några punkter från koalitionen budget som jag särskilt skulle vilja lyfta fram.

Jag vill inledningsvis tala om barnen och den trygghet och framtidstro som vi är skyldiga att ge våra barn. Barn som växer upp i trygga familjer får goda förutsättningar att klara livet. Politiken ska därför stödja och stärka familjerna. Föräldrastödsprogram ska erbjudas till alla stadens föräldrar, detta för att stärka föräldrarna och ge dem bästa stödet för att bli de bästa föräldrarna till sina barn. Vi ska utveckla arbetet med att nå de familjer som är i särskilt stort behov av stöd. Det ska därtill finnas föräldrastöd som är riktat mot att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck.

Vi ska även fortsätta att utveckla stadens familjehemsvård genom utbildning, kvalitetsuppföljning och information till inspektörer och socialsekreterare. Vi vill också verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn och deras familjer.

Det som är så bra med familjecentraler är att det slår samman BVC, MVC, socialtjänst och öppen förskola. Den här formen av samverkan mellan kommun och region är angelägen. Andelen familjer som är inskrivna på BVC är stor, och här tror jag att vi i kommunen genom samverkan med regionen har en god möjlighet att komma i kontakt med barn och familjer med extra stort behov av stöd.

En annan viktig samverkansform är den mellan skolan, socialtjänsten och polisen. Vi utvecklar arbetet med de skolsociala teamen och de operativa samverkansformerna mellan skola, socialtjänst och polis. Vi bygger ut Skolfam och socialtjänstens arbete med hemmasittare. Arbetet med sociala insatsgrupper ska utvecklas och permanentas.

Ett annat viktigt område att lyfta fram är arbetet med hemlöshetsproblematiken och att motverka att människor hamnar i hemlöshet. Vi satsar på Bostad först med utökade insatser. Vi satsar på ett införande av den nya översynen av tak-över-huvudet-garantin. Vi fortsätter arbetet för de äldre hemlösa och utökar insatserna för personer med både missbruk och psykisk ohälsa.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 191

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! För nästan ett år sedan började jag jobba inom socialtjänsten i Stockholms stad. Jag jobbar i ett av stadens relationsvårdsteam, och även om man lär sig mycket av att sitta i den här salen kan det inte jämföras med vad man lär sig i faktisk verksamhet.

Det senaste året har jag fått se mycket av det som har gjorts men också hur mycket det är kvar att göra. Jag har kollegor som är sjukskrivna för att arbetsbelastningen är tung och stressen för hög. I ett arbete där en felbedömning kan vara förenad med livsfara finns inga marginaler.

Arbetet behövs mer än någonsin. Under 2018 ökade antalet kvinnor som dömt till följd av våld från en man som hon levte i en nära relation med. Därför satsar Feministiskt initiativ i årets budget både på mer pengar till relationsvårdsteamerna men också på att inrätta en kommunal haverikommission mot mäns våld mot kvinnor, för att staden när vi misslyckas och det värsta sker ska ta lärdom av våra misstag så att det inte ska kunna hända igen. För oss är det viktigt att politiskt prioritera arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Det är anledningen till att jag faktiskt blir lite bedrövad av att läsa socialnämndens budget för 2020. Det går ju inte att använda sig av ambitiösa skrivningar och uppdrag om man inte tänker genomföra dem. I årets budget hittar jag flera uppdrag som handlar om att hjälpa våldsutsatta som ligger kvar från förra året, eftersom de inte har genomförts. Arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld är inget som Liberalerna har valt att prioritera, trots högt tonläge i opposition och trots att man har fått det yttersta ansvaret. Jag tycker att det är uppriktigt tråkigt att ni inte levererar när ni får makten.

Vi avsätter i Feministiskt initiativs budget 20 miljoner mer än majoriteten på att säkerställa att den som blir utsatt för våld får den hjälp som man har rätt till. Vi lägger mer pengar på kunskapscentrum Origo mot hedersrelaterat våld och mer pengar på att förstärka stadens relationsvårdsteam. Vi avsätter medel för ett skyddat boende för pojkar, för något sådant finns inte i Stockholm trots att killar som lever med hedersnormer också utsätts för våld.

Vi satsar resurser på arbetet med personer med intellektuella funktionsvariationer som utsätts för hedersrelaterat våld, och vi lägger dessutom, till skillnad från den borgerliga majoriteten, pengar på ett idéburet offentligt partnerskap, IOP, med civilsamhället för att skapa långsiktigt stöd till personer som är utsatta för hedersrelaterat våld. Vi tror att det är mer effektivt så än ett uppdrag utan medel som inte ens blir av. Det är vad som händer ute i faktisk verksamhet som gör skillnad – inte det som står på papperet.

Under fyra år visade Feministiskt initiativ att vi är beredda att göra konkreta finansierade satsningar för att alla stockholmare ska kunna leva ett liv fritt från våld. Det fortsätter vi att visa även i opposition. Bifall till Feministiskt initiativs förslag till budget!

Anförande nr 192

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Fru ordförande, fullmäktige! Jag minns när en av mina kompisar, Eda, förbjöds av sina föräldrar att gå ut när hon blev kär i en kille i vår klass. Jag förstod ingenting. Eda hade ju världens snällaste mamma och pappa, som alltid skjutsade oss till basketträningarna och till matcherna. Men med tiden ökade deras kontroll över Eda, och när Edas pappa fick veta att hon blivit kär förändrades allt. Hon tvingades sluta med basketen och blev från den dagen hämtad från skolan. Vi tappade alltmer kontakten, och långt senare fick jag höra att hela familjen hade flyttat tillbaka till Turkiet och att hon hade gift sig med en äldre man.

Eda är tyvärr inte ensam. Det finns alltför många ungdomar vars liv präglas av total ofrihet och där förälskelse och kärlek ses som det största hotet mot familjens heder. Vi har som politiker ett ansvar för att svara på de frågor som kommer från utsatta barn och unga. De växer upp i landet där rättigheterna finns, men dessa blir aldrig en del av deras liv. Vad säger vi till flickor som inte får bli kära därför att de skadar familjens heder? Vad svarar vi killen som blir allvarligt misshandlad på grund av att han berättat att han är homosexuell eller den åttaåriga flickan som vill lära sig simma men som hindras av sina föräldrar därför att hon inte får simma tillsammans med pojkar? Vad svarar vi dem som vågade trotsa och som blev förälskade men som nu inte finns kvar hos oss utan har förts ut ur landet?

Vi liberaler svarade tidigt att vi inte under några omständigheter accepterar detta utan kommer att göra allt för att bekämpa hedersproblematiken. I Stockholm finns det i dag, till skillnad från när jag gick i skolan, en rad olika åtgärder och kunskaper om hedersförtryck och vilken hjälp man kan få. Vi har kunskapscentret Origo, vi har Kruton och vi har Kriscentrum för kvinnor och barn, men mer behöver göras. Under denna mandatperiod ska vi fortsätta att ta hedersproblematiken på allra största allvar. Det är jag skyldig min vän Eda.

Bifall till kommunstyrelsens budgetförslag!

Anförande nr 193

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tycker att du hade ett väldigt bra inlägg, Isabel, och jag tvivlar inte på ditt engagemang i frågan. Jag hör ofta engagemang från liberaler i denna fråga. Som jag sa i mitt inlägg är jag därför lite besviken på att ni inte lägger pengar på detta i er budget.

Det finns ett antal skrivningar som jag ska erkänna att jag tycker är bra och som fanns redan i förra årets budget, bland annat det som vi lägger pengar på i FI:s budget: ett IOP för att säkerställa långsiktigt stöd till unga personer som har utsatts för hedersrelaterat våld, för det är svårt att bryta med en hel familj och ett helt sammanhang. Jag blev glad när jag såg detta i er budget förra året.

Jag blir mindre glad när jag inte kan få svar på vad som gjorts, därför att det inte har gjorts något. Jag blir också lite mindre glad när jag i årets budget inte hittar några pengar den här gången heller och heller ingen typ av konkretisering. Jag skulle önska att du svarar på detta, Isabel: Varför lägger ni inte mer pengar på denna fråga, om den nu är så viktig, och varför blir budgetuppgragen för denna fråga inte av?

Anförande nr 194

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Tack, Anna, för frågan! Vi delar detta engagemang, helt klart.

Jag känner inte igen mig i din beskrivning av våra satsningar. Jag tycker att vi har lyft upp hedersfrågan på ett helt nytt sätt jämfört med vad ni gjorde under er tid, när ni satt i majoritet. Vi kommer att fortsätta att prioritera denna fråga i både ord och handling.

Jag ser att exempelvis Origo i dag har permanentats, och det är ett steg i rätt riktning. Jag tror att vi ska satsa på de väldigt duktiga personer som arbetar i de olika organ som vi har i kraft i dag. Då kommer vi att kunna se skillnad. Men det krävs att sådana som du och jag fortsätter att hela tiden agitera för denna fråga.

Anförande nr 195

A b i t D u n d a r (L): Ordförande, ledamöter! Socialtjänsten är ett av de viktigaste ansvarsområden som vi har i stadsdelarna, och den är resurskrävande.

Det är viktigt att vi pratar om en kunskapsbaserad socialtjänst och frågar om vi gör rätt saker. Socialtjänsten ska ta till sig nya kunskaper inom forskningen. Vi måste bli bättre på att använda de olika metoder och arbetssätt som är effektiva för den enskilde individen och även kostnadseffektiva för samhället.

Socialekreterare ska få möjligheter att höja sin kompetens utifrån de nya metoderna och utifrån det komplexa arbete de gör. Det är viktigt att de får rätt kompetens. Och inte minst är arbetsmiljön viktig för socialekreterare, som nämndes här. Jag har själv arbetat som socialekreterare. Det är oerhört viktigt att den politiska ledningen tar till vara och ser signalerna, för att kunna behålla de duktiga socialarbetarna inom staden. Som arbetsgivare har vi den skyldigheten.

Socialtjänsten ska också leda det förebyggande arbetet, utifrån individnivå och gruppnivå men även utifrån generell nivå. Det är oerhört viktigt att polisen, skolan, socialtjänsten och det civila samhället går i spetsen tillsammans. Detta tycker jag att vi ska göra inom stadsdelarna, och som precis nämndes här gör vi det i min stadsdel, från förskolan upp till grundskolan. Hela samhället skänker en tanke åt det förebyggande arbetet. Vi har inrättat en särskild enhet inom förskolan där vi för första gången har anställt en psykolog och socialpedagoger som kan se barnen redan i den ålder när de uppvisar psykosocial oro och som ska handleda personalen och pedagogerna.

Anförande nr 196

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Nu återkommer det i debatten: vikten av förebyggande arbete.

Vi inrättade olika skolsociala team, tidigt stöd i samverkan och så vidare under den förra mandatperioden, och det handlade om just förskola, skola, socialtjänst och samverkan. Men hur går detta ihop när det samtidigt finns stora besparingskrav på skolan och förskolan nästa år? Vilka ska man samverka med om man inte ens får pris- och lönekomp?

Sedan undrar jag över det ni pratar om, Abit, när det gäller att minska administratörer. Arbetet med att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänsten handlade mycket om administrativt stöd och sådant. Det är ingenting onödigt de gör, om det är så att man tänker skära ned på detta. Vi hör också hela tiden att byråkrati och administration behöver minska inom socialtjänsten. Tvärtom, säger de som jobbar där – det behöver öka så att mer tid kan gå till socialt arbete.

Anförande nr 197

A b i t D u n d a r (L): Återigen: Pengar är viktiga resurser, men jag pratade utifrån stadsdelarna och att jag som lokalpolitiker har ansvar för att göra prioriteringar, det vill säga att vi gör rätt saker även här. Detta behöver inte vara kopplat till budgeten som sådan. Det viktigaste är att vi är medvetna om det vi har ansvar för, det vill säga skapa en helhet. Detta har vi gjort lokalt i min stadsdel.

Du säger att vi kommer att skära ned på resurserna i förskolan, Alexandra, men detta kommer vi inte att göra. Vi har redan anställt en psykolog och inrättat en särskild enhet som arbetar med barn med särskilda behov och som också är med i vårt förebyggande arbete. Man kan inte bara koppla det till pengar.

På er tid höjde ni skatten, och ändå skar ni ned 2 procent inom socialtjänsten – det gjorde ni i min stadsdel – och inom socialpsykiatrin och äldreomsorgen. Man kan inte bara koppla pengar till att rätt saker görs och att det per automatik blir bättre kvalitet. Där håller jag inte med dig.

Anförande nr 198

A r v i d V i k m a n (S): Jag tycker alltid att det är särskilt roligt med fler stadsdelspolitiker som är med och diskuterar det konkreta och nära sociala arbete som vi gör.

Det har alltid varit tufft i stadsdelsnämnder. De har alltid ett tufft läge när det gäller att prioritera mellan olika områden, men jag måste säga att det jag har sett under det senaste året saknar motstycke. När jag träffar de andra gruppledarna från stadsdelarna hör jag att det är väldigt tufft i alla stadsdelar. Man vittnar om anställningsstopp på det sociala området men även på andra områden.

Det besked som vi har fått hittills i dag tycker jag har varit att de underskott som vi ser på förskoleområdet och andra områden ska lösas genom att stadsdelarna prioriterar. Här kommer massor av nya uppdrag till det sociala området, men hur ska man kunna prioritera? Kan du se att ni kommer att klara dessa uppdrag, Abit?

Anförande nr 199

A b i t D u n d a r (L): När det gäller att klara uppdraget med den generella budgetpåse vi i stadsdelarna får av fullmäktige måste vi göra detta utifrån de prioriteringar vi får av fullmäktige. Det gör vi till exempel genom att effektivisera lokaler. Ett annat exempel är att Älvsjö och Hägersten slås samman och bildar en ny stadsdel. Vi har redan ett samarbete där vi jobbar utifrån regionaltänkandet i till exempel äldreomsorgen. Ännu ett exempel är socialtjänsten och teamet mot våld i nära

relationer, som vi har tillsammans med Skärholmen, Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen.

Jag har inget emot pengar, men att bara ge mycket pengar sätter inte saken på dagordningen och löser och förbättrar den inte per automatik. Jag håller inte med, utifrån mina erfarenheter. Jag har varit vice ordförande i åtta år och ordförande i nästan tolv år. Under den tid när ni hade makten, Arvid, höjde ni alltid skatten, och ni skar alltid ned på min stadsdel.

Anförande nr 200

T i e m o n O k o j e v o h (MP): Ärade ordförande, fullmäktige, åhörare! Då och då nämns, framför allt från socialistiskt håll, att funktionshindrade skulle vara en svag grupp. Låt mig göra upp med den myten, för en gångs skull.

Funktionshindrade är inte en grupp som är svagare än någon annan. Att som staden nu gör i denna budget höja schablonen inom LSS är inte en satsning på svaga människor utan en satsning på folk som är lika starka som vem som helst, så att de ska kunna leva samma fria liv som vem som helst.

Stadens satsning på LSS är en satsning på emanciperandet av en grupp som tidigare setts som underlägsen dem med icke normbrytande funktionalitet. I Stockholms stad är vi i framkant med den moderna synen på funktionshinder, och därför ska vi vara stolta över att vi snart röstar igenom en budget med bra politik för stöd och service. Detta visar att vi tar frågan om alla ska kunna leva ett fritt liv oavsett funktionsförmåga på allvar.

Förutom höjd schablon tar vi ytterligare steg mot en flexiblare ledsagning, något som Miljöpartiet jobbade hårt för under den förra mandatperioden när vi hade socialborgarrådsposten och som nu fortskrider.

Bifall till en funktionshinderspolic som betonar frihet och därmed bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 201

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Ordförande! Jag inleder med att yrka bifall till Socialdemokraternas förslag till budget, så har jag gjort det.

Som jag berättade i fjol är jag sjuksköterska inom den regiondrivna beroendevården. För några veckor sedan hade jag i mitt arbete kontakt med en socialsekreterare i en av stadens stadsdelar. Jag berättade då för henne om min oro för en 17-årig pojke som återkommit till min enhet flera gånger med akuta intoxicationer av narkotika. Jag får då till svar av socialsekreteraren att hon visst tyckte att pojken borde få hjälp och behandling och placeras men att hennes chefer sagt nej då en placering just då kostade för mycket.

Jag funderar över vad det är för värld jag lever i. Är det så att staden har gett stadsdelarna ett placeringstak för att spara pengar? Är det större chans att få en placering i början av året än i slutet? Den här pojken behöver hjälp och behandling och en placering just nu. Efter nyår kanske han inte finns med oss längre.

Detta är en livsberättelse av många som jag möter i mitt jobb. Jag har mött alldeles för många som aldrig fått chansen, som aldrig fått det stöd av samhället som de haft rätt till. Många av dem finns tyvärr inte med oss längre.

Borgarrådet Jönsson meddelade här i rådssalen nyligen att socialtjänsterna ligger back därför att man inte budgeterat tillräckligt för myndighetsutövning. Detta är något som märks även i verkligheten. Myndighetsutövning är myndighetsutövning, och det är lagstadgat.

Detta är en viktig debatt som handlar om människors liv och hälsa. Majoritetens neddragningar inom individ- och familjeomsorgen kommer att kosta lidande, fängsla människor i deras ohälsa utan chans till återhämtning och kanske till och med riskera människoliv.

Anförande nr 202

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Vi har hört i debatten hittills att oppositionen kritiserar majoriteten för att göra nedskärningar. Samtidigt höjer Socialdemokraterna skatten med hela 16 öre – 458 miljoner. Men av dessa 458 miljoner eller 16 öre är det inte ens 1 öre som går till de allra mest utsatta. Hur går detta ihop med den politik som ni säger er driva?

Anförande nr 203

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Våra mest utsatta människor måste få en chans att förändra sin livsstil. Om man läser vår budget ser man att vi har ett stycke som enkom behandlar missbruksvården. Där säger vi vad vi vill göra, och jag hoppas att du har läst detta stycke, Sophia.

Jag tycker att det har blivit försämringar det senaste året vad gäller personer som behöver extra stöd från socialtjänsten. Detta gäller även unga vuxna med substansberoende. Det är tråkigt att höra, men de ser socialtjänsten som en motkraft.

Anförande nr 204

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Det stämmer att det finns ett underskott som beror på placeringar. Detta beror framför allt på att stadsdelarna faktiskt har fattat de beslut som de måste göra enligt lag. Det vi gör nu är att vi täcker upp dessa underskott och lägger till. Individ och familj får ett tillägg på sammanlagt 120 miljoner kronor, inklusive skyddsfonden. Det är över 4 ½ procent i utökning.

Revisionen under den tidigare majoriteten konstaterade att det i ytterstaden tog mycket längre tid innan man fattade de beslut som behövdes. Våldigt många placerades dessutom på LVU i hemmet, vilket är olagligt. För att ungdomar inte ska falla in i kriminalitet har vi nu förtydligat i vår strategi att LVU i hemmet inte längre ska förekomma i denna stad annat än vid kortvarig utslussning från sluten institution.

Anförande nr 205

Fredrik Petersson (S): Jag håller med om jättemycket av det du säger, Jan. Jag vet att du är ett socialborgarråd som brinner för utsatta människor. Jag har själv inte lärt känna dig, men du upplevs som en väldigt god människa.

Jag vill också säga till borgarrådet Jönsson: Jag tror att om du skulle få använda vår budget i stället för den budget du försvarar skulle det kännas lättare för dig.

Anförande nr 206

Ewa Larsson (MP): Ordförande! Jag som både har använt dagens oppositionsbudget och använder dagens majoritetsbudget kan bara instämma i att missbruksvården har varit eftersatt i denna stad länge, oavsett politisk majoritet.

Precis som föregående talare sa kostar placeringar, och det är därför vi har säkrat upp nu så att det inte ska bli så att stadsdelen får ett underskott för en placering. I stället kan man göra som Jan sa, nämligen vända sig till socialförvaltningen. Jag är oerhört glad och stolt över detta.

Jag tänker säga några ord om ekonomiskt bistånd. Här finns generella jämställdhetsskillnader som visar att en högre andel män är beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med andelen kvinnor, samtidigt som en högre andel kvinnor är långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd. Här ser det självfallet lite olika ut i olika stadsdelar, men att vara långvarigt beroende av försörjningsstöd leder till en svår social ställning i samhället. Vi har tagit fasta på detta. Vi resonerar kring hur det är att vara barn till en förälder som uppbär försörjningsstöd under en längre period eller som är långtidssjukskriven.

Kära åhörare och fullmäktige! Här ska vi nu utveckla metoder som socialsekreterarna ska hantera så att vi verkligen kan komma åt hur barnet mår och också kunna ge barn till socialt utsatta familjer ett stöd utifrån detta. Det är också viktigt att lokalt analysera försörjningshinder och samarbeta med Finsam, som är en finansiell samordning mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landsting och stadsdel med syfte att hjälpa individen till rätt samhällsstöd för återinträde till självförsörjning.

Anförande nr 207

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vänsterpartiet har ett förslag till budget med målet om en jämlik stad. I vårt budgetförslag finns inga nedskärningar i form av effektiviseringar inom välfärden, och vi satsar sammanlagt 180 miljoner mer på socialtjänsten än majoriteten. Detta gör att med vår budget täcks nuvarande underskott, och alla nya satsningar är finansierade.

Majoriteten säger sig vilja satsa på trygghet men lägger samtidigt fram en budget som drar ned på förebyggande arbete i stadsdelen, till exempel fritidsgården i Farsta, där jag själv bor. År 2019 går individ- och familjeomsorgen med ett stort underskott, och det är knappt att majoriteten täcker upp detta i sin budget, även om pengar kan sökas ur den så kallade skydds-fonden. Vi får se hur det kommer att utveckla sig.

Det är inte bara barn som behöver placeras utan även vuxna. Det blir ändå barn och personer med beroendeproblem eller psykisk sjukdom som riskerar att få betala priset om budgeten nu inte visar sig vara tillräcklig.

Även majoritetens budget för LSS är delvis en besvikelse. Det är effektiviseringskrav på nästan 40 miljoner inom stöd och service för stadsdelarna nästa år. Samtidigt ser vi att många får avslag på personlig assistans hos Försäkringskassan, vilket gör att de behöver få stöd av kommunen i stället. Schablonökningen inom LSS, 1,4 procent, är inte i närheten av att täcka pris- och lönekomp. I Vänsterpartiets förslag är LSS finansierat med tillräckliga schabloner.

Vi kan också höja habiliteringsersättningen, precis som majoriteten. Jag håller med om att det är ett jättebra förslag. Vi inkluderar också biståndshandläggare inom LSS i lönesatsningen för socialtjänstens personal. Jag ser även att Laholmsmodellen för ledsagning nu ska utredas. Detta välkomnar vi. Min motion om stödcentrum finns också med som ett utredningsuppdrag, vilket vi är väldigt glada för.

Men sammanfattningsvis har socialnämnden och stadsdelarnas LSS 58 miljoner i effektiviserings- och besparingskrav kommande år.

Anförande nr 208

O l e - J ö r g e n P e r s s o n (M): Fru ordförande! Tack, Alexandra! Jag uppskattar verkligen ditt engagemang i dessa frågor. Däremot är det en sak jag inte riktigt begriper i Vänsterpartiets budgetreservation.

Ni går till någon form av veritabel attack framför allt mot vårt arbete mot felaktiga utbetalningar. De handläggare som finns ute i stadsdelarna finns ju till för att säkerställa att de som verkligen ska ha hjälp får hjälp och också får rätt hjälp. Det går ut på att man ska motverka bidragsfusk och felaktiga utbetalningar. Ni skär alltså ned på dessa resurser med nästan 5 miljoner kronor. Detta betyder i princip att ett sådant arbete inte kan bedrivas ute i stadsdelarna.

Tycker ni inte att det är viktigt att motverka bidragsfusk? Tycker ni inte att bidrag ska gå till dem som ska ha dem snarare än till dem som fuskar sig till dem?

Anförande nr 209

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Det stämmer att vi skär ned på FUT-handläggningen i staden – det är alldeles korrekt. Forskningen inom ekonomiskt bistånd har visat att underutnyttjandet är betydligt större än överutnyttjandet. Det är alltså många fler som har rätt till ekonomiskt bistånd som inte får detta i dag eller inte som söker det än vad det är som fuskar.

Vi tycker alltså att det är helt rimligt att skära ned på de ökade kontrollerna i stadsdelarna. I stället vill vi ge 1 000 kronor till alla barn vars föräldrar är aktuella för ekonomiskt bistånd nästa år. Detta är kanske ett förslag som Ewa Larsson skulle gilla. Hon tog ju upp just barn i utsatta familjer. Detta är en prioritering som vi står för.

Anförande nr 210

Borgarrådet Jönsson (L): Jag reagerade lite på det här med nedskärningar på det förebyggande området. Jag kan inte se att detta finns på det sociala området. De skolsociala teamen kommer att fortsätta, hembesöksprogrammen i vår ytterstad byggs ut och det kommer att komma till fler familjecentraler tillsammans med att regionens skolfrånvaroarbete utökas.

Du nämnde också fritidsgårdar, Alexandra. Jag kan nämna att det 2016–2017 lades ned två fritidsgårdar i Hägersten-Liljeholmen. Jag vet inte om detta också innebar en fullständig katastrof för dessa stadsdelar. Det var ju ni själva som styrde då.

Jag skulle vilja fråga varför ni är emot skyddsfonden. Den har vi lagt dit för att stadsdelar som har en väldig tyngd i sina ärenden ska slippa dra ned på sitt förebyggande arbete när placeringskostnaderna ökar. Ni har gjort en annan bedömning, och detta skulle jag vilja höra om.

Anförande nr 211

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Du hade två frågor, Jan. Den första gällde nedskärningar inom det förebyggande arbetet. Vi menar att 11 miljoner i effektiviseringskrav på barn, kultur och fritid inom stadsdelsnämnderna är en nedskärning på det förebyggande arbetet. Vi anser att parklekar och fritidsgårdar med personal där ungdomar kan träffa vuxna är förebyggande arbete. Det är vad vi menar.

Sedan vet jag också, precis som du, att andra projekt är finansierade av den sociala investeringsfonden, och det är först nästa år som du behöver budgetförhandla till dig dessa medel, så att inte de satsningarna ska försvinna.

Sedan var det skyddsfonden. Vi har tagit med de 20 miljonerna i den så kallade skyddsfonden. I stället för att ha dem centralt här i stadshuset har vi plockat ut pengarna till socialtjänsten i stadsdelarna. Dessa pengar finns alltså. Vi vet att behoven redan är stora i stadsdelsnämnderna, så varför inte låta dem få pengarna direkt?

Anförande nr 212

Anna Rantala Bonnier (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag ska inte vara den som är den, tänker jag. Det finns bra saker i budgeten för socialnämnden. Till exempel tycker jag att det är bra att Feministiskt initiativs förslag om anhörigstöd, som vi lanserade i början av sommaren, har letat sig in i den grönbå budgeten. Ni vet ju vad man säger: Att bli kopierad är den bästa formen av smicker.

Till nästa års budget är ni välkomna att sno idén om ett antivåldscenter. Det finns redan i dag i Botkyrka kommun, men det finns också i Feministiskt initiativs förslag till budget. Att likt det man gör i arbetet mot hedersrelaterat våld skapa ett länsgemensamt center för att samla och sprida kunskap och stödja arbetet i staden för att motverka gängkriminalitet tror vi skulle vara ett effektivt sätt att växla upp arbetet mot kriminalitet och gängrelaterat våld.

Jag vet att socialborgarrådet de facto har höga ambitioner när det gäller förebygga kriminalitet hos unga, och jag beklagar att Jan Jönsson inte haft mer att säga till om i andra delar av budgeten. Det kan inte vara lätt att vara socialborgarråd i en majoritet

där politiken är så oerhört osammanhängande och i många delar kontraproduktiv. Medan socialnämnden får ett ökat uppdrag att arbeta förebyggande går besparingarna på stadsdelsnämndernas verksamhet ut över fritidsgårdar, parklekar och fältassistenter.

Häromveckan träffade jag en av fältarna i Rinkeby, som sa att hon inte visste om hon skulle få anställas som planerat på grund av den nya budgeten. Jag vet att det inte är den delen av budgeten som vi debatterar nu, men ärligt talat: Vi har en politisk majoritet som säger sig satsa på förebyggande arbete men som sedan inte lägger en krona i satsningar på barn, kultur och fritid. I stället är det effektiviseringskrav. Det är ganska pinsamt, för man kan inte ge med den ena handen och ta med den andra, inte om man vill åstadkomma förändring på riktigt. Politiken måste hålla ihop för att få effekt.

Mitt tips till nästa år är att även då kolla på våra förslag till budget och hämta lite inspiration, så kanske det håller ihop lite bättre.

Anförande nr 213

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Det här med anhörigstöd tycker jag är intressant. Jag träffade en hel grupp med mammor som drabbats av det dödliga våldet. Dessutom bor jag själv på de platser där dessa mord tyvärr sker. Jag förstod då vilken enorm avsaknad av stöd det var för dessa personer. Problemet är att flera av dem fick sina söner dödade för flera år sedan. Det här började 2015.

Det fanns inte en enda skriven rad om hur staden ska hantera anhörigstöd. Det är första gången vi lyfter in detta i budgeten nu. Det var jag som såg till att Stockholm tog fram den första akuthanteringsplanen så att alla stadsdelar ska hantera detta, så jag ser det inte som en kopia. Detta borde Feministiskt initiativ ha drivit för många år sedan. Det är inte något som har uppstått efter nyår.

Anförande nr 214

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Nej, det började absolut inte efter nyår. Vi gjorde en hel del i den förra majoriteten, och det vet du, Jan. Vi införde mentorer i våldsprevention, och vi satsade mer på socialtjänsten. Vi gjorde en massa saker, men det krävs mer, absolut! Det är jag helt medveten om.

Feministiskt initiativ drev många saker då, och vi driver fortfarande många saker. Vi lägger fram nya förslag nu. Vi drev igenom mycket då, men vi har också flera idéer som vi driver nu.

Jag kan bara konstatera att vi gick ut med en motion om ökat anhörigstöd, och sedan fick vi läsa om det i er budget. Jag är glad över det.

Anförande nr 215

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! När det gäller antivåldscentrum finns det mycket mer att lära. Jag tycker att det är intressant, men jag tycker också att vi ska anpassa det efter hur det är i Stockholm. Jag kommer att titta mer på hur de gör i Botkyrka och se vad vi kan hämta hem. Tack för det som ni har skrivit i er budget, Anna!

Det finns mycket att hämta hem, och det finns mycket att göra bättre. Jag ser en väldigt fin grönulblå tråd här. Jag ser också att det numera är en klimatpolitik som håller ihop.

Jag tänkte fråga dig något när det gäller placering för våldsutsatta, som ni har tagit upp. Ni satsar mycket, eller ni satsar mest. Vi satsar också, 6 miljoner. Här handlar det om att kunna se till att personer som har blivit utsatta för våld eller hedersvåld får komma till skyddat boende, men det finns också ett uppdrag att samarbeta med stadsdelarna för att se vilket stöd som behövs för att den våldsutsatta kvinnan ska kunna bo kvar och att det är våldsutövaren som ska hållas borta. Vad säger du om det förslaget?

Anförande nr 216

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Detta uppdrag fanns i förra årets budget, Ewa Larsson. Jag har ännu inte sett något av verkstad i det. Jag ser att det ligger kvar, så jag uppfattar det som att ni inte har någon aning om hur ni ska göra.

Den erfarenhet jag har är att det är klart att vi alla önskar att den våldsutsatta ska kunna vara kvar, men bland dem som jag möter i mitt arbete finns inte detta på kartan därför att de är så pass jagade av den person som har utsatt dem för våld. De kan ibland inte ens bo kvar i sin egen stadsdel och ibland inte ens i Stockholms stad. Att då tänka sig att man flyttar på våldsutövaren och att våldsutövaren sedan ska låta personen vara, fast våldsutövaren fortfarande vet var personen bor, tror jag är något som många av oss skulle önska.

Det ska bli intressant att se om ni under detta år klarar av att presentera något kring detta budgetuppdrag, eftersom ni inte lyckades med det förra året.

Anförande nr 217

M a t t i a s E r i k s s o n (S): Ordförande! Jag tror att alla i denna sal minns sin första bostad. Det handlade om en önskan om frihet, självständighet och eget ansvar.

Vi ska inte börja med en allmänpolitisk bostadsdebatt just nu. Bostadsbyggandet och borgerlighetens utförsäljningar ska vi tala mer om senare. Men när vi nu debatterar de sociala frågorna finns det en grupp som ofta försvinner i bostadsdebatten. Jag tänker på dem som har funktionsvariationer och som har behov av ett så kallat LSS-boende.

I en rapport från Boverket i våras konstateras att Stockholmsregionen har ett underskott på strax över 80 procent av behovet av LSS-boenden – 80 procent! I Stockholms stads egen boendepplan konstateras ett behov av 2 420 lägenheter fram till 2023, ett mål som staden trots nuvarande projekt inte tror sig kunna uppnå. Stadens tjänstemän skriver i samma analys att detta medför att individer behöver flytta till andra orter med längre avstånd till anhöriga och kända miljöer. Detta är analysen för en grupp som om någon behöver trygghet och närhet till sina anhöriga.

Samtidigt har de blågröna partierna stoppat markanvisningar för att öka allmännyttans bostadsbestånd. Vi socialdemokrater menar att vi i stället måste skapa fler LSS-boenden, både i befintligt bestånd och i nyproduktion. Nu är det dags att vi blir konkreta. Därför har vi i vår budget för i år presenterat ett förslag om att flytta

beställansvaret från stadsdelarna till socialförvaltningen. Detta i sig skulle öka stadens möjligheter att planera insatser, minska riskerna för stadsdelarna och underlätta kontakten med privata verksamheter och bolag.

För oss handlar det om att staden måste ha ett helhetsansvar för att få bukt med bristen när det gäller LSS.

Anförande nr 218

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige, åhörare! Ekonomiskt bistånd är välfärdssystemets yttersta skyddsnät och har till uppgift att träda in tillfälligt vid korta perioder av försörjningsproblem. Målet är därför att biståndet ska vara ett kortvarigt stöd och att individen ska bli självförsörjande så snart som möjligt.

Utifrån ett jämställt och jämlikt perspektiv arbetar stadsdelsnämnderna med målet om egen försörjning. Arbetet utgår från tanken att egen försörjning främjar allas möjligheter till ett meningsfullt och gott liv. Utifrån detta samverkar stadsdelsnämnderna med arbetsmarknadsnämnden och Arbetsförmedlingen för att individen ska kunna få en egen försörjning.

Enligt Sweco förväntas antalet personer i Stockholms stad som får ekonomiskt bistånd öka ytterligare. Enligt en ny prognos från Sweco kommer staden att betala 925 miljoner kronor i bistånd nästa år. För att minska stadens kostnader för utbetalning av ekonomiskt bistånd till individer som har behov av detta och för att hjälpa dessa individer till egen försörjning behöver stadsdelsnämnderna verktyg och insatser för att matcha och vägleda individer och nå målet om egen försörjning. Därför stärker Vänsterpartiet insatser som Stockholmsjobb och uppsökande arbete för unga som varken arbetar eller studerar och insatser som underlättar unga ensamkommandes etablering i samhället.

Med tanke på att hushåll med barn som haft ekonomiskt bistånd under längre tid ökar i ytterstadsdelarna är vi i Vänsterpartiet oroliga över utvecklingen. Fattigdom har stor inverkan på barns framtid vad gäller både studieresultat och framtida inkomst. Därför vill Vänsterpartiet öka de kompensatoriska insatserna med 1 000 kronor per barn och år för barn vars föräldrar har försörjningsstöd.

Anförande nr 219

M a r i a L j u s l i n (V): Fru ordförande! Tack, Rashid! Vi har i dag föräldrar, ofta ensamstående, som inte har råd att betala sina räkningar. När billiga hyresrätter säljs ut står endast nyproduktion till buds, men den som har dyr hyra kan inte kvalificera sig för försörjningsstöd. En god vän till mig lever under just dessa premisser. Hon är ensamstående till ett barn med särskilda behov och är sjukskriven på grund av stress, som så många andra, efter att ha vänt ut och in på sig själv för att räcka till för sitt barn när samhällets stöd uteblir. När räkningarna lagt sig på hög har hon vänt sig till Svenska kyrkans matkasse, men nu bävar hon inför den stundande julhelgen. Hon har satt sitt hopp till Stadsmissionen, som så många andra. Förr hänvisade Stadsmissionen människor till socialtjänsten, men de senaste åren menar Stadsmissionen att det gradvis har blivit tvärtom, att socialtjänsten skickar folk till Stadsmissionen.

Majblomman har presenterat en ny rapport där barnfattigdomen utreds, och så många som vart tionde barn växer upp i fattigdom. Man lyfter fram forskning som visar att icke-ingripande i barns utsatthet på längre sikt innebär faktiska och ofta ekonomiska konsekvenser för hela samhället. Fattigdom är dock inte något som barn drabbas av, utan det är något som vi som samhälle tillåter att barn utsätts för. Vaccinet mot detta är långsiktigt förebyggande sociala investeringar, helt tvärtom mot vad ni i majoriteten valt att ta ansvar för.

Trots vetenskapen om den trångboddhet som många ekonomiskt utsatta barnfamiljer lever i försämrar ni barnens kanske enda andrum. Ni sparar in på fritidsgårdar, stänger ned parklekar, minskar antalet platser i kulturskolan och försämrar bibliotekens öppettider. När både vuxnas och, framför allt, barns röster höjs mot detta svarar ni med att satsa på ökad kontroll.

Trygghet byggs inte av reaktiv, kortsiktig politik utan av långsiktigt politiskt ansvarstagande, med ett grundläggande jämlikhets- och barnperspektiv. Därför har vi en budget som stärker socialtjänsten på alla nivåer. Bifall till Vänsterpartiets budgetförslag!

Anförande nr 220

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Fru ordförande, fullmäktige! Tack för ett bra anförande, Maria! Även om vi kanske inte alltid har samma väg till målet har vi nog samma målbild, i alla fall du och jag och många i denna sal.

Jag skulle vilja poängtera det arbete som Jan Jönsson har gjort inom ramen för att han är socialborgarråd. Det nya samarbete som han har inlett – ett nära, intensivt samarbete mellan socialtjänst och skola – tror jag är en medicin för att förhindra barnfattigdom. Med tidiga insatser ser man vad som behöver göras.

Jag undrar: Vad tycker ni i Vänsterpartiet att vi ska göra ytterligare? Det är ändå människor som måste lösa problemen.

Anförande nr 221

M a r i a L j u s l i n (V): De skolsociala teamen och samarbetet mellan socialtjänst och skola är inte något nytt utan fanns även under vår majoritet. Det är verkligen något som jag förordar. Jag tycker att det är ett jättebra arbete, och jag är glad och tacksam över att det fortsätter. I och med att jag själv sitter som vice ordförande i stadsdelen Hägersten-Liljeholmen, som snart blir en enorm stadsdel, vet jag att detta behövs. Vi har ett bra samarbete där, och jag är stolt över detta samarbete i just Hägersten-Liljeholmen.

Men jag tänker också så här: Ni täcker upp ganska bra detta år, Isabel, när det gäller individ och familj, men vi såg hur förra årets budget slog mot just individ och familj i stadsdelarna. I år är det ett totalt prognostiserat underskott på 95,8 miljoner, så där har verksamheterna mycket att hämta igen. Även om vi tycker lika i sak kan man inte komma ifrån att det behövs resurser.

Ni har skurit ned 11 miljoner på barn, unga och fritid. Även detta är en kraftig besparing om man inte bara tittar på att skola och socialtjänst ska kunna samarbeta utan också på det heltäckande, förebyggande och långsiktiga arbetet.

Jag måste bara ge en kommentar till Jan Jönsson, som lyfte upp de fritidsgårdar som lades ned i Hägersten-Liljeholmen när vi satt i majoritet. Det gjordes ju inte på grund av besparing, utan det gjordes för att lokalerna byggdes om. Det är en liten poäng som är värd att göra.

Jag vet inte om jag svarade på din fråga, Isabel. Absolut, detta arbete måste finnas kvar men också ha resurser för att kunna finnas kvar.

Anförande nr 222

A r v i d V i k m a n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi har kommit ungefär en halv dag in i den första budgetdebatten. Vid den här tidpunkten har vi fått höra en rad olika definitioner av vad förebyggande arbete är för något. Jag tror att det är bra. Vi behöver en bred definition av detta.

Vi har hört Karin Wanngård prata om det som polisen har vittnat om och som är viktigt för förskola och skola och den delen av arbetet. Vi har också hört Slottner och andra prata om ordningsvakter som i viss mån utför förebyggande arbete. Jag tror att detta är bra, men jag skulle vilja slå ett slag för det fältförlagda sociala förebyggande arbetet, som är något annat än det som vi har pratat om hittills. Det handlar om att ha personer som har social utbildning och verktyg för att kunna ge stöd för att hjälpa människor att bryta de sociala mönster de befinner sig i. Det är personer som finns ute på våra gator i dag. Det är alltså kommunalt anställda som har kompetens att möta människor i svåra situationer och som finns ute på natten och ute på våra skolor. Många av dem har rollen som fältassistent. De samarbetar sedan många år tillbaka med den övriga socialtjänsten, med polisen och med skolorna, och de gör ett enormt viktigt arbete.

Jag kan konstatera att vi är helt överens om den här saken. Jag har sett flera rapporter under mitt år i socialnämnden, och jag kan säga att majoriteten där håller med om detta. Det som skiljer oss åt är dock att detta område nu är helt underprioriterat. Vi kan jämföra det med de snart 100 ordningsvakter som vi får och som ständigt blir fler, samtidigt som den grupp jag talar om blir mindre.

Som tur är finns det en lösning, och det är förstås vårt budgetalternativ, där vi lägger mer pengar till detta område. Därför vill jag yrka bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 223

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Jag vet inte riktigt vad det är för fältarbete du har hittat som det ska dras in på, Arvid, för de ambitioner som har funnits sedan tidigare är ju kvar. Vi har dessutom lagt in ett uppdrag att utreda om hela fältassistentverksamheten i staden framöver ska organiseras inom individ- och familjeomsorgen för att det ska bli en tydligare koppling till socialtjänsten. Det ska också finnas kompenskrav på att man ska vara socionom.

Jag vill slå ett slag för att vi lyfter in en ny form av fältarbete, och det är arbetet med att söka upp flickor som utnyttjas för sexuella tjänster och som är inblandade i sugar dating. Där har vi en socialsekreterare på heltid. Jag har nu också, genom mina kontakter med polisen, sett till att detta arbete kommer att förstärkas genom att man tillsätter en särskild grupp som kommer att jobba med dessa frågor.

Anförande nr 224

A r v i d V i k m a n (S): Tack, Jan, för frågan! Jag syftar på det anställningsstopp som vi har för denna grupp i olika stadsdelar men även på det faktum att det i dag finns stadsdelar som inte har en enda fältassistent anställd. Detta måste vi förstås göra något åt.

Jag tycker att det som du pratar om är bra. Problemet med er budget är bara att ni lägger fram 140 olika förslag och uppdrag, varav många är väldigt bra men har det gemensamma problemet att de är underfinansierade. Det behövs mer pengar, och ni måste våga prioritera och göra några av dessa uppdrag. När verksamheterna får så här många uppdrag men inte några resurser för att klara av dem blir det alldeles för tuftt och ingen verkstad.

Anförande nr 225

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Jag känner inte heller till det du säger om just fältassistenter, Arvid. Jag sitter i Skärholmens stadsdelsnämnd, och där jobbar vi nu med budgeten. Vi har fått siffrorna, och nu ska vi göra satsningarna. Just fältassistenter är något som vi i den grönblå majoriteten anser är otroligt viktigt och något som vi kommer att fortsätta att satsa på.

Det som gör mig lite konfunderad i hela denna debatt är att det låter på Socialdemokraterna som att vi gör stora nedskärningar i socialnämndens budget, men sanningen är den att er budget endast är drygt 18 miljoner större. När man kollar på konkreta satsningar som ni gör är det ganska många luftslott. Jag skulle vilja veta lite mer om hur mycket ni egentligen kan göra för de 18 miljoner kronorna.

Anförande nr 226

A r v i d V i k m a n (S): Vi får kolla upp detta. Jag är osäker på om Skärholmen är en av de stadsdelar som saknar fältassistenter. Jag kan kolla om det är så. Nej, det är Skarpnäck. Förlåt!

Så här är det, och vi har hört det tidigare i dag: Det sociala uppdraget är mycket större än bara socialnämnden, och därför rör även denna debatt flera områden. Vi fick en fråga för en stund sedan, till Fredrik tror jag att det var. När vi tittar på det förslag som vi har lagt fram ser vi att vi i stort lägger 340 miljoner mer till stadsdelarna, och mycket av detta är riktat till det sociala området. Det är pengar som gör skillnad för det sociala arbetet, och det är också ett förslag som jag är glad och stolt över att vi lägger fram.

Vad gäller socialnämnden tror jag som sagt att man måste ha en balans mellan hur många uppdrag man lägger och vilka resurser man ger till att kunna göra verklighet av uppdragen.

Anförande nr 227

B a n a r S a b e t (C): Ordförande! Jag vill passa på att prata om det som jag sa tidigare i mitt anförande att jag är extra stolt över, och det är strategin för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet. Det är fyra prioriteringar som är viktiga för mig och som ligger mig personligen väldigt varmt om hjärtat. Jag har varit lokalpolitiker i Rinkeby-Kista och vet exakt vad effekterna blir när man inte satsar på det förebyggande arbetet.

Jag har personliga erfarenheter, då min bror gick bort som 20-åring. Jag vet exakt hur viktigt det är med anhörigstöd, för sådant skadar hela familjen och trasar sönder barnen i familjen och föräldrarna. Det skapar också en isolering från samhället, för man vet inte var man ska göra av sorgen eller hur man ska ta sig vidare från den. Därför är de fyra prioriteringarna jätteviktiga. Det är systematisk samhandling, som vi kallade det då, det vill säga att samla kompetensen. Inskrivning i förskolan är jätteviktigt, och jag tackar oppositionen som drog igång introförskola i Rinkeby-Kista. Vi vet att det fungerar. Det är ett bra sätt höja inskrivningsgraden. Det är också viktigt att ha ett jämställdhetsperspektiv på våldsprevention. Vi måste inkludera männen när vi diskuterar jämställdhet och normer. Och så är det civilsamhället, som jag har jobbat många år i. Vi vet inte bäst i denna församling. Jag vet att vi gärna skulle vilja tro det ibland, men vi gör inte det. Framför allt när våra förvaltningar inte brett, och civilsamhället är därför en viktig part här.

Det har diskuterats om våldsutsatta. Det är främst kvinnor, men det gäller alla som har varit våldsutsatta i parrelationer. Där vill jag bara upplysa om att SHIS precis har fattat beslut om att vidga mellanboendena. Vi kommer också att se till att det inte blir enstaka fastigheter där våldsutsatta bor, utan vi kommer att ha enstaka lägenheter utspridda över hela staden.

Anförande nr 228

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Tack för bra inlägg!

Jag vill börja där du slutade, Banar. Jag tycker att det är jättebra med de nya SHIS-mellanboendena. Jag vet inte exakt hur processen har gått till, men jag kan konstatera att jag började tjata om detta i socialnämnden. Sedan helt plötsligt rasslade det till i SHIS, och detta hände. Det är härligt att få ta åt sig äran lite.

Det jag tänkte fråga dig om, eftersom jag vet att du har ett stort engagemang för det förebyggande arbetet mot våld, är: Ser inte du det problem som vi har försökt lyfta fram, det vill säga att samtidigt som socialnämnden får ett utökat uppdrag för att arbeta förebyggande skär man ned på stadsdelarnas område och tar bort parklekar, fritidsgårdar och sådant som personer som kanske inte har råd med andra fritidsaktiviteter kan använda sig av? Just du som har suttit i stadsdelsnämnden vet ju hur viktigt detta kan vara, och då undrar jag: Ser du inte problemet att politiken här inte går ihop?

Anförande nr 229

B a n a r S a b e t (C): Tack för din fråga, Anna! Kanske är det så att ert ivriga arbete påverkar. Våldsutsatta är en hjärtefråga för mig och absolut något som jag brinner för.

Men i allt det jag gör – och det tror jag att många gör – ser jag över mitt eget. Vad har jag ansvar för? Vad kan jag påverka? Så har vi gjort med SHIS.

Vad gäller det förebyggande arbetet tror jag verkligen på att stadsdelarna måste få bestämma själva över vad de behöver prioritera. Med det sagt kan man givetvis tycka att pengarna då ska fördelas där. Vi vet att det inte funkar jämlikt över hela staden, så jag tror att det är ibland bra att hämta hem vissa saker för att kunna dela ut jämlikt och bedöma vilka som ska få resurserna så att det blir rättvist över hela staden och så att det inte blir olika behandling eller resurser beroende på vilken stadsdel man tillhör. Det har varit ojämlikt tidigare, och det är inte bra.

Anförande nr 230

A r v i d V i k m a n (S): Tack för engagemanget i frågan! Jag tycker verkligen att detta är viktigt, och jag delar det engagemang som du pratade om, Banar, när det gäller att det ska vara likvärdigt i hela staden och att det inte ska spela någon roll var man bor för vilket stöd man får eller vilket socialt förebyggande arbete som finns.

Som jag sa tidigare är det ansträngt för stadsdelsnämnderna, och jag tycker att det är tufft att prata om att det nu är upp till dem att kunna göra prioriteringar, när det inte finns något reellt utrymme att prioritera.

Jag kan däremot konstatera att vi för just Rinkeby-Kista, som du pratade om, har ett budgetförslag där vi lägger strax över 23 miljoner kronor mer till välfärdsområdet. Jag skulle vilja bjuda in dig att rösta på vår budget i stället, så har vi en bra lösning.

Anförande nr 231

B a n a r S a b e t (C): Om jag inte hade haft Jan som borgarråd hade jag kanske tänkt på saken, men nej, det kommer jag aldrig att göra. Jag kommer såklart att bifalla kommunstyrelsens förslag till budget. Det är viktigt. Tänk på det, Arvid!

Anförande nr 232

O l e - J ö r g e n P e r s s o n (M): Fru ordförande! Nu blev det lite svettigt här ett tag, men det gick ju bra.

Sverigedemokraterna har kanske inte varit den mest aktiva parten i denna debatt, men däremot hade de, precis som alla andra, ett litet inledningsanförande. Jag vill ta upp det som kanske inte var så gnälligt och som det ändå var lite substans i, nämligen arbetet mot IS-återvändare. Det tycker jag är en relevant punkt att ta upp här.

Det är ändå så att denna majoritet, detta finansborgarråd och detta socialborgarråd har gjort mer på den här fronten än vad någon annan majoritet i historien har klarat av. Vi har ett helt annat systematiskt arbete i dag, mer än vad vi någonsin har haft, för att fånga upp dessa människor och se till att de blir gripna och dömda. Stockholm har infört en modell för detta som är en förebild för andra kommuner och där vi har ett konkret samarbete med bland andra polisens krigsbrottskommission och riksenheten mot internationell organiserad brottslighet.

Vi är helt överens om att dessa människor naturligtvis ska gripas och straffas när de kommer tillbaka efter att ha deltagit i IS-aktiviteter i Mellanöstern. Det är vi helt överens om, men i brist på nya och bättre lagar, som riksdagen inte riktigt får fram, får vi använda de lagar vi har. Detta gör Stockholm på ett helt annat sätt och mycket bättre nu än vad vi gjort någonsin tidigare. Det är viktigt att få fram det.

Anförande nr 233

L i n n é a V i n g e (SD): Jag skulle vilja veta exakt vad majoriteten faktiskt har gjort, Ole-Jörgen. Du pratar mycket om att detta är riksfrågor. Liberalerna, som är dina kompisar i majoriteten, har suttit i regeringsförhandlingar och tagit fram lagarna. De är ju en del av regeringsunderlaget, så exakt vad är det ni har gjort?

Anförande nr 234

O l e - J ö r g e n P e r s s o n (M): Fru ordförande! Nu ska vi se – jag är inte helt säker på om jag förstod frågan. Jag talade om Stockholms stads arbete, där vi använder de lagar som faktiskt finns för att kunna göra en konkret skillnad.

Sedan är nog många av oss rätt överens om att de lagar som ändå finns på nationell nivå inte riktigt räcker till och att andra insatser behöver göras där. Men det var inte riktigt detta som var poängen här. Poängen var att vi i Stockholm gör det vi kan och lite till utifrån de förutsättningar vi har.

Det blir väldigt konstigt när Sverigedemokraterna inte ens tar till sig information som är tillgänglig. Dels står det om detta i budgeten, dels står det om det i det arbete som stadsdelarna bedriver och dels har finansborgarrådet och andra varit ute i denna fråga väldigt många gånger.

Läs på lite, så kanske ni inser mer!

Anförande nr 235

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Tack, Ole-Jörgen! Du är en av dem som jag verkligen högaktar i denna viktiga fråga. Och bra att du ställde Sverigedemokraterna till svars här.

Denna fråga har vi varit hyfsat överens om över blockgränserna. Jag tycker att det är en av de viktigaste frågor vi har att hantera, både under den förra mandatperioden och under denna mandatperiod. Det handlar om vår trovärdighet som stad.

Det skulle vara spännande att se en utvärdering av det arbete som kommer att ske och om vi kan få reda på och besked av er om hur många ni har lyckats få dömda genom de nya metoderna. Jag är helt överens med dig. De ska dömas, och de ska inte komma undan med att begå de brott som de har gjort mot vårt samhälle, vår nation och till syvende och sist vår stad. Det skulle vara intressant att få veta hur många som är dömda, vad det finns för utvärdering och när denna kommer.

Anförande nr 236

O l e - J ö r g e n P e r s s o n (M): Fru ordförande! Jag kan bara säga att jag i grund och botten inte har någon annan uppfattning än den som Karin Gustafsson framför här. Vi måste naturligtvis se vilka resultat detta ger – självfallet ska vi göra det. Det som ändå är glädjande är att vi har påbörjat ett arbete som andra kommuner tar efter, som är en förebild för många och som jag tror också kommer att innebära en konkret förändring.

Jag vill framhäva även den gamla majoritetens arbete. Vi var inte nöjda med innehållet i varje del, och så ska det naturligtvis vara i opposition. Men man påbörjade ett arbete med att ta fram exempelvis lokala handlingsplaner mot våldsbejakande extremism och annat. Detta har vi förbättrat – det vill jag ändå säga – och systematiserat. Det är bra. Jag tror att det behövs någon form av blocköverskridande grundenighet i denna viktiga fråga.

Anförande nr 237

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Jag tackar för de vänliga ord som har sagts här framme!

Jag vill börja med att säga att det var någon som ondgjorde sig över att det står kvar uppdrag från 2019 års budget i denna budget. Det är fullt medvetet. Jag har jobbat ganska länge i skolans värld, och om det finns något som är jobbigt så är det när politiken hittar på en massa nya grejer hela tiden och inte låter saker och ting värka ut. Därför var det min ambition redan när jag tillträdde att det kommer att ligga många uppdrag men att dessa ska få ligga i flera år.

Som någon nämnde är det helt sant att socialnämnden har fått många uppdrag, men man måste läsa hur uppdragen är formulerade. Det handlar mycket om kvalitetsutveckling och om att jobba med likvärdighet över staden. Socialförvaltningen har nämligen en ganska stor stadsövergripande avdelning som jobbar med sådana här frågor, och vi har valt att använda den för att få en ökad likvärdighet över hela Stockholm.

Jag nämnde att det kan vara jobbigt som medarbetare att få en massa nya påhitt från politiken. Jag har under det första året som socialborgarråd haft förmånen att träffa en massa fantastiska medarbetare som gör skillnad för våra invånare. Sedan tidigare har vi ett förstärkningsteam för socialtjänstens barn- och ungdomssida som underlättar vid arbetstoppar, som sprider erfarna socialsekreterares kunskaper och som sparar in ganska mycket på dyra konsulter. Därför inrättar vi nu ett nytt förstärkningsteam på försörjningsstödssidan, för där finns fortfarande en alltför hög arbetsbelastning. Vi hoppas kunna se samma sak där, att konsultkostnaderna går ned och att staden därmed sparar pengar.

Anförande nr 238

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det var visst någon som stod här och orerade om budgetuppdrag som låg kvar, det vill säga jag. Det handlar om att jag tycker att de här budgetuppdragen är viktiga. Jag håller med; jag tycker att det är jättebra att

budgetuppdrag ligger under flera år. Men det kan inte handla om att man inte gör någonting år ett och att det sedan ligger kvar för att man inte har hunnit.

Det är faktiskt så att jag har tjatat om det här uppdraget kring långsiktigt stöd till folk som har utsatts för hedersrelaterat våld för att jag tycker att det är viktigt. Jag har tjatat på dig, Jan Jönsson. Jag har tjatat på Dennis Wedin. Jag har tjatat på cheferna på socialförvaltningen. Men jag har inte riktigt fått svar. Jag fortsätter att tjata och kommer att fortsätta att tjata. Hur ska det här gå till? Vad är det ni ska göra? Det ligger inga pengar i uppdraget. Samtidigt står det att det gärna ska göras i samarbete med civilsamhället. När jag frågade förvaltningens chefer fick jag svaret att det kan vara så att det här redan görs. Men jag vet att det inte görs. Jag tycker att det borde göras. Kör på, men berätta gärna hur!

Anförande nr 239

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag vet inte riktigt vad det är som inte görs. Vi har våra relationsvårdscentrum. Vi har våra skyddade boenden, som för övrigt har en väsentligt ökad täckningsgrad just nu. Stadsdelarna får i både innevarande års budget och kommande års budget många miljoner mer till sin individ- och familjeomsorg, så de kommer att kunna placera ytterligare personer som beklagligtvis behöver skyddat boende. Det ligger 6 miljoner riktat på stadsdelsnämnderna för just våldsutsatta. Det ligger 6 miljoner på socialnämnden för metodutveckling och liknande, även för att kunna subventionera platspriser och liknande. Vi har flyttat på det hedersrelaterade skyddade boendet, så att det skulle få en högre säkerhetsklass. Vi har också ordnat fram nya lägenheter till en del av de kvinnojourer som behövde byta sina lägenheter. Det har alltså gjorts massor under det här året.

Anförande nr 240

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Fru ordförande! Jag får väl också stämma in i den hyllningskören till socialborgarrådet. Det är i alla fall det näst bästa socialborgarrådet. Det bästa socialborgarrådet hade självklart haft en socialdemokratisk partibok.

Jag har en liten fråga. Jag tycker att det är bra att man är ärlig med att uppdrag som inte är slutförda ligger kvar i budget, men då undrar jag ändå, Jan Jönsson: Hur länge har man tänkt att de ska ligga kvar?

Utöver det pratar Liberalerna i sin inledning om effektivisering av verksamheten. Detta har kommit upp flera gånger här från majoriteten. Man pratar om effektiviseringar av lokaler. Man pratar om att spara in på administrationen. Då blir min fråga, som gnager någonstans: Vilka är det vi ska spara på? Är det arkivarierna? Är det de administratörer som ger hjälp för att socialsekreterarna ska kunna göra sitt jobb? Är det registraturet? Är det personaladministratörerna? Jag undrar vilka man ska spara på. Jag tror att man blir svaret skyldig. Det är detta man anför att stadsdelarna ska göra.

Anförande nr 241

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ja, och då är det väl värt att notera att det enda område som är undantaget från generell effektivisering är individ- och familjeomsorgen i stadsdelsnämnderna. Det är det enda område som inte har fått en effektivisering, och

det är ju därför att vi ser att det finns väldigt stora behov, inte minst av att omhänderta en del barn och unga som far väldigt illa.

Det görs en väldig massa arbete. Vi har nu också lagt in att vi dels täcker upp för de underskott som beklagligtvis finns för placeringar, dels lägger 20 miljoner för förstärkta förebyggande insatser. Därutöver lägger vi 20 miljoner i skyddsfonden, så att stadsdelar som får väldigt tunga ärenden inte ska behöva drabbas i sitt förebyggande arbete.

Det kanske allra bästa socialborgarrådet är det som finns i *Vår tid är nu*. Det verkar vara en bra person.

Anförande nr 242

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Jag älskar också *Vår tid är nu*. Men nu tänkte jag inte prata om det, Jan Jönsson, utan jag tänkte prata om att du sa att individ- och familjeomsorgen är undantagen effektiviseringar eftersom det finns så stora behov och så vidare. Jag tänkte fråga hur du ser på LSS och stöd och service till funktionsnedsatta, som vi ändå tror är ett viktigt område för er liberaler. Stadsdelarnas LSS har just nu ett underskott på ungefär 70 miljoner. Ni lägger fram en budget med 40 miljoner i effektiviseringskrav. Schablonerna ligger på ungefär 1 ½ procent inom flera av LSS-insatserna. Känner du dig nöjd med den budgeten för LSS? Är du nöjd med den schablonhöjningen?

Sedan tänkte jag fråga en annan sak. Jag ser inte att det finns några pengar till lönesatsning för socialarbetare inom LSS, men det står på alla andra områden i socialtjänsten. Är det en miss? Hur tänker ni kring det?

Anförande nr 243

Borgarrådet Jönsson (L): Ja, vi lever ju i en stram tillvaro, som flera tidigare talare har sagt. Jag är väldigt glad att vi har kunnat göra en så tydlig och stark prioritering av individ- och familjeomsorgen. Vad gäller stöd och service till personer med funktionsnedsättning är jag inte helt nöjd. Men det är faktiskt bättre än förra året. Det är 150 miljoner kronor som nu läggs. Tittar man på utökningen totalt sett andelsmässigt kan man se att det är 4 procent, men det är helt korrekt att schablonen är 1,4. Det är bättre än förra året, men det är inte full täckning. Likväl bedömer jag att verksamheten har fungerat någorlunda väl under det år som gått. Det blir nu en förstärkning jämfört med innevarande år. Det borde kunna fungera. Men det blir inte några ambitionshöjningar på det området. Det kan jag instämma i.

Anförande nr 244

Johan Sjölander (S): Fru ordförande och fullmäktige! Det spelar egentligen ingen roll vem man pratar med, vare sig det är inom socialtjänst, polis, beroendevård, psykiatri, skola eller kriminalvård – man möter precis samma frustration. Känslan är: När vi väl kom in var det redan för sent – vi borde ha gjort så mycket mer så mycket tidigare.

Vi vet alla detta. Vi vet vilka enorma värden det finns i ett förebyggande arbete, i tidiga insatser och i att komma åt problemen innan de uppstår. Det är klart att vi vill göra det.

Det är klart att vi också förstår att de stora och viktiga insatserna handlar om de breda systemen, exempelvis gällande skola och förskola. Där går tyvärr den budget vi nu diskuterar i helt fel riktning. Det kommer vi att återkomma till senare i debatten.

Jag skulle vilja prata om en konkret insats, ett förslag som finns i det socialdemokratiska budgetförslaget och som jag skulle vilja lyfta fram extra noga. Det handlar om att stötta föräldrar som behöver det. Vi genomförde under förra perioden ganska stora satsningar på stadens föräldrastödsprogram. Det här är viktigt. Det finns inte en mamma där ute som vill se sin son fastna i gängkriminalitet. Det finns inte en pappa där ute som vill att hans dotter ska fastna i beroende. Men ibland behöver vi hjälp. Ingen människa är en ö, och ibland måste vi ta in stöd.

När man då sträcker ut sin hand som orolig förälder måste staden finnas där, och vi måste finnas tidigt och snabbt. Vi föreslår en riktad satsning från stadens sida för att se till att de föräldrastöd som finns i dag inte bara finns där utan finns där direkt där de efterfrågas och behövs. Det är inte lätt att vara ung i dagens Stockholm, men det är min själ inte lättare att vara förälder. Vi kan göra en insats där. Vi kan se till att den finns på plats direkt när man behöver den genom att bifalla den socialdemokratiska budgeten. Jag tycker att det är ett bra förslag, så jag yrkar bifall till det.

Anförande nr 245

Borgarrådet Jönsson (L): Tidiga insatser nämndes av Johan Sjölander. Jag vill upplysa om att vi prioriterar hembesök i småbarnsåldern hos familjer med småbarn i utsatta områden. BVC och familjebehandlare gör hembesök under de första åren. Det är mycket effektivt för att förebygga framtida social problematik. Vi skriver också in i vår strategi, som har nämnts några gånger, att socialtjänsten ska utnyttja den möjlighet som finns i LVU att ge insatser till ungdomar som inte ger sitt samtycke därför att de inte förstår de negativa konsekvenserna av sitt kriminella liv.

Jag vill också upplysa om att det är 1 öre av Socialdemokraternas skattehöjning som går till de mest utsatta. Det är 18,3 miljoner kronor mer i en budget om 12 miljarder. Det är så stor satsningen är på socialområdet.

Anförande nr 246

Johan Sjölander (S): Till att börja med tror jag väl att alla barn och ungdomar i Stockholm går i skola och förskola. Därmed omfattas de också av den typen av satsningar. Att säga att särskilt utsatta inte omfattas av den generella välfärden känns märkligt.

Men nu pratar vi om det här familjestödet. Där har vi tre problem. För det första är det fortfarande för få som känner till att det finns. För det andra får vi trots det hela tiden rapporter om en kösituation som har förvärrats – de som söker stöd får det inte. För det tredje vet både du och jag, Jan Jönsson, om vi ska vara helt ärliga, att stadsdelsnämndernas ekonomi här i staden pendlar någonstans mellan uselt och jätteuselt. I det läget vill vi verkligen att alla föräldrar ska kunna få ett stöd i sitt föräldraskap för att kunna hjälpa sina barn och förebygga att unga i onödan hamnar i problem. Vore det då inte väldigt rimligt att ge stöd, så att detta föräldrastöd kan erbjudas till dem som efterfrågar det direkt utan köer och så att kunskapen kan öka?

Anförande nr 247

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Fru ordförande! Det är spännande debatter. Man blir alldeles fast.

Förra veckan träffade kommunstyrelsens trygghetsutskott en representant för Stockholmspolisen. Han redogjorde för det viktiga arbete som polisen gör avseende gängkriminalitet. Utöver hans enorma kunskap och klokskap tror jag att vi alla som satt i det där rummet tog med oss ett antal saker. Jag tror att vi alla uppfattade att det som vi som kommunpolitiker och representanter för staden kan göra för att förhindra att fler unga blir kriminella är att satsa specifikt på förskola, skola och stöd till föräldrar.

Jag är stolt över att kunna representera Socialdemokraterna. Jag är stolt över att kunna lägga fram ett förslag till en budget som skulle kunna ge oss lite bättre förutsättningar att satsa på det förebyggande arbetet. Där görs satsningar inte bara på det smala utan också på den generella välfärden: förskola, skola och stöd till föräldrar.

I dag har Stockholms stad 73 fältassistenter och drygt 100 ordningsvakter som ska bidra till att skapa trygghet i vår stad. Med en socialdemokratisk budget skulle antalet fältare vara betydligt större. Vi vet att kameror och väktare är *en* del av det trygghetsskapande arbetet i staden. Men vi vet också att det fältförlagda sociala arbetet är det som kan göra skillnad för framtiden. Vi vet att det är satsningar för att få människor i arbete och egen försörjning som gör att andelen som har ekonomiskt bistånd blir mindre, inte matchechar eller nedskärningar på jobbtorg. Vi vet att det är genom stöd till föräldrar i deras roll som fler unga kommer att klara skolan, inte genom förtäckta besparingar. Vi vet att det är civilsamhället som spelar en avgörande roll för att förhindra kriminalitet och en destruktiv livsstil, inte skattesänkningar och mindre stöd till det lokala föreningslivet.

Med det socialdemokratiska förslaget till budget skulle vi ta ytterligare ett steg för att minska klassklyftor och segregation och skapa ett Stockholm för alla.

Anförande nr 248

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag skulle vilja ta tillfället i akt att säga några ord om den strategi som vi har tagit fram för att motverka att barn och unga hamnar i kriminalitet. Strategin innehåller många konkreta åtgärder, och vi finansierar nu i budgeten arbetet med att implementera dessa.

Gängkriminaliteten och den senaste tidens skjutningar har dominerat den politiska debatten på sistone. Vi behöver kraftfulla insatser här och nu för att få stopp på situationen, samtidigt som det sociala förebyggande arbetet behöver trappas upp än mer. Samhället måste förstärka arbetet för att se till att barn och unga aldrig dras in i kriminalitet.

Strategin fokuserar uteslutande på det förebyggande arbetet och de insatser som socialtjänsten kan och ska göra för att minska inflödet av barn och unga i kriminalitet. Strategin har fyra utgångspunkter baserade på forskning och beprövad erfarenhet. Det handlar om samverkan mellan olika instanser. Det handlar om att stärka skolan. Det

handlar om att stärka familjer, bland annat genom hembesöksprogram. Och det handlar om att samarbeta med civilsamhället.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 249

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Nu står jag här igen och vill ställa samma fråga om vikten av förebyggande arbete. Jag håller helt med dig, Michaela Hollis. Mycket av de saker som står i Jan Jönssons strategi är projekt som påbörjades med stöd av den sociala investeringsfonden förra mandatperioden. Jag håller verkligen med.

Jag bor i Farsta stadsdel. Där möts vi föräldrar och barn i parkleken. Ungdomarna hänger på fritidsgården, där de får möjlighet att träffa andra vuxna. Det hindrar ju också ungdomar att dras in i kriminalitet, precis som den här strategin förespråkar. Jag tänkte fråga hur du ser på det när det ändå är en nedskärning på 11 miljoner till just den här delen av det förebyggande arbetet i er budget.

Anförande nr 250

Michaela Hollis (KD): Tack för frågan, Alexandra! Den frågan har du ställt tidigare. Vi har också konstaterat att man har skurit ned på parklekar tidigare år. Men jag skulle nog ändå säga att vi satsar väldigt mycket på det förebyggande arbetet genom skolsociala team, hembesöksprogram, familjecentraler och nära samarbete mellan socialtjänst och skola. I den här strategin är det också ett väldigt tryck och fokus på samarbete med det civila samhället, som är en del av det som du berättar om i ditt exempel från Farsta. Det är mitt svar.

Anförande nr 251

Anna Rantala Bonnier (FI): Jag är inne lite på samma tema som Alexandra Mattsson Åkerström. Vi är överens om vikten av det förebyggande arbetet, Michaela Hollis. Men anser du att det bara är socialnämnden som har ansvar för det förebyggande arbetet? Jag anser nämligen att det arbetet är större. Det är det som blir problematiskt med er budget. Ni ger ett uppdrag till socialnämnden, och sedan motarbetas det uppdraget av nedskärningar i andra nämnder, vilket Alexandra pratade om och vilket jag har nämnt tidigare. Det handlar bland annat om parklekar och fritidsgårdar. Det görs ju inga satsningar att tala om på skolan heller, men man får fler uppdrag. Även ni borde se att det här inte går ihop. Det blir då en väldigt tung börda på socialnämnden, som inte heller får sådana enorma stora satsningar att den nämnden ensam kan bära det förebyggande arbetet i hela staden, om nu andra nämnder på något sätt bara har fallit ur.

Anförande nr 252

Michaela Hollis (KD): Vi ökar budgeten för socialnämnden med 2,3 procent. Vad gäller hela socialrotelns ansvar är det 3,3 procent. Det sker alltså absolut en ökning där. Det ligger också i stadsdelarna. I det förebyggande arbete som sker med åtgärder utifrån strategin satsar vi 61,7 miljoner kronor på tidiga insatser och placeringar.

Anförande nr 253

Mariana Moreira Duarte (MP): Ordförande, ledamöter och några åhörare! Jag skulle vilja tala om någonting helt annat. Ni får ursäkta mig, men jag skulle vilja tala om överförmyndarnämnden. Överförmyndarnämnden hade jag äran att vara ordförande för under cirka ett år förra mandatperioden. Nämnden bedriver en jättespännande och jätteviktig verksamhet som får alldeles för lite uppmärksamhet i den här salen.

Det jag upptäckte när jag var ordförande var bland annat att man har ett nationellt ansvar för svenska medborgare som bor utomlands men att man inte får pengar för det. Man har också ett nationellt ansvar för ensamkommande utan hemvist. Man har ett särskilt ansvar för alla dem som behöver den hjälpen, oavsett hur komplicerat det är.

När man läser budgeten som ligger på bordet i dag kan man läsa hur vi ska undersöka möjligheten att få statlig ersättning för nämndens nationella ansvar. Vi ska också utveckla arbetet för att få till en förvaltarenhet. Det här är så himla viktigt. Jag tycker verkligen att det är värt de här två minuterna att vi alla lägger lite tid och lite energi på dem som faktiskt behöver mest hjälp.

Med de orden vill jag yrka bifall till de grönbåls förslag till budget.

Anförande nr 254

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Jag måste passa på att ta replik, Mariana, när du är uppe i talarstolen, eftersom jag förra mandatperioden hade så gott samarbete med Åsa Lindhagen från ditt parti i socialnämnden. Jag skulle ändå vilja ta upp socialt förebyggande arbete igen, eftersom ingen preciserar vad det var för nedläggningar som skedde förra mandatperioden.

Vi har några exempel här som jag tänkte läsa upp. Det gäller Fagerlids parklek, Odlarängens parklek och Västboda fritidsgård i Farsta stadsdel. Det gäller Valvet i Bandhagen, som är en social öppen mötesplats för personer med missbruk och psykisk ohälsa. Förut var det mellanstadieverksamheten i Rågsved. Nu skär man ned på personalen på fritidsgården i Rågsved. Det är anställningsstopp i Hässelby-Vällingby. Vad tror du att detta får för konsekvenser? Förra mandatperioden ville ni satsa mycket på socialt förebyggande arbete.

Anförande nr 255

Mariana Moreira Duarte (MP): Jag har faktiskt längtat lite efter Farstafrågan, för jag har engagerat mig ganska mycket i just den. Jag vill bara säga det som jag inte tycker har sagts. Det finns inget tjänsteutlåtande som säger vad man egentligen ska göra i Farsta. Kan vi bara komma överens om den saken? Det finns ett förslag som ska diskuteras politiskt. Det är det enda som finns. Det är ingen som har satt ned foten när det gäller vad som händer i Farsta. Jag är så himla trött på att Farsta tas upp som något exempel på hur vi skär ned. Farsta får 63,4 miljoner kronor mer. Man gör prioriteringar. Det är allt. Man ska diskutera saken politiskt. Det är det som ska hända. Det är så det funkar. Ni håller på och lägger fram det som att detta redan är klart och att vi ska lägga ned det här – ungarna ska ut på gatan, och vi ska skapa en massa kriminella personer. Det är inte sant. Kan vi inte bara komma överens om det?

Anförande nr 256

A b i t D u n d a r (L): Ordförande! Inom den sociala politiken finns det skiljelinjer, som vi hör här. Men det finns också mycket som förenar. Vi har i mycket en gemensam syn på välfärden, och det är vissa frågor som vi alla tycker är viktiga.

Detta är en stram budget. Det är viktigt att komma ihåg det. Allting är inte en dans på rosor. Det finns utmaningar som vi på något sätt måste hantera. Men vi måste se till att det finns en grund som inte försämras för våra barn och unga, för föräldrar, för funktionshindrade med flera.

Stadsdelarna får sin budget utifrån en socioekonomisk fördelning, det vill säga utifrån hur befolkningssammansättningen ser ut i den stadsdelen. Det är så vi får den pengapåsen. Det vet alla som sitter här.

Jag är i egenskap av stadsdelspolitiker nyfiken på det som står i Vänsterpartiets budget på s. 3: ”För att skapa än bättre förutsättningar och en större jämlikhet mellan stadsdelarna ska staden prioritera sju stadsdelar i ytterstaden. De prioriterade stadsdelarna är Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby, Skärholmen, Farsta, Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantör.” Då undrar jag naturligtvis som lokalpolitiker från Hägersten-Liljeholmen: Vad innebär det för de andra stadsdelarna? Innebär detta en nedskärning, eller hur ska jag tolka det? Det vill jag gärna ha ett svar på från Vänsterpartiet.

Anförande nr 257

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Vänsterpartiet satsar i sin budget nästan 1 miljard mer på välfärden än vad ni gör, Abit Dundar. Tittar man på alla välfärdsnämnder, på allting som stadsdelarna har inom välfärdsområdet, kan man konstatera att det inte är några generella effektiviseringar, och det är minst pris- och lönekomensation. Vi överträffar er budget med 1 miljard kronor.

Sedan väljer vi att prioritera sju stadsdelar särskilt mycket i linje med hur staden har arbetat tidigare. Man ser att de här sju stadsdelarna har särskilda utmaningar. Men du behöver inte oro dig. Hade vi styrt hade stadsdelarna fått betydligt bättre förutsättningar att ägna sig åt sina kärnuppdrag, och de sju stadsdelar som har en särskilt utsatt situation hade fått ännu mer pengar än vad ni satsar i dag.

Anförande nr 258

A b i t D u n d a r (L): Clara Lindblom! Med anledning av den retoriken vill jag säga att jag har erfarenhet från förra mandatperioden, då ni sa exakt samma sak och talade om höjd skatt. Men i Hägersten-Liljeholmen slaktade ni alla områden utom förskolan med 2 procent med hänvisning till att ni var tvungna att prioritera andra stadsdelar. Detta har inte bara skett en gång. Redan 2003 skedde samma sak i stadsdelen. Det är det jag menar visar skiljelinjen. I de stadsdelar som ni inte nämner kommer det att bli nedskärningar, eftersom ni gjorde så här även förra mandatperioden. Du får gå och titta i protokollet.

Anförande nr 259

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag skulle jättegärna vilja ha svar från majoriteten om vad som planeras hända med Fagerlids parklek, Odlarängens parklek och Västboda fritidsgård, som Mariana Moreira Duarte och jag talade om. Är det så att ni är beredda att dra tillbaka det förslag som förvaltningen har lagt fram till nämnden? Jag undrar också om Valvet, som är en social mötesplats i Bandhagen för de mest utsatta i vårt samhälle: hemlösa personer med missbruksproblem. Är ni beredda att dra tillbaka förslaget om att lägga ned den fantastiska verksamheten?

Men egentligen hade jag tänkt prata om något annat. Det är nämligen så att vi ofta pratar om otrygghet och brottslighet men inte lika ofta om våld i nära relationer – även om vi har gjort det en del i dag – och sexualbrott, som många unga tjejer utsätts för. Jag är väldigt glad att vår motion finns med i er budget, även om det är ett utredningsuppdrag just nu. Det här är något som intygas av kvinnojour rörelsen, och polisen är villig att samarbeta kring detta. Det kräver också finansiering inför budgeten nästa år. Jag hoppas att det kan bli av.

Vänsterpartiet vill också inrätta ett skyddat boende för kvinnor som lever nära en kriminell miljö. Den utökade hotbilden gör att man inte får plats på en vanlig kvinnojour. Vi menar att alla kvinnor oavsett vilken hotbild de har emot sig har rätt att få sina behov av stöd tillgodosedda. Därför bör vi titta vidare på detta.

Det fanns många skrivningar om våldsutsatta i majoritetens budget förra året. Men än så länge har vi inte kunnat se så mycket resultat. Vi i Vänsterpartiet vill se utökade bidrag till kvinnojourerna och ökade resurser till stadsdelarna för placeringar. Vi vill att SHIS fortsätter sitt arbete som vi har initierat med att öka antalet mellanboendeplatser. Vi kommer redan nästa år att kunna dubblera platserna för våldsutsatta. Det är jag väldigt glad att vi har kunnat samarbeta om i styrelsen.

Anförande nr 260

Mariana Moreira Duarte (MP): Jag är miljöpartist och har varit det i alldeles för många år. En del av kärnan i att vara miljöpartist är att tro på decentralisering. Jag tror på stadsdelsnämnder. Jag tror på att beslut ska tas nära människorna. Jag tror på att stadsdelsnämnderna ska ha suveränitet. De ska besluta över sin egen verksamhet. Det är till viss del ett svar på din fråga, Alexandra Mattsson Åkerström.

Nu är det så att det inte finns något förslag att ta tillbaka i och med att det inte finns något förslag som har lagts fram. Det vet du. Det är den 19 december som det här förslaget ska läggas fram och därmed beslutas om. Till dess finns det en lokal process.

Frågar du mig kan jag säga att jag tror på fritidsgårdar. Jag tror på att fritidsgårdar är superviktiga. Jag tror på att ungdomar behöver en plats att vara på, en plats som är styrd, en plats där det finns människor.

Anförande nr 261

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Det var kanske inte ett helt tydligt svar, men vi är glada att Miljöpartiet är berett att stötta oss i kampen om att behålla fritidsgården och parklekarna och även de andra mötesplatser som är utsatta för eventuell nedläggning framöver.

Jag vet också hur processen går till i stadsdelsnämnderna. Den budget vi nu antar är dock den som kommer att gälla för stadsdelsnämnderna. Så är det. Om det är så att man gör nedskärningar här påverkar det även vad som händer ute i Farsta. Det är alltså ytterst vi här som är ansvariga, tycker jag. Men det är bra om Miljöpartiet kan stötta oss i den här frågan.

Anförande nr 262

Maria Ljuslin (V): Fru ordförande! Hela samhället tjänar på bättre stöd till socioekonomiskt utsatta barnfamiljer och till familjer med missbruk och/eller fysiska och psykiska sjukdomar. Det behövs bättre stöd på alla de områden där barn är i riskzonen och har hamnat i kläm när föräldrarnas och i vissa fall andra nära anhörigas omsorgsförmåga brister.

Att inte agera får konsekvenser. Av unga med missbrukande föräldrar går hälften inte ut med fullständiga betyg. De är även i riskzonen för att utveckla ett eget missbruk. Och vi vet att psykisk ohälsa kan gå i arv. Dessa barn behöver närvarande vuxna och ett samhälle som täcker upp och avlastar barnen från en orimlig ansvarsbörda, inte minst om en förälder avlider.

Det viktiga är att låta barnen själva få en framträdande roll när det gäller beslut som rör dem. Vänsterpartiet vill säkerställa att barnperspektivet genomsyrar varje ärende där en förälder eller vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten. Insatserna måste samordnas med barnet i fokus. Vi vill även stärka barnens roll som anhöriga genom att låta barn få möjlighet att få anhörigstöd. Vi höjer schablonen med 3 procent inom socialpsykiatrin för att täcka stadsdelarnas ökade behov. En betydande del av de kvinnliga klienterna har minderåriga barn. Vi vill även kompensatoriskt stötta barn i familjer där föräldrarna har försörjningsstöd inom ramen för det kompensatoriska förebyggande arbetet. Bifall till Vänsterpartiets budgetreservation!

Anförande nr 263

Borgarrådet Lindblom (V): Jag hade inte tänkt prata om Odlarängens parklek, Fagerlids parklek och Västboda fritidsgård, men eftersom ni i Miljöpartiet blir så arga när man gör det kan jag inte låta bli.

Som vi har konstaterat flera gånger tidigare är det förebyggande arbetet helt avgörande för att vi ska stoppa nyrekryteringen. Skolan, socialtjänsten och avhopparverksamhet nämns väldigt ofta och med rätta.

Men om vi ska prata lång sikt ska vi inte heller underskatta fritidsverksamheter riktade till våra barn och unga. Det handlar om öppna förskolan. Det handlar om parklekarna och fritidsgårdarna. Just de här verksamheterna drabbas, som vi har konstaterat flera

gångar tidigare, av stora nedskärningar till följd av den här budgeten. Det är 11 miljoner kronor som sparas rakt av på stadsdelarnas förebyggande verksamhet.

Det handlar om Fagerlid och Odlarängen, två parklekar i Farsta. Det handlar också om Västboda fritidsgård. Jag är som förälder i Farsta-Hökarängen oerhört upprörd över det här. Men jag kan säga att jag inte är ensam om det. Föräldrar i Tallkrogen, Hökarängen och Farsta har samlat in över 1 000 namn för att stoppa nedskärningarna, och det var knöckfullt på nämndens sammanträde i tisdags.

Jag vet att det inte är mycket vi kan göra här och nu. Budgeten ligger, och den kommer att antas i sin helhet. Stadsdelarna får prioritera om, säger ni. Det har sagts av Miljöpartiet, och det har sagts av Moderaterna. Men det som vi ska vara medvetna om när man prioriterar är att det då är annan verksamhet i stadsdelsnämnden som man måste spara på.

Men det finns en möjlig lösning som jag vädjar till er att överväga. Inför valrörelsen 2014 fick välfärdsverksamheterna stora tillskott i samband med T1, det vill säga efter att budgeten redan klubbats. Det handlade om höjda lärarlöner, städlyft och så vidare. Det ni kan göra är att säga till stadsdelarna: Vänta med att skära på barn, kultur och fritid, för det kommer att komma tillskott i samband med T1! Det skulle behövas 11 miljoner kronor för att hålla den här budgeten intakt. Ska vi vara riktigt ärliga är det väldigt lite pengar i en kommun som har en så stor budget som Stockholm.

Pröva det här! Ta med det i era förhandlingar! Rädda Odlarängen, Fagerlid och Västboda! Jag vädjar till er som förälder.

Anförande nr 264

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Fru ordförande, åhörare och fullmäktige! Jag kände att jag behövde gå upp igen för att förklara vad det är som jag i alla fall har trott att jag har läst om i er budget, det vill säga ett uppdrag om långsiktigt stöd för personer som utsätts för hedersrelaterat våld. I det uppdrag som ligger i Feministiskt initiativs budget lägger vi 2 miljoner på ett IOP för den här saken.

Det handlar inte om skyddade boenden och kanske inte ens om mer pengar till socialtjänstens ordinarie insatser eller verksamheter, utan det handlar om att ensamheten ofta blir väldigt stor för den som har fått det här akuta skyddet. Man har brutit upp från en våldsam miljö där man kanske har varit hotad till livet. Man har tvingats bryta med hela sin familj, hela sin släkt och hela sitt sammanhang och kanske behövt flytta till en stadsdel eller en stad där man inte känner någon. Det är inte så lätt att som säg 18-åring, 19-åring eller 20-åring bygga upp ett helt nytt liv och sammanhang när man kanske inte ens har fått gå mer än fram och tillbaka till skolan tidigare. Man behöver väldigt mycket stöd under lång tid.

Här ser vi att det brister. Ofta räknas man som vuxen, och då finns inte det här stödandet. Hur jobbar jag? Hur får jag praktiskt stöd? Hur träffar jag andra personer? Hur bygger jag upp ett nytt liv, med vänner, sysselsättning och allt det där andra som man behöver? Risken är att ensamheten blir så stor att man vänder tillbaka, för det var bättre att vara kontrollerad och våldsutsatt i ett sammanhang där man inte var så fruktansvärt ensam.

Det är där vi inte vill hamna. Därför tror jag att det är bra att satsa tillsammans med civilsamhället, och då tror jag att det behövs ett IOP. Det är det jag vill understryka. Då räcker det inte med ordinarie verksamhet, för det här är väldigt svårt att få till i dag. Därför tycker jag att det behövs någonting nytt. Jag hoppas att det här kan bli av.

Anförande nr 265

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det här långsiktiga stödet är väl något som det bland annat står om i det program rörande våld i nära relationer och hedersrelaterat förtryck som nu gäller och som er majoritet tog fram, Anna Rantala Bonnier. Jag tror att det var enighet i fullmäktige om det programmet. Det ska för övrigt uppdateras om något år. När jag har varit ute och besökt olika verksamheter – våra egna skyddade verksamheter, Origo, socialtjänster – beskriver man arbetsätt som just handlar om det här långsiktiga stödet.

Sedan håller jag med om att det finns mycket att göra vad gäller kompetensutveckling och metodutveckling. Det är det uppdraget som ligger på socialförvaltningen. Men det är ju inte gjort i en så här stor stad över ett år. Det behöver pågå hela tiden, skulle jag vilja hävda. Det var därför jag hade lite svårt att förstå vad det var som du menade konkret.

Anförande nr 266

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tror att vi är överens om att det här behövs, Jan Jönsson, men kanske inte helt om hur det ska göras eller huruvida det görs. Min uppfattning är att det är väldigt svårt att få ett långsiktigt stöd som sträcker sig efter att man har en insats beviljad av socialtjänsten, till exempel på ett skyddat boende. De jobbar så länge de har en placering, och det är ju inte alltid så lång tid. Det kan vara tre månader, i bästa fall sex månader. Sedan måste det tas beslut politiskt om man ska gå över sex månader. Det här behovet kan ju sträcka sig över flera år. Det går inte över en natt att göra ett budgetbidrag, och det går inte heller över en natt att bygga upp ett nytt liv där man skyddar sig när man har blivit av med hela sitt sammanhang. Därför tror jag faktiskt på riktigt att man behöver göra nya saker och koppla på civilsamhället i en högre grad. Jag tror inte att socialtjänsten inom ordinarie verksamheter eller insatser kan göra det här eller har möjlighet att finnas med så länge som jag tror att det krävs.

Anförande nr 267

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Vi måste förstås på varje område även göra en granskning av Sverigedemokraternas budget, eftersom de aldrig går upp i debatterna. Sverigedemokraterna brukar ofta vilja prata om folkhemmet och om att man är välfärdens främsta värnare. Låt oss då titta på deras budget!

Man sänker assistansersättningen. Man hittar på en minskning av ekonomiskt bistånd som – om den hade gått igenom – skulle gå ut över de stockholmare som inte kan försörja sig. Man är det enda parti som lägger ett sparbetning på 50 miljoner kronor på socialnämnden. Man vill i stället lägga pengar på något slags återvändningskontor. Jag säger bara att de här 50 miljonerna är det som skulle ha använts till hemlösa, personer

i missbruk, sjukvård för personer i LSS, slagna kvinnor – grupp efter grupp som behöver hjälp blir svikna.

Man säger att man har varit väldigt engagerad i frågorna om extremism. Likväl tar man bort teamet mot våldsbejakande extremism. Man säger att man är engagerad i brottsförebyggande arbete och i att bekämpa brottslighet, men man tar bort alla pengar från avhopparverksamheten. Man vill inte ha några förturer, eftersom man är så rädd att det ska komma in någon liten person med invandrarbakgrund som går förbi i bostadskön, trots att det inte sker. Det man i stället åstadkommer – om det här beslutet skulle gå igenom – är att kvinnor som blir misshandlade väldigt grovt och till och med är på gränsen till att bli ihjälslagna inte kommer att kunna få en alternativ lägenhet på annat håll i staden.

Sverigedemokraterna har på punkt efter punkt en helt orealistisk budget. Det här är det enda förslag i fullmäktige som faktiskt inte går att använda. Det är ansvarslöst.

Anförande nr 268

M a r i a L j u s l i n (V): Tack för ett mycket bra inlägg, Jan Jönsson! Men det är inte med anledning av detta inlägg jag tar replik, utan jag tänkte passa på att prata om vår budget. Vi lägger 180 miljoner mer till socialtjänsten och lägger inga generella effektiviseringar. Vi vet att bland annat familjer och barn i utsatthet eller i riskzonen inte nås i den utsträckning som behövs. Då spelar resurser till socialtjänsten roll. Jag vill gärna ställa en fråga till majoriteten, för att jag är nyfiken på detta. Ni vill så gärna spara in på byråkrati och administration, hör man nu hela tiden här. Ni skär ned på administrativt stöd, som är en viktig del i att förbättra arbetsvillkoren inom just socialtjänsten. Samtidigt hänvisar ni nu till olika fonder på olika håll. Det är olika fonder som verksamheterna administrativt ska söka pengar från. Hur får ni ihop den ekvationen?

Anförande nr 269

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Tack för att du går upp och tar replik, Maria Ljuslin, eftersom Sverigedemokraterna fortsätter att sitta tysta! Jag noterar dessutom att Linnéa Vinge verkar ha lämnat salen, vilket är helt obegripligt.

Jag har noterat att Vänsterpartiet lägger 1 miljard mer på olika grejer. Det är roligt att ni kan göra det, men det innebär också att människor ska betala mer i skatt. Det är andras pengar som ni frikostigt delar ut.

Besparingarna på byråkrati, lokaler och sådant ska göras på andra områden, men som jag har sagt tidigare ligger ingen generell besparing på individ- och familjeomsorgens område. Det är det enda område som är fredat. Det beror på att vi ser väldigt stora behov där, tyvärr inte minst av att placera barn på slutna institutioner därför att de har dragits in i väldigt allvarlig kriminalitet.

Men det hedrar dig att du är uppe i debatten. Att Sverigedemokraterna sitter tysta vet jag inte vad vi ska göra åt.

Anförande nr 270

Fredrik Pettersson (S): Fru ordförande! Jag tar vid där borgarrådet Jönsson slutade. Jag har kollat i Sverigedemokraternas budget och kollat på beroende, eller missbruk, som man säger i kommunala termer. Sverigedemokraterna skriver att missbrukare ska erbjudas vård på behandlingshem. Däremot hittar jag inte alls hur man tänker finansiera det. Jag undrar vad Sverigedemokraterna menar. Hur ska man finansiera vården för missbrukare på behandlingshem?

Anförande nr 271

Ole-Jörgen Persson (M): Jag har alltid drömt om att få sista ordet i en debatt i fullmäktige. Det är fantastiskt roligt. Jag vill tacka för en god och sansad debatt. Jag tycker att den har belyst många frågeställningar väl. Jag tycker också att det finns en grundenighet som visar att vi alla – möjligen med något undantag, som i och för sig inte har varit uppe i debatten heller, så att jag inte riktigt vet var de står – förstår vikten av de här frågorna, även om vi har lite olika inriktningar.

Jag tycker att vi hade en rätt sansad debatt på väldigt många sätt, fram tills det möjligen kom en liten överdrift när det gäller det förebyggande arbetet, vilket är anledningen till att jag begärde ordet. Nu ser jag att borgarrådet Lindblom har lämnat salen, men Vänsterpartiet påstår att det förebyggande arbetet fullständigt raderas på grund av dessa 11 miljoner kronor. Det är utslaget per stadsdel 785 000. Vi har 14 stadsdelar. Det är faktiskt inte riktigt seriöst att påstå någonting sådant.

Vi är alla överens om att saker och ting hänger ihop. Ingen som jag vet om i den här salen tycker att fritidsgårdar inte är viktiga. Det är snarare tvärtom. Fritidsgårdar är viktiga. Rätt utformade, med rätt stöd, med rätt styrning och på rätt plats är fritidsgårdar en del i det förebyggande arbetet. Det är vi alla överens om. Men ingenting är ju undantaget från att det också måste fungera i verkligheten. I Spånga-Tensta har vi exempelvis sex fritidsgårdar, varav två har så få besökare att vi funderar på om vi gör någonting fel som inte lockar ungdomarna dit och hur vi ska göra i framtiden för att locka fler dit. Då får vi göra en översyn.

Jag tycker att det är lite oanständigt att avkräva ledamöter i den här salen svar på vad Farsta stadsdelsnämnd eller andra stadsdelsnämnder ska göra med sina fritidsgårdar. Det måste ändå vara upp till de lokala nämnderna att besluta om.

(O r d f ö r a n d e n : Du vet vad som händer, Ole-Jörgen, när man säger att man är glad för att få sista ordet i debatten. Det tar en mikrosekund – sedan anmäler sig andra.)

Anförande nr 272

Karin Gustafsson (S): Att säga att man inte vill förlänga debatten brukar också vara en goding.

Jag ska inte svara för Vänsterpartiets budget, utan jag är socialdemokrat. Om du har läst vårt budgetförslag, Ole-Jörgen Persson, har du sett av vi har 66 miljoner mer till det socialt förebyggande arbetet. Totalt sett har vi 340 miljoner mer till stadsdelsnämnderna. Även om det inte handlar om miljarder handlar det om mer pengar till stadsdelarna. Det blir mer pengar till socialt förebyggande arbete, mer

pengar till förskolan, mer pengar till det vi tror är allra nödvändigast för att klara det förebyggande arbetet, som vi alla är rörande överens om är det som kan stoppa gängkriminalitet och rekrytering till gängkriminalitet. Det är där skyddsfaktorerna ligger: i de generella välfärdssatsningarna. Och där har vi i den socialdemokratiska budgeten mer pengar.

Anförande nr 273

Ole-Jörgen Persson (M): Fru ordförande! Vi är alla överens om att skyddsfaktorer behövs och att socialtjänsten och det förebyggande arbetet är en viktig sådan, Karin Gustafsson. Båda de pelare som arbetet för ökad trygghet står på måste finnas.

Men jag konstaterar att ni höjer skatten med – hur mycket var det nu – 480 miljoner. Av dem lägger ni exempelvis under 2 procent på socialtjänsten. Det kan omöjligen betyda att den budget som vi nu lägger fram skulle radera socialtjänstens möjligheter att bedriva ett förebyggande arbete. Det är överdrifterna jag vill åt. Jag tror inte att någon av oss tjänar på att bygga upp en politisk förväntansbild som inte är realiserbar eller realistisk.

Anförande nr 274

Rashid Mohammed (V): Ordförande! Det undgår inte någon i den här salen, inte heller Ole-Jörgen, hur viktigt trygghetsarbetet är. Vi har i dag diskuterat hur viktigt det är, speciellt i ytterstaden, exempelvis i Järvaområdet. Jag förstår inte hur man kan säga att det inte gör någonting om man sparar 11 miljoner kronor. Vi prioriterar de personer som löper hög risk att hamna i kriminalitet. Vi måste satsa och hjälpa våra barn och ungdomar med förebyggande arbete. I den strategi som ni tar fram för Järvaområdet tillsammans med Rinkeby-Kista nämner ni förebyggande arbete och trycker på det. Samtidigt skär ni ned med 11 miljoner kronor för barn, kultur och fritid. Jag förstår det inte.

Anförande nr 275

Ole-Jörgen Persson (M): Fru ordförande! Detta utgör alltså i runda slängar 785 000 kronor per stadsdel. De olika budgetförutsättningarna i stadsdelarna ser också ganska olika ut. I Spånga-Tensta skulle jag inte säga att vi har ett problem med detta. Hur det ser ut i Farsta kan jag inte svara på. Det är också precis det som är min poäng. Man kan inte avkräva svar från fullmäktiges ledamöter på en fråga som ytterst kommer att avgöras av stadsdelsnämnderna. Det blir väldigt konstigt. Dessutom är jag helt övertygad om att det sociala förebyggande arbetet inte heller i Farsta kommer att raderas av att dessa 785 000 kronor kanske måste prioriteras annorlunda än vad man ursprungligen hade tänkt. Jag tror att man klarar det.

Anförande nr 276

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag fortsätter granskningen av Sverigedemokraternas budget, eftersom vi inte får några svar.

Man kan fråga sig om Sverigedemokraterna någonsin har lyssnat på polisen. Polis efter polis och polischef efter polischef efterlyser att kommuner och regioner ska ta ansvar

för förebyggande åtgärder och bidra med åtgärder som minskar kriminalitet. Man efterfrågar inte att socialtjänsten ska gripa in och agera polis eller domare. Däremot efterfrågar man till exempel utökad avhopparverksamhet. Detta har Sverigedemokraterna tagit bort ur sin budget. Man får väl alltså lov att konstatera att om Sverigedemokraterna satt vid makten i Stockholm skulle polisen kunna skrika sig hes för att övriga delar av samhället ska göra sin bit – utan att bli bönhörd.

Jag noterar också att Sverigedemokraterna säger att nyanlända inte längre ska tas emot. Det är till och med så att man inte ska få bo i Stockholm om man inte bor i Stockholms län. Om man åker och studerar i Umeå får man bo kvar där. Sedan får man inte komma hem igen. Det är en mycket annorlunda syn och en väldigt snäv definition av svenskar, får man väl säga. Då hänvisar Sverigedemokraterna till att det finns en massa andra platser i landet där det finns utrymme. Men då är det ju konstigt att man säger samma sak i alla andra kommuner som Sverigedemokraterna styr. Vad jag förstår är hela ambitionen att hålla ute alla som är nyanlända från de kommuner som finns i Sverige. Nu skulle jag vilja veta från Sverigedemokraterna vilka kommuner det är ni har tänkt er ska ta emot den kvot som Stockholm har.

Anförande nr 277

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag vill börja med att ge en eloge till dig, Jan Jönsson, för ditt engagemang i att stå emot Sverigedemokraterna trots att du väldigt ofta får frågor som jag tror att vi andra här häpnar över. Jag tycker att du gör det bra. Det vill jag börja med att säga.

Jag har en fråga om avhopparverksamheten, som jag tycker att vi har pratat för lite om. Det är en för kort debatt om socialnämnden. Jag tycker att det är bra med de 9 miljonerna. De hamnar hos socialnämndens centrala avhopparverksamhet. Vad jag förstår finns det ett samarbete med polisen, och det är bra. Men hos stadsdelarnas sociala insatsgrupper finns det ofta sådana som har kontakt och som kanske behöver hoppa av verksamheten men inte vill ha kontakt med polisen. Det kan man ha många åsikter om, men det kan vara så, och deras liv kan fortfarande stå på spel. Jag undrar lite hur de sociala insatsgrupperna ska förhålla sig till dessa avhopp. Ska de skicka folk till det här teamet? Vad händer då? Jag tror att du förstår min fråga.

Anförande nr 278

B o r g a r r å d e t J ö n s s o n (L): Det var en väldigt intressant och vettig fråga, Anna Rantala Bonnier. Avhopparverksamheten är verkligen för dem som har en mycket stark hotbild. De sociala insatsgrupperna finns för dem där hotbilden inte riktigt är så stark. Vi har sagt att vi helst gärna redan till januari ska ha klart vilka personer som ska till avhopparverksamheten och vilka som de sociala insatsgrupperna ska gå till.

Det kommer också snart ett material som handlar om hur de sociala insatsgrupperna ska jobba, vad de ska ha för kompetens och hur de ska följas upp, så att vi börjar jobba mer systematiskt med dem som de sociala insatsgruppernas insatser riktar sig till och så att vi också kan se att insatserna har effekt – vi lägger ganska mycket pengar på detta. Men det kommer flera saker. Vi har till exempel börjat köpa in även från Passus, eftersom vi ser att det finns vissa individer som inte kan gå den vanliga vägen.

Anförande nr 279

Mariana Moreira Duarte (MP): Jag skulle vilja fortsätta tjata lite om överförmyndarnämnden, om jag får göra det i denna demokratiska församling. Överförmyndarnämnden har en komplicerad verksamhet och behöver pengar. De har en verksamhet som först och främst styrs av våra kära lagar, som inte beslutas om i detta hus. Vi har inte rådighet över frågan.

Därför blir det än mer förvånande när jag ser att Sverigedemokraterna vill tillsätta en skadeståndsfond för drabbade av god mans försummelse. Det kan vara en väldigt fin tanke, men om man hade vetat hur överförmyndarnämndsverksamheten är uppbyggd hade man också vetat att detta inte är lagligt. Detta är inte möjligt. Detta är inte något som vi har rådighet över.

Jag har nu som alla ni andra suttit här och sett Jan Jönsson försöka få upp Sverigedemokraterna till debatt två gånger. Inget svar har kommit. Någon gång måste ni sverigedemokrater faktiskt komma upp och delta lite. Ni ville vara delaktiga i demokratin. Vad sägs då om att bli delaktiga i demokratin också?

Anförande nr 280

Borgarrådet Jönsson (L): Jag ska hålla mig mycket kort. Jag vill tacka för en väldigt intressant diskussion. Jag vill tacka för alla intressanta inlägg och intressanta idéer som finns på detta viktiga område.

Det jag vill avsluta med att säga är att tystnaden är talande. Det är väldigt tydligt att det sociala engagemanget från Sverigedemokraterna är noll och intet. Det tycker jag är slutsatsen av den här debatten. Alla er övriga tackar jag. Jag tackar förstås även Sverigedemokraterna, eftersom vi kanske ibland inte vill ha del av era idéer. Men jag tror att det är viktigt i en demokrati att man deltar i diskussionen och utmanar sig själv genom att både presentera sina idéer och få dem ifrågasatta. Det gör vi andra i denna sal.

Därmed ber jag att få tacka för mig.

§ 8 Rotel VII Äldre- och trygghetsroteln
Äldrenämnden
SDN: Äldreomsorg
KS pensionärsråd
KS trygghetsråd

Anförande nr 281

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande, åhörare och fullmäktigeledamöter! Antalet äldre över 80 år kommer om 20 år att ha fördubblats i Stockholm, samtidigt som andelen arbetsföra befolkning inte alls ökar i samma takt. Jag får ända säga att det är väldigt positivt att vi blir äldre, och framför allt är det väldigt härligt att det friska åldrandet ökar. Men det är klart att den här utvecklingen också ställer äldreomsorgen inför stora utmaningar både vad gäller finansiering, utbud av relevanta boenden och kompetensförsörjning. Vi måste därför börja förbereda oss redan nu och fatta kloka beslut för att kunna ta oss an denna utmaning.

Därför gör vi riktade satsningar på digitalisering av välfärdsteknik. Vi fortsätter med insatser för att bryta ofrivillig ensamhet. Arbetet med en förbättrad hemtjänst fortsätter, och arbetsmiljöfrågorna kommer att få extra stort fokus under nästa år. Stärkt kompetens för demenssjukdomar fortsätter, och vi stärker insatserna för att höja nivån vad gäller svenskunskaperna hos dem som jobbar i äldreomsorgen. Boendefrågan kommer att vara fortsatt prioriterad. Boendepolan kommer att på ett tydligare sätt formulera behovet av och utbyggnaden av icke biståndsbedömda seniorboenden.

Samtidigt är inte alltid hög ålder synonymt med sjukdom eller omfattande omsorgsbehov. Tidigare våras stod i den här talarstolen två pigga damer, Dagny Carlsson och Amie Sundström, nu 107 och 109 år gamla. Jag hade äran att få äta lunch med dem i Stadshuskällaren och sedan visa dem runt i den här fantastiska byggnaden. De var outtröttliga. Under flera timmar gick de runt och beundrade salar och gick upp och ned för trappor. Vi hade ett bra samtal, och de verkade hela tiden vara intresserade och fantastiskt pigga. Åldrandet kan verkligen ta sig olika skepnader, och för mig blev det här mötet ett starkt minne.

I detta block ska vi också avhandla trygghetsutskottet. Majoritetens löfte om 100 ordningsvakter ligger fast, och till dags dato är vi uppe i 93 stycken. Arbetet med att få fler så kallade LOV3-platser, där ordningsvakter får verka, går också framåt. Antalet har under det här året fördubblats från 14 till 29 stycken, och fler ansökningar ligger inne för att behandlas. Antalet kameror fortsätter att öka, och trygghetsfonden fylls på med 100 miljoner nya kronor nästa år. Kraven på ansökningarna kommer fortsatt att vara höga, och inga skattepengar ska gå till åtgärder som inte ökar tryggheten. Syftet med fonden är just att öka tryggheten.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 282

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande och fullmäktige! När det gäller politik för äldreomsorgen riktar den sig till de allra sköraste medborgarna vi har i staden. Min

talartid är kort, så jag kan inte beröra alla aspekter. Men några hinner jag med, och de är väldigt viktiga för både mig och min grupp.

Först och främst: Det behövs en fortsatt utbyggnad av boenden för att staden ska kunna klara av att möta den stora ökning av äldre som kommer om bara några år. Därför anser vi att staden måste ha en större rådighet på området, och vi vill gärna behålla huvudmannaskapet i förhållandet 60/40, för då kan vi använda vårt eget bolag för nybyggnationen. Kontinuitet i hemtjänsten är ett av de viktigaste uppdragen för staden. Men för att åstadkomma detta behövs några konkreta saker.

Det behövs fasta anställningar på heltid. Det är den största garantin för att vi ska kunna ha kontinuitet i hemtjänsten. Vi behöver också ha bemanningscentrum i våra stadsdelar, där vi har fast anställd personal som kan täcka upp. Då behöver vi inte ha så många timanställda. Det är det som föder otrygghet hos de äldre, och det är det som gör att vi inte kan fortsätta att jobba med kontinuitet. En timanställd jobbar ju bara vid vissa tillfällen.

Maten har vi talat mycket om i den här salen. Vi vill se en organisation som tillförsäkrar en långsiktig kvalitet när det gäller kosten och maten för våra äldre. I stället för engångsuppdrag, som vi har fattat beslut om i nämnden, som foodtruckevent, picknickar och att beställa paddor för att kunna beställa mat digitalt vill vi ha en bättre ledningsorganisation, där vi utbildar ett kostombud på varje enhet som kan vidareutbilda resten av personalen tillsammans med dietisterna. Det här funkar inom regionen, och jag tror att det borde funka inom äldreomsorgen för att få en långsiktig utveckling av kosten för våra äldre. Jag gillar inte riktigt alltid den kreativitet man har visat när man har fördelat de miljoner som fanns i Matlyftet.

Till slut måste jag, eftersom det här är äldre- och trygghetsroteln, givetvis säga någonting om tryggheten. Jag upprepar det mina kamrater har sagt: Det är bra med kameror, och det är bra med väktare. Men vi behöver också ha ett gott förebyggande arbete. Också våra äldre behöver ha en trygg tillvaro i staden. Jag har varit ute i Rågsved, och jag träffade folk från Rågsveds Folkets hus på tunnelbaneperrongen. De säger att ungdomsgång tränger sig in på Folkets hus och kissar i deras kök! Det här ligger nära äldreboendet i Rågsved. Vi måste göra en extra trygghetsatsning för att våra äldre ska våga sig ut. De ska inte behöva hamna i de sammanhang som man kan hamna i just nu i Rågsved.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 283

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Majoritetens förslag till budget har vi hört en del om. Borgarrådet har pratat om det, och jag kanske inte ska upprepa det. Men vi lägger förutom ersättningsnivåerna på pengsystemen fokus på viktiga frågor för området som handlar om ensamhet, social isolering och undernäring bland äldre samt digitaliseringsfrågor.

Vi behöver nya strukturer inom äldre vården för att bättre kunna möta alltfler äldre generellt och individuellt. Vi har satt upp en ambitiös färdplan för att 2022 kunna införa smarta lås, digital nattillsyn, digitala inköp, demenslots och kanske snart en

anhöriglots. Smarta lås är ett projekt som syftar till att göra nyckelhanteringen säkrare och enklare i hemtjänsten genom att komplettera vanliga lås med elektroniska lås. Visste ni att det tar 20 minuter för varje anställd under varje arbetspass att hantera olika nycklar? Vidare undviker man problem med stulna nycklar eftersom man kan avaktivera de elektroniska.

Digital nattillsyn kommer att införas genom en implementeringspilot under 2020, där förvaltningen och stadsdelsnämnderna tar fram ett arbetssätt så att systemet ska kunna införas i hela staden 2022. Det här innebär att man ersätter nattillsynen med sensorer som larmar om något händer. Den äldre kan då snabbare få hjälp direkt när sensorerna ger signal, och man kan sova ostört. Digital nattillsyn är mycket uppskattat i andra kommuner, och alla som vill ska kunna få detta. Allt bygger givetvis på den enskildes medgivande.

Med digitala inköp, som vi nyss hörde om av Mirja, av dagligvaror till äldre kan man ta ytterligare ett steg mot ökad livskvalitet och spara tid för hemtjänstpersonalen. Man beställer helt enkelt mat på nätet och får den hemkörd och uppburn av leverantör. Köande i affär och bärande av varor avlastar hemtjänsten när man slipper detta. Demenslots och anhörigstöd kan förstärka möjligheterna att få handfast hjälp, vägledning och råd. På det här sättet kan man med hjälp av digital teknik ge information vid rätt tidpunkt. Digitaliseringen av äldreården kommer att ge stora plusvärden för såväl äldre som anhöriga och anställda. Min förhoppning är att äldreomsorgen nu kan bli en framtidens arbetsplats för betydligt fler.

Ordförande! Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget 2020.

Anförande nr 284

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Vi har stora prövningar framför oss i Stockholm och Sverige de kommande åren. Jag skulle vilja drista mig till att säga att vi har ett vård- och omsorgsnödläge. Befolkningen lever allt längre liv, och det är såklart positivt. Men med detta följer också politiska utmaningar. Vi kommer att behöva rekrytera stora mängder personal de kommande åren.

Kvaliteten i äldreomsorgen är vår främsta prioritet. Den måste utgå från den äldres behov och rättigheter och från personalens förutsättningar. Det är en förutsättning för att uppnå den goda omsorgen. Vi vill fortsätta det vi påbörjade under förra mandatperioden, då vi fokuserade på medarbetarnas arbetsvillkor, generösare biståndsbedömningar och trygghetssatsningar. Vi inledde arbetet med tryggt mottagande i hemmet, som framför allt var mycket uppskattat hos de äldre. I vår budget i år satsar vi 20 miljoner – det är 11 miljoner mer än majoriteten – på att utveckla och utöka denna särskilda form av hemtjänst, där specialiserade team stärker tryggheten för den äldre vid särskilt utsatta situationer. Våra satsningar består av konkreta verktyg märkta för stadsdelsnämnderna, inte bara några sökbara medel.

Många av stadens äldre invånare bor i dag i lägenheter eller hus som är anpassade för en ålder då man var mer aktiv och hade andra fysiska möjligheter att ta sig ut. Otillgängliga boenden när hälsan sviktar kan bli till isolerade öar där äldre blir sittande ensamma. För att motverka detta vill vi samordna informationen och göra det lättare

att hitta ett anpassat boende och uppmuntra äldre att tidigt planera sina förändrade behov.

Vi satsar även 36 miljoner på utvecklandet och etablerandet av nya aktivitetscenter. Tillsammans med de utökade resurserna till tryggt mottagande i hemmet är det här ett rejält trygghetspaket för äldre som vi presenterar för 36 miljoner kronor. Vi är mycket stolta över stadens aktivitetscenter. Det är träffpunkter för äldre där de kan mötas för allt från soppluncher till överkomliga priser till att lära sig sociala medier och att träffa folk.

Majoriteten pratar gärna vitt och brett om de satsningar ni gör. Men det blir en droppe i havet när man samtidigt ser hur det effektiviseras på bred front. Effektivisering är inget annat än new public management-svenska för nedskärningar. Förra året var det drygt 78 miljoner kronor, och den här gången är man framme vid 87 miljoner kronor. 165 miljoner i slimmad verksamhet på två år! Vi satsar bara i år drygt 175 miljoner mer än majoriteten på de äldre. Är det förra årets skattesänkningar som de äldre nu får betala? Vi börjar nu se effekterna av er politik. Titta bara på protesterna från de anställda på Serafen och på vissa av de äldre där, som inte ens får komma ut på balkongen! När ni effektiviserar er slimmade verksamhet vill vi lägga pengar på generösare biståndsbedömning och schablonökningar av pris- och lönekomp. Det är att satsa på verksamheten och personalen.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budgetreservation.

Anförande nr 285

A b i t D u n d a r (L): Fullmäktige! Stockholm ska vara en äldrevänlig stad. Äldre ska kunna leva sitt liv med självbestämmande och värdighet. För oss liberaler är det självklart att äldre ska ges likvärdig service, vård och omsorg oavsett var i staden man bor. Ofrivillig ensamhet bland äldre är den största utmaningen. Den ska motverkas bland annat genom boendeplatser och möjlighet till aktivitetscenter och sociala mötesplatser som möjliggör social gemenskap och mänskliga möten.

Det måste också satsas på det förebyggande arbetet. Nu genomför vi en kartläggning av vilka förebyggande hälsoåtgärder som finns inom staden. Vi fortsätter att ge stöd till organisationer som erbjuder aktiviteter på sommaren och vid stora helger. Ingen ska behöva vara ofrivilligt ensam. För mig som liberal är en politikers allra viktigaste uppgift att värna dem som har det svårast. Det gäller inte minst utsatta äldre. Ingen äldre ska behöva vara hemlös. Det krävs samhandling mellan socialtjänst och äldreomsorg för att hjälpa äldre att behålla och hitta en bostad.

Vi fortsätter att arbeta med äldrelotsar, som arbetar uppsökande med äldre i hemlöshet. Micasa fortsätter att tillhandahålla seniorlägenheter för äldre i hemlöshet. Vi genomför nu också en utredning för att ta fram åtgärder för gruppen äldre som har både missbruk och psykisk ohälsa. Det är en grupp som är i verkligt behov av samarbete mellan äldreomsorg, socialtjänst och sjukvård.

Jag är glad över att den grönbå majoriteten tar frågan på stort allvar. Jag är också glad över att vi ser över hur äldre med psykiska funktionsnedsättningar kan få större tillgång till tjänsten personliga ombud, som kan hjälpa till med myndighetskontakter. I dag är

det väldigt få äldre som använder denna tjänst. I årets budget fortsätter den grönblå majoriteten att värna de olika boendeformerna utifrån behov och efterfrågan. Samtidigt fortsätter vi att bygga och planera framtidens äldreboende.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 286

N i l a V i k h e P a t i l (MP): Ledamöter, åhörare och ordförande! Jag yrkar bifall till budgetmotionen från den grönblå majoriteten.

Om ni vill läsa mer om vad vi tycker om äldreomsorg, som jag tänkte prata om, kan ni läsa på s. 227 i budgeten. Där står bland annat att Stockholm ska vara en äldrevänlig stad. Men vad innebär det, och hur når vi dit? I årets budget tar vi ett par steg på vägen mot att kunna erbjuda kommunens invånare en värdig ålderdom. Alla äldre, både äldre äldre och nyblivna äldre, ska ha förutsättningar för livskvalitet, social samvaro och tillräcklig nivå på omsorg när detta behövs utifrån sina behov och förutsättningar. Bland annat kommer vi att erbjuda hörselhjälp på stadens äldreboenden. Det är också en tillgänglighetsfråga för att man ska kunna delta i samvaro. Vi utökar antalet korttidsplatser för att kunna avlasta anhöriga, som ofta drar ett tungt lass. Vi kommer att utreda intressen för boenden med hbtq-inriktning och utreda efterfrågan på äldreomsorg på finska, meän kieli och samiska i samråd med de nationella minoriteterna.

Vi fortsätter satsningen på aktivitetscentrum, som påbörjades under förra mandatperioden och som är populära, som vi hörde här. På så sätt kan vi erbjuda mötesplatser och tillfällen till olika upplevelser, till exempel matlagningskurs för herrar, gym i grupp eller bussutflykter. Äldre som deltar i aktivitetscentrumens verksamheter är ofta friskare än dem som inte gör det. De som nyss har gått i pension kan hitta nya vänner, och den som är äldre än så får en plats att vara på och att gå till. Så kan man behålla värdefulla möjligheter till social samvaro. Äldrenämnden ska också utreda hur vi kan ha en mångfald av utförare vad gäller aktivitetscenter.

Vi satsar mer pengar på Matlyftet, vilket innebär att det nu finns ännu mer pengar till verksamheter att söka, framför allt vid insatser för att motverka undernäring och ofrivillig ensamhet. Om man har sällskap när man äter så äter man bättre, och när matlusten tryter är det extra viktigt att få i sig tillräckligt mycket av näringsrik mat. Den sociala aspekten av samvaro i samband med måltid är också mycket värdefull. Även om man innan man blir äldre kanske sitter i ett kaosartat familjeliv saknar man sin flock när man blir äldre; det har min mormor sagt!

Det är givetvis inte tillräckligt med 5 miljoner i årets budget. Men det är en bra bit på väg, och det är en ökning från föregående års budget på 3 miljoner. En spridning av goda exempel ska också göras runtom i staden.

Därför yrkar jag bifall till majoritetens budget.

Anförande nr 287

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Politik handlar om prioriteringar. En av Sverigedemokraternas viktigaste prioriteringar är att möjliggöra en värdig och trygg ålderdom för dem som har byggt upp vår välfärd.

Att bli gammal ska inte vara förknippat med en påtvingad ensamhet, oro och ångest inför framtiden. Äldre som har arbetat i hela livet ska kunna känna trygghet och tillförsikt inför framtiden. Det ska finnas en god hälsovård, tillgång till näringsriktig mat, närproducerad kost och ett tryggt boende där den enskildes val av omsorg och boendeform ska vara vägledande för det som erbjuds. Många äldre som i dag önskar ett boende med större trygghet eller tillgång till vård blir ofta nekade detta. Vi nås då och då av nyheter om att väldigt gamla och sjuka människor nekas plats på ett trygghetsboende, helt enkelt för att plats saknas. Man är äldre, man är ensam och man är otrugg. Det är oacceptabelt.

Antalet platser på äldreboenden i Stockholm är alldeles för få; det har varit känt under lång tid. Men i stället för att tillföra fler platser för att täcka de stora behoven läggs äldreboenden ned och blir boenden för nyanlända. Närhet till sin invanda miljö är viktigt för många äldre som behöver ett nytt boende. Därför är det viktigt att det i så stor utsträckning som möjligt finns olika typer av boenden spridda över staden. Hur mycket omsorg och vård varje person behöver även om man får flytta till ett trygghetsboende ska inte vara godtyckligt eller beroende av var man bor i kommunen. Sverigedemokraterna vill därför ha en översyn av reglerna för biståndsbedömning så att bedömningskriterierna är enhetliga över alla stadsdelar i Stockholms kommun.

En annan del av omsorgen är att boendet ska följa den äldres vilja och behov och att man utifrån dessa kriterier utser lämplig vårdare. Att förstå och själv kunna göra sig förstådd är viktigt när den äldre kommer i en boendesituation. Lika viktigt är att den anställda trivs med sitt arbete och sin arbetsmiljö. Det ger bra förutsättningar för ett bättre omhändertagande. Personalen inom äldreården ska ges möjlighet att arbeta heltid om de så önskar, vilket kan vara ett sätt att få arbetstagaren att trivas. Sverigedemokraterna har sedan flera år tillbaka på riksnivå drivit rätten till heltid för offentlignanställda, och denna princip ska naturligtvis gälla även i Stockholms stad.

Måltiden är ett viktigt avbrott för många äldre. Många äldre lider av undernäring. Därför är det viktigt att det ges möjlighet att äta den mat man tycker om och är van vid. Att som finansborgarrådet gå ut och tala om vad äldre får äta och inte äta är en politik som inte hör hemma i stadens verksamheter.

Jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas budget.

Anförande nr 288

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm ska vara en stad där äldre kan känna trygghet för sin ålderdom. Fler seniorer är friskare i dag än i tidigare generationer. Många äldre jobbar länge och är aktiva. De reser, umgås med vänner och idrottar. Det lever ett bra liv. Kort sagt: Sverige är ett av världens bästa länder att bli gammal i, och Stockholm är en bra stad att bli gammal i för de allra flesta.

Men, ordförande, vi vet också att många äldre känner oro inför sin ålderdom. De är rädda att de inte ska få den hjälp som de behöver när de behöver den. Kanske bor ens barn i en annan stad, och kanske finns inte vännerna längre i livet. I kontrast till de seniorer som jobbar och reser upplever också många äldre social ensamhet och isolering.

Ordförande! Att bryta äldres ensamhet och isolering är en av den grönbå majoritetens viktiga prioriteringar. Inte minst kan ensamheten upplevas som störst vid våra traditionella högtider, exempelvis den stundande julen. Därför är jag glad att vi kommer att stödja de civilsamhällesorganisationer som kan erbjuda sociala aktiviteter till äldre vid större högtider, exempelvis julen.

Därför är det också mycket bra att vi utökar antalet ungdomsbesök i äldreomsorgen. Jag tror att mötet mellan generationer är värdefullt både för den yngre och för den äldre. Jag är säker på att mer tid för utevistelse och promenader, en god måltid, en kopp kaffe och att prata gamla ungdomsminnen ökar välbefinnandet. Dessutom har det, ordförande, visat sig att en större andel av de ungdomar som får en anställning via Ung omsorg går vidare till gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram. Det bådär gott inför den kommande kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen. Ungdomsbesöken är en vinn-vinn-situation ur många olika perspektiv. Det ska vi satsa på.

Ordförande! Det finns många hjältar inom äldreomsorgen. Jag tänker på den unga tjejen som varje dag går till sitt jobb i hemtjänsten. Jag tänker på undersköterskan på äldreboendet som lindrar ensamhet och smärta hos någons sängliggande mormor. Och jag tänker inte minst på alla anhöriga som dag efter dag, månad efter månad, år efter år vårdar en älskad partner i hemmet. Detta är en grupp som inte sällan känner sig bortglömd, och vi behöver göra mer för att underlätta deras vardag. Därför är det bra att vi nu utvecklar det stöd som vi kan erbjuda anhöriga som vårdar närstående, bland annat genom fler avlastande korttidsplatser. Informationen till anhöriga ska bli bättre och finnas digitalt. Den demenslots som ska finnas i alla stadsdelar kan ge vägledning och stöd. Min förhoppning, ordförande, är att ingen anhörigvårdare ska känna sig bortglömd i sin viktiga gärning.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 289

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Fru ordförande, åhörare och fullmäktige! Feministiskt initiativ vill satsa på stadens äldreomsorg både för att de äldre ska få en bra omsorg och för att de som arbetar inom äldreomsorgen ska få en bra arbetsmiljö. Därför vill vi inte heller spara på äldreomsorgen utan återföra eventuella effektiviseringsvinster tillbaka till verksamhet. Det är så vi tror att vi bygger en hållbar äldreomsorg både för Stockholms äldre och för personal inom äldreomsorg och hemtjänst.

Tyvärr ser vi att det nya styret prioriterar skattesänkningar framför välfärden och att det slår just mot äldreomsorgen när stora effektiviseringskrav ställs just där. I Stockholm har fler och fler äldre bakgrund i ett annat land och har ett annat språk än svenska som modersmål. Det är vanligt att inlärd språk tappas. Det gäller också äldre

som har ett nationellt minoritetsspråk som modersmål. Äldreomsorg på andra språk än svenska ska därför främjas för att man bättre ska kunna möta äldre på deras villkor. Även möjligheten till ett socialt liv som håller kulturen levande kan vara viktig för äldre med minoritetsbakgrund. Vi vill att minoriteters initiativ till mötesplatser ska stödjas. Konst och kultur ska vara en del av hela livet även när man blir äldre. Därför vill Feministiskt initiativ satsa på program för seniorer vid stadens bibliotek och på att äldreboenden regelbundet ska få besök från professionella kulturutövare. Det ska också finnas möjlighet att anmäla sig till kurser.

Vi ser också att Stockholm har många äldre som lever i utsatthet och behöver bli bemötta från sin specifika livssituation. Det är bra att äldrenämnden fortsätter det arbete som det rödgrönrosa styret drog igång för att minska antalet äldre i hemlöshet och motverka våld i nära relation. Äldre är en särskilt utsatt grupp när det handlar om att bli utsatt för våld. Jag har själv varit ute och talat på träffpunkter för äldre och fått bekräftat att kunskapen om våld är låg hos många men att skammen för att bli utsatt är desto högre. Det är inte så många som vet vilken hjälp det går att få. Därför är det så viktigt att, precis som vi i det förra styret uppmärksammade och arbetade med, öka kunskapen om våld hos dem som på olika sätt möter äldre i sitt arbete. Det är inte alla som vet att våldet kan ta sig så många olika former. För dem som är beroende av en partner på grund av minskad rörelseförmåga, medicinbehov eller annan omsorg är utsattheten större, och då behöver även möjligheten till hjälp finnas närmare.

Men det räcker inte att vi lär oss att fråga om och upptäcka våld. Vi måste också vidta konkreta insatser så att den som har tagit mod till sig och berättat också ska få direkt hjälp att lämna förhållandet och kunna leva ett liv fritt från våld och förtryck. Därför vill Feministiskt initiativ gå längre än den styrande majoriteten och anpassa platser på skyddat boende för äldre som är utsatta för våld. Vi vill också förstärka det uppsökande arbetet när det gäller äldre kvinnor i hemlöshet, som löper en hög risk att utsättas för våld i en redan utsatt livssituation.

Vår budget går från ord till handling. Jag yrkar bifall till Feministisk initiativs förslag till budget.

Anförande nr 290

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Jag ska rikta fokus på kommunstyrelsens trygghetsråd. Äntligen har Stockholm växlat upp arbetet mot brottslighet otrygghet! Jag brukar säga att det i mångt och mycket är få lokalpolitikernas fel att brottsligheten ökar. Däremot är det vårt ansvar att agera när vi ser att utvecklingen går åt fel håll.

I flera år ökade kriminaliteten och otryggheten i Stockholm utan att den förra socialdemokratiska majoriteten förstod allvaret. Jag stod här i talarstolen och ställde frågor till den dåvarande majoriteten. Då fick jag höra att jag överdrev problemet eller att jag spädde på oron. Ett sådant tillfälle var 2015, då det hade skett en skottlossning i Älvsjö centrum mitt på ljusa dagen. Det låter inte som något ovanligt när vi pratar om det i dag, men då var det det. Tyvärr har sådana tillfällen blivit allt vanligare genom åren.

Vi moderater försökte få den förra majoriteten att agera, men lite hände. Först på valåret började ni ansöka om att införa ordningsvakter, tyvärr alltför få. Därför är det glädjande att vi i den grönbå majoriteten tar trygghetsarbetet på betydligt större allvar. Precis som vi har hört här förut i dag är antalet ordningsvakter nu uppe i 93, och målet är att det ska bli 100 runtom i staden. Ett bra trygghetsarbete omfattar både förebyggande insatser och riktade insatser. Våra stadsdelar bedriver ett stort förebyggande arbete med alltifrån stadsutveckling till fältassistenter, föräldrastödsprogram och trygghetsinvesteringar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 291

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag kan direkt säga att jag håller med om att det behöver göras mer för trygghet mot skjutningar. Det behöver göras mer nu, och det kunde ha gjorts mer förr.

Men om du ska stå här och slå dig för bröstet för vad ni tyckte 2015 undrar jag om du har hört om den rapport som ni fick när ni satt vid styret. Anna König Jerlmyr fick den som socialborgarråd redan 2012. Chefen för Rinkeby-Kista socialtjänst larmade då om de nedskärningar ni hade gjort på barn- och ungdomsvården och barn- och ungdomsvården. Man larmade alltså redan då om att det skulle leda till att fler ungdomar hamnar i kriminalitet. Vi ser nu att detta hände. Det här var inget som togs på allvar under er tid. Jag tycker därför att du kan vara lite försiktigt med att slå dig för bröstet för vad som skulle ha gjorts tidigare när det är ert styre som har grävt grunden till det vi ser i dag.

Anförande nr 292

J o h a n N i l s s o n (M): Det är mycket möjligt att det var så; jag vet inte någonting om den rapporten. 2012 var för några år sedan. Det jag är ute efter här är att ni 2012, 2013 och 2014 inte alls visste att otryggheten och kriminaliteten skulle explodera på det sätt som de faktiskt gjorde 2015 och 2016. Det skedde en dramatisk utveckling i både kriminalitet och ökad otrygghet bland stockholmarna. Det fick ni rapporter om, och det var för bara ett par år sedan. Vi stod här och sa att något måste göras, men ni gjorde då ingenting. Det var först på valåret som ni började ansöka om några LOV3-områden, alltså områden där ordningsvakter får bevaka, och då lyckades budgetera för och få till 18 ordningsvakter.

Om det var så att vi negligerade detta 2012 skulle ni i så fall när ni styrde 2014, 2015 och 2016 ha vidtagit åtgärder. Men det gjorde ni inte, utan ni satt och tittade på och sa att vi bara överdrev problemet och skapade oro i samhället.

Anförande nr 293

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Man kan inte låta bli att begära replik. Jag återgår till Rågsved nu, där jag blickade ut över Rågsveds centrum från tunnelbaneperrongen. Då fick jag höra att ett ungdomsgång på 30–40 stycken terroriserar hela centrum. Man måste stänga Folkets hus redan klockan 16 för allmänheten som träfflokal eftersom man inte vågar ha öppet. Ungdomsgården har

stängt. Man vågar inte ha öppet eftersom de här ungdomarna har tagit över. Godisaffären har stängt på lördagar. Ågaren kan inte ha öppet på grund av otryggheten i stadsdelen. Mitt i detta finns faktiskt ett stort äldreboende. Det finns i Rågsveds centrum.

Min fråga är: Hur samordnas de operativa åtgärderna i staden nu när vi har ett trygghetsråd och vakter? Så här kan man ju inte ha det i en stadsdel. Jag bor på Järvafältet, och så här har vi inte haft det där.

Anförande nr 294

J o h a n N i l s s o n (M): Din verklighetsbeskrivning av situationen i Rågsved är verkligen hemsk och tragisk. Det är inte klokt att ni har låtit det bli så här under åren 2015, 2016 och 2017. Det är tur att det finns 100 ordningsvakter nu. Hur hade det varit i Rågsved om det bara hade funnits 18, eller om Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ hade fått vara med och bestämma? Då hade det inte funnits någon ordningsvakt. Det är i alla fall tur.

Stockholm får dra ett tungt lass i trygghetsarbetet. Det hade varit önskvärt med fler poliser. Det skulle behövas hårdare lagstiftning och kanske hårdare gränskontroller. Men det är nationella frågor, och där har vi en regering som är står helt handfallen och inte förstår att det råder en trygghetskris i Sverige.

Vi satsar nu på flera åtgärder. Du frågade hur detta samordnas. Det samordnas bland annat av socialnämnden, som vi diskuterade förut i kväll, och av stadsdelsnämnderna. Vi satsar på bland annat sociala insatsgrupper, där unga som begår brottsliga handlingar snabbt ska tas om hand i träffar med socialtjänsten och polisen. Det svarar stadsdelarna för.

Anförande nr 295

A r v i d V i k m a n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! När vi blir äldre kan det bli så att vi känner att vi kanske inte riktigt klarar av vardagen på samma sätt som vi har gjort tidigare. Kanske känner vi att det är svårare att klara av att duscha. Det kan göra ont, och det kan bli svårt att gå och handla. Det kan kännas otryggt att vara hemma.

När detta läge väl infinner sig är det vår skyldighet som samhälle att se till att den som söker hjälp och stöd också får det. Jag tycker att det är en anständighetsfråga och en värdighetsfråga för vår välfärd. När man söker stöd och hjälp i det läget får det inte spela roll var i staden man söker hjälp eller om det just ett visst år saknas pengar i en viss stadsdels budget. Jag har sett vad det är som händer när det saknas pengar i äldreomsorgen i våra stadsdelar och när man lägger ansvaret på biståndsbedömarna att spara in de här pengarna genom att göra snålare bedömningar. Det som händer är att rättssäkerheten äventyras.

Tyvärr är det precis denna tendens som vi ser i den budget som majoriteten nu lägger fram. Man har valt att ställa effektiviseringskrav på 80 miljoner kronor för biståndsbedömningen, och detta i ett läge när stadsdelarna har en tuff budget sedan

tidigare. Det här skulle jag säga äventyrar rättssäkerheten för de äldre, som måste kunna lita på att de beslut som fattas är likvärdiga och riktiga.

Därför tycker jag att det är viktigt att vi socialdemokrater lägger fram ett annat budgetförslag, där vi lägger 41 miljoner kronor mer än vad majoriteten gör. Det här är pengar som ska gå till en generösare och mer rättssäker biståndsbedömning.

Med detta sagt yrkar jag bifall till majoritetens förslag till beslut.

Anförande nr 296

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det innebär ju ändå att ni köper halva den effektivisering som majoriteten gör, så någon form av effektiviseringspotential ser ju ändå Socialdemokraterna inom äldreomsorgen. Det skulle vara intressant att veta på vilket sätt ni ser detta med tanke på det inlägg du just gjorde.

Det är inte biståndshandläggningen vi gör effektiviseringen på. Det är därför jag pratar så mycket om bland annat digitaliseringen inom välfärden. Det handlar om digital nattillsyn, digitala inköp etcetera. Där finns en stor ekonomisk effektiviseringspotential samtidigt som vi kan utveckla omsorgen för de äldre. Detta måste vi nu få ett brett införande av. Jag hoppas att vi med en ökad digitalisering också kan kapa kostnaden så att effektiviseringen inte går ut över biståndsbedömningen, för det vill inte jag heller, Arvid.

Anförande nr 297

A r v i d V i k m a n (S): Tack för repliken! Det är klart att det går att göra en del effektiviseringar, och det har vi också gjort i vår budget. Men det skiljer 3 miljoner per stadsdel mellan ert förslag och vårt förslag, och det är väldigt mycket pengar. Min bedömning efter att ha träffat de andra gruppledarna för stadsdelsnämnderna är att det är alldeles för mycket pengar att tänka sig att kunna hämta in på den här tidshorisonten när det gäller den typ av effektiviseringar du talar om.

Jag hör att du säger att du *hoppas* att detta inte äventyrar rättssäkerheten, och jag tycker att det är viktigt att vi lägger fram ett förslag där vi gör mer än att hoppas utan ser till att det verkligen inte blir så.

Anförande nr 298

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP) Vad jag kan se har vi utökat budgeten med 181 miljoner kronor på stadsdelsnämnderna inom äldreomsorgen. Vi har plussat på 15,7 miljoner kronor i den centrala äldrenämnden. Jag är glad och stolt över budgeten, och jag tycker att det är oerhört viktigt att arbeta vidare med ramtiderna och friheten att själv få välja innehållet i insatserna.

Det är som sagt stadsdelsnämnderna som hanterar äldreomsorgen. Jag har länge följt arbetet i Bromma stadsdelsnämnd, som gör ett mycket gott arbete. Det handlar bland annat om tryggt mottagande i hemmet, som vi var en av de första som startade.

Utöver det är vi nöjda med att alla äldre på vård- och omsorgsboenden ska ha möjlighet att delta i sociala aktiviteter liksom erbjudas daglig utevistelse. Det är något som vi

faktiskt lyfte fram mycket tydligt i budgeten. I direktiven till stadsdelsnämnderna lyfte vi också fram aktiviteter. Här har vi aktivitetscenter.

Anförande nr 299

A r v i d V i k m a n (S): Jag är osäker på om du svarade på just det jag pratade om när det gäller det effektiviseringskrav ni lägger fram där ni tänker att man ska spara 80 miljoner kronor. Vi ser att det inte är rimligt. Generellt har vi 130 miljoner kronor mer i hela äldreomsorgsbudgeten, vilket gör att man faktiskt kan göra verklighet av de delar man pratar om. Det handlar om att se till att det blir mer utevistelse, mer kultur och bättre verksamhet. Då behövs det resurser som ger mer personal och mer tid. Det har vi också en budget som kan säkerställa.

Därför känner jag mig både glad, nöjd och trygg med att vi lägger fram ett alternativ som är bättre för Stockholms äldre, och som jag också yrkar bifall till.

Anförande nr 300

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tänkte att jag skulle säga några ord om tryggheten eller otryggheten i staden. På trygghetsutskottets senaste sammanträde hade jag önskat att alla kunde ha varit med. Vi fick en föredragning av polisens underrättelsechef, Palle Nilsson, om läget med gängkriminaliteten. Jag kan lova er att detta var en verklighet som överträffar all dikt som jag har sett och läst om tidigare.

Polisen ska ta hand om kriminella. De ska anhålla, de ska se till att de blir lagförda och går igenom hela domstolsväsendet och så vidare. Och vad är det vi ska göra? Jo, staden ska arbeta med förebyggande verksamhet. Det handlar tydligt om det som Jan Jönsson och Lotta Edholm har etablerat, det som kallas för samhandling socialtjänst och skola. Om vi går ytterligare ett steg ska vi återuppta en verksamhet där distriktssköterskor och barnvårdscentral också bedriver uppsökande verksamhet hos barnfamiljer. Det är väldigt effektivt.

Självklart ska vi också satsa på avhopparverksamheten och de sociala insatsgrupperna. Vi har snart 100 ordningsvakter, eller trygghetsvakter som vi säger i Stockholms stad. Jag kan försäkra Vänsterpartiet och andra som undrar att de är ytterst välutbildade jämfört med andra ordningsvakter som finns. Bland annat har de en utbildning i beroendemedicin, vilket gläder mig mycket. Nästa steg för att utveckla denna verksamhet med att hjälpa de utsatta än mer är att ordningsvakterna också kan få Naloxon och hjälpa missbrukare som har tagit en överdos. Naloxon är alltså en nässprej som häver effekten av en överdos som ibland är dödlig.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens budgetförslag.

Anförande nr 301

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Först vill jag bara påpeka att när det gäller utveckling av hembesöksprogrammet har det funnits länge. Det är inte någonting som ni återupptar.

Jag är återigen bekymrad över den raka nedskärning på 11 miljoner kronor som ni gör på barn, kultur och fritid. Exempelen från Farsta har kommit upp flera gånger: Odlarängen, Fagerudd och Västboda. Men det här kommer att komma till fler stadsdelar; det är inte bara en budgetnedskärning som drabbar Farsta. Risken är att vi kommer att få se begränsade öppettider på öppna förskolan, nedskärning av fältassistenter och så vidare. Detta ligger inom många stadsdelar just på barn, kultur och fritid.

Hur ställer du dig till detta, Björn? Ni pratar mycket om förebyggande arbete. Men förskola, skola och gymnasium får inte pris- och lönekomp, och vi ser en rak nedskärning på 11 miljoner kronor på stadsdelarnas förebyggande arbete. Det rimmar ganska illa med det du står och säger just nu.

Anförande nr 302

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag förstår att Clara inte vill lyssna till det jag säger. Jag pratade om *utökade* förebyggande program och uppsökarverksamhet. Jag sa inte att vi skulle vidmakthålla något, utan det jag sa var utökning.

Detta är en debatt om de stora trygghetsfrågorna. Ni säger nej till trygghetsvakterna, som gör det möjligt att ordna det som Mirja alldeles nyss pratade om – det som händer på torget i Rågsved. Det går tyvärr inte att ordna med fältassistenter och annat, för det här är så obehagliga grupper att man inte ska utsätta fältassistenter och andra för dem. Ni vill hela tiden tala om saker som ni säger att ni är så bra på, men nu är det så att ni är väldigt usla när det gäller den polisära delen, det som handlar om ordningsvakter, trygghetsvakter och så vidare. Där vill ni inte ens var med; det är sanningen.

Anförande nr 303

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag vill bara säga att från Feministiskt initiativets håll är vi inte helt emot ordningsvakter. Vi tar inte heller bort hela satsningen på detta, utan vi har en satsning på lokalt trygghetsarbete som mycket väl kan innebära ordningsvakter. Vi var ju också med i det styre som började med ordningsvakter. Vi ser att de kan göra en del bra, så det säger jag inte emot.

Men problemet i den här debatten är att ordningsvakterna ska göra allting. De ska agera fältare, fritidspersonal och socialarbetare på fältet. De ska hjälpa missbrukare, spela fotboll med barn och så vidare. De ska göra allting! Jag är med på att det kan behövas ordningsvakter som får vara just ordningsvakter. Det är ändå det de ska vara. Att de sedan är välutbildade och duktiga – toppen! Men jag tror inte att vi ska ge dem en större kostym än vad de redan har, för jag tror att den räcker gott och väl.

Anförande nr 304

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Ja, Feministiskt initiativ är mer verklighetsanknutet än Vänsterpartiet när det gäller de här frågorna. Jag har aldrig påstått någonting annat.

Det jag tycker är glädjande med våra trygghetsvakter – och jag vet att Fredrik Pettersson, som strax kommer upp i talarstolen, kan vidimera detta – är att de

exempelvis också så småningom kan få hantera Naloxon. Det räddar liv. Det är det enda som kan rädda liv vid en akut överdos. Våra trygghetsvakter har redan tvingats konstatera att de tyvärr inte har kunnat göra någonting men att de kunde ha räddat liv om de hade haft Naloxon. Jag tycker att det är en viktig sak. Vi har ett socialt ansvar, och jag tycker att den delen är väldigt viktig.

Sedan handlar tryggheten från stadens sida mycket om det förebyggande. Det handlar om att jobba med barnfamiljer, det handlar om förskolan och det handlar om samhandling mellan skola och socialtjänst. Det är det polisen begär av oss. Vi kommer att få fler poliser. Då behöver vi inte lika många trygghetsvakter.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 305

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Fru ordförande! I Farsta, som i alla andra förorter, upplever medborgarna att majoriteten påtvingar dem otrygghet i stället för trygghet. När man genomför nedskärningar av tryggheten visar det på ett misslyckat budgetarbete. Trygghet är något av det allra viktigaste och mest grundläggande för människan.

I tisdags kväll var det stadsdelsnämndssammanträde i Farsta – ett möte som kanske inte blev det bästa för Farstaborna. Orsaken till detta var att en till synes osäker majoritet inte kunde förklara för medborgarna varför man vill stänga Farstas enda ungdomsgård för högstadielärover och två av områdets parklekar. Medborgarna känner rädsla och otrygghet. Detta växer i förorten. De får inga betryggande svar från vare sig ordförande i stadsdelsnämnden eller övriga i majoriteten.

Jag ser inga trygghetsskapande ersättande åtgärder för Farsta och andra förorter som borgerligheten kommer att kunna förverkliga i sin budget. Ordningvakter i all ära, men de kan knappast ersätta parklekar och ungdomsgårdar. Förorten ska vara trygg för alla oavsett om man är barn, yngre, ungdom eller medelålders. Förorten ska kännas trygg, och där ska man trivas. Därför ska Farsta och andra förorter bland annat ha fler sommarjobb, bemannade ungdomsgårdar och parklekar.

För förortens invånare yrkar jag med bestämdhet bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 306

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörande! Jag glädde mig mycket åt att få höra att Fredrik jobbar inom beroendevården. Då vet du och förstår hur viktigt det är i de situationer jag nyss nämnde att de som kommer först till plats när någon har råkat ta en överdos kan ge Naloxon. Då kan liv räddas. Det är lite grann detta som det sociala ansvarstagandet hos ordningvakterna kan vara. Alla poliser har inte heller detta, men det måste vi se till att de får. Beroendevården i Stockholm utbildar till och med de beroende själva; de får instruktioner i hur de kan hjälpa sin kompis med detta om det behövs. Jag antar att du tycker att detta är bra i ordningvakternas ansvar.

Jag måste säga – trots att det är tomt på deras platser – att jag fortfarande tycker att det är en fullständig skandal att Sverigedemokraterna inte finns på plats när vi diskuterar så viktiga frågor som äldreomsorgen och tryggheten. Det är en skam.

Anförande nr 307

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Tack för din replik, Björn! Jag håller med dig angående Sverigedemokraterna. Deras platser gapar fortfarande tomma, så jag lämnar det ämnet och pratar om Naloxon i stället.

Naloxon är ett jättebra läkemedel. Beroende på vilken överdos det handlar om är det ett livräddande läkemedel. Det vore kanske inte så dumt att också ordningsvakter hade det. Det har att göra med deras arbetsledning, som måste ta ställning till detta. Men det räddar alltså liv.

Anförande nr 308

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill återgå till att tala om äldreomsorgen. Det är ju också det den här debatten ska handla om under dessa två timmar.

Jag vill prata om trygg hemgång. Jag hittar en liten tvåraders aktivitet i majoritetens budget där det står att man vill utreda om inte brukarens egen hemtjänst kan ta hand om tryggt mottagande i hemmet. Snälla, gör inte detta! I dag är trygg hemgång utbyggd med 38 undersköterskor. Den sista stadsdelen kom in i december, och det var Hässelby-Vällingby. Jag vill berätta varför jag vill det här. Många av er har hört vad jag har jobbat med. Det blir 30 år på sjukstugan i Solna i april. Jag jobbar med äldre kvinnor som ofta har hemtjänst. Det som händer när vi ringer till hemtjänsten när patienter har blivit utskrivna av doktorn är att hemtjänsten säger: Vi kan inte ta emot i dag, och vi kan inte ta emot i morgon. Det kan gå bra om tre dagar. Detta hänger ihop med att de bemannar med timanställda. Man har inte bemannat för att brukaren kommer hem. Det är därför trygg hemgång är så enormt viktig, och det bör inte läggas hos brukarens egna hemtjänstaktiviteter, utan det måste finnas som en separat verksamhet med ytterst kompetent personal, som i dag jobbar med samordning med primärvården, med arbetsterapeuterna och med fysioterapeuterna i hemmet när brukaren väl har kommit hem.

Om man lägger detta på den egna hemtjänsten kommer vi att ha ökade kostnader för de här patienterna när de ligger kvar på akutsjukhus. Det är det som är resultatet av detta. Så fundera ett varv till på det här med trygg hemgång och om det ska läggas på den egna hemtjänsten eller inte!

Anförande nr 309

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Mirja Räihä kan lugna ned sig lite grann, för det står inte att detta *ska* införas. Vi ska just *fundera*, inte bara ett varv utan många varv till, på hur vi ska göra med detta. Det ska göras en utredning av om vi skulle kunna låta en privat utförare sköta detta i brukarens egen hemtjänst. Då får vi se fördelar och nackdelar med detta.

För mig räcker det inte med att en socialdemokrat står i talarstolen och varnar för detta. Jag litar inte särskilt mycket på er vad gäller det här, för ni brinner ju inte för att låta de privata utförarna få en bättre situation i vår stad. När vi gjorde icke-valet neutralt mellan utförarna var ni emot det, och ni ville utöka det kommunala ägandeskapet på boendesidan etcetera. Men vi vill öka mångfalden, och därför vill vi också utreda just den här frågan.

Jag undrar också, Mirja, varför Socialdemokraterna vill dra bort 30 procent av ungdomsbesöken i den här staden. Ni gör en neddragning på 3 miljoner kronor. Det begriper inte jag. Varför gillar ni inte ungdomsbesöken?

Anförande nr 310

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Det handlar inte om att gilla och inte gilla. Det handlar om att ni hela tiden har sagt att vi har en stram budget och att vi kommer att ha det under många år framöver. När man har en stram budget måste man prioritera. I min värld är det alltid prioritering av bemanning och kompetent bemanning som gäller. Det handlar om prioritering, Erik. Det är vad det handlar om.

Jag pratade egentligen inte särskilt mycket som sosse om det här med trygg hemgång, utan jag blir skräckslagen eftersom jag vet hur det fungerar när man försöker få hem medicinskt färdigbehandlade patienter. Jag har sett det i så många år. Först när vi har tillgodosedda krav på att det finns heltidsanställda människor med fasta anställningar kan man garantera att de tas emot. Men så länge det laboreras med timanställningar inom hemtjänsten kan man inte garantera detta. Då är det inte ens värt att utreda det.

Anförande nr 311

R a s m u s J o n l u n d (L): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Den politiska debatten i äldrefrågor handlar ofta om äldreomsorgen, och så blir det också här i dag. Det är inget konstigt. Det är där vi har ett stort politiskt och kommunalt ansvar, verksamhetsmässigt och ekonomiskt. Vi liberaler och den blågröna majoriteten stärker denna bottenplatta med att räkna upp schablonerna för hemtjänst och vård- och omsorgsboenden.

Men för de flesta äldre i Stockholm är det förstås helt andra saker som är viktiga, vilket också Erik Slottner var inne på. I det egna livet kan behovet av vård och omsorg fortfarande kännas långt borta. Stockholmare i alla åldrar ska kunna känna att de kan leva sina liv som de vill ha dem. Det gäller förstås också våra åsrika invånare. Med det sagt är en trygg äldreomsorg naturligtvis en viktig frihetsfaktor. Det kan gälla för anhöriga eller en själv; man ska känna trygghet med att omsorgen finns där när den behövs.

Vi kan samtidigt göra mycket för att skjuta upp och minska vårdbehoven, vilket förstås också är nödvändigt i och med den demografiska utveckling som vår stad och vårt land står inför. Viktigt i detta sammanhang är att bekämpa den ofrivilliga ensamheten. Här behöver vi jobba tillsammans med sjukvården för att upptäcka dem som befinner sig i eller som riskerar att hamna i social isolering. Vi behöver också jobba nära civilsamhället, organisationer för volontärer eller ungdomsbesök. Jag är till exempel

väldigt glad för att vi har fått ett nytt kafé som Röda Korset har startat på Stockholms sjukhem i ett samarbete utan någon närmare kommunal inblandning. Det är bra.

Den som lever i social isolering får sannolikt snart behov av vård och hjälp på andra sätt. Ensamhet gör inte bara livet tråkigt; det kan rentav vara livshotande. Men lyckligtvis går det att råda bot på den. Det är också viktigt att bejaka den digitala och tekniska utvecklingen, som flera talare har varit inne på. Det handlar om verktyg som kan underlätta för vård- och omsorgspersonalen men också om verktyg som äldre själva använder sig av för att förenkla sin vardag. Vardagar rika på liv och egen makt över sin vardag – det vill vi liberaler att alla stockholmare ska kunna ha oavsett ålder.

Med det vill jag yrka bifall till den grönbå majoritetens budgetförslag.

Anförande nr 312

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! I går kunde vi ta del av den ofattbara nyheten att en man i 80-årsåldern hittades död i sitt eget hem efter att ha legat där i tre hela år. Händelsen är oerhört tragisk och, måste jag säga, makaber på en och samma gång. Den visar hur farlig social isolering och ensamhet kan vara. Tyvärr är det fler än vi kan ana som lever ensamma utan kontakt med familj, vänner eller föreningsliv.

Om vi kollar i en lite vidare aspekt är det en tredjedel av de äldre över 85 år som besväras av ensamhet. Två tredjedelar av dem som bor på ett särskilt boende besväras av detsamma. Det är därför vi i den grönbå majoriteten tar frågan på så stort allvar och sätter fokus på hur vi kan minska social isolering och ofrivillig ensamhet. Kommunen har naturligtvis begränsade möjligheter på området, och vi måste analysera vidare vilka metoder som är bäst för att bryta social isolering. Men vi gör ändå viktiga satsningar i form av Matlyftet och i form av utökade ungdomsbesök. Återigen: Jag tycker att det är tråkigt att Socialdemokraterna väljer att prioritera bort just ungdomsbesöken.

Vi inleder ett nytt samarbete med Volontärbyrån, där vi ska få fler volontärer engagerade i att bryta äldres sociala isolering men också få fler äldre att bli aktiva i föreningslivet. Den satsningen vill Vänsterpartiet ta bort, trots att de i sina texter skriver att de vill starta fler IOP-avtal.

Min talartid rinner iväg, men jag skulle vilja säga några ord om digitalisering och hur viktig den är för att kunna möta det ökade antalet äldre. Det handlar både om att förbättra omsorgen och om att använda resurserna smartare. Därför lägger vi 10 miljoner kronor på detta nästa år.

Anförande nr 313

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Ordförande! Jag tänkte haka på Erik Slottnér och konstatera att det är viktigt att man lyfter ensamheten. Det är ju ett skäl till att vi skapade aktivitetscenter, hemgårdar och mötesplatser. Vi ökar även föreningsbidragen, för det är i de sammanhangen som man kan få den här effekten. Det är en viktig och ofta bortglömd fråga.

Det är ju många socialdemokrater som har varit uppe, och min uppgift i gruppen skulle vara att debattera med Sverigedemokraterna. Jag inser att jag inte kommer att få göra

det, men jag vill ändå lyfta ett par saker i den frågan. Det första är påståendet att vi skulle ha stängt ett boende för äldre för att flytta in nyanlända. Även om Peter Wallmark inte lyfte det gissar jag att han avser Vintertullen, och det är inte sant. Vi stängde det eftersom det inte höll den nivå som krävs för ett vård- och omsorgsboende. Det är viktigt att komma ihåg. Samtidigt byggde vi nya, fina platser i Hornstull i samma satsdel. Myten om att vi kör ut äldre och flyttar in nyanlända måste bekämpas varenda jävla dag!

I Sverigedemokraternas förslag står det vidare att man vill ha ett system där hemtjänstleverantörer endast verkar inom ett visst geografiskt område och att det ska ses över med mindre restid och mer vård som följd. Jag inser att frågan blir hängande, men jag vill ändå fråga vad de egentligen menar.

Anförande nr 314

Borgarrådet **L i n d b l o m (V)**: Som ni vet har jag viss erfarenhet av äldreomsorgsbudgetar, och jag vill, utan några som helst överord, säga att det här är en nedskärningsbudget. Cecilia Obermüller var uppe tidigare och sa att budgeten ju ökar i absoluta tal. Absolut, det gör den.

Jag har en bok här som jag pratade om i gruppledebatten, *De effektiva*. Där beskriver man hur kommuner genomför olika typer av smygnedskärningar, bland annat genom att inte räkna upp schabloner och genom att ställa krav på så kallade generella effektiviseringar – nedskärningskrav. Jag har ett ex över till Cecilia Obermüller, även om hon inte är i salen nu. Men hon är hjärtligt välkommen att läsa den här boken.

Budgeten för äldreomsorgen ökar alltså i absoluta tal. Men ökningen måste relateras till att det blir fler äldre och till att alla verksamheten alltid får pris- och löneökningar, oavsett vem som styr i den här salen.

Förra året hade äldreomsorgen krav på 78,4 miljoner i generell effektivisering. I år är det 87,2 miljoner kronor. Det är 165 miljoner kronor på två år. Inte heller får hemtjänsten tillräckligt för att möta pris- och löneökningarna.

Förra mandatperioden var det precis tvärtom – inte en enda krona i generella effektiviseringar och minst pris- och löneökning varje år. Vi tror nämligen inte att äldreomsorgspersonalen kan springa särskilt mycket snabbare.

Det jag också tycker är intressant är att det är helt tomt på våra fina sverigedemokrater här. Det visar verkligen hur mycket det här partiet som alltid pratar så svulstigt om våra äldre i realiteten prioriterar stockholmarnas äldreomsorg. En annan sak som talar sitt tydliga språk är att de accepterar majoritetens nedskärningar på 90 miljoner kronor.

Jag undrar: Hur ska man kunna klara av generösare biståndsbedömning med de besparingskraven? Hur ska hemtjänsten klara av den heltid som Sverigedemokraterna pratar om nu när de inte ens får pris- och löneökningar?

Jag saknar för övrigt politik från Erik Slottner vad gäller fler seniorbostäder. Allting som pågår nu är sådant som vi initierade den förra mandatperioden. Vi måste få fram fler seniorbostäder med överkomliga hyror, Erik. Var är de skarpa förslagen?

Anförande nr 315

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Vi hade en gruppleddardebatt här tidigare i dag, och det var inte en enda gruppleddare som sa någonting annat än att vi har kärvare tider nu. Vi har ett mindre budgetutrymme i år än vad vi hade exempelvis förra året och även tidigare år. Så är det, och det ligger nu generella effektiviseringskrav för alla verksamheter förutom på individ och familj.

Detta blir tufft för stadsdelarna att klara av, men de måste nu hitta metoder: Var kan vi skära ned, och vad kan vi skala bort från det som inte är kärnverksamhet? Det ser väldigt olika ut i olika stadsdelar. En del stadsdelar går med stora överskott i äldreomsorgen. Andra går med underskott. Det ser olika ut, och det är till slut stadsdelsnämnderna som avgör hur man fördelar den pott av pengar som man får.

Jag hoppas som sagt också att satsningen på digitalisering ska kunna hjälpa till med en del av effektiviseringen. Men schablonerna ökar nu till vår hemtjänst och våra omsorgsboenden, så de verksamheterna kommer inte att drabbas av effektiviseringen.

Anförande nr 316

Borgarrådet L i n d b l o m (V): För vård- och omsorgsboenden ökar ni pris- och lönekomp, för det är ni skyldiga till enligt avtalet. För hemtjänstpengen ökar ni inte. Sedan är det så här att ni hade råd med en skattesänkning på 400 miljoner kronor förra året, fast ni visste att vi skulle gå in i kärvare tider.

Det låter också på er som om vi redan är i brinnande lågkonjunktur och att det är 30-talskris och så vidare. Så är ju inte riktigt fallet. Hade ni lagt hälften av de där 400 miljonerna som ni sänkte skatten med på äldreomsorgen i stället hade man inte behövt göra de här kraftiga nedskärningarna på äldreomsorgen, och man hade kunnat höja upp pengarna så att den motsvarar pris- och lönekomp.

Det är också så, Erik, att digitalisering verkligen är en framtidsfråga. Men det finns inte en chans på jorden att man kan hämta hem de här 90 miljonerna kronorna nästa år på digitalisering. Digitala lösningar tar årtal att införa. Västerås har hållit på i över tio år, för det är ett väldigt stort projekt.

Ni sätter all er tilltro till digitaliseringar som kommer att ta flera år att genomföra. I realiteten kommer vi att få se nedskärningar på Stockholms äldre. Ni borde kunna bättre än så här!

Anförande nr 317

C l a e s E l m g r e n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! I takt med att andelen äldre ökar och vi lever allt längre ökar kraven inte bara på vår äldreomsorg utan också på allt annat som hänger samman med hur vi bygger vår stad: bostadsbyggande, infrastruktur, kultur och nya samlingslokaler. Klarar vi inte en aktiv arbetsmarknadspolitik med möjligheter till kompetensutveckling genom hela livet för att mota bort arbetslöshet och diskriminering minskar vi både individens försörjningsmöjligheter och stadens skatteintäkter. Har vi inte ett aktivt bostadsbyggande försämrar vi möjligheten att bygga vård- och omsorgsboenden och

seniorboenden som vi behöver, och klarar vi inte trygghetsutmaningarna kommer vi att inskränka friheten för våra äldre.

Kort sagt ställer den här utvecklingen krav på ett äldreperspektiv i nästan allt vi gör när vi ska forma och utveckla vår stad.

Jag skulle särskilt vilja lyfta fram hemtjänsten, där vi i vår budget lämnar flera viktiga förslag. För det första måste vi säkerställa en väl fungerande kompetensförsörjning. Att jobba i omsorgen måste bli mer attraktivt, och vi måste bli bättre på att erbjuda heltid och goda arbetsvillkor för dem som arbetar i den kommunala hemtjänsten. Vi måste givetvis också ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor när vi upphandlar. Vi behöver också arbeta för att stärka kontinuiteten i utförandet av hemtjänstinsatserna.

För det andra ska de äldre veta att hemtjänsten är anpassad efter deras önskemål och behov, inte att det hela regleras i minutscheman. Biståndshandläggningen och beslutsfattandet måste därför fortsatt förenklas. Det är stadens ekonomi och äldres behov som ska styra.

För det tredje behöver vi säkerställa att det finns resurser nog för en trygg hemgång. De äldre som skrivs ut från sjukvården ska känna sig säkra på att de inte faller mellan stolarna. Hemgångsteam ska ge trygghet.

För att ge förutsättningar för detta som rör hemtjänsten föreslår vi en ökad budget som rör stadsdelarnas verksamhet för att uppnå de här sakerna. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 318

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! När det gäller trygg hemgång är vi väldigt eniga om hur viktigt det är, och i december kommer vi äntligen att få de sista teamen på plats i Hässelby–Vällingby. Därmed kommer hela Stockholms stad att omfattas av tryggt mottagande, trygg hemgång eller vad vi nu väljer att kalla det. Vi kommer att se till att det finns tillräckligt med resurser för detta nästa år och även framöver. Socialdemokraterna behöver inte oroa sig för det. Även ute i stadsdelarna är man väldigt angelägen om att den här verksamheten fortsätter.

Jag håller med om att hemtjänsten står inför mycket stora utmaningar och kommer att behöva utvecklas på många sätt för att kunna möta det växande antalet äldre. En del av de frågor som Claes nämner är säkert viktiga att jobba vidare med, men jag tror också att vi måste se mer på hur vi kan separera service och omsorg från varandra. Vi kan alltså inte låta utbildad personal ta hand om städning och inköp, utan de ska göra det som de är utbildade för.

Anförande nr 319

C l a e s E l m g r e n (S): Det finns säkert en hel del att fundera på när det gäller hur man kan möta de utmaningar som finns, bland annat det som Erik Slottner tar upp. Det låter betryggande att vi kan se fram emot att ha resurser kommande år för att klara de utmaningar som finns kring hemtjänsten. Vi har precis också fått en föredragning när det gäller just hemgångsteam.

Vi får fortsätta arbetet, men vi skulle vilja se lite högre ambitioner uttryckt i konkreta pengatal också för stadsdelarna för att kunna klara det här.

Anförande nr 320

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige, åhörare! En av stadens viktigaste uppgifter är att stärka stockholmarnas trygghet och säkerhet, oavsett vilken stadsdel man bor i. Att Stockholm upplevs som en trygg stad är en prioriterad fråga.

De senaste åren har skjutningarna i Stockholm ökat. Det finns en tydlig koncentration till delar av ytterstaden och i synnerhet Järva. I Stockholmsregionen har det redan skett 72 skjutningar, bekräftat till och med den 30 september i år. Det är 23 personer som har skadats och 15 personer som har dött. Den 28 augusti blev en ung kvinna i Råcksta offer för en dödsskjutning mellan gängkriminella.

En polisens viktigaste uppgifter är att förebygga och förhindra att brott sker. I det brottsförebyggande arbetet samarbetar polisen med andra aktörer i samhället, exempelvis Stockholms stad. Den blågröna majoriteten satsar 100 miljoner i sin budget för 2020 på att anställa kommunala ordningsvakter för att komplettera låg polisnärvaro. Men det är inte kommunens ansvar att lösa polisens svårigheter att hitta personal som ska arbeta i yttre tjänst. Ordningsvakter är i sin yrkesroll generellt en utsatt grupp och har ständigt behov av polisen för att utföra sitt jobb.

Vänsterpartiet anser att stadens satsning inom trygghetsarbete ska vara långsiktig och i första hand inriktad på det förebyggande arbetet. Staden ska arbeta långsiktigt tillsammans med organisationer i civilsamhället som har speciell kompetens. Därför satsar vi i vår budget 3,5 miljoner på trygghetsskapande med särskilt fokus på sju prioriterade stadsdelsnämnder. Vi prioriterar bland annat ungdomar som befinner sig i risk för kriminalitet och ett mer samordnat arbete gällande avhopparverksamhet.

Anförande nr 321

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Då har Vänsterpartiet återigen meddelat Stockholms befolkning att man inte tycker att ordningsvakter är en kommunal uppgift. Det är tydligt, så då vet vi det.

Man kan förstås säga att det inte är en kommunal uppgift. Nej, det är ju inte lagstadgat. Men själva tryggheten är en kommunal uppgift, och då har vi sagt att en del i det viktiga trygghetsskapande arbete är att jobba med ordningsvakter. Det är klart att kommunen och ordningsvakter har begränsade möjligheter att komma åt den grova gängkriminaliteten, och det har vi alltid sagt: De befogenheterna och den utbildningen har inte ordningsvakterna. Men vi har jobbat oerhört hårt för att vi ska kunna få ordningsvakter bland annat till Järva, för vi menar att ordningsvakterna är ett oerhört viktigt komplement till polisen. Och polisen är ju själva mycket nöjda med den verksamhet vi har i Stockholm.

Därför tycker jag att det är väldigt tråkigt att Vänsterpartiet i princip vill skrota ordningsvaktsprojektet i Stockholm.

Anförande nr 322

R a s h i d M o h a m m e d (V): Vi är inte emot ordningsvakter, men ordningsvakterna ska jobba där de gör nytta. Det kan vara centrumanläggningar, myndighetsbyggnader, receptioner och liknande. Men man ska inte utsätta ordningsvakterna för risk, och det är det ni gör i dag. Polisen kan inte komma när ordningsvakterna behöver hjälp. Ordningsvakterna kan ju inte själva patrullera i områden till exempel i Järva. Polisen skiljer nämligen inte på om det är privata eller kommunala ordningsvakter. I Rinkeby till exempel fick ordningsvakterna inte hjälp, och fackförbundet Transport införde skyddsstopp för att ordningsvakterna inte ska jobba där.

Det är det som är frågan. Ni kan ha hur många ordningsvakter ni vill, men de ska vara där de gör nytta.

Anförande nr 323

E v a R i s b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Alla har rätt till en trygg ålderdom. De äldre ska veta att hemtjänsten är anpassad efter deras behov. Personalen som tar hand om våra äldre ska vara utbildad och kontinuiteten hög, för det ökar tryggheten. Den enskilde ska känna igen den som kommer in i dennes hem.

Vi behöver fortsätta att förbättra hemtjänsten och arbetsvillkoren. Under den förra mandatperioden arbetade vi med att utveckla schemalaggningen. Vi tror att det är en fördel att arbeta mer områdesbaserat i mindre arbetsgrupper med färre timanställda. Personalfrågor och kvalitet i äldreomsorgen hör ihop. Vad gör majoriteten för att förbättra arbetsmiljön och arbetsvillkoren?

Vi socialdemokrater vill öka anslagen till äldreomsorgen med 130 miljoner. Dessutom vill vi garantera en generös och rättssäker biståndsbedömning genom att anslå 41 miljoner till detta. Vi vill ha ett förenklat beslutsfattande i hemtjänsten och fler bemanningenheter, och det sätter vi av pengar till.

I den borgerliga budgeten kommer stora effektiviseringskrav, mer än 80 miljoner, att tvinga fram en mer restriktiv biståndsbedömning som sannolikt kommer att göra det svårare att tillgodose de äldres behov. I majoritetens budget pratas det också om trygghet och hög personalkontinuitet, men det finns inga skrivningar i budgeten om hur det ska ske. Hur tänker majoriteten att kontinuiteten och tryggheten för de gamla ska kunna öka när det inte finns några konkreta förslag?

De kommande tio åren beräknas antalet äldre över 80 år att öka med över 40 procent. Om majoriteten inte klarar av att ta ansvar för omsorgen om de äldre nu, hur ska det då gå när de äldre blir fler i en nära framtid?

Vi vill ha en bättre äldreomsorg, inte skattesänkningar. Det tror jag nog att de gamla är helt överens med oss om. Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 324

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Det låter här i talarstolen som om vi gör neddragningar på äldreomsorgen. Men det är alltså inga neddragningar, utan vi lägger ganska mycket mer pengar på äldreomsorgen. Bara uppräkningspengen till vård-

och omsorgsboenden är 116 miljoner. Uppräkningen av hemtjänstpengen på 2 ½ procent är nästan 70 miljoner kronor, plus att vi lägger mer pengar på ungdomsbesök och matlyft.

Sedan gör vi en generell effektivisering, vilket vi gör på alla andra områden i staden. Det var något som även Socialdemokraterna jobbade med under sin tid vid makten och som Socialdemokraterna jobbar med i sin skuggbudget, också på äldreomsorgen.

Eva Risberg står här och säger att ni lägger 130 miljoner kronor mer. Jamen, ni gör ju en effektivisering på en halv procent på äldreomsorgen! Och 130 miljoner är det ju inte, för ni flyttar över väldigt mycket pengar från det som har legat i central medelsreserv. I praktiken lägger ni ungefär, tror jag, 50 miljoner kronor mer på äldreomsorgen än vad vi gör. Det motsvarar ungefär en halv procent. Visst, vi kan få en del för de pengarna, men så stor skillnad är det inte.

Anförande nr 325

E v a R i s b e r g (S): Man kan fråga sig hur biståndsbedömningen påverkas av att ni har ett effektiviseringskrav på mer än 80 miljoner. Ni har en skrivning om att kontinuiteten ska öka men ingenting om *hur* den ska öka, trots att revisorerna har påpekat att definitionen avseende kontinuiteten bör tydliggöras.

Jag undrar om ni har några konkreta förslag. Annars kan vi föreslå några, till exempel bemanningenheter med fastställda vikarier. Stadsdelsnämnderna kan i samråd med äldrenämnden se över hur grundbemanningen kan öka för att minska timanställningar.

Att inte koppla ihop personalfrågor och kvalitet i äldreomsorgen är ett misstag som ni gör konsekvent. Där har ni inte lagt tillräckligt med pengar.

Anförande nr 326

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Erik Slottner sa i sitt inledningsanförande att det är viktigt att verksamheterna får ekonomiskt tillskott, och jag vill verkligen gratulera Erik Slottner till att typ vara det enda borgarrådet som har schablonhöjningar som åtminstone nästan ligger i fas med pris- och lönekomp. Det får man ändå ge honom.

Jag vill också säga att det ju är tack vare Ewa Samuelsson, Erik Slottners föregångare, som vi dessutom har en indexuppräknad ersättningsnivå på äldreboendena. Det kan möjligen ses som ett socialistiskt drag från henne, men jag håller med henne: Det var väldigt bra. Där är det ju en höjning som är enligt med pris- och lönekomp. Jättebra!

Naturligtvis har jag också ett ”men”, och det är samma ”men” som så många andra har varit uppe och talat om: besparingskravet på 87,2 miljoner kronor. Även om ni nu ger rimliga ökning till utförarna drar ni alltså samtidigt ned på beställarna, och det är det vi försöker att säga här. Det vill säga, risken att brukarna drabbas av tidshyvlingar i hemtjänsten ökar igen, och det gör även risken för ett ökat antal avslag till äldreboendena. Den risken tar ni nu.

När vi tog över äldreomsorgen 2014 gick äldreomsorgen back med 130 miljoner kronor. När vi lämnade över till er var underskottet noll. Det berodde bland annat på

att vi tog bort effektiviseringarna på äldreomsorgen. Jag önskar lycka till inför nästa höstbudgetförhandlingar, Erik, för jag tror att vi egentligen är överens, och hoppas att även beställarsidan får det stöd som behövs för att den generösare biståndsbedömning som ni skriver om i er budget också blir verklighet.

Anförande nr 327

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Om biståndsbedömningen ska bli generösare, vilket vi har skrivningar om, behöver också riktlinjerna ses över. Jag träffar stadsdelarna ganska ofta, och cheferna försöker jag träffa några gånger per år. De säger att de följer riktlinjerna och lagstiftningen. Det är inte så att den effektivisering som de har fått under detta år har lett en tuffare biståndsbedömning, utan de gör bedömningen att man följer riktlinjerna.

Som jag sa till Clara Lindblom är det så att situationen ser olika ut i olika stadsdelar. Jag förutsätter att de stadsdelar som märker att de inte kommer att kunna klara av en rättssäker biståndsbedömning också lägger lite mer pengar på äldreomsorgen, därför att i princip alla stadsdelar lägger mindre pengar på äldreomsorgen än vad vi rekommenderar från fullmäktige. Det kan jag ha synpunkter på som äldreborgarråd.

Anförande nr 328

T o r u n B o u c h e r (V): Då är det tråkigt för Erik Slottner att de övriga borgarråden har sett till att det är så pass stora neddragningar på stadsdelsnämnderna att de antagligen kommer att känna sig tvingade att fortsätta att dra pengar från äldreomsorgen till övriga verksamheter för att kanske klara någon parklek eller så.

När det gäller riktlinjerna för biståndsbedömningen håller jag med borgarrådet om att det är en utmaning. Det är nog en pedagogisk utmaning snarare än vad som faktiskt står i riktlinjerna. Där behöver vi fortsätta att driva en aktivare politik. Men det hjälper i det läget inte att lägga ett jättestort besparingskrav som ni har gjort.

Anförande nr 329

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige! Alla äldre ska ha rätt till ett tryggt åldrande med hög livskvalitet, god tillgång till aktiviteter och mötesplatser som motverkar ensamhet. Därför vill vi skapa aktivitetscenter för äldre. Stadsdelsförvaltningarna ska ansvara för att skapa dessa aktivitetscenter i anslutning till så många seniorboenden som möjligt. Centrets huvudsakliga uppgift är att erbjuda aktiviteter, främja social gemenskap, motverka otrygghet och bidra till fysisk aktivitet för boende och äldre, även för de som bor i närområdet.

Själv är jag god man, och jag har haft huvudmän som bara har haft kontakt med mig förutom hemtjänsten. En av mina uppdragsgivare berättar att inför storhelger kröp hon ihop i fosterställning och hoppades att helgen skulle gå över fort. Ensamhet gör ont, och vi måste använda alla medel vi kan för att hjälpa.

Maten på stadens äldreboenden ska lagas så nära som möjligt och vara aptitlig, näringsrik och ekologisk. Inom projektet Matlyftet har medel avsatts för att stärka måltidens betydelse, bland annat för att förebygga ensamhet och social isolering bland äldre. Måltiderna ska serveras i en trivsamt miljö i sällskap med andra boende. I det här

sammanhanget ska förvaltningarna utreda möjligheten för äldre som bor kvar i sitt eget hem att äta i sällskap med andra. I vår egen stadsdel Hägersten–Liljeholmen serverar vi till exempel soppluncher för 10 kronor så att alla ska ha möjlighet att delta oberoende av ekonomi.

Vi utökar även de uppskattade ungdomsbesöken. Stockholms stad och flera andra kommuner anlitar bland annat Ung omsorg, en verksamhet som syftar till att skapa mervärden i den sociala omsorgen på äldreboenden. Observera här att ungdomarna aldrig ersätter den ordinarie personalens arbetsuppgifter, utan de utgör endast ett tillskott till äldreomsorgen.

Anförande nr 330

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Hej Anette! Jag har inte sett dig förut, så jag tänker att du kanske är ny i fullmäktige.

(A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Jag satt som ersättare förut.)

Jag tänkte bara säga att jag håller med angående aktivitetscenter. Det är jättebra, och det drog vi ju igång under den förra mandatperioden. Det är bra att ha med sig. Det här är en av väldigt många saker som vi gjorde. Vi satsade på aktivitetscenter, och vi ändrade förmedlingsreglerna för seniorbostäder så att det skulle bli lättare för personer som känner ensamhet, otrygghet och bor otillgängligt att snabbare komma till en seniorbostad, bland annat.

Det jag tycker att Anette ska ha med sig till nästa budgetförhandling inom majoriteten är att om man skär ned på äldreomsorgen med nästan 90 miljoner kronor, som ni gör på beställarsidan, är det ju bland annat aktivitetscentren som riskerar neddragningar. Aktivitetscentren är jättebra, men det kostar också pengar.

Anförande nr 331

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Jag vill bara säga att vi satsar på aktivitetscenter, så där är vi väl överens.

Anförande nr 332

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Nu tar vi äntligen Stockholms äldreomsorg in i nutiden. Äntligen digitaliserar vi viktiga delar av Stockholms äldreomsorg. Det här är en riktigt bra satsning och prioritering av den grönblå majoriteten, och det är inte en dag för tidigt. Nu inför vi äntligen, som 190 kommuner före Stockholm har gjort, smarta lås inom äldreomsorgen och får därmed både säkrare och enklare nyckelhantering inom hemtjänsten med färre resor till och från nyckelskåpen. Det finns goda förhoppningar om minskad stress hos personalen samtidigt som tryggheten hos den äldre ökar. Och som om smarta lås inte vore nog inför vi också både digital nattillsyn och digitala inköp.

Ordförande! Ingen äldre ska leva i hemlöshet. Oavsett anledning – det kan vara en pension som inte räcker till, att åldrandets sjukdomar tar ut sin rätt eller att missbruk gör livet svårt – är det djupt olyckligt och till och med sorgligt att det finns personer som på ålderns höst riskerar att bli hemlösa i vår stad. Även om vi ser små positiva

tecken – bland annat har antalet äldre i akut hemlöshet minskat något – behöver mer göras för den här sårbara gruppen. Att hitta lämpliga boendeformer för hemlösa äldre måste fortsätta med oförminskad kraft.

I det nya programmet mot hemlöshet som ska börja gälla nästa år kommer också äldre hemlösa att vara en prioriterad målgrupp. Äldres specifika behov och problematik kommer särskilt att belysas. I Stockholm ska äldre med eller utan missbruksproblematik ha en dörr att stänga om sig på kvällen och en säng att sova i om natten.

Anförande nr 333

Borgarrådet **L i n d b l o m (V)**: Jag ville bara ge några upplysningar eller förtydliganden. Matbeställningar på nätet, digitala lås och Nattfrid är ju projekt som inleddes av oss under den förra mandatperioden. Vi hade till exempel en pilot i Enskede–Årsta–Vantör vad gäller just nyckelfri hemtjänst. Det här är alltså någonting som vi har jobbat med, så det är ingenting som ni har hittat på eller något som är nytt. Det vill jag bara föra till protokollet.

Återigen: Digitaliseringar är viktigt och bra, men digitala lås och Nattfrid tar årtal att införa. Västerås har jobbat med det väldigt länge, och när det gäller digitala lås är det en stor utmaning att få alla privata fastighetsägare, bostadsrättsföreningar och villaägare att hantera de installationer man faktiskt måste göra. Ni kommer alltså inte att kunna hämta hem de här 90 miljonerna som ni skär ned på äldreomsorgen samtidigt.

Jag vill också säga att vi minskade hemlösheten bland äldre med 20 procent på ett år. Det är ingen marginell minskning, men jag håller med om att mycket återstår att göra. De särskilda pengar som vi satsade, 5 miljoner kronor, är borta. Ni ska alltså fortsätta med vårt arbete, men ni satsar inga pengar på det.

Anförande nr 334

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Jag vet att ni hade pilotprojekt vad gäller digitaliseringen under den förra mandatperioden, men ni tog det inte vidare. Ni tryckte aldrig på knappen för att genomföra det i stor skala över hela staden. Det är där vi nu gör skillnad.

När det gäller hemlösa äldre är det bra att ni minskade den akuta hemlösheten. Ni gjorde bra saker, och vi gör bra saker. Här handlar det om att genomföra verksamhet som är bra, och det ska vi fortsätta med. Hemlöshet är en prioriterad fråga för majoriteten. Det nämns redan i inledningsavsnittet. Det här är alltså någonting som vi kommer att fokusera vidare på. Nästa år tar vi programmet vidare med fokus på äldre.

Anförande nr 335

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Utifrån ett lokalt stadsdelsperspektiv kan jag säga att vi struntar fortfarande fullständigt i vilka majoriteter som inför bra saker. Tycker vi att de funkar och är bra vill vi gärna utveckla dem.

Till exempel i Skarpnäck har vi haft mötesplatser för äldre som vi under den förra mandatperioden utvecklade som aktivitetscenter. Nu fortsätter vi att utveckla dem med

ännu mer aktiviteter, för det var så himla bra! Vi kommer också att inrätta nya aktivitetscenter, för det finns ju pengar att söka i central medelsreserv.

Det här möjliggör verkligen för äldre att komma ut och träffa andra, mötas och, för dem som vill, laga mat tillsammans. Genom genusanalyser har vi sett att yngre män får mer hemtjänst än äldre kvinnor, och vi vet även vad det beror på. De känner sig också mer ensamma. Detta här en utmaning, och vi har startat matlagningskurser för äldre män – mycket populärt! Här finns det alltså bara win-win.

Jag vill också säga någonting mer när det gäller mat utifrån mål 2 i Agenda 2030, som handlar om att ingen ska lida av hunger. Nutrition har vi jobbat med i decennier i stadsdelarna oavsett majoriteter, men vi måste bli ännu bättre. Vi satsar nu på utbildning av hemtjänstpersonal och utvecklar den utbildningen. Vi lägger också in det ekologiska i det hela, och just det ökande lokala intresset hos de äldre för mat tycker vi är fantastiskt roligt.

Med detta yrkar jag bifall till vårt beslut i kommunfullmäktige.

Anförande nr 336

L i s a G u s t a f s s o n (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Enligt Livsmedelsverket är undernäring inom äldreomsorgen en av våra största utmaningar. Förutom det livsviktiga med måltiden som näring har den även en viktig funktion för livsglädjen och gemenskapen, och det är ett positivt avbrott i vardagen.

Därför väljer vi att satsa på dels aktivitetscenter där äldre får möjlighet att äta tillsammans, dels måltidsombud inom varje kommunal enhet som tillsammans med dietister ska kompetensutveckla omsorgspersonal i kostfrågor.

Vi ser att man inrättar matråd och utbildningar för omsorgspersonalen inom varje stadsdel. Detta är en viktig långsiktig åtgärd för att främja aptit och matglädje. Undernäring leder också till följsjukdomar och fallskador.

Arbetet med att stödja stadsdelsnämnderna i deras arbete med att skapa sociala mötesplatser i form av aktivitetscenter bidrar till att minska ensamhet och social isolering, som vi ser är ett allt mer utbrett problem. Dessa platser motiverar även till livsnödvändig fysisk aktivitet. Vi lyssnar till Stockholms medborgare, och vi väljer att prioritera långsiktiga och viktiga åtgärder för stadens äldre.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 337

B o S u n d i n (M): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte ta upp trygghetsfrågorna. Jag anser att det är en av de viktigaste frågorna, och det är därför vi prioriterar det väldigt hårt i den blågröna majoriteten, för det påverkar alla verksamheter.

I det här blocket talar vi om äldre och äldreomsorg. Äldre är en kategori som drabbas av den här otryggheten. I vissa stadsdelar kan man inte gå ut på gatorna efter mörkrets inbrott. Vi har målet att halvera otryggheten till 2025 och få bort ett antal stadsdelar från polisens lista med så kallade utsatta områden.

Vi har gjort det här förr. Under den förra allianstiden, alltså 2006–2014, minskade otryggheten varje år. Sedan kom ett trendbrott under den förra mandatperioden när den ökade, och vi vill nu ta tillbaka detta.

Vi satsar också på sociala insatsgrupper som vi startade 2013. De gick lite i stå under den förra mandatperioden, eftersom det inte har funnits tillräckligt många personer som har engagerat sig i detta. Vi gör också ökade satsningar på avhopparverksamhet och ett samarbete med staden, polisen och kriminalvården för att få unga män och barn att aktivt lämna kriminella nätverk. Vi har också ett avtal om samarbete med polisen. En ny övergripande samverkan har tagits fram nyligen, och det kommer också att följas upp med 14 olika samverkansöverenskommelser i de lokala stadsdelarna.

Några punkter ur vår budget: Vi satsar 11 ½ miljoner på platssamverkan för ökad trygghet, 9 miljoner på avhopparverksamhet, 20 miljoner på en särskild skyddsfond för unga i riskzonen, 8 miljoner för trygga bibliotek, 80 miljoner på ordningsvakter och 100 miljoner på en trygghetsfond.

Bifall till majoritetens förslag!

Anförande nr 338

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag hör Bo prata om vad ni gjort för tryggheten, men jag tycker att det är lite dumt att säga att vi inte satsade på sociala insatsgrupper. Vi satsade ju jättemycket! Vi permanentade grupperna och gav mer pengar, så det var helt enkelt inte sant.

Feministiskt initiativ har dels lagt en motion om modellen Sluta skjut, dels finns det i vår budget att införa det. Modellen finns nu i Malmö i ett samarbete mellan socialtjänst, polis, civilsamhälle och anhöriga. Det går inte att säga exakt hur det går, för det är så pass nytt, men det som man har sett hittills går i linje med den forskning som har gjorts på området, och det handlar om väldigt lyckade resultat.

Det här är någonting som ni inte har med i er budget, och jag tänkte höra med Bo Sundin hur han ställer sig till det. Skulle det inte vara ganska bra att även i Stockholm prova en modell som har jättegod resultat internationellt och som verkar funka bra i Malmö, även om det är svårt att säga exakt eftersom de bara har kört den i ett år?

Anförande nr 339

B o S u n d i n (M): Det är sant att det finns pengar för sociala insatsgrupper, men problemet är att det var en politisk handfallenhet. En massa människor slutade, och i Järvaområdet fanns det inga kvar i dessa sociala insatsgrupper i till exempel Rinkeby. Många av de som jobbade i Tensta gick in i väggen, och det blev värre och värre och mindre och mindre folk.

Det är det vi jobbar med nu. Pengarna finns och fanns. Men vi måste få människor som jobbar aktivt med det här.

När det gäller förslaget som fungerar i Malmö: Låt oss se om det fungerar ytterligare i ett år. Jag ser inte direkt Malmö som en förebild när det gäller att möta kriminalitet och otrygga förhållanden. Det är väl kanske inte det bästa exemplet i Sverige att ta

efter. Men det är möjligt att det finns undantag, och då får vi se på det till nästa år kanske.

Anförande nr 340

A n n a - K l a r a M ü n t z i n g (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag sitter i stadsdelsnämnden på Södermalm. Jag blev väldigt glad när jag hörde om hur äldre på aktivitetscentret eller på ett boende kunde cykla och samtidigt ha någon typ av digital mask så att de kunde befinna sig på små vägar i Frankrike eller vad man nu ville. Det var tydligen väldigt uppskattat.

Digitalisering när det gäller människor i behov av stöd kan ju låta hemskt, men det ger också fantastiska möjligheter om det kan göra människor mer självständiga och oberoende och ge tillskott på nya sätt som man inte riktigt har tänkt på.

Samtidigt är det förstås så att om allting i hemmet funkar jättebra så är det risk att man blir kvar där längre, och då har vi även det viktiga ensamhetsperspektivet. Vi har ju satsningar i budgeten både på digitalisering och något slags inriktning när det gäller det, till exempel vad det kan innebära, men också tankar om att göra människor mindre ensamma med kvalitativa möten på olika sätt. Dels utökar vi ungdomsbesöken, vilket känns jätteroligt, dels förstärker vi Matlyftet och även IOP med Volontärbyrån. Frivilliga insatser ska man inte underskatta, och äldre kan faktiskt också själva vara volontärer i förhållande till andra beroende på vad man kan och så. Där är Viljan på Södermalm ett jättebra exempel på en bra verksamhet.

Häromdagen i stadsdelen kom det ett medborgarförslag från elever som hade föreslagit att äldre kunde gå på skolgården så att det blir lite lugnare och tryggare. Det låter kul.

Anförande nr 341

I n g e l a E d l u n d (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! I förmiddags hörde vi finansborgarrådet skälla på Stefan Löfven för att han inte hade gjort tillräckligt för att lösa våra trygghetsproblem i Stockholm. Riktigt vad som skulle vara Stefans fel framgick i och sig inte.

Ytterligare en moderat var uppe och kallade regeringen för fullständigt handlingsförslamad. Ett tips är väl annars att skälla på er egen partiledare som inte ens stannade kvar i de samtal som pågick om vad som egentligen krävs på den nationella nivån. Polisen har faktiskt fått mer resurser, och det finns ett 34-punktsprogram på plats. I stället för att skälla och skylla på andra tycker jag att vi ska ägna oss åt det vi själva kan besluta om och ta ansvar för här i salen.

Därför vill jag börja med att be alla att lyssna på vad polisen faktiskt säger. De säger: Vi kan skrapa på ytan, men någon annan måste ta ansvar för att stoppa återväxten. Vem är då någon annan, som polisen pratar om? Det är till viss del familjen, civilsamhället och andra myndigheter. Men till den allra största och avgörande delen är denna någon annan vi: vi i den här salen. Det är vi som avgör hur framgångsrikt det förebyggande arbetet kan bli och på så sätt hur vi kan stoppa återväxten in i kriminalitet.

Jag har lyssnat på hur ni i majoriteten vill hantera det ansvaret. Det ni kallar förebyggande arbete är nästan uteslutande inte förebyggande utan tidigare insatser mot redan uppkomna problem. Jag säger inte att det inte behövs, men...

Anförande nr 342

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Jag tycker att det är lite trist när det sägs här i debatten att vi inte pratar om det förebyggande och inte gör något sådant utan bara satsar på ordningsvakter och fler kameror. Det stämmer inte. Men under trygghetsutskottet som vi debatterar nu ligger just de här mer reaktiva åtgärderna, det vi kallar situationell brottsbekämpning, platsutveckling etcetera.

Under det förra blocket hade vi en debatt om socialnämnden och det sociala arbetet i stadsdelarna, som är fullt av förebyggande insatser och där vi gör en massa olika budgetprioriteringar just på socialt förebyggande åtgärder. Vi måste nog dela upp detta, och det vi nu diskuterar är de frågor som trygghetsutskottet ansvarar för. Det råkar vara ordningsvakter, trygghetsfonden, kameror och en del andra frågor som rör just den typen av brottsbekämpning.

Anförande nr 343

I n g e l a E d l u n d (S): Det var just det jag var på väg att komma till: att det handlar om tidigare insatser. Förebyggande arbete handlar ju om att bygga upp en trygg uppväxt för alla barn. Det handlar om att satsa på förskolan, skolan, fritids, fritidsgårdar, barns och ungdomars kultur, parklekar och så vidare. Då måste det till resurser, och de resurserna hittar vi inte i er budget. Era ekvationer går inte ihop, och tyvärr går det ut över tryggheten.

Anförande nr 344

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Jag vill börja med att ansluta mig till skaran och hälsa Sverigedemokraterna välkomna tillbaka i salen. Vi är ett gäng som diskuterar äldre frågor och trygghetsfrågor här. Kul att ni kunde komma!

Vi har ett problem i Sverige, och vi har ett problem med strukturell underordning baserad på kön. Den här underordningen har många olika orsaker, och en av konsekvenserna är att olika yrken ges olika förutsättningar. Frågan om arbetskläder och arbetsskor inom omsorgen är en sådan fråga. Det finns otaliga exempel från historien som visar att om sektorn domineras av kvinnliga arbetstagare är lönerna lägre än i ”manliga” sektorer.

Denna strukturella underordning ger också avtryck i hur vi har det på jobbet. Går vi in på valfritt bygge, polisstation eller brandstation så kan vi ge oss på att personalen där – män som kvinnor, om de förstnämnda är i majoritet – har utrustning som är anpassad för de arbetsuppgifter de har. Polisen har sina skyddsvästar, brandmännen har sina skyddsutrustningar och byggarbetarna har anpassade skor.

Jag missunnar dem inte detta, självklart inte – vi ska inte ställa arbetare mot arbetare. Men statistiken över hur vi skadar oss på jobbet är deprimerande, milt uttryckt. Den

visar på att hälften av alla arbetsskador sker inom kvinnodominerade yrken, i synnerhet sådana där man har nära kontakt med människor inom vård och omsorg.

Forskningen är ganska tydlig gällande vad lösningen är, och det här är the million dollar question, eller snarare femmiljoner kronorsfrågan, i sammanhanget. Vi talar om ändamålsenlig utrustning för de jobb vi har i staden. Vi skulle kunna motverka en stor del av dessa skador som sker i form av fall, belastning och feltrampsrelaterade olyckor.

Det här är en jämställdhetsfråga. Det är en fråga om rimlighet och om att ta ansvar för stadens anställda. Med Vänsterpartiets budget skulle vi i dag fatta beslut om att bekosta arbetsskor i stället för att stå här och prata om nedskärningar. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budgetreservation.

Anförande nr 345

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag skulle vilja göra en del reflektioner utifrån den debatt som har varit och som nu börjar närma sig sitt slut. Först och främst ska vi inte glömma att schablonerna ökar till vård- och omsorgsboende och till hemtjänsten. Så säkerställer vi att vi kan upprätthålla en hög och god kvalitet i de verksamheter där de äldre befinner sig, och jag tycker att det är väldigt viktigt att poängtera det. Lyssnarna kan annars få en annan bild av den här debatten.

Vi pratar även om digitalisering. Clara Lindblom var uppe och sa att digitaliseringen tillhör framtiden. Jag skulle vilja säga att digitalisering verkligen tillhör nutiden och framtiden, och jag tycker inte att den förra majoriteten jobbade så bra som man kunde med de här frågorna.

Det är sant att den förra majoriteten inledde en del arbete, men nu trycker vi verkligen på gaspedalen och steppar upp det arbetet genom pengar, genom tydliga skrivningar i verksamhetsplanen, genom en tydlig prioriteringsordning till förvaltning och framför allt genom ett breddinförande i hela Stockholm. Exempelvis kommer smarta lås att börja implementeras redan i vår, och de lågt hängande frukterna vad gäller digital nattillsyn och digitala inköp kommer under året också att införas i staden.

Jag måste ändå upprepa att jag tycker att det är väldigt tråkigt att Socialdemokraterna väljer att prioritera bort just ungdomsbesöken. Jag hörde Mirja nämna mycket kritik mot Matlyftet. Men Matlyftet låter man ligga kvar. Där har man inga reservationer. De pengarna gör man ingenting åt, men just ungdomsbesöken vill man klämma åt. Jag tycker att det är obegripligt.

Vänsterpartiet tar bort IOP, det här särskilda avtalet med Volontärbyrån som syftar till att få fler volontärer till att bryta äldres ofrivilligas ensamhet. Varför väljer man att ta bort detta?

Anförande nr 346

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige, borgarrådet! Matlyftet är kvar, men vi vill använda pengarna på ett annat sätt. Vi vill inte att de ska gå till någonting som jag kallar för särintressenas julafton, alltså till foodtrucksevent en gång, till picknick en gång eller att det ska gå till att köpa in paddor för att man ska kunna göra digitala

beställningar. Det är inte så vi ska använda Matlyftet. Vi ska använda det långsiktigt, och där finns det en beskrivning av hur vi vill att den typen av pengar ska användas.

Det ska användas till kompetensutveckling så att vartenda vårdbiträde och varenda undersköterska på äldreboendet vet att man inte ska servera nyckelhålsprodukter, att det behövs extra smör och extra grädde och att det behövs efterrätter och mellanmål. Det är det här som är viktigt, och det lär man sig inte med foodtrucksevent.

Anförande nr 347

Borgarrådet **S l o t t n e r** (KD): Jag noterar att Socialdemokraterna nu mycket medvetet undviker alla frågeställningar om ungdomsbesöken. Jag tror att det klämmer lite hos Socialdemokraterna att man valt att spara in 3 miljoner.

(**M i r j a R ä i h ä** (S): Nej, inte alls.)

Jo, det tror jag visst, därför att ni undviker verkligen att svara på dessa frågor.

Nu kan jag säga att en del av matlyftspengarna faktiskt går till utbildningssatser kring nutrition, mat och kost, inte minst med anledning av den nya mat- och kostpolicyn som är antagen för äldrenämnden.

Jag tycker att ni liksom överprövar stadsdelsnämndernas förmåga och kompetens att avgöra med vilka insatser som vi kan lyfta måltidssituationen och med vilka insatser vi kan använda måltiden som ett redskap för att främja social gemenskap för äldre. Det är ju stadsdelarna själva som har varit kreativa och kommit på olika idéer, som absolut inte ska vara engångshändelser. Det här ska vara återkommande händelser, och det är därför vi också utökar Matlyftet, just för att de goda exemplen ska kunna spridas och fortsätta även nästa år.

Anförande nr 348

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, åhörare, fullmäktige! Det är ett spännande block, det här, där man varvar hemtjänst och skjutningar om vartannat. Det kanske vore en idé att renodla till nästa år, bara som ett litet tips.

Jag tänkte prata lite om äldreomsorgen. ”Det känns som att arbetsbelastningen bara har ökat med åren”, säger Shahanaz Khan, biståndshandläggare för äldreomsorgen, i en intervju i DN i helgen. Längre fram i intervjun säger hon: ” När vi möter brukarna upptäcker vi om något är fel /.../ Det är svårare att upptäcka problemen om vi hörs över telefonen eller mejlen.”

Mer talande än så kan det väl knappast bli, för när man lägger ett effektiviseringskrav som ni har gjort på 87 miljoner är det bland annat biståndshandläggare, som Shahanaz som vi läser om, som får springa fortare, träffa färre brukare och får svårare att göra sitt jobb. Då hjälper det inte att bara ha en riktad lönesatsning. Det är förstås inget fel att ge hårt arbetande personer inom en kvinnodominerad sektor mer betalt, men det kompenserar ju inte för känslan av att inte hinna klart, att ständigt ligga efter, att inte vara säker på att jobbet blir gjort rätt.

I Feministiskt initiativs budget för 2020 lägger vi inga sparkrav på äldreomsorgen. De eventuella effektiviseringsvinster som kan uppkomma lägger vi tillbaka i verksamheten. Vi vill dessutom göra en låglönesatsning för dem som oftast springer fortast för lägst lön, nämligen vårdbiträdena. Vi tror att det är så vi bygger en hållbar äldreomsorg, där de som arbetar får en dräglig arbetsmiljö och samtidigt betalt för det jobb som de utför. Det här avspeglar sig såklart på hur brukarna uppfattar sin äldreomsorg.

Med mer tid att träffa brukarna kanske vi kan ändra på den här frågeställningen som den intervjuade handläggaren tar upp: att en av de vanligaste frågorna som brukarna har är ”vem är min handläggare?”.

Majoriteten lägger fram en budget där man säger att man har satsat på kärnverksamheterna. När vi tittar på effektiviseringskraven inom äldreomsorgen tror jag att vi kan vara överens om att det helt enkelt inte är sant. Bifall till Feministiskt initiativs förslag!

Anförande nr 349

J e s s i c a S j ö n e l l (L): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Det är lite märkligt att klämmas in så här på slutet när man har skrivit ett anförande som ska framföras i inledningen. Men jag gör det ändå.

Det är viktigt att de sista åren i livet är lika värdefulla som de första. Ingen ska vara orolig för att inte få den omsorg som man behöver. Ingen äldre ska känna att självständigheten, egenmakten eller friheten tas ifrån dem. Tvärtom, vi ska stärka äldres frihet och vi ska öka deras självbestämmande. Att våra äldre i Stockholm nu ska få hjälp med att göra matinköpen digitalt är en frihetsreform. De äldre kan själva bli mer involverade i sina inköp, och de kanske till och med kan göra dem själva beroende på hur de mår.

Med digitala inköp ser vi också att möjligheten att äta varierat kan öka. De får hela affärens sortiment framför sig. De kan välja och vraka. Det behöver inte bara vara en sorts korv. Det kan vara flera sorters korvar på en och samma inköpslista.

Vi ser också att det blir lättare att se till att det som behövs faktiskt köps. Många av de äldre kan nämligen vara lite besvärade när det gäller att lämna fram en lång lista. Här kan det i stället bli så att man sätter sig ned tillsammans och gör hela inköpet så att de äldre ska kunna få en fullgod måltid och en trevlig stund. Vi tror också att det här kommer att leda till att de äldre får mycket mer egenvärde, för när de är deltagare i sin egen måltid kommer det också att bli bättre.

Den digitala utvecklingen är efterlängtd, och vi bifaller den grönblå majoritetens förslag.

Anförande nr 350

M a r i a J a n s s o n (FI): Digitala lösningar är förstås jättebra. Det är alla för. Men det ersätter ju inte den sociala kontakten, möjligheten att faktiskt gå till affären, träffa andra människor och få lite frisk luft. Digitala lösningar är bra, men de har också ett begränsat värde i verksamheter där det handlar om omsorg. Vi vet också att ensamhet

och innesittande är sådana problem som vi dras med. Därför kan digitala lösningar aldrig skapa en god ålderdom på samma sätt som människor som interagerar med dessa personer.

Jag är helt för digitala lösningar, men samtidigt måste jag säga att man även måste satsa på att det ska finnas personal. Och personal kostar pengar. Därför vill jag yrka bifall till Feministiskt initiativs budget.

Anförande nr 351

Jessica Sjönell (L): Jag tror som Maria Jansson att man behöver tänka på helhetsperspektivet. Sedan måste vi också tänka på vad vi kan ha för digitala möjligheter. Det här är ju ett startskott. Vi har precis börjat med det här. Det kan ju också vara så att vi erbjuder digitala kurser på våra aktivitetscenter där även andra kan få gå och lära sig att genomföra matinköp och så. Det kan bidra till att man får lite koll på näringsinnehåll och därigenom minskar undernäring och näringsbrist.

Jag håller absolut med om att vi behöver ha både och, men jag tror att vi är i lindan av den digitala utvecklingen, och vi kan se mer framöver.

Anförande nr 352

Sophia Granswed Baat (M): Ordförande! Eftersom jag är den enda i den grönbå majoriteten som sitter i Skärholmens stadsdelsnämnd skulle jag vilja säga några ord om just äldreomsorgen i Skärholmen. Det här är också ett väldigt bra tillfälle att rikta ett stort tack till förvaltningen i Skärholmen som är otroligt skicklig på att utföra sitt uppdrag på ett väldigt bra sätt. Vi har speciellt en avdelningschef som är ansvarig för äldre frågor som är otroligt kreativ och kommer med väldigt goda idéer utifrån det budgetunderlag som han får.

Ett exempel på detta är äldrefestivalen som anordnades tidigare i år. Den blev väldigt uppskattad. Erik Slottner var själv med på invigningen. Sedan blev det dans med Dogge Doggelito, och det lyfte stämningen i hela rummet

Äldrefestivalen kostade i pengar från stadsdelsförvaltningen 300 000 kronor. Festivalen hade 500 unika besökare och drygt 1 000 besök totalt på de aktiviteter som anordnades under veckan. Äldrefestivalen är också något som vi kommer att fortsätta att satsa på i Skärholmen.

Så har vi Matlyftet. Kopplat till detta annonserade förvaltningen tidigare i höstas att nu kan man träffas och äta tillsammans. Antingen köper man en matlåda för en billig peng eller så tar man med en egen matlåda. Även detta gav väldigt stort resultat, och man fick in 21 anmälningar inom loppet av några dagar.

Det är några små saker som betyder otroligt mycket för våra äldre, och jag hoppas att fler stadsdelar kan ta till sig av detta och börja tänka i dessa banor.

*§ 9 Rotel IV Skolroteln
SDN: Förskoleverksamhet
Utbildningsnämnden
Grundskola och skolbarnomsorg
Gymnasieskola
Särskola*

Anförande nr 353

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Förskolan är en av stadens allra viktigaste och mest populära verksamheter. I brukarundersökning efter brukarundersökning visar föräldrar sitt stora förtroende för den förskola som de lämnar sina barn till varje dag.

Förskolans pedagogiska uppdrag måste stå i centrum. Det har blivit allt tydligare hur viktig förskolan är för barnens sociala utveckling men också för framtida skolresultat. Forskningen visar att barn som har gått i en väl fungerande förskola får det lättare senare i livet. Förskolan främjar goda skolresultat.

Språket är grunden för all kunskapsinhämtning. Om man som sexåring kommer till skolan med sämre ordförråd och sämre ordförståelse blir det en enorm uppförsbacke. Förskolan kan jämna ut skillnader mellan barnens förutsättningar och ge dem en god start, oavsett bakgrund. Därför har vi lagt särskilt fokus på hur förskolan fungerar i våra särskilt utsatta områden. Där vet vi att skolorna har en lägre andel elever som går ut grundskolan med behörighet till gymnasiet.

Elevernas förutsättningar grundläggs givetvis i förskolan. Därför är det oroväckande att andelen barn som går i förskolan i Stockholm faktiskt minskar, visserligen från väldigt höga nivåer. I Stockholm går knappt 95 procent av alla två- till femåringar i förskolan, men icke desto mindre har det gått åt fel håll på senare år. Det är föräldrar till de barn som behöver förskolan mest som väljer bort den. Jag ser det därför som en av mina allra viktigaste uppgifter att bryta denna utveckling. Introduktionsförskolorna är viktiga för att inspirera föräldrar att skriva in sina barn i vanlig förskola, men jag tror att vi måste hitta även andra åtgärder.

För första gången på länge minskar nu antalet barn i förskoleåldern i Stockholm. Det är ganska många år sedan sist. Från att stadsdelarna haft stort fokus på utbyggnad av förskoleplatser får de nu förhoppningsvis lite andningspaus. Och i bästa fall kanske vi till och med kan sänka kostnaderna för lokaler.

Stockholms förskolor har ett gott utgångsläge. Vår ersättning per barn till förskolorna är en av de absolut högsta i landet. Vi lägger 20 000 kronor mer per barn och år än snittkommunen. Men jag vill ändå inte sticka under stol med att det är en stram budget. De ekonomiska förutsättningarna är betydligt tuffare än tidigare år och kommer att vara så ett antal år framöver. Detta kommer att ställa krav på stadsdelarna att verkligen prioritera förskolan i sina budgetar och inte föra över pengar till andra verksamheter.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 354

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Varje barn har rätt till en bra start i livet. Förskolan är en av stadens allra viktigaste verksamheter. Det brukar råda en bred samsyn om detta i denna sal. Jag är därför lite förvånad och väldigt bekymrad över hur lite pengar ni i majoriteten ger till Stockholms förskolor. År 2018 höjde vi i den rödgrönrosa majoriteten schablonen med 3 procent. Nu höjer ni med 0,9 procent – 0,9 procent ska finansiera all denna fantastiska verksamhet. Det är en otillräcklig budget, en budget som leder till sämre personaltäthet och större barngrupper.

Föräldrar litar på förskolan för att kunna lämna sina barn i trygga händer varje dag, för möjligheten att jobba för förskollärare, för barnskötare och för måltidspersonal och för den utveckling och stimulans som förskolan ger barnen. Samtidigt finns en oro över om det kommer att tas in vikarier när personalen är sjuk, funderingar över om det blir något teaterbesök den här terminen eller om det blir indraget på grund av nedskärningar, tankar på barn med särskilda behov – finns det där extra stödet?

Det är vårt ansvar att föräldrarna kan lita på förskolan. Därför vill vi socialdemokrater satsa på förskolan. Vi lägger 200 miljoner kronor mer i vårt budgetförslag. Vi kan säkra kvaliteten samtidigt som förskolan får utrymme att utvecklas. Personalen är vår viktigaste resurs. Arbetsbelastningen är för hög. Arbetsituationen måste förbättras. Vidareutbildning ska vara en självklar möjlighet och ska kunna ske utan störningar i verksamheten. Genom att inrätta förstärkningsteam garanterar vi tryggheten i barngruppen.

Många barnskötare har arbetat länge i staden. För mig är barnskötarna hjältar. Vi måste öka yrkets attraktionskraft. Därför vill vi göra en riktad lönesatsning för erfarna barnskötare. Vi har konkreta förslag och resurser för att säkra kvaliteten och utveckla förskolan. Förskolan möjliggör för fler barn att lyckas i livet.

Bifall Socialdemokraternas förslag till budget 2020!

Anförande nr 355

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige! Stockholms förskolor är prioriterade för den grönblå majoriteten. De ska ha en pedagogisk verksamhet i världsklass och erbjuda en trygg och omsorgsfull miljö för barnen. Det pedagogiska uppdraget ska stå i fokus. Förskolan ska ha ett gott ledarskap och skapa goda förutsättningar för kompetensutveckling. Vi fortsätter satsningen på en giftfri förskola.

Genom att föra en ansvarsfull ekonomisk politik där intäkter och utgifter går ihop kan vi ta ansvar för välfärden, något som S och V misslyckades med under sin tid vid makten.

Stockholms stad lägger mest pengar per barn i förskolan i landet. Vi lägger 175 000 per barn – 175 000! Riket lägger 154 000. Nu viker den ekonomiska konjunkturen nedåt, och vi tar därför ansvar för att hålla en ekonomi i balans samtidigt som vi prioriterar kärnverksamheten. För förskolans del innebär detta till exempel att vi genomför åtgärder för att barnen ska röra sig mer. Rörelse är avgörande för att se till att barnen får en hälsosam start i livet. Vi ser att barnfetman ökar, och vi vill möta den

med detta initiativ. Alla stadens förskolor ska ta fram en plan för fysisk rörelse. Planen tas fram av förskolorna själva utifrån deras egna förutsättningar.

Under den förra mandatperioden, när S styrde, infördes rätten till heltid i förskolan för äldre syskon till nyfödda barn. Detta ledde till större barngrupper, och personalen fick allt svårare att utföra sitt pedagogiska uppdrag. För barnens och pedagogernas bästa tog vi därför bort rätten till heltid. Pedagogerna fick därmed också tillbaka sin möjlighet att avsätta tid för planering.

I Hägersten-Liljeholmen, där jag sitter i stadsdelsnämnden, ser vi hur barngrupperna minskar jämfört med 2018, när S styrde, och vi ser vi hur förskollärartätheten ökar. Tre nya förskolor öppnar. En stor satsning gös på digitalisering, exempelvis digitala enheter till medarbetarna, i huvudsak läsplattor. Vi satsar på litteratur och kultur. Varje förskoleavdelning ska få ett bokpaket, och särskilda kultur- och läsombud finns på förskolorna för att främja kultur och läsande. Barn i behov av särskilt stöd får en helt ny enhet med specialpedagogiskt stöd för förskolorna. Den grönblå majoriteten vill ha en mångfald av förskolor med många olika pedagogiska inriktningar och generösa öppettider.

Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsen förslag till budget för 2020.

Anförande nr 356

M a r i a L j u s l i n (V): Fru ordförande, kommunfullmäktige och stockholmare! Jag tror att vi alla i denna församling känner ett stort ansvar för Stockholm som stad. Det är därför vi står här – för att vrida Stockholm åt det håll som vi tror gagnar stockholmarna bäst, med betoning på *alla* stockholmare.

Vår fina stad fortsätter att växa, och antalet ett- till femåringar förväntas öka starkt från och med år 2021, då de stora barnkullarna från 90-talet kommit upp i barnafödande ålder. Detta kräver planering av förskola och skola med start redan nu.

I dagsläget visar undersökningar att nära 50 procent av förskollärarna dagligen upplever arbetet som psykiskt ansträngande och överväger att lämna yrket. Detsamma gäller barnskötarna. Vi ser att bristerna i arbetsmiljön leder till hög sjukfrånvaro. Forskning visar också att arbetare i yrken med höga krav men begränsade möjligheter att påverka den egna arbetssituationen oftare drabbas av arbetsrelaterade sjukdomar, något som tyvärr kännetecknar kvinnodominerade yrken.

Staden behöver kunna erbjuda en arbetsmiljö där det finns en balans mellan kravet på verksamheten och de resurser som medarbetare och chefer har för att möta kraven. Nödvändiga resurser krävs på plats redan nu för att kunna behålla utbildade förskollärare och barnskötare och få fler att vilja söka sig till dessa yrken. Om vi menar allvar med att jobba långsiktigt och förebyggande vet vi att detta viktiga arbete börjar i förskolan. Den blågröna majoriteten möter i stället dessa utmaningar med en chockerande stram budget för inte minst förskolan. Den blågröna majoriteten väljer också att inte lyssna på de röster som höjs. Lärarförbundet Stockholm och Lärarnas Riksförbund har stått här utanför i dag, och båda har kommit med skarp kritik mot föreslagen budgeten. De framhåller just att förslaget till budget inte visar på balans mellan krav och resurser.

Vi i Vänsterpartiet har vår politik klar. Vi höjer skatten med 30 öre, för vi vet att de demografiska utmaningarna i välfärden kräver detta. Vi låter inte satsningar på förskola och skola stanna vid handlingsplaner utan visar dem med siffror i budgeten. Förskolan kräver ett politiskt ansvarstagande och att det finns resurser för att investera i ökad bemanning, förbättrade inne- och utemiljöer och större gårdar.

Vi sänker borgarrådens löner för att frigöra mer pengar till verksamheter för barn och unga. Vi satsar nära 1 miljard på barn och unga och på välfärd, arbetsmiljö och arbetsvillkor, inte minst inom kvinnodominerade yrken. Vi höjer schablonen i förskolan med 4 procent och tar bort generella effektiviseringar. I stället satsar vi på kompensatoriska och långsiktigt trygghetsskapande åtgärder, för ett Stockholm tillgängligt för alla.

Anförande nr 357

Mariana Moreira Duarte (MP): Kära ordförande, ledamöter och åhörare! Förra året stod jag i denna talarstol och pratade om min systerson Rio. Ni får ursäkta mig, men jag tänker göra det i år igen. Jag är en otroligt stolt moster.

Rio är tre år gammal, och han pratar spanska och svenska med mig. Min storasyster påminner mig hela tiden om att jag måste prata spanska med honom, men det slinker förbi en hel del ord på svenska. Han hänger med ändå, och det finns två anledningar till att han är så himla duktig. Den ena är definitivt hans mamma, som tjarar på oss andra att prata spanska med honom. Den andra är förskolan.

Förskolan ska enligt skollagen medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. Enligt gällande läroplan ska förskolan sträva efter att varje barn som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Sedan när Rio blir lite äldre kommer han att få modersmålsundervisning, något han har rätt till enligt lagstiftningen och något som kommer att främja hans utveckling och djupförståelse.

Jag är själv språklärare, så jag vågar hävda att jag har lite kunskap i den här frågan. Det är med denna vetskap och kunskap som det gör mig otroligt upprörd över att vi i dag i Sverige år 2019 har partier som inte inser värdet av att man ska kunna flera språk och lära sig fler språk och som inte accepterar den evidens som finns bakom detta. Det är inte påhitt. Det leder till att en individs kognitiva utveckling fortskrider, så som det ska vara. Men nog om detta.

Vi fortsätter att se till att förskolan blir giftfri och att användningen av onödiga engångsprodukter plast minskar. Vi fortsätter arbetet med att utreda hur förskoleverksamhet när det gäller meänkieli och samiska ska se ut och hur behovet ser ut. Vi ger stadsdelsnämnderna i uppdrag att säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet. Detta är bara några exempel på olika förslag som finns i budgeten.

Ett av mina favoritinslag i tunnelbanan är när förskolebarnen kommer hand i hand med sina reflexvästar. De ser så glada och väldigt förväntansfulla ut inför den färd de ska göra under dagen. I slutändan är det de som är det viktigaste, och det är de som är grunden till framtiden.

Med de orden vill jag yrka bifall till de grönbåsa förslag till budget för 2020.

Anförande nr 358

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag tror att man aldrig för ofta kan poängtera vikten av att låta våra barn vara barn och utvecklas till de unika individer de är.

Sverigedemokraterna anser att kommunen inte ska blanda in politik i barnomsorgen. Därför säger Sverigedemokraterna nej till det som kallas genuspedagogik, och vi vill avskaffa kommunens genusrelaterade projekt helt och hållet. Barnomsorgen ska vara en neutral tjänst som föräldrar tryggt kan välja. Om det finns föräldrar som vill placera sina barn på genuscertifierade förskolor får detta ombesörjas av föräldrarna själva. Det är inte något som Stockholms stad ska syssla med eller lägga skattepengar på. Åter: Låt barnomsorgen och förskolan vara fria från politiska ideologier!

Sett till maten på våra förskolor ser vi tyvärr att fler aktörer går över till att köpa billigare alternativ från utlandet. Visst finns det fall där det är mer aktuellt att köpa mat från utlandet än från Sverige, men vi får inte glömma att djurhållningen i många länder skiljer sig helt från den syn på djurhållning vi har i Sverige. Ett annat problem är att många utländska djuruppfödare använder stora mängder antibiotika, vilket inte är bra för våra barn. Sverigedemokraterna vill att man i stället ska upphandla närproducerad mat i så stor utsträckning som möjligt, helst svenskproducerad mat. Detta gynnar inte minst våra svenska företag.

Om vi tittar lite på barngrupperna ser vi att ett problem på våra förskolor är att de blir större. Detta är inte bra för våra barn, och det är inte bra för personalen. Alla barn mår inte bra av de stora barngrupperna, och därför anser vi att man måste bli tydligare med att det finns andra alternativ för föräldrar. Därför vill vi att Stockholms stad ska gå ut och undersöka efterfrågan på dagbarnvårdare och möjliggöra den tjänsten i större utsträckning än vad som sker i dag för Stockholms stads föräldrar.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas budgetreservation för 2020.

Anförande nr 359

J o h n K å b e r g (C): Fru ordförande, ledamöter, förvaltning, medarbetare, åhörare och stockholmare! Förra året stod jag här och presenterade budgeten för 2019. Jag ville då peka på två saker.

För det första ville vi ge mer makt till dem som faktiskt kan. Alla som jobbar i stadens förskolor har bättre kunskaper, bättre koll och bättre insikter i hur verksamheten ska bedrivas än vad jag har. Detta jobb fortsätter vi nu med.

För det andra sa jag att när borgerlig politik tar över blir huvudsaken liksom själva huvudsaken. Detta fortsätter vi också att jobba med.

Naturvetenskap, språkutveckling och matematik ska prioriteras, och på så sätt ska alla barn i Stockholm få en bra start på sin utbildning. Som förskollärare ska man avlastas från de arbetsuppgifter som inte är kopplade till uppdraget, och man ska kunna vara säker på att man varje dag när man går till jobbet får jobba med det som man faktiskt har utbildat sig till.

Många har sagt tidigare i dag och kommer att säga det i morgon att detta inte är någon kalasbudget. Det är inte glass och ballonger till allihop. Just därför är det så himla viktigt att vi nu inte tappar fokus. Vi måste komma ihåg vad kärnuppdraget faktiskt är och vilket uppdrag vi har fått av stockholmarna. Det handlar om kunskap, om trygghet och om stöd till de elever som faktiskt verkligen behöver det. Det handlar om huvudsaken.

Vi säkerställer nu den förskollärlädda undervisningen och fokuserar på det pedagogiska ledarskapet, som är viktigt för att vi ska få en fantastisk förskola. Vi höjer budgeten för förskoleverksamheten för 2020 så att vi kan fortsätta att fokusera på huvudsaken och samtidigt ta ansvar för stockholmarnas ekonomi.

Ordförande! Jag nämnde också en tredje sak förra gången, och det är hur enormt tacksamma vi alla här inne ska vara för de fristående förskolorna. Utan de fristående förskolorna skulle vi i denna rådssal ha det väldigt svettigt nu när det gäller att kunna erbjuda förskoleplats till alla. I dag är det en förskola i nästan varje trappuppgång, och många av dem är fristående. Jag är oerhört tacksam – det borde vi alla här inne vara – över att de väljer att driva sina förskolor, att de är så drivna förskoleledare och att de hjälper oss med detta arbete.

Sedan vill jag också lägga till att om det nu är så att förskolan skulle vara ideologiskt fri kan vi ju lika bra gå hem.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 360

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Fru ordförande! Kristdemokraternas främsta ambition med förskolan och barnomsorgen är att ge varje barn en trygg start i livet. Föräldrar ska därför ha möjlighet att själva välja barnomsorgsform för sina barn, oavsett om de anser att det är en fristående eller en kommunal förskola, en dagmamma eller ett flerfamiljssystem som är det bästa för det egna barnet.

Det är viktigt att informationen om valfrihet i barnomsorgen är tydlig. Så ska det fortsätta att vara i Stockholm. Vi har ett ansvar som stad att se till att dessa olika barnomsorgsformer finns och kan utvecklas här i Stockholm, men om man väljer att ha sitt barn på en förskola ska man känna sig helt trygg med att verksamheten där är stimulerande och utvecklande för barnen.

Förskolan ska hålla en hög pedagogisk nivå, kvalitetsarbetet ska bedrivas systematiskt och självklart måste barnen få lov att ha mycket lek och rörelse under dagen i förskolan. Därför tycker jag att det är väldigt bra att vi i den grönblå majoriteten nu prioriterar satsningar på rektorer och på förskollärarnas pedagogiska ledarskap. I

budgeten för 2020 lägger vi dessutom uppdrag om att alla skolor ska ta fram en strategi för rörelse, för vi vet att barn som rör sig mycket lär sig bättre och också mår bättre.

Något av det allra viktigaste för oss kristdemokrater, oavsett vilken barnomsorgsform vi pratar om, är att det finns tid för barnen. Detta kommer att fortsätta att vara vårt fokus under kommande budgetår därför att mer tid för barnen gör att fler barn blir sedda, bekräftade och känner sig trygga. Trygga barn lägger grunden för ett tryggare Stockholm och ett tryggare Sverige.

Vi yrkar därför bifall till den grönbå majoritetens förslag.

Anförande nr 361

M a r i a J a n s s o n (FI): Ordförande, ledamöter och åhörare! Vi i Feministiskt initiativ tror att stockholmarna är beredda att betala lite mer i skatt för att få en bättre förskola. Generella effektiviseringar och besparingar får alltid konsekvenser, och de som drabbas mest är alltid de som har det sämst.

I verksamheter som handlar om att ta hand om människor går besparingar alltid ut över kvaliteten. Feministiskt initiativ vill inte göra några effektiviseringar i förskolan. Tvärtom vill vi satsa mer. Förskolan är fortfarande avgörande för att kvinnor ska kunna förvärvsarbeta. Förskolan är också en kvinnodominerad arbetsplats. Dessutom är förskolan viktig för barnens lärande och för att alla barn ska få en trygg och bra omsorg. Förskolan är en investering, inte en kostnad.

Förskolan lägger grunden för barnens lärande. Som en del av utbildningsväsendet har förskolan också ett utjämnande uppdrag. Det bör därför vara alla barns rätt att gå i förskolan, även om den också fortsättningsvis ska vara en frivillig verksamhet.

Eftersom vi i Feministiskt initiativ inte tycker att lika värde är en ideologi utan grunden för vår demokrati ser vi med glädje på det normkritiska arbete som förskolorna gör i dag. Det är grunden för ett framtida samhälle fritt från förtryck och våld. Arbetet med att förändra de ideal för manlighet och kvinnlighet som skapar könsordningar börjar i förskolan. Det är också där det antirasistiska arbetet börjar.

Feministiskt initiativ ger mer pengar till förskolan och möjliggör därmed mindre och fasta barngrupper. Mindre och fasta barngrupper är avgörande både för en bättre pedagogisk verksamhet och för en bättre arbetsmiljö för personalen. Satsningar på barnskötarnas löner och på fler möjligheter för vidareutbildning är en satsning på en av de kategorier av kvinnor som möjliggör allas vårt arbete och som vi avlönar sämst.

Mer pengar till förskolan gör att staden kan försäkra sig om att personalen har kompetens och kunskap att ta emot barn från andra kulturer och språkområden och att staden kan anställa mer personal som kan flera språk. På så sätt knyter man ihop barnens världar och gör förskolan till en trygg plats både för föräldrar som lämnar sina barn och för barnen själva. Förskolan får aldrig bli ett verktyg för assimilering.

Jag yrkar bifall till Feministiskt initiativs budget eftersom satsningar på förskolan är satsningar på jämställdhet.

Anförande nr 362

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige och lyssnare som inte sitter här! Jag tänker gå in på några av Agenda 2030:s målområden när jag pratar om förskolan.

Jag tänker börja med mål 4, att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Här lägger förskolan grunden för barns förståelse för vad demokrati och mänskliga rättigheter är. Jag är så stolt över den svenska förskolan. Jag är speciellt stolt över Stockholms förskolor, som satsar mycket generellt, om vi jämför med hela landet, och som har så väl utbildade förskollärare och barnskötare. Vi har ett utvecklingsprojekt som heter Hållbar framtid. Där lär sig barn hur olika val påverkar hållbar utveckling, såväl socialt som miljömässigt.

Mål 3, hälsa och välbefinnande, har höga krav på ekologisk mat, gärna närodlat, och fortsatt kemikaliesanering. Vi skalar upp till nästa nivå.

När det gäller mål 5, jämställdhet, har en kartläggning av ansökningar rörande barn med särskilda behov visat att pojkar har fler särskilda behov än flickor. Detta måste analyseras. Vad kan det bero på, vad är det egentligen vi mäter och vad ser vi för problem? Vi måste sätta in rätt insatser tidigt.

I Skarpnäcksmodellen, slutligen, fördjupas nu samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst. Nya rutiner när vi tar emot orosanmälningar ska kunna göra att vi mer exakt kan ge tidiga insatser.

Anförande nr 363

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Ni talar mycket i er budget om att effektivisera men väldigt lite om kvalitet, Ewa. Många ord i er text är ofta väldigt vackra och fina, precis som när du pratar, och vi kan hålla med om det mesta i budgetens text. Men det balanseras inte av de resurser som ni tillför förskolan, utan ni tillför faktiskt mindre i år än förra året.

Förskolan är inte en magisk verksamhet där det är möjligt att trolla med knäna. Så hur tycker ni att det ska gå till att utföra denna fina verksamhet med mindre resurser i år? Tänker ni att man ska sänka nivån av förskollärare? I vår stadsdel har vi en väldigt hög nivå. Kommer man behålla den också fortsättningsvis, eller kommer ni att skära i andra delar av verksamheten? Vad i verksamheten är det möjligt att ta bort eller effektivisera?

Anförande nr 364

E w a L a r s s o n (MP): Tack, Tina! Vi är väldigt stolta över den höga kvaliteten, och jag tror att ordet kvalitet står på många ställen. Men ibland när man läser så läser man det man vill läsa, och en del kanske läser att det inte står kvalitet. Men när jag läser majoritetens budget kan jag se att det står kvalitet på många ställen.

Generellt i Stockholm har vi väldigt hög kvalitet på våra pedagoger, och detta är A och O för en hög kvalitet inom barnomsorgen. Forskning i dag visar att det är just detta som är avgörande. Vi gillar att lita på forskning, och vi kommer att fortsätta att se i forskningen hur vi kan stödja den höga kvaliteten inom Stockholms stads barnomsorg.

Anförande nr 365

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! I år har varit den grönblå majoritetens första år vid styret, och precis som Anette Hellström sa i sitt inledningsanförande satte vi tidigt stopp för det förra styrets ogenomtänkta beslut att införa rätt till heltid på förskolan för barn till föräldralediga föräldrar. Vi vet att under den korta tid som rätten till heltid hann gälla ökade antalet heltidsbarn per avdelning på många håll i Stockholms stad, och förskolorna larmade om att detta påverkade det pedagogiska innehållet.

När vi nu går in i 2020 är vi i det grönblå budgetförslaget fortfarande noga med en hög pedagogisk kvalitet och vikten av rektorernas goda ledarskap för att säkerställa kvaliteten. Våra barn ska få det stöd de behöver för att lära och utvecklas, och förskolan ska vara en trygg plats som lägger grunden för nyfikenhet och kunskap.

Jag vill också lyfta upp en annan fråga som inte har nämnts hittills och som ligger mig varmt om hjärtat, och det är förskolans uppdrag att lyfta fram programmering i undervisningen. I vår budget står det tydligt att förskolan ska säkerställa digitaliseringens möjligheter utifrån ett pedagogiskt perspektiv. Digitaliseringen stimulerar inte bara ämnesöverskridande tankeverksamhet hos barnen, utan med alla nya digitala verktyg i samhället går också den verklighetsbild som förmedlas att manipulera. Hos alla vuxna och såklart hos alla barn krävs därför ett kritiskt tänkande och en förståelse för digitaliseringens möjligheter men också svagheter, till exempel när det gäller att redigera bilder. I förlängningen blir det en demokratifråga att alla barn ska kunna bedöma och kritiskt granska det som framställs i våra samtida medier. Det är därför digitaliseringens uppdrag i förskolan är så viktigt. På så sätt rustar vi barnen inte bara för skoltiden utan även för framtiden.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 366

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Ni har haft en underton när det gäller rätten till heltid, Johan Nilsson, och jag måste fråga dig något.

Reformen gjorde också att det infördes en rättvisereform. De barn som finns i nya familjer, där det blir syskon på mammas sida men kanske inte på pappas sida eller det ena eller andra, får ju gå kvar på heltid i förskolan fast de får syskon. Men de som lever i den så kallade kärnfamiljen måste gå ned i tid. Detta tycker jag är ganska orättvist, så som det sker i dag.

Först tog ni bort rättvisan i förskolan, och ni tog bort valfriheten. Nu tar ni bort resurserna. Vad vill ni? Vill ni avveckla förskolan?

Anförande nr 367

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande! Tack, Karin Wanngård, för frågan!

Jag vet inte riktigt om jag tycker att man går så långt som att man avvecklar förskolan när man säger att barn till föräldralediga föräldrar får vara på förskolan på 75 procent men inte på 100 procent.

(Borgarrådet W a n n g å r d (S): Vissa barn.)

Det är inte att avveckla förskolan. Tvärtom stärker vi förskolorna och personalen på det sättet genom att resurserna kan användas till de barn som behöver vara där.

Svaret på din första fråga är att det är behovet som ska avgöra. Jag anser inte att det föreligger ett behov om föräldrarna går hemma och är föräldralediga. Då räcker det att barnen är i förskolan på 75 procent.

Uppskattningsvis 3 900 barn utnyttjade rätten till heltid fast de inte hade behövt det. Det är 39 000 timmar i veckan som vi pratar om här och som vi har frigjort för förskolorna i fråga om avlastning.

Anförande nr 368

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Jag vill passa på att ställa en fråga till Moderaterna som handlar om att pengarna till förskolan kommer att minskas nu. Förskolan kommer att drabbas av en rejäl nedskärning, som är resultatet av en rekordlåg schablonhöjning.

Förskolans personal och förskolans föräldrar säger att det är nog nu. De står här utanför och säger detta, och de sitter på läktarna nu och tittar på oss. Det finns inget mer att skära ner på.

Förskolan har redan i dag en jättehög sjukfrånvaro. Det är väldigt många inom förskolan som inte orkar med. Runt en tredjedel av alla anmälda arbetssjukdomar inom förskolan beror på just stress och hög arbetsbelastning. Ni lägger fram en budget som ger dem mer saker som de ska göra, Johan Nilsson, samtidigt som ni ger dem mindre resurser att göra det. Hur tänker du att förskolan ska orka med detta? Risken är flera lämnar förskolan nu.

Anförande nr 369

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande! Tack, Tina Kratz, för frågan! Jag ska inte sticka under stol med att jag också är bekymrad över Stockholms och hela Kommunsveriges ekonomiska situation nu och antagligen under många år framöver, precis som vi hört flera anför här tidigare.

Huruvida det blir en nedskärning i förskolorna kan vi inte svara på i dag. Vi vet att schablonen ökar med 0,9 procent och att detta sannolikt är mindre än pris- och löneökningarna. Vi vet också att när ni styrde senast, 2017, stod jag i din roll och ställde samma frågor till bland andra det dåvarande skolborgarrådet. Då höjde ni 1,5 procent, men inte rasade förskolorna ihop för det.

Till syvende och sist handlar det om en prioritering utifrån stadsdelarnas perspektiv när det gäller hur pengarna ska användas till förskolan. Det finns säkert möjligheter att inom administration och organisation göra förändringar. Sedan ska vi inte glömma bort att inom förskoleverksamheten i Stockholms stad var fonderade medel 183 miljoner vid årets ingång, så det finns fortfarande marginaler.

Anförande nr 370

Tina Kratz (V): Fru ordförande, stockholmare, kommunfullmäktige! Vänsterpartiet lägger fram en budget som ger förskolorna resurser att på allvar börja arbetet med att minska barngrupperna, just det som ni i majoriteten lovade i valrörelsen. Mest avgörande är att höja personaltätheten. Målet är Skolverkets riktmärke om max 12 barn i småbarnsgrupperna och max 16 barn i storbarnsgrupperna. Med vår budget gör vi vad ni lovade.

Vi är övertygade om att detta är vad som krävs för att varje barn ska få en bra dag på förskolan. Vi är också övertygade om att det är vad som krävs för att förskolans personal ska känna sig nöjda med sin dag och känna den arbetslust som ger kraft att utveckla verksamheten.

Att jobba på en förskola kan vara helt fantastiskt kul och lärorikt. Det kan vara ett jobb där en vet att en gör skillnad och där en ser barnets självkänsla och förmågor växa. Att vara barn på en förskola kan vara just så fyllt av lek och lärande tillsammans med kompisar som vi kan önska, men det kan också vara en jobbig dag, en dag när en eller flera av pedagogerna är sjuka och barnen möter en vikarie som de aldrig träffat förut. Det kan vara lite läskigt. Det kan vara en sådan dag när allt blir lite rörigare och stökigare och när konflikter ligger i luften, i stället för en dag när man klarar av något alldeles själv för första gången eller en dag med skratt tillsammans med kompisar och pedagoger.

Med er budget kommer fler dagar att bli lite sämre, för den pressar pedagogerna att vara effektivare. Är det effektivare blöjbyten och effektivare sagoläsning vi önskar våra barn?

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budget, som är bra.

Anförande nr 371

Borgarrådet Edholm (L): Fru ordförande! Jag är lite nyfiken. Förra gången Lärarförbundet demonstrerade här utanför var det ju mot er budget, Tina. Då gällde det rätten till heltid i förskolan för barn till föräldralediga. Nu har jag förstått på Karin Wanngård att hon jättegärna skulle vilja återinföra det.

Då när ni gjorde denna helt ofinansierade så kallade reform hade jag en känsla av att ni i Vänsterpartiet inte var fullt lika entusiastiska över den som Socialdemokraterna. Jag är lite nyfiken på vad som händer ifall ni kommer tillbaka till makten. Kommer ni att genomföra den igen och också då helt ofinansierat?

Anförande nr 372

Tina Kratz (V): Vänsterpartiet vill inte göra något ofinansierat. Det är därför vi har en budget som har 300 miljoner kronor mer till skolan och förskolan. Vi satsar mycket mer än ni, Lotta, därför att vi vill ha en finansierad budget. Vi ser att detta är nödvändigt, och vi ser att pressen ute i förskolorna är jättestor.

Vi har ingenting emot själva tanken att det inte ska vara skillnad på barn beroende på hur deras föräldrar jobbar eller inte jobbar eller hur det ser ut. Man ska kunna välja den tid i förskolan som man ser att man har behov av. På det planet är vi med på

Socialdemokraternas tanke med heltidsreformen. Vi såg heller inte att den pressade på det sätt som ni har beskrivit, och vi ser heller inte att lättnaden har blivit så stor som ni vill hävda. Det är fortfarande väldigt pressat ute på förskolorna, och detta beror framför allt på att de är för få och att alltför få har ett heltidsarbete i förskolan.

Anförande nr 373

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige! Apropå det här med schablonen, som vi diskuterade i det förra inlägget, är det tyvärr så att förskolan under många år har finansierat andra delar av stadsdelsnämndernas budget. Så är det nu också. Många förskollärare vet säkert inte att det är på det sättet. Det är inte ens säkert att de vet att det finns resultatfonder att ta av. Det beror på – stadsdelarna kan ju ha använt pengarna till annan verksamhet. Vår stadsdel har inte gjort det, men det finns en möjlighet att stadsdelarna har allokerat om sina medel. Så kan det heller inte vara år ut och år in.

Anförande nr 374

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Tack för frågan, Anette! Med vår budget kommer stadsdelarna att få en ganska mycket större summa än vad ni lägger, så risken blir mycket mindre eftersom alla verksamheter blir mer finansierade. Vi lägger till exempel pengar till barn, kultur och fritid så att vi kan ha utåtriktade verksamheter som parklekar och sådant som också förskolans barn tar del av.

Resultatfonderna är det som förskolorna har lagt undan för att ha för att kunna göra stora investeringar och sådant, inte för att täppa till de hål som ni levererar till dem med er underfinansierade budget. De behöver dessa pengar till att utveckla kvaliteten i förskolan.

Jag tycker att vi ska försöka finansiera förskolan rejält så att vi faktiskt kan gå mot mindre barngrupper. Moderaterna kanske aldrig har pratat om det, men er majoritet har pratat om det tidigare. Men ni gör ingenting för att nå dit. Man måste ha mer pengar till förskolan då.

Anförande nr 375

J o h n K å b e r g (C): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Jag vill börja med att tacka alla som jobbar i Stockholms stads förskolor.

Som många sagt tidigare är det stramare tider nu. Man ska vara ärlig, har jag fått lära mig. Jag hade gärna ökat på pengarna till förskolan mer än vad vi gör nu. Men det handlar också om att orka prioritera och inte ta den enkla vägen med skattehöjningar för alla stockholmare. Vi höjer inte skatten och utgifterna för mamman i förorten eller den som går på a-kassa, så att vi alla kan ta ett solidariskt ansvar här, nu när vi går in i svårare tider.

Vi måste också komma ihåg att investeringen per barn i Stockholm ligger bland de högsta i landet. Utgångsläget är alltså gott, trots att den förra majoriteten inte prioriterade förskolan särskilt mycket.

Som jag sa tidigare är det inte glass, ballonger och hoppborgar till allihop nu, utan vi måste fokusera på det som är viktigast. Barngrupperna ska vi att fortsätta hålla så små som möjligt. Vi ska också stärka samarbetet mellan förskolorna och socialtjänsten så att vi kan nå fler familjer i ett så tidigt skede som möjligt. Vi ska även fortsätta det viktiga arbetet med att höja inskrivningsgraden i förskoleverksamheten så att så många som möjligt får en bra start på sin utbildning.

Något som vi i Centerpartiet har jobbat för väldigt mycket är att den administrativa bördan för förskoleledare och förskollärare i verksamheten ska minskas så att de kan fokusera på det som är viktigast.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget 2020.

Anförande nr 376

A r v i d V i k m a n (S): Hej, John! Det är härligt, tycker jag, att du säger att du är ärlig och att det är en stram budget, även om du uttrycker det som att det inte är ballonger och liknande. Jag tror nog att verkligheten upplevs annorlunda.

Det som gjorde mig fundersam och fick mig att begära replik för att ställa en fråga var det du sa om att ni måste orka prioritera. Jag håller med om att när verksamheterna får en neddragning i resurser måste något prioriteras. Problemet är att jag inte ser vad det är för prioriteringar ni har gjort. Vad är det ni har tagit bort, och vilka minskade ambitioner ska vi ha för vår förskola för att kunna täcka upp för det budgetunderskott som ni ger?

Anförande nr 377

J o h n K å b e r g (C): Tack, Arvid! Det är detta vi gör: Vi prioriterar. Det handlar också mycket om förvaltningens uppdrag och nämndernas uppdrag att börja prioritera utifrån denna budget.

Men som vi sagt många gånger är festen slut nu. Det går inte att låna 1 miljard i månaden och lova allt till alla när vi går in i en lågkonjunktur.

Jag börjar bli lite matt när det gäller detta med att vi sänker skatten. För det första: Vi sänker inte skatten. Vi behåller skatten på samma nivå som 2019. Ni borde vara eld och lågor över att vi inte sänker skatten. För det andra: Är 17,48 en siffra som känns bekant för Socialdemokraterna? Det är den siffra, den skattesats, som ni gick till val på 2014. Vi lägger nu 17,74 – 26 öre mer. Men den historien känns det svagt att ni anklagar oss i majoriteten för att lägga fram en lågskattebudget. Jag vet inte vem det är som lägger fram lågskattebudgetar i Stockholm.

Anförande nr 378

M a r i a J a n s s o n (FI): Om man ska vara ärlig och säga att det är en åtstramning – det tycker jag att man ska – får man väl säga så här: Det går att strama åt på verksamheter men inte hur länge som helst. Där får vi också ta åt oss lite av skulden. Förskolan har blivit åtstramad väldigt länge, om man jämför med pris- och löneökningar, men jag undrar, John, om du verkligen tror att det ni stramar åt är ballonger och hoppborgar.

Detta handlar om människor som sliter häcken av sig varje dag för att ta hand om barn, och det handlar om barn som föräldrarna uppfattar inte får den uppmärksamhet som de behöver. Detta beror inte på att personalen inte anstränger sig, utan det beror helt enkelt på att man är underbemannad, att det är för lite tid, att det är för stora barngrupper och att det inte finns resurser att sköta detta. Det är långt ifrån ballonger och hoppborgar.

Anförande nr 379

J o h n K å b e r g (C): Tack så mycket för frågan, även om det kanske inte riktigt var en fråga!

Skolborgarrådet sa att det är en stram budget, och det måste vi vara ärliga med. Men som jag sa höjer vi inte skatten och utgiften för alla stockholmare – för den som går på a-kassa eller den som är ensamstående. Det är minst lika viktigt.

Tack för att du tog upp barngruppernas storlek, Maria! Den största anledningen till att de minskar är att vi tog bort rätten till heltid för det andra barnet i en familj. Något som också är viktigt att säga här är att det föddes och flyttade in väldigt många barn till Stockholm förut, men det gör det inte längre. Detta är viktigt att komma ihåg. Det gör inte förskolans arbete mindre viktigt, men det blir en annan förutsättning.

Anförande nr 380

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Tack, John, för ditt inlägg! I ditt inledande inlägg erkände du att er budget inte håller och att den är väldigt stram. Det är faktiskt ett val och en politisk prioritering man gör. Man väljer hur mycket pengar man har att leverera. Vi har valt en annan väg och har samma budgetsats som förra året och kan därför lägga mer pengar på förskolan.

Du säger att ni ska prioritera kärnuppdraget i förskolan och ta bort ballonger, men dessa finns ju inte direkt i förskolans arbetsuppgifter. Vad i förskolans arbetsuppgifter är det som ni ska ta bort på riktigt? Kommer ni att sänka ambitionen vad gäller legitimerade förskollärare? Kommer ni att öka barngruppernas storlek? Hur ska ni få ihop det här?

Anförande nr 381

J o h n K å b e r g (C): Jag har aldrig sagt att budgeten inte håller, utan jag sa att budgeten är stram. Jag har aldrig påstått att den inte håller.

Det är upp till stadsdelarna att prioritera. Jag sa också i mitt inledande anförande att jag litar på dem som jobbar i förskoleverksamheten. Det är de som driver denna verksamhet. Jag ska inte stå och säga vad de ska göra på jobbet.

Jag har fantastiskt stor respekt för Vänsterpartiet och ert team här i fullmäktige, Tina. Ni vill i alla fall något. Ni vill höja skatten. Ni vill återkommunalisera. Tack! Det är i alla fall skönt att höra något sådant från oppositionen. Jag har flera vänner som lade sin röst på er i Vänstern, och till dem brukar jag säga: Ni får väldigt mycket valuta för era vita röstsedlar.

Men, som sagt: Man måste fortfarande förhålla sig till verkligheten. Vi kommer in i en lågkonjunktur. Vi har väldigt svårt att anställa förskolepedagoger. Detta gör det svårt att fortsätta att hålla en bra nivå på barngrupperna, men vi ska göra det bästa vi kan.

Anförande nr 382

R a s m u s J o n l u n d (L): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Den frivilliga förskolan är en av de bästa tjänster som kommunen erbjuder invånarna. Efter snart ett år som liberal ordförande i en stadsdelsnämnd har jag bara blivit mer övertygad om dess betydelse.

Förskolan möjliggör för familjer, oavsett konstellation, att få ett fungerande vardag. Förskolan gör att fler kan arbeta och gynnar därmed både jämställdhet och ekonomi. Och allra främst: Förskolan ger barnen en egen plats där de får träffa andra, utvecklas som sociala varelser och även påbörja den livslånga läranderesan. Man kan förstå att vi liberaler älskar förskolan.

Förskolan ska vara en trygg och varm plats för barnen, men den ska också förmedla kunskap om relationer till andra människor och om relationen till omvärlden. Under 2020 fortsätter vi att utveckla det pedagogiska innehållet, där bland annat språkutvecklingen står i fokus.

Vi i den grönbå majoriteten vill också stärka det pedagogiska ledarskapet, som är en viktig fråga för medarbetare och chefer, för att förskolan ska vara en bra arbetsplats. Förskolan är som sagt frivillig, men den är också enormt populär. Detta värmer förstås ett liberalt hjärta. Tänk en annan verksamhet med så nöjda kunder eller brukare!

I Stockholm har vi landets högsta förskolepeng. Vi satsar på förskolan. Det märks, och så ska det också vara.

Med detta vill jag yrka bifall till den grönbå majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 383

S a l a r R a s h i d (S): Fru ordförande, ledamöter! Förskolan fyller en viktig roll och funktion, särskilt för de socialt och ekonomiskt utsatta barnen. Förskolan kan vara en fristad och en trygg plats där det finns plats för lek och lärande och tillgång till utveckling. Det finns även möjlighet till språkutveckling, och på så sätt bidrar man till etablering, integration och inkludering i samhället. Det ger möjlighet till en någorlunda likvärdig start i livet och kunskapsinhämtning.

Ordförande, ledamöter! Forskning visar att barn som går i förskolan har bättre förutsättningar att klara av skolan senare i livet. Det är därför viktigt att vi fortsätter med satsningar för att höja inskrivningsgraden i förskolan, med särskilt fokus på barnen i stadsdelar med socioekonomiska utmaningar samt satsningar på fler introduktionsförskolor.

I majoritetens budget för 2020 ser vi historiskt låga resurstilldelningar till stadens förskolor. Inte på hela 2000-talet har schablonuppräkningsgraden varit så låg som för 2020,

endast 0,9 procent. Detta kommer i praktiken att innebära nedskärningar i stadens förskoleverksamhet.

De uteblivna satsningarna kommer att slå hårt mot alla barn, vars enda chans att komma i kapp eller ha någorlunda chans till utveckling och kunskapsinhämtning kommer att gå förlorad. Vi väljer att göra tvärtom. Vi väljer att se alla barns rätt till utveckling och kunskapsinhämtning. När de blågröna väljer att spara in på förskolan väljer vi att satsa på socioekonomiska tilläggsanslag för att alla barn ska ha samma chans redan från början. När de blågröna väljer att blunda för arbetsvillkoren inom förskolan väljer vi lönesatsningar för barnskötare och förstärkningsteam, och vi möjliggör karriärvägar och ökar attraktiviteten hos arbetet inom förskolan.

På område efter område väljer vi att se barnen, den pedagogiska verksamheten och personalen, för att bryta segregationen och ge alla barn en likvärdig start i livet.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 384

A r v i d V i k m a n (S): Ordförande, fullmäktige, stockholmare och andra åhörare! Jag skulle vilja börja detta anförande med att ge majoriteten beröm. Jag tycker att ni har varit tydliga. Jag var orolig för att vi skulle komma hit i dag och behöva höra att budgeten för förskolan ska ses som en satsning, för så har det kunnat låta ibland. I stället tycker jag att vi har fått ett klart besked. Det är att ge ett mycket svårt ekonomiskt läge till våra förskolor. En bättre beskrivning tycker jag till och med är att kalla det för en neddragning, och jag vet att denna bild delas av de lärare som står här utanför och protesterar.

När man gör en neddragning tycker jag att man politiskt behöver ta ansvar för att prioritera och säga vad det är vi inte har råd att göra nu när vi minskar kostymen. Om man inte gör detta läggs det bara på personalen att springa ännu snabbare. De får samma uppdrag men mindre pengar. Att göra detta, alltså ta ansvar och säga vad som ska bort, gör att vi kan få en debatt som är mycket tydligare. Det blir tydligt för oss och gör att vi kan prata om konsekvenserna av den politik som förs.

Därför har jag letat i budgetförslaget, och till min glädje har jag faktiskt hittat ett förslag på precis en sådan ambitionssänkning som jag pratar om. Ni sänker nämligen målet för hur många förskollärare vi ska ha i verksamheterna, ganska rejält dessutom: från 41 till 32 procent. Även om jag är glad över att ambitionssänkningen tydliggörs är jag förstas skarpt kritisk till den. Att ha en högre andel förskollärare är viktigt för att säkra det pedagogiska arbetet med läroplan och annat. Problemet är också att de förskollärare som är kvar får ett tyngre uppdrag.

Ambitionssänkningen räcker heller inte för att finansiera det underskott som ni lägger. Jag vill ge de förskollärare, föräldrar och barn som står här utanför ett tydligt besked: Det finns ett alternativ där vi prioriterar barnen. Det finns ett socialdemokratiskt alternativ. Därför yrkar jag bifall till den socialdemokratiska budgeten.

Anförande nr 385

R a s m u s J o n l u n d (L): Arvid! Vi stärker som sagt ambitionerna för det pedagogiska ledarskapet och det pedagogiska innehållet. Det innebär bland annat att vi höjer ambitionsnivån och nu kräver legitimerade förskollärare. Det är också så att man ofta jobbar i förskolegrupper om tre pedagoger, och då kan det vara ganska lämpligt att en av tre är legitimerad förskollärare.

När det gäller ambitionsnivåer och vad som prioriteras kan vi göra som många redan har varit inne på och som vi har gjort redan för i år: att avskaffa er reform om heltid för barn vars föräldrar är föräldralediga, vilket känns som en väldigt viktig och rimlig prioritering när vi går in i tuffare tider. Vi tycker att förskolan ska kunna fokusera, och 30 timmar är fortfarande väldigt generöst. Men det var en tydlig prioritering vi gjorde. Självklart ska man prioritera, och vi prioriterar det pedagogiska innehållet.

Anförande nr 386

A r v i d V i k m a n (S): Det var ett tråkigt besked, Rasmus. Jag som hade hoppats att det här var ett sätt för er att styra och säga att så här ska vi minska på uppdraget så att vi kan klara budgeten. I stället säger du att det inte alls är så utan att ni har samma uppdrag som tidigare men bara mindre pengar.

Jag delar inte riktigt din bild. Jag träffade ett av lärarfacken i förra veckan och pratade om det här. De och jag är helt överens om att det nya måtsätt ni inför inte gör någon skillnad. Det kommer att vara en precis lika stor andel som vi har haft tidigare. Det här är bara en neddragning av ambitionerna. Jag tycker att det blir ett konstigt svar. Ni säger: Jaha, men vi satsar på det här! Men det är ju ingen satsning. Och tyvärr var det ingen lösning på budgetproblemet, som jag ser det. Så nja, jag tycker inte att det är tillräckligt bra för vår förskola.

Anförande nr 387

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Under den gångna mandatperioden genomförde den förra majoriteten under ledning av Socialdemokraterna en kraftigt underfinansierad reform där Stockholm lät alla föräldrar som redan får ersättning av samhället för att vara föräldralediga rätt att ha alla sina barn på förskola på heltid. Barngrupperna växte, pressen på förskollärare och annan personal i förskolan ökade och resurserna räckte inte till.

Nu har vi återgått till den mer rimliga ordning som gällde tidigare och som fortsatt gör att Stockholm har bland de mest generösa systemen i hela Sverige, speciellt jämfört med socialdemokratiskt styrda kommuner. Men trots tonläget från förra året kan vi nu konstatera att ni i Socialdemokraternas budget inte tar höjd för att införa reformen igen. Det finns inte ett ord om detta. Ska vi se det som att S nu accepterar nuvarande ordning, eller är det en lärdom om att man inte ska införa ofinansierade reformer utan tillräckligt med utbildad personal? Det vore ärligt att deklarerat för stockholmarna hur ni faktiskt tänker.

Anförande nr 388

A r v i d V i k m a n (S): Jag förstår, Claes, att det är er strategi att prata om det som har varit tidigare i stället för att ta ansvar för den budget som ni har lagt fram nu. Jag tror inte att det är särskilt många av de lärare, föräldrar och barn som har varit här utanför som blir imponerade när ni lägger en besparing på förskolans verksamhet. Och i stället för att prata om den säger ni: Det här gjorde ni tidigare! Vad handlar det om?

Jag tycker att man som politiker behöver ta det ansvaret. Dessutom tycker jag att det ger en osann bild av det som hände tidigare. Det var tydligt när vi gjorde reformen att vi sa: Det här kommer vi att följa, och det är inte säkert att det får de här konsekvenserna. Men om det blir konsekvenser som gör att vi måste tillföra medel kommer vi också att göra det. Jag vet att det man också tillförde medel i en del stadsdelar för att man såg att man behövde det. Jag tycker att den bild du far med är osann.

Anförande nr 389

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Fru ordförande! Sverige behöver bli tryggare. För oss kristdemokrater råder det ingen tvekan om att det är trygga familjer som har bäst förutsättningar att skapa ett tryggt samhälle. Men även förskolan har en viktig roll att spela. Jag skulle vilja lyfta fram två exempel från den grönbå budgeten.

Det första gäller att kunna fånga upp utsatta barn eller barn som riskerar att fara illa och att göra det i tid. Samarbetet mellan förskola och socialtjänst stärks nu för att tidigt erbjuda stöd både till barn och till föräldrar och på så vis förebygga senare svårigheter i skolan, sociala problem och kriminalitet. Vi arbetar för att fler förskollärare ska leda familjestödsgrupper, och vi säkerställer att alla skolor har väl fungerande rutiner för orosanmälan till socialtjänsten.

Det andra jag vill lyfta fram är att förskolan också kan fungera enormt positivt när det kommer till integrationen. Det gäller då framför allt att nyanlända barn ska få tillgång till kunskaper i svenska språket. Med tanke på att vi nu har stadsdelar där så mycket som 80 procent av personalen i förskolan har ett annat modersmål än svenska inser jag att detta utgör en stor utmaning. Men om Sverige på allvar ska vara ett tryggt land för människor att leva i måste vi klara integrationen. Därför är jag glad att vi i den grönbå majoriteten prioriterar barnens språkutveckling och kompetensutveckling för förskolans personal inom såväl pedagogik som svenska. Det är så vi vill lägga grunden för varje barns skolgång och ett tryggare Stockholm.

Anförande nr 390

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Jag håller med om mycket av det du sa, Christian. Men det gäller också att backa upp orden med att finansiera denna verksamhet, som är så viktig. Om man tittar i er budget ser man att ni inte ens ger verksamheterna någon pris- eller kompensation, utan ni ställer i stället stora krav på generella effektiviseringar. Om man inte ger verksamheterna pris- och lönekompensation kan man inte prata om satsningar över huvud taget, som bland andra Johan Kåberg pratade om.

I praktiken kommer vi att se stora nedskärningar i förskolan nästa år. Många av er hänvisar också till att stadsdelarna ska prioritera det här. Men stadsdelarnas budget är ju en del av den budget vi tar här. Om ni lyssnade på professionen, som stod utanför här i kväll, hörde ni att de sa: Det räcker nu. Det är allvarligt nu.

Anförande nr 391

C h r i s t i a n C a r l s s o n (C): Vi har varit ärliga med att det här är en stram budget som läggs fram. Men jag tror också att om man har som ambition att hantera skattebetalarnas pengar ansvarsfullt är det också rimligt att man jobbar kontinuerligt med att effektivera verksamheten. Att ha en mer effektiv lokalanvändning och att minska kostnaderna för administration är naturligtvis sådant som ligger närmast till hands när man ska tala om effektiviseringar på det här området. Men jag tror att det är stadsdelarna och verksamheten som är bäst lämpade att avgöra vad det är man ska prioritera.

Det vi kommer att bevaka från Kristdemokraternas sida är att man värnar just möjligheten till tid för barnen. Det är vår främsta prioritering. Det vi ska komma ihåg när vi står inför detta är att vi har landets högsta förskolepeng. Det ger oss rimliga förutsättningar i det arbete som ligger framför oss.

Anförande nr 392

E l i s a b e t C a r l s s o n (S): Fru ordförande! Jag skulle vilja gå tillbaka till det som Westmont från SD sa här nyligen. SD förespråkar att man ska ta bort genuspedagogiken från förskolan. De förespråkar också att all undervisning ska vara fri från politiska trender och fri från diskriminering samtidigt som de säger att förskolan bara ska vara obligatorisk för barn i utsatta områden.

Ett genusperspektiv redan i förskolan är bra, för det gynnar arbetet med ökad jämställdhet och jämlikhet i samhället i stort. Det hjälper till att motverka traditionella könsroller, och det stärker den unga individen i hens rätt att kunna vara sig själv och växa som sig själv. Det ger en ökad medvetenhet om olika orättvisor mellan kön och individer, exempelvis kvinnokampen, som har drivits sedan 1800 kallt. Jag antar att man kan kalla det för en långvarig trend.

Jag kan bara tolka detta som att ni vill behålla könsrollerna där tjejer, hbtq och minoriteter är lite mindre värda och ska kunna backa för att pojkar och män är mer värda. Ni är alltså emot ett jämställt och jämlikt samhälle framöver. Medan vi andra här inne – de flesta av oss i alla fall – värnar en värdegrund där vi respekterar varandra och där likabehandling är en självklar del av skolans och förskolans arbete och där genuspedagogiken är en viktig grundbult är ni alltså emot.

Jag skulle vilja att Westmont kommer upp här igen och säger till stadens föräldrar att ni är emot en likvärdig utbildning och i stället vill ha en där flickor tidigt ska lära sig att stå tillbaka och där pojkar förväntas vara på ett visst sätt redan från början – ett visst sätt som SD vill ha. Det är en kvinnofientlig politik ni driver, och det är som att skam går på torra land 2019. Om man vill bli fri från diskriminering börjar det bland annat med genuspedagogik, genusperspektiv och värdegrundsarbete, ett aktivt sådant, redan

i förskolan. Det ska inte bara ske ibland, då det passar vissa. Kom upp och svara barnens föräldrar, tack!

Anförande nr 393

Cecilia Herrström (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag är förskollärare sedan mer än 30 år, och jag ser tydligt hur den höga arbetsbelastningen och den tunga arbetsmiljön gör att det är svårt att behålla utbildad personal på våra förskolor. Alla vet att det behöver utbildas fler, men lika viktigt är det att vi behåller den personal vi redan har. Då är satsningarna på arbetsmiljön en viktig väg.

Vi behöver ta tag i problemen med de stora grupperna och bristen på tillräcklig planeringstid. När det dessutom kommer utökning av verksamheten såsom digitalisering och krav på utökad fysisk aktivitet blir läget än mer prekärt. Konsekvenserna av bristande planeringstid visar sig snabbt, men även för få pedagoger och vikarier påverkar negativt. Stressen att inte hinna med att planera, genomföra, utvärdera och dokumentera verksamheten sliter hårt på pedagogerna. Det får dem att lämna yrket, men det är även något som påverkar attraktionen för andra att söka sig till utbildning inom området.

Arbetsmiljön påverkas också av inkluderingen genom brister när det gäller kompetensutveckling för personalen och anpassningar utifrån barnens olika behov. Inget av detta är olösliga problem, men det är inte heller något som kan trollas bort. Det behövs såväl kortsiktiga som långsiktiga åtgärder. Att i det läget inte få full täckning för kostnadsökningar är verkligen inget som hjälper. Hur ska man då få verksamheten att gå runt utan att utöka antalet barn, minska på personalen eller förändra lokalytan?

Vi väljer att satsa nästan 1 miljard mer än majoriteten på välfärden, för vi prioriterar barnen, våra äldre och kvinnor som arbetar i välfärden framför sänkt skatt.

Bifall Vänsterpartiets budgetförslag!

Anförande nr 394

Maria Ljuslin (V): Fru ordförande och kommunfullmäktige! De största förlorarna i den här budgeten är barnen och personalen inom välfärden. Trots ihärdiga löften från majoriteten om att prioritera förskolan och skolan före valet förra året möts nu bägge verksamheterna av kraftiga nedskärningar. Inom förskolan görs till och med den största besparingen på tio år, och man blir lämnad med ett underskott på ca 110 miljoner kronor inom förskolan bara nästa år.

I stället hänvisas förskolan till att kortsiktigt söka pengar ur sina resultatfonder. Det är pengar som ska användas i verksamheten till kostnader av engångskaraktär – inte till löpande drift. Som politiker och skolborgarråd är det du, Lotta Edholm, som är ytterst ansvarig och den som ska ge förutsättningarna för en hållbar arbetsmiljö i förskolan. När ni i majoriteten fattar beslut om budgeten ska ni beakta konsekvenserna det får för arbetsmiljön ute i verksamheterna och vilka konsekvenser det får för barnen som är kvar i alltför stora barngrupper.

Det korta svaret syntes här utanför. Varför tror ni att lärarfacken demonstrerar mot budgeten? Varför kallar de budgeten historiskt låg? De menar att konsekvenserna kommer att bli ödesdigra, och de varnar för en kraftigt försämrad arbetsmiljö, där lärare blir sjuka av sitt arbete. Vad är skolborgarrådet som högsta beslutande chef beredd att göra för att ta sitt ansvar gällande arbetsmiljön i förskolan?

Anförande nr 395

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Jag tänkte bara ställa samma fråga som jag ställde till Tina Kratz. Förra gången Lärarförbundet demonstrerade här utanför var det mot er politik, för att ni hade genomfört den helt ofinansierade så kallade reformen där barn till föräldralediga skulle ha rätt till full tid. Det var dessutom så att det gällde heltid, så i praktiken kunde det vara tolv timmar om dagen i förskola för de föräldraledigas äldre barn, syskon till de små.

Min fråga bli återigen: Kommer det att bli samma demonstrationer nästa gång ni får makten för att ni kommer att genomföra rätten till heltid i förskolan igen?

Anförande nr 396

M a r i a L j u s l i n (V): Jag förstår att det är populärt att prata om det som har hänt tidigare; vi har hört det flera gånger i kväll. Men jag kan ge ett ärligt svar: Jag anser inte att satsningar som kommer lite för hastigt och som är underfinansierade är bra. Det betyder dock inte att jag inte tycker att det är bra även för barn till föräldralediga att ha förskola.

Men som det är nu rapporterar de fackliga organisationerna om alltfler tillbud ute på arbetsplatserna. Det är konflikter som uppstår allt oftare till följd av stress. Förskolorna är redan nu tvungna att ta in extra barn för ekonomins skull, och det råder inköpsstopp. Vikarier tas in endast i nödfall. I min stadsdelsnämnd känner inte de fackliga representanterna igen att grupperna har minskat.

Ni lovade som sagt i valrörelsen att arbeta för minskade barngrupper. Men hur ska det gå till med den här budgeten? Det går inte att trola med knäna, och med denna budget betyder tomma löften om Sveriges bästa förskolor väldigt lite. Staden har antagit handlingsplan på handlingsplan, men nu är det dags att också leverera.

Anförande nr 397

S u h u r S a l a h y u s u f (S): Hej! Förskolan är en av de viktigaste verksamheter vi har i staden. En trygg uppväxt och barndom och en bra förskola ska vara en självklarhet. Att träffa andra barn och komma i kontakt med flera vuxna är nödvändigt för barns personliga utveckling och lärande. Förskolans verksamhet ska även präglas av pedagogisk professionalism och hög kvalitet – detta för att förskolan lägger grunden för barnens utbildning och sociala utveckling. Det barnen lär sig tidigt bär de med sig hela livet.

Forskning påvisar att förskolan fungerar som en utjämnande institution när det kommer till socioekonomiska effekter. Jag som jobbar på förskola ser hur viktigt det är i det förebyggande arbetet och den utjämnande effekten när det kommer till klassklyftor. Barn får i tidig ålder utvecklas med andra barn. De får utvecklas i en trygg

miljö, och genom en likvärdig pedagogisk verksamhet stärker man barnens rätt till lärande och utveckling.

Socialdemokraterna satsar på förskolan. Vi satsar på fler pedagoger och resurser till förskolan. Det är det som är väsentligt för en hållbar pedagogisk verksamhet. Vi lägger 530 miljoner mer på förskola och skola för att garantera en bra utbildning för stadens barn och ungdomar. I majoritetens budgetförslag skär man ned på förskolan. Det är oroande. Hur ska majoritetens nedprioritering av förskolan garantera en hållbar pedagogisk verksamhet? Er budget kommer enbart att leda till större barngrupper, lägre personaltäthet och minskad möjlighet att ta in vikarier. Allt detta ökar stressen i förskolan och påverkar direkt barnen och personalen.

Hur ska man garantera att förskoleverksamheten inom Stockholms stad är likvärdig när ni skär ned på stadens viktigaste kärnverksamheter? Förskolan har en enormt viktig förebyggande egenskap mot utanförskapet.

Anförande nr 398

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Jag tänkte passa på att kommentera några av de saker som har kommit upp i diskussionen. Först och främst gäller det ekonomin. Jag har aldrig någonsin påstått att det här är en satsning. Tvärtom har jag hela tiden sagt sanningen, nämligen att det här är en stram budget.

Samtidigt är det väldigt viktigt att komma ihåg att vi i Stockholms stad lägger mer pengar på förskolan än jag tror att någon annan kommun i Sverige gör. Det är ungefär 20 000 kronor mer per barn och år i jämförelse med snittet. Vi har i dag ungefär 180 miljoner kronor i förskolornas fonder, och ungefär 300 miljoner förs i dag över från förskolan till andra verksamheter i stadsdelsnämnderna. Det är en stram budget, men det behöver inte leda till några stora besparingar. Det beror mycket på hur stadsdelarna själva väljer att hantera detta. Vi gör dessutom stora satsningar på socialtjänsten, som ju tidigare, i den socialdemokratiska budgeten, har varit det svarta hålet i Stockholms stad.

Det kom också upp en fråga om legitimerade förskollärare. Skolverket har ändrat sin instruktion för hur detta ska se ut, det vill säga att vi i dag ska mäta antalet legitimerade förskollärare. 2019 var det 31 procent i Stockholms stad som var legitimerade förskollärare. Om man bara hade haft det gamla begreppet kvar hade det varit runt 40 procent. Därför säger vi att vi nästa år borde ha ytterligare en procentenhet och 2021 ytterligare en. Men det är verkligen inte en nedskärning av ambitionsnivån, utan enbart ett sätt att anpassa sig efter hur detta definieras enligt Skolverket. Jag är helt övertygad om att ni hade gjort detsamma. Det är alltså inte en sänkning av ambitionen.

Anförande nr 399

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag har en fråga till dig, Lotta Edholm. Du och jag och övriga ledamöter i utbildningsnämnden var med på en genomgång där man gick igenom digitaliseringen i förskolan. Det som togs upp var bland annat att förskolebarnen ska få lära sig vad som är fake news och vad som inte är det. Det jag skulle vilja fråga dig är vem som ska avgöra om något är fake news eller inte.

Visa gärna stockholmarna den respekten, Lotta, och ge ett svar utan att raljera den här gången!

Anförande nr 400

Borgarrådet E d h o l m (L): Det är svårt att låta bli att raljera när Sverigedemokraterna går upp i talarstolen eftersom de i stort sett aldrig gör det. Jag är helt övertygad om att våra förskollärare är mycket bättre skickade att avgöra detta än vad Sverigedemokraterna är.

Anförande nr 401

A r v i d V i k m a n (S): Jag begärde replik på Lotta, för jag uppfattade inte att du pratade om de delar som jag pratade om tidigare. Jag vill bara börja med att säga att när man talar om budget vet jag att det finns flera stadsdelar som inte överför några pengar från förskola till något annat område. Jag kommer själv från en sådan stadsdel. Det svar du ger är inte alls tillräckligt där, utan man har kanske redan tidigare behövt överföra pengar för att klara budgeten. När det gäller ett svar att man ytterligare ska prioritera från det svåra ekonomiska läge man har i stadsdelarna går detta alltså inte att göra.

Vad gäller synen på andelen utbildade förskollärare är den definition du nu har inte densamma som Lärarförbundet ger uttryck för när jag träffar dem och pratar om hur man ser på detta och hur man tolkar det.

Anförande nr 402

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag ska försöka ta det en gång till: Nu definieras andelen förskollärare som legitimerade förskollärare. Självklart finns det mängder av förskollärare som kanske har en utbildning där man nästan är färdig, till exempel. Men det ingick också lärarkategorier som inte var förskollärare men som var lärare i andra ämnen än just i förskolan. Därför var siffran högre från början och har nu sänkts. Men självklart är målsättningen densamma, nämligen att vi ska öka andelen förskollärare i Stockholm. Men det kräver också att det utbildas fler förskollärare, och jag vet att Socialdemokraterna tidigare under Olle Burell har försökt ligga på regeringen om att öka antalet utbildningsplatser. Det är det som kommer att krävas.

Förhoppningsvis kommer vi nu att kunna återuppväcka den förskollärarytbildning som vi har för barnskötare i Stockholm på Stockholms universitet. Jag vågar ännu inte riktigt lova det, men det finns en sådan ambition.

Anförande nr 403

L i s a G u s t a f s s o n (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! I augusti 2020 börjar min son Ludvig på förskolan. Det är ett stort steg i våra liv. Ludvig kommer för första gången att vara utan oss eller någon annan nära person i sitt liv. Det här är omvälvande och väldigt spännande.

Men nu när jag läser det blågröna förslaget till budget blir jag orolig. Vi har fullt förtroende för alla som jobbar inom förskolan. De gör sitt bästa. Men vi måste ge dem den support de behöver. Nu när jag i augusti kommer att lämna Ludvig på förskolan

vill jag att han möts av samma pedagoger varje dag. Jag vill se kompetent och välmående personal med relevant utbildning.

Hur ska jag och Stockholms alla föräldrar kunna känna oss säkra på att våra barn får den bästa omsorgen och den omsorg de förtjänar när vi vet att pedagogerna går på sina bara knän? Jag har själv jobbat på förskola, och nu när jag har fått mitt första barn vet jag hur viktigt det är att man har hundra procents koll hela tiden. Det är omöjligt när man är trött och stressad.

Er schablon täcker varken löner eller inköp. Lärarförbundet stod utanför här tidigare i dag och demonstrerade mot er budget, som är den historiskt sämsta. Vi lyssnar på pedagogerna och Lärarförbundet, för vi vet att en bra förskola lägger grunden för barns utveckling och framtid. Vi väljer att öka schablonen i vår budget för att säkerställa skolans kvalitet och pedagogiskt viktiga verksamhet, för vi vill se att Ludvig, hans förskolepedagoger och alla Stockholms barn mår bra och trivs på sin förskola.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget!

Anförande nr 404

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! I den blågröna majoritetens budget finner vi stora nedskärningar, som jag sa tidigare, i form av de så kallade generella effektiviseringarna – jag är lite andfädd för att jag sprang hit – på många av stadens verksamheter. Men bland de värst drabbade i år är förskolan, som får en historiskt låg peng.

Den blågröna majoriteten menar att anledningen till deras nedskärningsbudget är konjunkturläget. Vi fick höra om en stramare budget. Men den verkliga orsaken är förra årets skattesänkningar på över 400 miljoner kronor. Dessa historiskt låga schablonhöjningar kommer att leda till en rad försämringar för både lärare och barn. Konsekvenserna kommer att bli ödesdigra i områden som redan i dag har det tufft. Det handlar bland annat om större barngrupper, ökad arbetsbelastning och en kraftigt försämrad arbetsmiljö, där lärare blir sjuka av sitt arbete eller där lärare inte får rätt förutsättningar att ge barnen den utbildning de har rätt till. I förlängningen drabbar det barnen, inte minst barn med särskilda behov.

Vi i Vänsterpartiet har genom vårt förslag till budget visat på hur staden ska kunna satsa på välfärden genom att ge välfärdsverksamheterna goda ekonomiska förutsättningar att utveckla sitt arbete och slippa nedskärningar. Vi satsar nästan 1 miljard mer på välfärden än majoriteten. Alla välfärdsverksamheter i stadsdelarna får förstärkning i vår budget, och mest satsar vi på förskolan. Det är i förskolan vi ger våra barn en bra start i livet och ger alla barn jämlika förutsättningar.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budgetreservation.

Anförande nr 405

Borgarrådet E d h o l m (L): Ja du, Hassan, jag tror att du måste börja springa. Det där flåset kan vi inte ha – du är ju dessutom ung!

Du säger att det här inte kan bero på konjunkturen. Det är klart att det skulle vara sant om den försämrade ekonomin bara gällde i Stockholm, men det gör den ju inte. Den gäller i hela landet. Det är väl bara så att det har tagit längre tid innan den försämrade konjunkturen kom till Stockholm. Men vi ser nu – Handelskammaren kom med sina siffror bara häromdagen – att vi har problem framöver också i Stockholm. Och det är klart att det inte hjälper till att vi har en enorm skatteutjämning i Sverige som gör att Stockholms stads skattebetalare betalar mer än 5 miljarder till övriga riket. Det är pengar som vi till exempel skulle kunna lägga på förskolan, skolan och andra viktiga verksamheter. Jag har inte direkt sett Vänsterpartiet kämpa för att denna skatteutjämning ska förändras.

Anförande nr 406

H a s s a n J a m a (V): Ja, jag behöver kanske träna lite. Jag tänker inte skylla på Stefan Löfven, som finansborgarrådet gör, vad gäller utjämningsystemet. Jag tycker att du, Lotta, ska ta ansvar för att du presenterar den här budgeten. Den är inte tillräckligt bra. Den når inte ens upp till pris- eller lönekompensation. Jag tycker att du ska ta ansvar. Du har sagt att det är en stram budget, och du har sagt att det inte är så bra. Men det går att göra någonting åt det här. Vi behöver inte skära ned som ni gör i det här fallet på förskolan

Anförande nr 407

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Jag måste börja med att be Hassan om ursäkt. Det var väldigt oförskämt, det där om flåset, men jag kunde bara inte låta bli.

Ordförande, fullmäktige! Den enskilt viktigaste faktorn för att få frihet i livet, uppnå sina mål och drömmar och bestämma över sin vardag är en god skolgång. Det har jag sagt förut i den här salen, och det är det som fortfarande driver mig i mitt politiska arbete. Att höja kunskapsresultaten är avgörande för att ge alla barn och unga i Stockholm samma chans. Det är också fokus i den budget som vi har lagt fram. Alla insatser ska riktas mot att fler ska klara av grundskolan och gymnasiet. Skolan spelar en särskilt viktig roll i socioekonomiskt utsatta områden som skyddsfaktor mot utanförskap. Därför är det viktigt att kunskapsresultaten förbättras i just dessa skolor.

Den enskilt viktigaste värdemätaren på hur skolan fungerar är andelen elever som blir behöriga till gymnasieskolan. De som påbörjar ett nationellt program i gymnasiet slutför det i allmänhet och kan fortsätta ut i yrkesliv eller studier. Den som däremot påbörjar ett introduktionsprogram har betydligt svårare att gå ut med godkända betyg. Det är förfärande få elever som klarar gymnasiet om de inte är behöriga från grundskolan. I dag satsar vi orimligt mycket resurser på att i gymnasieskolan försöka få elever att klara av det som de inte har klarat av i grundskolan. Trots fyra, ibland fem år i gymnasiet är det få som når gymnasieexamen.

Jag menar att vi måste byta perspektiv. Det är i grundskolan som eleverna ska få tillräckliga kunskaper för att kunna klara gymnasiet, inte i gymnasiet. För elever där man tidigt ser att de har svårt att uppnå godkänt i tillräckligt många ämnen måste stödet sättas in tidigt.

Liljeholmsskolan i Skärholmen har under många år erbjudit elever ett extra år när man ser att de inte kommer att uppnå målen. Det sker tidigt; de allra flesta elever får ett extra år redan i lågstadiet. Liljeholmsskolan ligger i ett socioekonomiskt utsatt område. De allra flesta eleverna där har ett annat modersmål än svenska. Om man räknar bort de nyanlända, det vill säga de som har varit i Sverige kortare tid än fyra år när de går ut nian, uppnådde 100 procent behörighet till gymnasiet i våras. Det är remarkabla siffror. Rektor själv säger att tid är en underskattad faktor när det gäller goda skolresultat. En del elever behöver helt enkelt mer tid. Jag menar att denna extra tid bör ges i grundskolan och inte i gymnasiet, och därför får nu utbildningsförvaltningen i uppdrag att se över hur fler elever kan få ett extra år i grundskolan. Att fler elever klarar grundskolan med behöriga betyg är vårt allra viktigaste uppdrag.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 408

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Alla barn och unga, oavsett var i staden de bor eller vilken bakgrund de har, ska få en god och likvärdig skola. I Stockholms skolor läggs grunden för ett liv där de egna ambitionerna och drömmarna kan bli verklighet. Det känns speciellt att debattera skolan. Den budget vi har att diskutera ger skolan historiskt låga uppräkningsar. Vi står inför ett vägskal. Skattesänkning står mot trygghet och skolro. Sparkrav står mot höjda resultat och minskade klyftor. Moderaternas Stockholm för några står mot ett Stockholm för alla.

I fredags kom min dotter hem med ett kuddfodral hon hade sytt i syslöjden. Med tårfulla ögon tittade hon upp på mig. Det här kanske låter uppdiktat, men det är sant. Hon säger: Jag fick ta hem kuddfodralet men ingen kudde, för läraren sa att det är inköpsstopp. Visst kan jag köpa en kudde och fylla fodralet med; det handlar inte om det. Det handlar om läget i Stockholms skolor. Läget är att det just nu skickas ut informationsbrev till vårdnadshavare där rektorer berättar om köpstopp och vikariestopp. Vi ser redan nu inställda lektioner och lärare som jobbar fast de är sjuka. Och vad kommer att hända sedan?

Med en ännu sämre skolbudget nästa år kommer lärare att sägas upp. Vad händer när de inställda lektionerna blir fler? Och hur ska lärarna orka? Vad händer när de inte kan trolla med knäna längre? Jag oroar mig. Lärarna oroar sig. De har demonstrerat här utanför i dag. Lärarna säger att detta är ett budgetförslag utan tillräckliga resurser, och jag kan bara hålla med.

Vi socialdemokrater vill satsa på en skola för alla. Vi lägger 530 miljoner kronor mer på utbildning. Vi gör det för att värna kvaliteten, men vi tror också att vi kan göra offensiva satsningar. Vi tror på skolan som en sammanhållande kraft. Vi vill att fler ska få möjlighet att läsa läxor i skolan, och vi vill att skolans lokaler används mer. Därför satsar vi på lärfritids och en skola som är öppen och tillgänglig.

Bifall Socialdemokraternas budgetförslag!

Anförande nr 409

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Fru ordförande! Jag är mycket stolt över vår grönbå budget i Stockholm, och jag är stolt över att vi lägger 20 miljarder på skolan i Stockholm. Det må vara en stram budget, men vi lägger väldigt mycket pengar på skolan. Vi lägger mer pengar på skolan än vad de allra flesta andra kommuner gör, och vad många andra kommuner gör som styrs av socialdemokrater och där en socialdemokrat är kommunstyrelsens ordförande.

Vi politiker kollar ibland på de miljoner som inte finns men missar de miljarder vi har. Vi har jättemycket pengar i Stockholm till skolan. Det ska vi vara stolta över, och det ska vi värna. Det må vara en stram budget, som jag var inne på, men låt oss inte missa alla de pengar som vi lägger på skolan! En bra skola är bland det allra viktigaste som ett samhälle kan ha. En bra skola handlar om att människor ska lära sig nya saker och att människor ska utvecklas. Men det finns inte heller någonting som är så viktigt för människor som gör klassresor och för människor som anstränger sig som en bra skola.

Att värna en bra skola är också att ta ansvar för ekonomin. När vi tappar kontrollen över ekonomin drabbas alltid välfärden extra mycket. Och det är alltid då som arbetarklassens och medelklassens barn drabbas allra hårdast. Att lägga 20 miljarder på skolan i Stockholm och att samtidigt ta ansvar för ett mer ansträngt ekonomiskt läge är någonting som jag är stolt över och någonting jag aldrig kommer att skämmas över. Det är att ta ansvar för Stockholm, och det är att ta ansvar för Stockholms skolor.

Jag är också stolt över att vi har många bra skolor i Stockholm. Men det som oroar mig är att vi har väldigt olika nivåer på våra skolor. Två områden som jag tycker att vi måste ta på större allvar är att tryggheten minskar i en del av våra skolor. Man upplever stök och oro. Här måste vi göra mer framöver. Man har tagit fram nya riktlinjer för trygghet och studiero, och det är bra. Den andra frågan är att vi måste fokusera ännu mer på att höja kunskapsresultaten i särskilt utsatta områden.

Avslutningsvis: Jag är stolt över den grönbå majoritetens budget. Jag är stolt över att vi lägger mycket pengar på skolan i Stockholm. Men det är också så att mer pengar inte löser alla problem. Det handlar även om hur man arbetar. Det handlar om nya arbetssätt, och det handlar om att ta vara på alla de pengar som vi lägger på skolan. Det är att ta ansvar för Stockholm, och det är att ta ansvar för skolan i Stockholm på lång sikt.

Med dessa ord vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 410

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande, stockholmare, kommunfullmäktige! Det är i skolan som grunden läggs för ett liv med möjligheter. Det är skolan som kan kompensera för elevernas olika förutsättningar och ge alla elever samma chans att nå sin fulla potential och få ett liv fullt av möjligheter. Med en likvärdig och kompensatorisk skola gör vi Stockholm både klokare och tryggare.

I dag är läget ansträngt ute på skolorna. Uppdraget blir alltmer komplext. Vi lärare står i dag framför uppemot 30 elever, och det är trångt i klassrummen med allt vad det innebär av höga ljudnivåer, konfliktrisker och stress. Också på fritidshemmen är

barngrupperna fortfarande väldigt stora. Det är svårt att bli sedd som litet barn i skolan, och risken är att du bara blir sedd när du gör någonting dumt. Därför väljer vi i Vänsterpartiet att lägga fram en budget som satsar på barnen. Vi väljer att lägga 300 miljoner kronor mer på skolan än vad majoriteten gör för att tidigt kunna fånga upp och stötta och för att alla barn ska bli sedda. Det är där vi vet att resurserna gör mest nytta.

Vi kan säkra att skolorna har resurser att möta elevernas olika behov. Det kan vara att öka personaltätheten och att ge fler utbildade möjligheten att vidareutbilda sig med syftet att ge lärarna mer tid att fokusera på sitt uppdrag – att undervisa och att utveckla sin pedagogik. Fritidshemmen kan också utveckla sin verksamhet mer. De har nu ett tyngre uppdrag.

Vi vill höja kompetensen när det gäller barn med särskilda behov och neuropsykologiska funktionshinder genom att öka antalet specialpedagoger och speciallärare på skolorna kombinerat med en höjd kompetens i arbetslagen. Detta skulle ge skolorna bättre och fler verktyg att möta alla elever. Det här är ett första steg mot en bättre skola och en skola som ger jämlika förutsättningar.

Majoriteten väljer i stället att hålla fast vid sin skattesänkning från förra året och lägger en rekorddålig budget för skolorna – detta trots att skolorna redan i år går med underskott. Ni gör en smygbesparing på skolan i budgeten genom att gömma de ökande lokalkostnaderna i en minskning av skolpengen med 1 procentenhet. Ovanpå det kommer ökande kostnader för personalförsäkringar med 1 procent. Jag kan inte se annat än att detta kommer att leda till stora nedskärningar, och de som kommer att drabbas hårdast är de elever som redan i dag har det svårt i skolan och de tysta barn som riskerar att glömmas bort. Det är trist, eftersom skolans personal verkligen är tydlig med att smärtgränsen i det närmaste är nådd. Det finns inte utrymme att skära bort någonting mer. Om skolan ska kunna vara den likvärdiga skola som vi politiker gärna pratar om behöver skolan resurser, och professionerna behöver få förutsättningar att utföra sina uppdrag. Vänsterpartiets budget satsar på Stockholms barn och ungdomar.

Jag yrkar bifall till en budget som satsar på barnen.

Anförande nr 411

Mariana Moreira Duarte (MP): Kära ordförande, ledamöter och åhörare! Vet ni vad? Skolan är på många sätt världens bästa plats, och den plats som verkligen präglar oss i alla olika riktningar. Jag tror att vi alla har en berättelse – en berättelse om kärlek, ett prov, en vän, en händelse eller en lärare. Vi vet i dag hur viktig skolan är för alla och hur den lägger grunden för vad som händer sedan. Det finns till och med statistik som visar att det finns en koppling mellan livslängd och avslutad utbildningsnivå. Skolan är oerhört viktig.

I programmet *Veckans brott* förra veckan fanns det två minuter som jag tyckte var extra intressanta och relevanta för denna debatt. En av debattdeltagarna uttryckte under två minuter väldigt väl vikten av ett tryggt nätverk, ekonomisk trygghet och en avslutad skolgång. Hans ord var: Vi måste brandsäkra huset. En grund i denna

brandsäkring är en trygg skola med fokus på skolans främsta uppgift: att stötta unga människor att hitta sin väg framåt i livet med en stabil kunskapsbas som grund.

Med det sagt: I denna budget fortsätter vi arbetet med att säkerställa att elever som behöver särskilda undervisningsgrupper får tillgång till det. Vi utreder möjligheter för lärare att läsa vidare till speciallärare på delvis betald arbetstid. Bristen på speciallärare gör att vi annars riskerar att elever inte får det särskilda stöd som de behöver. Vi fortsätter att utveckla naturskolan. Nyligen fattade utbildningsnämnden beslut om ytterligare en mobil naturskola. Vi är övertygade om att det är en bra verksamhet som fler elever behöver ha tillgång till. Vi ser också till att kulturens roll och ett eget skapande fortsatt ska vara en viktig del i skolan, med Kulanpremien som möjliggör kulturupplevelser för elever och mer samverkan med kulturskolan.

Jag tycker att det är viktigt att vara tydlig med att staden liksom alla svenska kommuner har tuffa ekonomiska förutsättningar i år. I ett sådant läge måste vi prioritera och fokusera. Vi har därför valt att lägga fram en budget som fokuserar på skolans kärnuppdrag, där professionen får fylla innehållet efter de styrdokument som skolan ska jobba efter: skollagen och läroplanen. Det är ett tänk jag kan skriva under på till hundra procent, för politiken ska inte fylla innehållet. Det finns ett bra innehåll som beslutas om i ett helt annat hus. Helheten är det som måste funka för att våra unga ska få den bra start i livet som de förtjänar, för alla förtjänar en bra start i livet.

Med dessa ord vill jag yrka bifall till de grönbås förslag till budget för år 2020.

Anförande nr 412

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Vi ser med stor oro på hur många elevers resultat stadigt blir sämre. Mer pengar till skolor med dåliga resultat har vi sett under många år, men trots det blir inte resultaten bättre. Några av de skolor i Stockholm som får allra mest pengar i så kallat socioekonomiskt stöd har också störst andel elever som inte når behörighet till gymnasiet. Det handlar inte om att resurserna inte finns. Det handlar om att se till att de resurser vi lägger på skolan används på ett effektivare sätt som ger resultat.

En åtgärd som måste ske är att vi måste flytta de elever som stör andra elever och placera dem i joursskolor för kortare eller längre perioder just för att kunna påverka dessa elevers beteende genom att ge dem rätt stöd och samtidigt ge övriga elever förutsättningarna för en trygg skolgång.

En annan åtgärd är att vi måste avskaffa den hemspråksundervisning som inte är lagstadgad. Det har länge varit en vedertagen sanning att hemspråk bidrar till lärandet i skolan. Hundratals miljoner av skattebetalarnas pengar har lagts på hemspråksundervisning för barn och ungdomar i Stockholms stad. I en dansk rapport från kommunernas forskningsenhet som gjordes 2005 jämfördes 255 elever i nian som hade fått hemspråksundervisning med 200 elever som inte hade fått det. Avsikten var att se hur hemspråksundervisningen påverkade elevernas resultat i läsning, matematik och naturvetenskap. Resultatet var slående: Det var ingen skillnad i resultat mellan de elever som hade fått hemspråksundervisning och dem som inte hade fått det.

Vi ska i stället skifta fokus från hemspråksundervisning till undervisning i svenska. Det är ändå i Sverige vi befinner oss. Om man kommer som nyanländ till Sverige och Stockholm förstår alla att man inte kan slussas in i den kommunala skolan alltför tidigt. Först måste man lära sig svenska i tal och skrift. Men i dag är det tyvärr så att nyanlända kommer in i befintliga skolklasser alltför tidigt, vilket gör att utbildningstakten anpassas efter dessa elever. I slutändan drabbas andra barn. Vi vill i stället se en förberedelseskola för nyanlända. I förberedelseskolan har man större fokus på att just lära sig svenska. Det är så vi skapar en skola som ser till alla elevers bästa.

Bifall till Sverigedemokraternas budget för 2020!

Anförande nr 413

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare – det är några kvar där uppe på läktaren, till exempel från utbildningsförvaltningen – och särskilt alla förskollärare, lärare, fritidspedagoger, skolledare och förskolechefer som lyssnar! Skolan är fortsatt det allra viktigaste verktyget för att långsiktigt öka den sociala rörligheten och ge alla möjlighet att göra sina egna livsval oavsett vilken bakgrund man har. Det skriver vi alla under på.

Sverige har trots vissa utmaningar i grunden en väldigt bra skola, även om den politiska debatten ibland får det att framstå på ett annat sätt. Det beror framför allt på att vi har skickliga lärare, fritidspedagoger och skolledare som gör sitt yttersta för att ge bra förutsättningar både till kunskaper och till sociala färdigheter till sina elever. Vi som sitter här har ansvar för att ge skolan tydliga ramar för att kunna lösa sitt uppdrag. Men det är också i relationen mellan politiken och professionen som svensk skola många gånger har sin största utmaning. Vi som politiker har ofta givit oss för långt in i skolans inre arbete och tyngt ned lärare och rektorer med administration och alltför mycket av satsningar utanför kärnuppdraget.

Därför är jag stolt över att vi i det grönblå samarbetet i budgeten tydligt markerar den fortsatta riktningen för att minska den administrativa bördan och röja upp i den spretiga måldjungeln med tydliga krav på uppföljning från förvaltningen av hur produktionen går. I en internationell jämförelse är en av de saker som utmärker svensk skola i negativ bemärkelse att våra skolledare lägger alldeles för mycket tid på att vara administrativa tjänstemän åt kommunhusen i stället för att kunna fokusera på den egna skolenhetens utveckling och på att stödja lärare och elever när behoven är stora. De ska ju också hinna med att vara de goda chefer och ledare vi vill att de ska ha tid att vara. Det ska också finnas tid att samverka mellan skolan och socialtjänsten. Det gör vi satsningar på i vår budget.

Antalet mål som inte direkt ger effekt i stärkt lärande, större trygghet och arbetsro ska steg för steg minska. Färre men tydligare mål ska vara ledstjärna för att steg för steg ge professionen tillbaka sitt uppdrag att fullt ut ansvara för den inre verksamheten i skolan. Då finns det mer tid för kollegialt lärande och förberedelser för kompetensutveckling och ork att arbeta med utveckling av nya arbetsätt. I tider av ökad lärarbrist är minskad administration ett sätt att använda de resurser vi har effektivare. Genom minskad administration gör vi yrket som lärare och skolledare mer attraktivt. Vi använder resurserna mer effektivt, och framför allt stärker vi skolresultaten i hela staden.

Jag vill därmed yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2020, och jag ser fram emot förvaltningens första indikationer redan i vår på hur arbetet går.

Anförande nr 414

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Fru ordförande! Stockholms skolor ska ge varje barn förutsättningar att utvecklas som personer och förverkliga sin potential. För att det ska vara möjligt krävs en skola med ordning så att eleverna kan känna trygghet och att kunskapen kan stå i fokus. Nyckeln till att åstadkomma en sådan skola är förstås bra skolledare, rektorer och lärare. Därför tycker vi kristdemokrater att det är bra att vi i den grönbå majoriteten nu ser över möjligheten att certifiera våra rektorer som Stockholmsrektor. Från Kristdemokraternas sida är vi också särskilt stolta över förslaget att Stockholms lärare nu ska erbjudas en särskild utbildning i ledarskap och konflikthantering och att det blir verklighet.

Det krävs nämligen lärare som både kan leda klassen framåt och inspirera till kunskap och som samtidigt kan se till att det är ordning och tryggt i klassrummet. Den absolut viktigaste uppgift vi har framför oss nu är att öka andelen elever som går ut grundskolan med behörighet till gymnasiet och andelen gymnasielever med examensbevis. För att vi ska lyckas med det kommer det att krävas fokus på kunskapsresultaten, inte minst i de socialt utsatta områdena.

Alla skolor ska undersöka barnens språkförståelse vid övergången från förskola och grundskola. Elever i mellanstadiet och högstadiet ska erbjudas lovskola om det finns risk för att man inte når målen. Utbildningsnämnden ska också utreda hur möjligheten till extra år i grundskolan kan öka möjligheten att förbättra kunskapsresultaten.

Vi i den grönbå majoriteten kommer att göra vad vi kan för att öka tillgången till särskilt stöd för de elever som behöver det. Alla skolor ska ha tillgång till särskilda undervisningsgrupper. Vi förstärker stödet till skolor som har elever med NPF-diagnoser, och vi utreder dessutom möjligheten för lärare att vidareutbilda sig till speciallärare och att göra det på betald arbetstid. Alla dessa prioriteringar och uppdrag som vi föreslår i vår budget gör vi med syfte att förbättra kunskapsresultaten. Från Kristdemokraternas sida gör vi det med ambitionen att inget barn ska hållas tillbaka och att inget barn ska lämnas efter i Stockholms skolor.

Anförande nr 415

M a r i a J a n s s o n (FI): Ordförande, ledamöter och en tapper åhörare! I den budget som majoriteten har lagt fram görs omfattande besparingar på skolan. Bara på central förvaltning görs besparingar på ungefär 14 procent av deras budget. Samtidigt förväntas driftskostnaderna för exempelvis skolplattformerna öka. Detta gör man samtidigt som man säger att man ska minska den administrativa bördan på lärare och skolledare. Dessa besparingar på central förvaltning kan knappast genomföras utan att vissa arbetsuppgifter flyttar ned. Jag hoppas att jag ska få svar på exakt vilka uppgifter det är man tänker spara på.

I dag demonstrerar Lärarförbundet utanför Stadshuset av oro för hur budgeten ska slå mot Stockholms skolor. Föräldrar till barn med särskilda behov skrev nyligen i Aftonbladet om sin oro, då staden har börjat bedöma behovsprövade medel för

särskilda behov striktare. Vi delar deras oro för vad nedskärningarna kommer att innebära.

Skolan har ett utjämnande uppdrag. Det betyder att skolan ska verka för att minska ojämlikhet. Det betyder också att skolan ska ge en likvärdig utbildning oberoende av elevers bakgrund och särskilda behov. Därför behöver vi ha den sociala omfördelningsprincipen kvar. Skolans syfte är att ge eleverna kunskaper som gör att de har kapacitet att ta sina demokratiska rättigheter i bruk och att de har kapacitet att själva ta kontrollen över sin försörjning. Skolan är alltså grunden både för vår demokrati och för människors välfärd. Det kommer därför alltid att komma surt efter besparingar på skolan. Utjämnning måste i praktiken innebära att alla stadsdelar ska ha bra kommunala skolor. Upptagningsområdena ska göras om så att elevsammansättningen blir så heterogen som möjligt.

En skola för alla betyder också att vi ska anpassa skolorna utifrån ett vidgat tillgänglighetsbegrepp som omfattar såväl fysiska anpassningar som anpassningar av läraaktiviteter. Vi måste också se till att det finns plats i särskilda undervisningsgrupper eller i specialskolor med tillräckliga resurser så att de elever som trots det vidgade tillgänglighetsbegreppet behöver andra undervisningsformer.

Feministiskt initiativ vill inrätta en diskrimineringsombudsman på alla skolor för att ta krafttag mot diskriminering och trakasserier. Vi vill se ökade satsningar på våldsförebyggande åtgärder som belyser kopplingen mellan våld och manlighet. Det är det enda sättet att komma åt problemen med våld på djupet. Flickors och unga kvinnors situation i skolan måste uppmärksammas, och Feministiskt initiativ vill ha ett kompetenslyft om sexuella och reproduktiva rättigheter, hedersrelaterat våld och förtryck.

Med detta önskar jag yrka bifall till Feministiskt initiativs budget.

Anförande nr 416

L i n n é a J o a n d i (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Vi är ca 7,7 miljarder människor i en värld med ändliga resurser. Därför måste vi lära oss mer om hållbar utveckling, och var gör vi det bäst om inte i skolan? Därför vill jag lyfta lärande för hållbar utveckling, Agenda 2030 och stadens roll i det hela.

Stockholms stad har åtagit sig att vara ledande i arbetet med Agenda 2030. Här handlar ett av målen om utbildning och om att säkerställa att alla studerande får de kunskaper som behövs för att främja den hållbara utvecklingen. Det här gör vi genom lärande för hållbar utveckling, även förkortat LHU.

Enligt Skolverket karaktäriseras LHU av att undervisningen tar ett helhetsgrepp om frågeställningar som rör miljö och de sociala och ekonomiska frågorna. Det kännetecknas även av demokratiska arbetssätt, kritiska förhållningssätt och ämnesövergripande samarbeten men även om att göra barn delaktiga i läroprocessen. LHU står redan med i läroplanen, och staden har sedan tidigare sett till att den även finns med i stadens eget skolprogram.

I en värld där demokratin hotas, där falska nyheter är en del av vår vardag och där Agenda 2030-målen behöver värnas måste vi i staden fortsätta att ge våra pedagoger stöd i det fantastiska arbete som redan görs inom det här området. Därför väljer majoriteten bland annat att satsa på att bistå intresserade lärare och skolor med LHU-kompetens, att Medioteket får i uppdrag att samordna resurser för arbete med LHU och att utveckla Naturskolan i stadens alla delar.

Med dessa ord vill jag yrka bifall till de grönblås förslag till budget 2020.

Anförande nr 417

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Det är många som ser till att hela skoldagen fungerar. Det är många som är delaktiga i att skapa trivsel, trygghet och arbetsro för våra barn. Fritidspersonalen ger eleverna utrymme att vara sig själva och ge lärarna stöd i undervisningen. Kockarna och matsalspersonalen serverar stadens kräsnaste gäster. Utan dem skulle det inte finnas energi för att klara hela skoldagen. Vaktmästarna hanterar stök och taskigt klotter. Det är många som arbetar för att skolan ska bli en plats att trivas på.

För många av dessa är yrkesrollen otydlig och anställningen otrygg. De tillfälliga anställningarna staplas på varandra, och den osäkra anställningsformen allmän visstidsanställning förekommer alltför ofta. Vi behöver öka takten i arbetet för att skapa hållbara arbeten på våra skolor för de många som tar hand om de barn och elever som har det tuffast i skolan. Fasta anställningar gynnar också skolans kvalitet, eftersom det bidrar till att öka kontinuiteten och ger plats för kompetensutveckling.

Lärande är starkt förknippat med språket, och en grund för all inläring är modersmålet. Att befästa kunskaper i det egna språket är en väg till allt lärande. Vi vill stärka modersmålsundervisningen både för förskolebarnen och för skoleleverna. Modersmålslärares arbetsmiljö och möjlighet att göra ett bra jobb är ofta svår. De har ofta stora elevgrupper med blandade kunskapsnivåer. Genom att se över och utveckla modersmålslärares arbetsmiljö kan vi förbättra elevernas kunskapsutveckling även inom andra skolämnen. Flerspråkighet är en styrka och en viktig kompetens att ha med sig ut i arbetslivet.

Att lägga en budget handlar om politiska prioriteringar. En skattesänkning kostar staden mer än 400 miljoner kronor. De pengarna hade skolan behövt. Det visar vi med vår budget som ger mer än 300 miljoner kronor mer till skolan.

Anförande nr 418

K a r i n L e k b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Det är premiär för mig i den här talarstolen i kväll, och som alla socialdemokrater heter jag Karin.

Nu ska vi leka skola, för fröken, det är jag! Det är en rad ur en Alice Tegnér-låt som jag växte upp med, och jag älskade att leka skola långt innan jag fick lov att börja skolan. Jag kände en sådan otrolig lust och iver att få lära mig att läsa, skriva och räkna, och det gjorde faktiskt att jag blev bibliotekarie senare i livet.

Att lära sig att läsa, skriva och räkna vet alla i det här rummet är en grundförutsättning för att vi ska kunna tillgodogöra oss andra färdigheter, både i skolan och senare i livet.

I Sverige har vi en nationell läsa-skriva-räkna-garanti som, lite förenklat, handlar om att ge rätt stöd i rätt tid utifrån varje enskild elevs behov. Det är stadens ansvar att se till att det fungerar organisatoriskt och finns ekonomiska resurser. Men jag känner mig lite orolig. Inga extra medel för garantin har tilldelats under 2019, och med de låga schablonuppräkningsarna för 2020 finns det faktiskt en överhängande risk att vi inte klarar av att leva upp till garantin. Särskilt hårt tror jag att förskoleklasserna kommer att drabbas med skolbudgeten för 2020.

Vi vill ändra på det. Socialdemokraterna vill att läsa-skriva-räkna-garantin ska införas redan från förskoleklass. Därför satsar vi 14 miljoner i extra schablonuppräkning på detta i vårt budgetförslag. Det handlar nämligen om att ta vara på den där nya energin som finns hos ett barn som ska börja i skolan. Inte en enda sexåring i Stockholm ska lämnas på efterkälken. Bifall till Socialdemokraternas förslag!

Anförande nr 419

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Skolans betydelse är svår att överskatta, och läraryrket tycker jag är ett av de allra, allra viktigaste yrkena som finns.

Skolan ska vara en plats för lärande och utveckling, men det är också jätte viktigt att skolan är en plats där eleverna och personalen känner sig trygga och där alla får vara just den person och den individ som han, hon eller hen är.

Jag tycker att det är mycket allvarligt att den upplevda otryggheten har ökat under de senaste åren. Jag är övertygad om att mer behöver göras för att öka tryggheten på våra skolor, inte minst just därför att alla ska kunna vara just den han, hon eller hen är.

Därför är det positivt att vi i den grönblå majoriteten i Stockholm under året har tagit nya riktlinjer för ökad trygghet och studiero. Trygghetsfrågan i skolan är nämligen mycket viktig. Det är viktigt att alla barn känner sig trygga när de går till skolan.

Som jag var inne på i mitt inledningsanförande är många skolor i dag fantastiska. Jag trivdes själv väldigt bra i skolan och tyckte att det var en fristad att få gå i skolan och lära mig en massa nya saker och, som Karin sa innan, få läsa nya böcker. Det var en fantastisk miljö.

Skolan behöver även bli bättre på att ställa krav på alla elever och ha höga förväntningar. Inte minst tror jag att det är viktigt för elever och barn som kommer från miljöer som inte har studievana. Att ställa höga krav och att ha höga förväntningar på alla barn i skolan är verkligen att bry sig från samhällets sida, tycker jag. Jag är övertygad om att många elever och många människor skulle klara mycket, mycket mer än vad de gör i dag om de fick rätt förutsättningar.

En tryggare skola och en skola där vi verkligen fokuserar på lärandet är en skola som jag hoppas att vi kan skapa med den här grönblå budgeten.

Anförande nr 420

E v a R i s b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Alla barn har rätt till god och likvärdig utbildning. Men i Stockholm är det en tydlig skillnad mellan höger och vänster i skolpolitiken. Skattesänkningar och sparkrav står mot satsningar och skolor.

Vi socialdemokrater stärker upp skola och förskola med drygt en halv miljard mer än den borgerliga majoriteten, som gör den lägsta satsningen på minst 20 år på det här området. Det är en direkt effekt av de skattesänkningar som man gjorde förra året.

Vi vill också att alla elever i grundskolan ska ha en meningsfull fritid. Vi ser skoldagen som en helhet med fritidshem, fritidsklubb och lärfritids. Från förskolan till niondeklass innehåller lärfritids utökad pedagogisk verksamhet med mer personal, där läxhjälp är en viktig del. Lärfritids ska vara en del i arbetet med den sammanhållna skoldagen med utökad samverkan med till exempel idrottsföreningar och kulturskolan. Det ger barnen möjlighet att lära sig mer genom variation av arbetssätt och uttrycksformer. För att alla barn ska kunna delta avvisar vi majoritetens höjning av avgiften för den öppna fritidsverksamheten.

Fritids är en underutnyttjad resurs, och under den förra mandatperioden gjorde vi historiskt höga satsningar på den verksamheten. I 2019 års budget markerar vi behovet av fortsatt ökad satsning för fritidsverksamheten, men det avslås av den borgerliga majoriteten trots att stora behov finns. Det här handlar om förebyggande verksamhet – ibland bättre än att satsa på ordningsvakter. Genomtänkt politik gör skillnad. Klyftorna måste inte öka, och det går att bygga en pedagogisk verksamhet som ger alla barn chansen. Tryggheten gagnas inte av att man sparar på insatser för barn i behov av stöd bara för att kunna göra skattesänkningar. Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 421

Borgarrådet E d h o l m (L): En uppgift blir ju inte mer sann för att den upprepas ofta. Det har framförts i den här talarstolen att vi inte har satsat så lite pengar på grundskolan på 20 år. Men om vi räknar bakåt i tiden skulle jag väl kunna säga att 2017 var ett lågvattenmärke. Då lade ni socialdemokrater 1,3 procent i schablonökning. Det motsvarar ungefär 220 miljoner.

Vi lägger i år 2,7 procent mer på skolan. Till det kommer också naturligtvis statsbidragen. Inte nästa år så mycket, för det finns även statsbidrag som minskar, men året därpå kommer de att öka, vilket är rätt tur, för kommunerna har en besvärlig ekonomi. Men vi ska inte ta på oss en större tagelskjorta än vad som är nödvändigt.

Anförande nr 422

E v a R i s b e r g (S): Man kan inte räkna upp så mycket siffror på någon minut, men tittar vi på resultaten av vad vi åstadkom under den förra mandatperioden blir skillnaderna tydliga. Skillnaderna mellan skolorna minskade, fler elever klarade kunskapskraven, fler klarade behörighet till gymnasiet och det var kraftiga förbättringar i skolor med låga resultat.

Dessa resultat av vår politik talar för sig själva. Trots att vi har ett skolsystem som leder till skolsegregation och en förstärkt separering av elever lyckades vi vända den stora atlantångaren, och nu har vi i vår budget konkreta planer för det fortsatta arbetet med att utveckla skolan och fritidsverksamheten. Vad kommer ut av er budget? Jo, nedskärningar på grund av era tidigare skattesänkningar, men varför väljer ni att sänka

skatten framför att satsa på skolan? Om ni inte hade sänkt skatten hade ni haft råd att ge skolan rimliga resurser i den här budgeten också.

Anförande nr 423

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige och de tappra åhörare som finns kvar! Vi minns metoo-hösten för två år sedan när väldigt många yrkesgrupper gick ut med vittnesmål om sexuella trakasserier och övergrepp. Det gjorde även Stockholms skolelever. Bland annat finns uppropen #tystiklassen, #ickegodkänt och #räckupphanden, där elever vittnade om sexuella trakasserier och övergrepp i skolan.

I mars i år ordnade några gymnasieelever på två gymnasier i Stockholm en demonstration mot sexuella trakasserier och bildade den elevorganisation som de kallade för SNAF – Sexualkunskapen ni aldrig fick. Det tycker jag var oerhört kreativt, samtidigt som jag tror att vi alla här är överens om att elever inte ska behöva ordna med sin egen undervisning. Det får väl ändå anses vara en kommunal kärnverksamhet.

Därför har vi i Feministiskt initiativs budget en satsning på en kunskapsökning för skolpersonal om just sexuella trakasserier men också om reproduktiv och sexuell hälsa. Feministiskt initiativ tar nämligen tjejers rätt till ett liv fritt från våld, trakasserier och förtryck på allvar, och det måste såklart gälla även i skolan.

Vi vill också fortsätta det arbete som vi initierade under den förra mandatperioden med mentorer i våldsprevention och fortsatta kunskapsinsatser när det gäller hedersrelaterat våld och förtryck. Nu vill vi ta det ännu längre och införa att varje skola måste ha en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck. Skolans personal ska nämligen veta hur de ska agera när de upptäcker att någon lever under förtryck så att det inte fastnar där utan tas vidare så att elever får rätt hjälp och stöd.

Bifall till Feministiskt initiativs budget!

Anförande nr 424

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag vill bara säga att detta gjorde vi faktiskt i utbildningsnämnden för ett par gånger sedan när vi tog programmet där detta ingår. Man ska även återkomma med ännu mer praktiska anvisningar om hur man ska gå till väga.

Jag skulle säga att det vi tog på utbildningsnämnden för en månad sedan är mycket, mycket bra och ett stort steg framåt.

Anförande nr 425

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tycker att det är jättebra med att ni har fortsatt med den utbildningsinsats på skolpersonal som vi införde. Jag fick själv gå på den eftersom det ibland är samma utbildning för socialtjänst som för lärare, och det var jättebra.

Det fungerar bra, och det är jättebra att det nu kommer ordentliga handlingsplaner så att det också blir väldigt tydligt exakt vad skolan ska göra med sin kunskap. Där tror

jag att vi är jätteöverens om att det inte bara räcker med kunskap utan att man måste veta exakt vem man ska ta kontakt med och hur man ska föra det vidare. Det är superbra att ni har fortsatt det arbete som vi började med.

Anförande nr 426

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande, ledamöter! Jag är lärare, och det har jag varit i 25 år. Jag kan ha sagt det tidigare.

Jag arbetar på högstadiet, och det absolut viktigaste för att undervisningen ska fungera över huvud taget är att det är lugn och ro i klassrummet. Annars lär sig eleverna ingenting, och då kan man lika gärna lägga ned undervisningen. Lugn och ro skapar också trygghet. Jag är glad att jag tillhör ett parti, nämligen Liberalerna, som alltid arbetar för detta.

Med studiero måste man jobba brett och på många fronter. Tidiga insatser för elever i behov av stöd gör att eleven längre fram inte behöver var utåtagerande. Nolltolerans mot våld och kränkningar och ett genomarbetat förebyggande arbete är annat som vi i majoriteten satsar på. Rutiner ska vara kända av alla på skolan. I särskilt utsatta områden är det extra viktigt med samverkan mellan skola, stadsdelsnämnd och polis. Där har till exempel Enskede-Årsta-Vantör varit framgångsrika.

Mentors in Violence Prevention är ett annat framgångsrikt recept där vissa elever ges en särskild roll i det våldsförebyggande arbetet. Detta jobbar jag själv med på min egen skola. Några få kan förstöra för så många i ett klassrum. Det har funnits en övertro på att elever kan inkluderas i en gemenskap i klassrummet oavsett förutsättningar. Men vissa elever klarar inte klassrumssituationen oavsett anpassningar. Vi liberaler menar att elever måste kunna nå sin fulla potential, och därför är det så viktigt att det finns särskilda undervisningsgrupper och särskilda grupper. De kan dock inte tillåtas bli avstjälningsplatser för elever man vill bli av med.

Anförande nr 427

T i n a K r a t z (V): Peter Backlunds partikamrat Lotta Edholm tog i sitt inledande införande i morse upp det stora ansvar som vi politiker har när beslut om budget tas. Då blir det märkligt när er budget för stadens skolor är rekorddålig. Schablonen ligger på 2,7 procent, men ni gör en smygbesparing genom att gömma de ökade lokalkostnaderna genom att minska skolpengens andel av schablonen. Ni delar bara ut 72 procent i stället för 73 procent. Det minskar pengarna som rektorn får med 1,4 procent. På det kommer personalförsäkringstillägget, eller vad det heter. Resultatet blir alltså att rektorerna bara får en halv procent mer per elev.

Hur kommer det här att påverka skolornas viktiga uppdrag? Hur ska de klara studieron när de kanske måste ta in fler elever i klasserna? Hur ska ni på samma gång kunna öka läraryrkets attraktivitet med den hårda pressen på skolorna?

Anförande nr 428

P e t e r B a c k l u n d (L): Tack för frågan! Jag tyckte att Lotta Edholm stod här alldeles nyss och förklarade att när ni satt i majoritet så såg det faktiskt inte särskilt bra ut. Ni höjde mindre än vad vi har gjort. Men visst är det en stram budget.

Vi önskar naturligtvis att vi hade mer pengar att ösa in i skolan så att det blir ännu bättre resultat. Men nu är det en stram budget. Vi kommer att klara ekonomin, och det är ändå mycket pengar som går till skolorna. Det är över 20 miljarder kronor.

Anförande nr 429

Claes Nyberg (C): Ordförande! Den svenska skolan är fortsatt segregerad, inte minst i Stockholm, och följer i stort sett bostadssegregationen. Där är skolvalet är en viktig motvikt.

Möjligheten till insikt om vad arbetslivet kan ge och vad en god utbildning leder till ser väldigt olika ut. Elever som går i skolan och växer upp i utanförskapsområden vänjer sig vid en helt annan bild av vuxenlivet än de som bor här i närheten av stadshuset. Att möta en mångfald av yrken, företagare, akademiker eller andra sätt att finna sin plats i det etablerade samhället är centralt och kan ha en avgörande skillnad för valet av väg i livet och kanske också för studiemotivationen.

Studie- och yrkesvägledningen har en viktig roll i det här, men man kan inte på egen hand bryta den segregation som elever befinner sig i. Därför är vi nöjda med stärkta uppdrag som vi nu ger till utbildningsförvaltningen att utveckla samverkan med näringslivet för att säkerställa arbetslivets närvaro i skolan. Det är viktigt att detta inte ytterligare belastar skolledare i deras uppdrag utan i stället ses som en möjlighet att stärka skolans roll i samhället och samhällets roll i skolan.

Därför stärker vi insatserna vi gör med ett särskilt fokus på utsatta områden. Där kan vi märka den stärkta samordningen mellan socialtjänst och skola, bland annat med stärkta skolsociala team. Vi tar vidare erfarenheterna från försöket med lönetillägg i utsatta områden och utreder möjligheten till en fortsättning, inrättar en central funktion för stöd till skolor med hemmasittare, ger stöd till skolor med elever med neuropsykiatriska diagnoser och tillgång till särskilda utbildningsgrupper.

Det här är en viktig och långsiktig satsning. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 430

Tina Kratz (V): Tack så mycket, Claes! Jag vill bara passa på att ställa en fråga. Ni säger ju väldigt många fina saker, och jag håller med om nästan allt som står i skolbudgeten, även om det finns en fråga där jag inte håller med.

Det som sägs möts dock inte upp av resurser. Lärarna står här ute och säger att det här inte räcker till och att de inte kommer att klara det. Ni ger dem en massa saker som de ska göra, men ni ger inte resurser som möter upp det. Hur tänker ni att skolorna ska prioritera? Vad ska de göra? Ska det bli fler elever i klasserna? Ska man ha färre lärare? Hur man kunna effektivisera?

Man kan inte göra allting utan att få pengar till det. Vi har inte några magiska medel i skolorna.

Anförande nr 431

C l a e s N y b e r g (C): Det är en tuff budget, men vi gör en höjning med 2,7 procent vilket är betydligt högre – ungefär en dubbling – än den ni gjorde 2017 till exempel. Totalt lägger vi ungefär 737 miljoner till på skolan. Att säga att det är en drastisk nedskärning är faktiskt att ta i. Jag tycker att det är överdrivet. Vi lägger mest per elev i hela länet om vi jämför med andra kommuner.

Det är också så att lokalkostnaderna har höjts ganska dramatiskt, och det är för att vi också har investerat i skolorna. Nu kommer de kostnaderna att läggas ut i verksamhetsbudgetarna, något som kommer att vara en tuff verklighet i många år framöver och som vi i majoriteten nu brottas med för att komma till rätta med. Man kan fundera över hur ni resonerade under den förra mandatperioden för att möta den utvecklingen, som kanske blir en inbyggd kostnadsbomb som vi kommer att behöva parera de närmaste åren.

Jag är stolt över att vi i det här tuffa läget satsar så pass mycket på skolan som vi faktiskt gör och med god marginal fortsätter att hålla en tätposition i länet.

Anförande nr 432

M a r i a L j u s l i n (V): Ordförande! Grundskolan och grundsärskolan har besparingar att vänta när schablonökningen inte går i takt med skolpengen. De får visserligen en schablonökning på 2,7 procent, men eftersom skolpengens del sänks från 73 till 72 procent är ändå en besparing att vänta.

Det grundsärskolan i stället behöver är mer resurser för ett ökat antal utbildad personal och större utrymme att utveckla verksamheten. Tyvärr är utbildade elevassistenter väsentligt mycket billigare, men det går inte att fullfölja särskolans uppdrag med utbildad personal. Samtidigt har många skolor i stället anställnings- och inköpsstopp. För att bibehålla kvaliteten och även tryggheten i grundsärskolan är det av största vikt att ha full personalstyrka med dessa elever.

Det som också riskerar att ske med den här typen av besparingsbudget är att den individuella träningen skärs ned. Barnen hänvisas allt oftare till gruppaktiviteter, vilket kan bli en omöjlighet för många barn. Jag har själv jobbat i grundsärskolan, och det är inte sällan en ganska tuff arbetsmiljö med risk för våld både mellan elever och från elever. Det är därför viktigt att organisationen runt omkring är trygg och tydlig med bra, utbildade kollegor i tillräckligt antal som har tid och möjlighet att utmana eleverna kognitivt.

Det går inte att spara på den här verksamheten. Jag hittade ett uttalande från skolborgarrådet som då var i opposition. Det är ett ganska gammalt uttalande som lyder: Det är helt oanständigt att spara på särskolebarnen.

Jag kan bara hålla med. Bifall till Vänsterpartiets budgetreservation!

Anförande nr 433

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Ordförande! Stockholm ska ha en skola för alla barn i hela staden, även om man är en tonåring som har ett skadligt bruk av droger. Skolan är en enorm skyddsfaktor och en medkraft, ja, en av de viktigaste för

återhämtning. Samtidigt måste staden och skolan agera för att fånga upp ungdomar som hamnar i skadligt bruk av droger. Staden måste ge förutsättningar för ett liv utan droger och med en genomförd skolgång.

Skolan är som jag sa en skyddsfaktor och har i och med detta ett ansvar att förebygga kriminalitet bland våra unga. Skolan måste ha en starkare skolhälsovård som samverkar med familjen, socialtjänsten och regionen – framför allt för barnet. Jag oroar mig för vad majoritetens budgetförslag har för inverkan på de utsatta barnen. För dessa ungas skull yrkar jag bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 434

Cecilia Herrström (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! För ett jämlikare samhälle måste skolan ge alla samma förutsättningar och en bra start där de får känna sig trygga och sedda från dag 1. Jag har i snart 20 år arbetat i förskoleklass och sett sexåringarna komma med stora tankar om hur det ska gå i skolan. Då ska de mötas av pedagoger med tid och ork i klassrum och på fritids – pedagoger med rätt utbildning, tid för planering och aktuell fortbildning.

Sexåringar behöver utrymme inne och ute men även en famn om allt känns överväldigande. De måste få utvecklas utifrån sina förmågor och få känna sig sedda. Men hur ser det ut i dag? Förskoleklasserna blir allt större. Snart är det 30 elever i varje klass och ofta för små klassrum, för små övriga utrymmen och för få pedagoger. Med vilket resultat?

För eleverna blir tryggheten och undervisningen lidande. Det blir rörigt, ljudnivån är hög och det blir fler elever med olika behov. Även för pedagogerna blir arbetsmiljön lidande, till exempel hög ljudnivå. Luften kan bli dålig när klassrummen fylls till brädden. Stressnivån är hög, och man har en känsla av att inte räcka till hur man än prioriterar. Sämre ekonomi ger minskad kompetensutveckling, vilket försvårar förnyelse och utveckling.

Vi vill se en riktig satsning på skolan, på eleverna och lärarnas arbetsmiljö i skolan och på fritids. Vi väljer i stället att satsa genom att höja schablonerna för grundskolan, fritidshemmen och fritidsklubbarna, och vi låter skolpengens andel av schablonen fortsätta att vara 73 procent. Bifall till Vänsterpartiets budgetförslag!

Anförande nr 435

Borgarrådet Edholm (L): Cecilia har helt rätt i att det är väldigt trångt i våra skolor. Det är helt klart, och det är därför vi nu bygger ut skolorna i en rasande takt. Det handlar förstås om nya skolor men i ännu högre grad om utbyggnad av befintliga skolor. Det där blir också väldigt dyrt, och jag tycker att det är ett stort problem att lokalkostnaderna äter sig in i skolpengen, och vi har ett gemensamt ansvar för att försöka mota detta så mycket som möjligt. Jag brukar säga att undervisning kan man bedriva helt utan skollokaler, men man kan aldrig någonsin bedriva undervisning utan lärare.

För att försöka få ned kostnaderna har vi nu lagt ett särskilt uppdrag till Sisab. Att försöka att pressa tillbaka hyrorna genom effektiviseringar tror jag kommer att vara

helt nödvändigt, annars riskerar utvecklingen med att lokalkostnaderna helt enkelt åter upp allt vi har på skolområdet att fortsätta ytterligare.

Anförande nr 436

C e c i l i a H e r r s t r ö m (V): Jag håller med om en hel del. Till viss del klarar man sig utan lokaler, men när det blir så trångt och när man ska försöka dela upp i halvklasser för att kunna hjälpa eleverna mer stöter man på bekymmer. Antingen är det för få lokaler eller så är det för lite pedagoger – vanligtvis båda delarna. Vi behöver både mer pedagoger och mer lokaler.

Anförande nr 437

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! Många elever i våra skolor upplever att skolan varken är särskilt trygg eller att studieron på lektionerna är tillräcklig. Läget har faktiskt försämrats de senaste åren, och i dag är det inte ens hälften av åttondeklassarna som anser att det är tillräcklig arbetsro på lektionerna. Också tryggheten har försämrats de senaste åren.

Det här måste förändras. Vi politiker måste stå bakom de lärare och skolledare som försöker upprätthålla trygghet och studiero. Jag kommer aldrig någonsin att medverka till att betala ut skadestånd till elever som upplever sig kränkta när lärarna bara gör sitt jobb.

Jag tycker inte heller att man ska försöka bortförklara resultaten i brukarundersökningarna eller sticka huvudet i sanden inför att elever i våra egna grundskolor upplever att detta är ett stort problem. För att lyckas med kunskapsuppdraget är det avgörande att det råder trygghet och studiero i stadens skolor. Frågan måste återigen hamna i fokus. När det är stökigt på lektionerna eller otrött i korridorerna är det ju alltid de elever som har de sämsta förutsättningarna som drabbas värst.

Stockholms stad har under många år genomfört dessa brukarundersökningar för att ta reda på vad eleverna anser om sin skola. De är viktiga för att ge en lägesbild. Men tyvärr leder de rätt sällan till åtgärder. Brukarundersökningarna fungerar inte som den varningsflagg som de skulle kunna vara.

Därför har vi nu tagit initiativ till att en årlig trygghetsrapport ska tas fram varje år. Den ska dels beskriva läget, dels analysera vilka insatser som behöver göras. Våra elever och våra lärare förtjänar en rimlig arbetssituation så att de faktiskt kan arbeta på det som skolan är till för – kunskapsutveckling.

Anförande nr 438

T i n a K r a t z (V): Tack, Lotta! Jag håller helt med om att vi behöver göra mycket för att öka tryggheten och studieron på skolorna. Men min fråga handlar ändå om ekonomin.

Schablonhöjningen är 2,7 procent. Det är sant. Det är i klass med pris- och lönekomponent. Ni gör dock samtidigt en smygbesparing i budgeten när ni gömmer de ökade lokalkostnaderna i en minskning av skolpengens andel av schablonen med 1

procentenhet. Ovanpå det kommer ökande kostnader för personalförsäkringarna med 1 procentenhet.

Ut till rektorerna blir det alltså mindre per elev; ni minskar kostnaden för undervisning och elevhälsa per elev. Hur kommer det att påverka skolornas möjlighet att få tillägna sig likvärdighetsbidraget? Tanken med det är inte att täppa till hål i underfinansierade kommunala budgetar, och man måste ju visa att man inte minskar sin egen budget. Kommer det att bli problem?

Anförande nr 439

Borgarrådet E d h o l m (L): Det är min tro att det inte kommer att bli så, eftersom regeringen har aviserat förändringar av hur likvärdighetsbidraget ska betalas ut. Det kommer alltså inte att ske. Det handlar till exempel om att man inte får minska lärartätheten, och den kommer vi såklart att klara.

Till detta ska man komma ihåg att vi måste se till att pressa tillbaka lokalkostnaderna. Jag tycker att det är viktigt att vi granskar alla skolutbyggnadsprojekt, både när det gäller helt nya skolor och de skolor som byggs ut, så att det blir billigare. I dag blir det för dyrt. Det vi håller på med just nu är inte rimligt.

Anförande nr 440

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag tänkte fråga om något som jag har grunnat på sedan den 9 oktober när jag fick er budget.

Min dotter bytte till en kommunal särskoleklass i höstas. Skolplattformen fungerar fortfarande inte för oss. Supporten hänvisar till skolan, och det här har tröskats fram och tillbaka. Nu ligger ärendet hos rektor.

Det här är inte Lotta Edholms fel, måste jag bara säga, men min poäng är att när det trasslar så här så ökar administrationen för lärare och skolledare. Driften ligger på central förvaltning, och nu vill ni dra ned 50 miljoner på central förvaltning. Det motsvarar ungefär 14 procent av deras totala budget. Hur tänker ni att det går ihop med att minska den administrativa bördan för lärare och skolledare? Den bärande frågan är alltså: Vad är det ni tänker att man ska ta bort från central administration?

Anförande nr 441

Borgarrådet E d h o l m (L): Det blir såklart en fråga för verksamhetsplanen så småningom.

Det är klart att jag tycker att det här med Skolplattformen är helt bedrövligt. Det finns inget annat att säga om detta, och jag har också begärt att stadsledningskontoret ska göra en total genomlysning av vad det är som har gått fel och även av kostnadsläget. Jag tycker att Skolplattformen är ett tydligt exempel på när staden har låtit kostnader skena utan att ens få någon vidare bra verksamhet för pengarna. Det är verkligen inte mycket som jag tycker är bra med detta hittills, kan jag säga.

Anförande nr 442

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Vi har ju under väldigt många år haft det här systemet med ett socioekonomiskt stöd. Det vet Lotta Edholm lika väl som jag. I utbildningsnämnden har vi haft genomgångar om detta och att det inte finns några mätbara resultat. De skolor som får mest skattepengar i dag är fortfarande de skolor som har sämst resultat.

Under föregående mandatperiod stod man fast vid det här systemet, och jag blir lite förvånad över att Lotta Edholm fortsätter med det, trots att vi vet att det inte ger några mätbara resultat. Hur kan hon försvara att vissa barn ska få så mycket mer resurser än andra barn? Är det jämlikt?

Anförande nr 443

Borgarrådet E d h o l m (L): Det jämlika ligger naturligtvis i att vilja utjämna att barn har väldigt olika förutsättningar med sig hemifrån. En del barn har föräldrar som är välutbildade och födda och uppvuxna i Sverige och har alla förutsättningar att hjälpa och stödja sina barn. En del barn har det inte. Att utjämna de förutsättningarna är en viktig uppgift för skolan.

Det är inte alls så att alla de skolor som har hög socioekonomisk ersättning också har dåliga resultat. Det finns exempel på skolor, framför allt söder om staden, som har alldeles utmärkta resultat. Men det är klart att förutsättningarna är helt annorlunda i en skolklass som är homogen och där föräldrarna har en hög utbildning än i en klass där kanske hälften av eleverna är nyanlända. Självklart måste det också få kosta mer pengar.

Anförande nr 444

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det som oroar mig mest i den här budgeten är kortsiktigheten. Att inte satsa på barnen i dag vet vi leder till problem i morgon.

Ni har oftast ett väldigt högt tonläge i trygghetsdebatten. Många förslag finns på strängare lagstiftning, och mycket bra görs. Men polisens budskap till oss som kommunpolitiker är tydligt: Satsa på förskola, skola och det förebyggande arbetet!

Lokalpolischefen i Rinkeby säger att det viktigaste för att stoppa gängkriminaliteten är att få stopp på nyrekryteringen. Jag tittade tillbaka på vad Lotta Edholm pratade om förra året. Då pratade hon sig varm om långsiktigt, förebyggande arbete. Jag håller med om vartenda ord. Därför vill jag fråga: Vad har du gjort för analys av hur din dåliga skolbudget kommer att påverka den avgörande roll som skolan spelar?

Anförande nr 445

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! Skolan spelar självklart en enormt viktig roll. Den viktigaste skyddsfaktorn är att barnen går i skolan, att de lär sig mycket och att de går ut med godkända betyg. Det är det som är hela vårt fokus i den här budgeten. Vi måste bli bättre på det, och vi måste också se till att vi flyttar resurser från gymnasieskolan till grundskolan, för det är där man ska göra grundskolans jobb. Det är helt riktigt.

Samtidigt är det väldigt svårt att tro att skolan skulle kunna förebygga att ungdomar dras in i gängkriminalitet. Det är framför allt en fråga för socialtjänst och inte minst polis. Jag skulle vilja säga att ett stort problem som rektorerna i till exempel Järva nu vittnar om är att gängkriminaliteten kommer närmare och närmare skolgårdarna, att man ser narkotikaförsäljning på skolgårdarna och att man får in gängkriminella i skolans värld. Detta är dock inte främst skolans uppgift att lösa.

Anförande nr 446

E l i s a b e t C a r l s s o n (S): I skolan finns det väldigt många elever som man sällan pratar om. Det är elever som är i behov av särskilt stöd. Stödet ser naturligtvis olika ut, alltifrån extra lästräning till hjälp i matematiken. Elever som kommer och går lite då och då.

Men det finns också barn som går i särskilda, mindre undervisningsgrupper. Där går till exempel Ludvig som har ADHD och som inte kan sitta still, ibland inte ens med medicin. Där går Pelle som har både ADHD, Aspergers syndrom och dyslexi. Där går även Sara som har social fobi och trotssyndrom och som också är inom autismspektrumet. Och där går Daniel som har allt ovan och som också är utåtagerande och aggressiv när han är arg – och han är arg ofta.

Daniel har fått en assistent – Viktor. Det är en sjyst kille på 20 år som inte har någon pedagogisk utbildning. Daniel sitter ofta ensam med Viktor och jobbar med det som läraren har sagt. Viktor är sjyst men blir irriterad när inte Daniel förstår. Det gör Daniel ledsen.

Elevassistenter har oftast hand om de svårare eleverna. Hur tänker majoriteten satsa på dem och deras kompetensutveckling? Biblioteken och all annan verksamhet inom skolan ska ju ha utbildad personal. Varför ska inte all personal runt barn i behov av särskilt stöd ha det? Varför satsar ni inte på dem?

Anförande nr 447

M a r i a J a n s s o n (FI): Ordförande, ledamöter! Vi har byggt en skola där var femte flicka känner sig otrygg och där prestationsstress och psykisk ohälsa konstant ökar för flickor. Att vända denna utveckling är inte en quick fix. Den består av många olika komponenter. Stärkt elevhälsa är en självklar del, men även om situationen tar sig uttryck i hälsoproblem står orsakerna ofta att finna i andra mekanismer än de medicinska. Kraven på flickor att lyckas, att klara skolan och att leva upp till alla de krav som ställs i dag kombineras med utsatthet för sexuella trakasserier och diskriminering.

Skolan måste förändras så att inte kraven och stressen tar kål på eleverna. Det är vårt jobb som politiker att se till att den redan hårt pressade lärarkåren ges förutsättningar att skapa en sådan lärmiljö. För att förändra detta måste staden se till att vi får omedelbart stopp på diskriminering och trakasserier. En ombudsman på varje skola är ett första steg. Att stötta och hjälpa flickor som har blivit utsatta är en prioriterad uppgift och utgift.

Det handlar också om att ändra på pojkars och mäns beteende. För att göra det krävs att pojkarna får reflektera över vilken sorts män de är och vilken sorts män de vill vara, hur manlighet är konstruerad och om de verkligen vill leva upp till ideal som kopplar ihop manlighet med våld. Könsbaserat våld, trakasserier och diskriminering handlar om makt. Detta måste benämnas och förändras. Det gör vi genom en rad satsningar i vår budget. Bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag!

Anförande nr 448

M a t s H a s s e l g r e n (L): Ordförande, fullmäktige! Trots ett tillskott på 736 miljoner är det här en återhållsam budget. Visst är pengar viktiga, och alla önskar vi väl att det fanns hur mycket som helst att ösa ur.

Det mesta i dag har handlat om skatten och om pengar. Jag vill tillföra några perspektiv. Det finns också en baksida på skattehöjningar. Som exempel kan nämnas att en skattehöjning på till exempel 55 öre skulle kosta ett normalt hushåll med två lärare över 5 000 kronor per år. Ett annat perspektiv som har påtalats är att utgångsläget är viktigt. Kostnaden per elev i Stockholm är nära 20 000 kronor högre än rikssnittet, och löneläget är också högt med en medianlön i grundskolan på 40 000 kronor i månaden.

Dessutom är allt inte statistiskt. Det finns kostnader som kan sänkas utan att kvaliteten äventyras. Det är rimligt med generella effektiviseringskrav. Förbättringar kan alltid göras, både i smått och stort. Förändringar måste följas noga. Det finns också åtgärder och nya grepp som förbättrar verksamheten men som inte behöver kosta stora pengar. Det har vi sett många exempel på i majoritetens budget, till exempel samarbetet mellan skola och socialtjänst.

Jag vill citera en känd professor: All arbetstid som anslås går åt. Det är inte en exakt formulering men ungefär så. Alla pengar som anslår går också. Och allt tid som anslås för budget går åt. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 449

S a l a r R a s h i d (S): Ordförande! De som saknar gymnasieutbildning kommer att få svårt att få jobb. Det är inget nytt budskap. Det framförs ständigt. De riskerar även att hamna fel, i destruktiva miljöer. I Arbetsförmedlingens rapport *Var finns jobben* betonas också vikten av att ha en fullgjord gymnasieutbildning. Men även med en fullgjord gymnasieutbildning är det svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Det visar siffrorna för ungdomsarbetslösheten. Det är därför viktig med tydliga mål för och inom gymnasieskolan.

Vi föreslår ett nytt tydligt mål: Andelen elever som inte är behöriga till gymnasieskolan efter årskurs 9 ska halveras till vårterminen 2025. Det innebär att jämfört med år 2019 ska andelen icke behöriga minska från 11 procent till maximalt 5,5 procent. Det innebär också att drygt 500 elever varje år får möjlighet att ta sig vidare in på gymnasieskolan. Om resultatutvecklingen hade fått fortsätta som åren mellan 2016 och 2019 hade vi kunnat nå det här målet.

Det är därför ytterst beklagligt att den blågröna majoriteten nu väljer att minska anslaget till gymnasieskolan, trots att antalet elever ökar. Det gör man genom att höja personalförsäkringstillägget, och det innebär en minskning med 1 procent till gymnasieskolan. Min gruppleddare borgarrådet Karin Wanngård sa att om inte insatserna implementeras i rätt tid så finns det stor risk att ungdomar i stället kommer att hamna fel. Det håller jag med om, men det missar de blågröna helt.

Avsaknad av viktig välfärdspolitik, satsningar på skola, förskola, kultur och fritid samt insatser för att minska arbetslösheten skapar ett tomrum som lätt kan intas av andra krafter. Det leder i förlängningen till stora problem för polisen, och därför är det väldigt viktigt med prevention och förebyggande insatser.

Med detta sagt vill jag bifalla den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 450

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Ordförande! Var fjärde elev i årskurs 8 känner sig inte trygg i skolan, och inte ens hälften av eleverna uppger att de kan arbeta i lugn och ro på lektionerna. Anmälningarna om hot och trakasserier fortsätter att öka samtidigt som elevernas trygghet minskar. Faktum är att ordningsproblemen i skolan generellt är så allvarliga att Lärarförbundet uppger att var tredje lärare faktiskt tappar lusten och var fjärde lärare överväger att lämna yrket. Då är frågan: Vad ska då föräldrarna till de utsatta barnen känna – föräldrarna till de barn som tvingas uppleva otryggheten, som mår dåligt över den och som hamnar efter i skolan?

Vår prioritering är att det ska vara nolltolerans mot våld och kränkningar i skolan. Alla skolor ska givetvis ha välfungerande rutiner mot kränkande behandling och arbeta förebyggande mot kränkningar och trakasserier. Men vi menar att det krävs ett större fokus och fler verktyg för att skapa ordning och trygghet i klassrummet. Utbildningsnämnden genomför därför förslaget om en utbildning i ledarskap och konflikthantering för lärare, vilket vi kristdemokrater har varit pådrivande för. Vi tycker också att det är fantastiskt bra att man nu tar fram den årliga trygghetsrapporten för att sätta ett tydligare fokus på ordningsproblemen så att vi bättre kan analysera vilka insatser som behövs men också vad skolorna kan lära av varandra.

En sak är säker, och det är att trygghetsfokuset från Kristdemokraternas och den grönbå majoritetens sida kommer att bestå. Varje elev förtjänar att känna sig trygg i skolan, och varje elev ska bemötas med respekt.

Anförande nr 451

T i n a K r a t z (V): Det är mycket tal om trygghet och ordningsproblem i era anföranden. Det är jättebra att ni tar det här på allvar, men utifrån den erfarenhet jag har av att jobba med barn i de här åldrarna skulle jag noga säga att en ordentlig satsning på barn i de här åldrarna så att de tidigt får det stöd de behöver minskar frustrationerna och behovet av att stöka till för mycket. Det ska också finnas folk så att man kan täcka upp för varandra.

Jag har en fråga utifrån att du i ditt inledningsanförande pratade så gott om Stockholmsrektorerna. Vi har ju läst om dem i er budget, men det står ingenting om

vad det är. Vi undrar verkligen vad de här Stockholmsrektorerna är för någonting. På vilket sätt skiljer de sig från andra rektorer som har en treårig rektorsutbildning? Kommer de att ha magiska medel som hjälper till att få pengarna att räcka till mer? Eller vad är det som är extra med dessa Stockholmsrektorerna?

Anförande nr 452

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Ordförande! Några magiska händer vågar jag inte utlova från majoriteten. Syftet med en sådan här certifiering är helt enkelt att vi ska kunna vidareutbilda de rektorer som vi har och sätta en kvalitetsstämpel på dem. Vi inser ju den stora betydelsen av rektorer som jobbar med ledarskap och pedagogik på rätt sätt, och det är därför vi nu ska utreda den här möjligheten i stadens skolor.

Anförande nr 453

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Kvällens sista inlägg från mig, och nu kommer ni troligtvis att tycka att jag är lite tjatig. Men jag vara bara tvungen.

När Martin Westmont står här i talarstolen och talar om att det inte finns någon lag som säger att man måste erbjuda modersmålsundervisning var jag ju tvungen att googla – ni får ursäkta mig – och det står i 10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 12 kap. § 7 och 13 kap. 7 § skollagen. Jag kan också citera vilken som är förordningen och vad exakt som står.

Man får inte stå i den här talarstolen och ljuga! Det gör mig faktiskt rent ut sagt förbannad. Retoriska lekar, fine, gör det, säg vem som gör vad och hur och i vilken ordning! Men man får inte stå här och ljuga! Det får faktiskt finnas gränser. Det finns en skollag, det finns en förordning och är det så att ni vill ändra den förordningen, då måste ni in i regeringen. Och den dag ni kommer in i regeringen är den dag jag utnyttjar mitt dubbla medborgarskap och åker tillbaka till Uruguay!

Anförande nr 454

O r d f ö r a n d e n : Utan att uttrycka några åsikter om inlägget eller det som inlägget svarade på vill jag säga att vi brukar försöka undvika att kalla varandra för lögnare från talarstolen. Jag tycker att vi ska fortsätta att undvika det.

Anförande nr 455

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Jag tycker precis som Jan i en tidigare debatt i dag att alla partier ska granskas på samma sätt, och när jag läser Sverigedemokraternas budget tycker jag att det svårt att förstå vad ni egentligen vill, även om det på en punkt är ganska tydligt – som med all er politik. Ni vill försämra livschanserna för stora grupper i nästa generation stockholmare.

Vetenskap och beprövad erfarenhet visar att hemspråksundervisning, rätt använd, förbättrar all språkinläring, påskyndar lärandet av svenska och höjer skolresultaten. Den stärker även integrationen för de familjer där föräldrarna inte har svenska som modersmål. Dessutom får vi som region på sikt en märkbar bonuseffekt för framtida näringsliv och export när de som är flerspråkiga på riktigt blir en viktig brygga till fler

marknader utanför Sverige. Detta finns det mängder av exempel på från svenska företag.

När Sverigedemokraterna fullkomligt slaktar hemspråksundervisningen med 225 miljoner när alla andra partier satsar i sina utbildningsbudgetar kan vi därför bara dra en enda slutsats: Sverigedemokraterna vill med sin politik försämra livschanserna för en stor grupp stockholmare, försämra integrationen och försämra svensk tillväxt.